

עֲזָרֵי מַעַם הַשָּׁם עוֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ

סֵפֶר הַזֹּהַר

שִׁחְבֵר הַתְּנָא הָאֱלֹמִי רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיע"א

וּבּו: "סֵפֶר הַזֹּהַר", "זֹהַר הַדָּשׁ", "תְּקוּנֵי הַזֹּהַר"

מִנְקֵד

- כֹּרֶךְ כַּד -

מִשְׁפָּטִים - תְּרוּמָה

דף קט"ז ע"ב - דף קל"ג ע"ב

מִבְּאֵר בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ עִם פֶּרוֹשׁ קַל וְנֶחְמָד לְמַעַן יִרוּץ הַלּוֹמֵד בּוֹ

מַחֲלָק לְשָׁנָה אַחַת וּלְשָׁלֹשׁ שָׁנִים

מוֹפֵץ לְלֹא מִטְרוֹת רוּוח כִּלְל וְעִיקָר
לְקִירוּב הַגְּאוּלָּה בְּרַחֲמִים

בְּדַקוֹת סְפּוּרוֹת בְּלִבָּד תִּזְכָּה לְהִיּוֹת בֶּן עוֹלָם הַבָּא

נִסְדֵר, נְעֵרָף וְהוּנָה מִחֶן שׁ, בְּנִקְוֹד וּפְסוּק מְלֵא, עִם מְרָאָה מְקוֹמוֹת,
בְּחִלּוּק קְטָעִים לְפִי הָעֲנִינִים, בְּאוֹתִיּוֹת גְּדוּלוֹת וּמְאִירוֹת עֵינִים

יוֹצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי "מִפְעַל הַזֹּהַר הָעוֹלָמִי"
בְּעִידָה"ק בֵּית שְׁמֶשׁ תּוֹבֵב"א
כִּסְלוֹ תִשְׁע"א לַפ"ק

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א
רחוב נחל לכיש 24/8 רמת בית שמש ארץ ישראל
טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
C/O CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gross
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin
Cong. Of Holmin, Nachal Lachish 24/8
Ramat Beth Shemesh 99093, Israel
Tel: 054-843-6784 / fax: 02-995-1300
hazohar.com@gmail.com

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי

בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות, לכל החברים וידידים,
ולכל אחד ואחד מישראל, לקרב הגאולה שלימה בב"א
וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים
ולכל ההבטחות הרשב"י זיע"א

כל הזכויות שמורות

ואין למכור או לסחור או לקבל רווח עבור הטקסט או חלקו
מותר ומצוה ללמוד ולזכות את הרבים **בחינם בלבד**

ניתן ל"מפעל הזוהר העולמי"

על ידי הרב הצדיק המקובל **הרב בניהו שמואלי** שליט"א
ראש ישיבת "נהר שלום" (רח' שילה 6 ירושלים)
לעילוי נשמת מורינו ורבינו הצדיק הקדוש
רבי **מרדכי** בן מרים **שרעב"י** זיע"א

תפלה קודם למוֹד הַזֶּהָר (קבלה מהאר"ל)

רבוֹן הַעוֹלָמִים וְאֲדוֹנֵי הָאֲדוֹנִים, אָב הַרַחֲמִים וְהַסְלִיחוֹת. מוֹדִים אֲנַחְנוּ לְפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, בְּקִדְהָ וּבְהַשְׁתַּחֲוִיָּה, שְׁקִרְבַּתְנוּ לְתוֹרַתְךָ וְלַעֲבוֹדָתְךָ עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ, וְנָתַתְּ לָנוּ חֵלֶק בְּסוּדוֹת תּוֹרַתְךָ הַקְּדוּשָׁה. מָה אָנוּ, מָה חַיֵּינוּ, אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּנוּ חֶסֶד גָּדוֹל פְּתֹה. עַל כֵּן אֲנַחְנוּ מִפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, שְׁתַּמְחוּל, וְתַסְלַח, לְכֹל חַטָּאתֵינוּ וְעוֹנוֹתֵינוּ, וְאֵל יִהְיוּ עוֹנוֹתֵינוּ מִבְּדִילִים בֵּינֵינוּ לְבִינֶיךָ.

וּבְכֹן יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׁתַּכּוֹנֵן לְבְבֵינוּ לִירְאָתְךָ וְאֶהְבְּתְךָ, וְתִקְשֵׁב אֲזוּנֶיךָ לְדַבְרֵינוּ אֱלֹהִי, וְתַפְתַּח לְבְבֵינוּ הָעֶרֶל בְּסוּדוֹת תּוֹרַתְךָ, וְיִהְיֶה לְמוֹדֵנוּ זֶה נַחַת רוּחַ לְפָנֶי כֶּסֶף כְּבוֹדְךָ כְּרִיחַ נִיחוּחַ. וְתֵאָצִיל עֲלֵינוּ אוֹר מִקּוֹר נְשַׁמְתָנוּ בְּכֹל בְּחִינַתֵינוּ, וְשִׁיתְנוּצְצוּ נִיצוּצוֹת עֲבָדֶיךָ הַקְּדוּשִׁים אֲשֶׁר עַל יָדָם גָּלִיתָ דְבָרֶיךָ אֱלֹהִי בְּעוֹלָם. וְזִכּוֹתֵם, וְזִכּוֹת אֲבוֹתֵם, וְזִכּוֹת תּוֹרַתֵם, וְתַמְיִמוֹתֵם, וְקִדְשָׁתֵם, יַעֲמוּד לָנוּ לְבַל נִפְשַׁל בְּדַבְרֵי אֱלֹהֵינוּ. וּבְזִכּוֹתֵם תֵּאִיר עֵינֵינוּ בְּמָה שָׁאֲנוּ לּוֹמְדִים. כַּמָּאֲמַר נְעִים זְמִירוֹת יִשְׂרָאֵל "גַּל עֵינֵי וְאֶבְיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרַתְךָ". יְהִי לְרְצוֹן אֲמָרֵי פִי וְהִגְיוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ יי צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי. כִּי יי יִתֵּן חֲכָמָה מִפִּי דַעַת וְתְבוּנָה:

תפלה לְאַחַר לְמוֹד הַזֶּהָר (יאמר בפנות הלב)

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מְלֶךְ רַחֲמָן רַחֵם עֲלֵינוּ טוֹב וּמְטִיב הַדָּרֵשׁ לָנוּ. שׁוּבָה אֲלֵינוּ בְּהַמּוֹן רַחֲמֶיךָ בְּגִלְלֵי אֲבוֹת שְׁעָשׂוּ רְצוּנְךָ. בְּנֵה בֵיתְךָ כְּבַתְחָלָה וְכוֹנֵן מִקְדָּשְׁךָ עַל מְכוּנֵנוּ. וְהִרְאֵנוּ בְּבִנְיָנוּ וְשִׁמְחָנוּ בְּתַקּוּנֵנוּ. וְהִשָּׁב כַּהֲנִים לְעֲבוֹדָתֵם וְלוֹיִים לְדוּכָנָם לְשִׁירָם וְלוֹזְמָרָם. וְהִשָּׁב יִשְׂרָאֵל לְנִוְיָהָם. וּמְלָאָה הָאָרֶץ דַּעַת אֶת ה' לִירְאָה וְלֵאֲהָבָה אֶת שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא אֲמֵן כֵּן יְהִי רְצוֹן.

פֶּתַח רַעִיָא מְהִימְנָא וְאָמַר, (בראשית מח) הַמְּלֶאֱךָ הַגּוֹאֵל אוֹתִי מִכָּל רַע, דְּאִיְהִי שְׂכִינְתָא, דְּאַתְמַר בְּהַ, (שמות יד) וַיִּסַּע מֶלֶאֱךָ הָאֱלֹהִים. יְבָרַךְ אֶתְכֶם בְּעוֹלָם הַבָּא, וַיִּדְגּוּ לְרַב בְּקָרְבַּי הָאֲרִי, בְּעֵלְמָא דִּין. לְמַהּוֹי שְׁלִטְנוּתְכוֹן בְּתַרְיִן עֲלֵמִין, דְּאַתּוֹן חִיִּין. דְּמָאן דְּאִיְהוּ מַעֲלֵמָא דָא, חִי אַתְקָרִי. כְּמָה דְכְתִיב, (משלי ג) עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחְזִיקִים בָּהּ. חַיִּים תִּפְזֵן, חַיִּים הֵכָא.

פֶּתַח הַרְוֵעָה הַנְּאָמֵן וְאָמַר, (בראשית מח) הַמְּלֶאֱךָ הַגּוֹאֵל אוֹתִי מִכָּל רַע, שְׂהִיא הַשְׂכִּינָה שְׁנֵאמַר בְּהַ (שמות יד) וַיִּסַּע מֶלֶאֱךָ הָאֱלֹהִים. יְבָרַךְ אֶתְכֶם בְּעוֹלָם הַבָּא, וַיִּדְגּוּ לְרַב בְּקָרְבַּי הָאֲרִי, שְׂתַהִי שְׁלִיטְתְּכֶם בְּשָׁנֵי עוֹלְמוֹת שְׂאֲתֶם חַיִּים. שְׁמִי שְׂהוּא מְהַעוֹלָם הַזֶּה נִקְרָא חִי, כְּפַתּוּב (משלי ג) עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחְזִיקִים בְּהַ. חַיִּים שָׁם - חַיִּים כְּאֵן.

מָה דְלָאוּ הֵכִי, מָאן דְּאִיְהוּ מְלוּבָשׁ בְּאַלִּין קְלִיפִין, דְּעוֹר וּבִשָּׁר וְעֵצְמוֹת וּגְיָדִים דְּגוּפָא שְׁפֵלָא, דְּרוּחָא הוּא מִית תִּפְזֵן. מָה מִיתָא, לֹא חִמִּי וְלֹא שְׁמַע וְלֹא מְמַלְל וְלִית לִיהַ תְּנוּעָה בְּכָל אַבְרִין דִּילִיהַ. הֵכִי רוּחָא, לֹא חֲזָא דְלַעִיל מְנִיָה. דְּאַתְמַר בְּאוּרִייתָא עַלִייהוּ, דַּע מָה לְמַעְלָה מִמֶּךָ, עֵין רוּאָה וְאַזֵּן שׁוֹמַעַת, וְכָל מַעֲשֵׂיךָ בְּסִפְרָא נְכֻתְבִים.

מָה שְׂאִינוּ כְּךָ, מִי שְׂהוּא מְלֻבָּשׁ בְּקַלְפוֹת הַלְלוּ, שְׁל עוֹר וּבִשָּׁר וְעֵצְמוֹת וּגְיָדִים שְׁל הַגּוּף הַשְּׁפֵל, שְׂהָרוּחַ מְתָה שָׁם. מָה הַמַּת לֹא רוּאָה וְלֹא שׁוֹמַע וְלֹא מְדַבֵּר וְאַיִן לוֹ תְּנוּעָה בְּכָל אִיבְרִיו, כְּךָ הָרוּחַ לֹא רוּאָה לְמַעְלָה מִמֶּנָּה, שְׁנֵאמַר עַלִיֵּהֶם בְּתוֹרָה, דַּע מָה לְמַעְלָה מִמֶּךָ - עֵין רוּאָה וְאַזֵּן שׁוֹמַעַת, וְכָל מַעֲשֵׂיךָ בְּסִפְרָא נְכֻתְבִים.

דְּכַמָּה מְלֶאֱכִין אֲזַלִּין עֲמִיָה, דְּאַתְמַר בְּהוֹן, (תהלים צא) כִּי מִלְּאֲכִיו יִצְוֶה לָךְ. וְלִית לִיהַ רְשׁוּ בְּהַאי גוּפָא, לְאַסְתַּכְּלָא בְּהוֹן, וְלִמְשַׁמַּע בְּקַלִּיהוֹן, דְּאִינוֹן חִיּוֹן דְּאַשָּׂא, מְמַלְלִין וּמְקַדְשִׁין וּמְבָרְכִין וּמְיַחַדִּין לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עִם יִשְׂרָאֵל בְּחֻדָּא. כָּל שְׁפָן לְשְׂכִינְתָא, דְּאִיְהִי עַלִייהוּ. כָּל שְׁפָן קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּאִיְהוּ לְעִילָא מִן שְׂכִינְתֵיהַ, דְּבְּהַ מְקַבֵּל צְלוֹתֵין דִּישְׂרָאֵל.

שְׂכַמָּה מְלֶאֱכִים הוֹלְכִים עִמוּ, שְׁנֵאמַר בְּהֵם (תהלים צא) כִּי מִלְּאֲכִיו יִצְוֶה לָךְ. וְאַיִן לוֹ רְשׁוּת בְּגוּף הַזֶּה לְהַסְתַּפֵּל בְּהֵם וּלְשַׁמַּע בְּקוֹלָם, שְׂהֵם חִיּוֹת שְׁל אֵשׁ, מְדַבְּרוֹת וּמְקַדְשׁוֹת וּמְבָרְכוֹת וּמְיַחַדוֹת אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם יִשְׂרָאֵל כְּאַחַד, כָּל שְׁפָן אֶת הַשְׂכִּינָה שְׂהִיא עַלִיֵּהֶם, כָּל שְׁפָן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂהוּא מַעַל לְשְׂכִינְתוֹ, שְׂבְּהַ הוּא מְקַבֵּל אֶת תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל.

וּבְגִין חוּבִין, הוּוּ מְתַלְבָּשִׁין בְּאַלִּין קְלִיפִין. כְּגוֹוֹנָא דְאַדָּם, דְּחוּבֵי אַבְהַתְהוֹן בִּידִיהוֹן. וְהַאי אִיְהוּ דְּאוּקְמוּהַ מְאָרִי מְתַנִּיתִין, כְּשְׂאוּחִזִּין מַעֲשֵׂה אַבּוּתֵיהֶם בִּידִיהֶם. וּבְגִין אֲלִין קְלִיפִין דְּחוּבִין, אָמַר קְרָא, (ישעיה נט) כִּי אִם עוֹנוֹתֵיכֶם הִיוּ מְבַדִּילִים בֵּינֵיכֶם לְבֵין אֱלֹהֵיכֶם. וּבְגִין אֲלִין קְלִיפִין, קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְתַכְסֵּיא כְּכַמָּה גְדַפִּין. דְּאַתְמַר בְּהוֹן, (ישעיה ו) בְּשִׁתִּים

וּמְשׁוּם הַחֻטָּאִים הִיוּ מְתַלְבָּשִׁים בְּקַלְפוֹת הַלְלוּ, כְּמוֹ שְׂאָדָם שְׂחֻטָּאי אַבּוּתֵיהֶם בִּידִיהֶם. וְזֵהוּ שְׂבָאָרוּ בְּעַלִּי הַמְּשָׁנָה, כְּשְׂאוּחִזִּים מַעֲשֵׂה אַבּוּתֵיהֶם בִּידִיהֶם. וּמְשׁוּם הַקַּלְפוֹת הַלְלוּ שְׁל הַחֻטָּאִים, אָמַר הַכְּתוּב (ישעיה נט) כִּי אִם עוֹנוֹתֵיכֶם הִיוּ מְבַדִּילִים בֵּינֵיכֶם לְבֵין אֱלֹהֵיכֶם. וּבְשִׁבִיל הַקַּלְפוֹת הַלְלוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְתַכְסֵּיא כְּכַמָּה כְּנַפִּים, שְׂבְּהֶם נֵאמַר (שם) בְּשִׁתִּים

יְכַסֶּה פָּנָיו וּבִשְׂתֵימִים יְכַסֶּה רַגְלָיו וְגו' .
לְעֵתִיד לְבָא, (ישעיה ל) וְלֹא יִפְנֶף עוֹד מוֹרִיךְ וְהָיוּ

עֵינָיֶךָ רוֹאוֹת אֶת מוֹרִיךְ . דְּאֵתוֹן בְּהֵאֵי
עֲלֵמָא, דְּלִית לְכוּן קְלִיפִין וְעוֹרִין, אֵית לְכוּן
רְשׁוּ לְאִסְתַּפְּלָא בְּבִנֵי עֲלֵמָא, וּבְנֵי עֲלֵמָא (ס"א
לית) אֵית לוֹן רְשׁוּ לְאִסְתַּפְּלָא בְּכוּ. וּבְגִין דָּא,
עֲלֵיכוּ אֲתִמַּר דְּאֵתוֹן חֵיין, וְעֲלֵמָא דְלְכוּן,
עוֹלָם הַחַיִּים. אָבֵל עֲלֵמָא שְׂפֵלָא, דָּא עוֹלָם
הַמֵּתִים, דְּכָל אֱלֹהוֹת דְּאוּמִין דְּעֲלֵמָא,
מִבְּלַעְדֵי יִי, פְּלֵהוֹן מֵתִים.

אָמַר לִיה רַבִּי שְׁמַעוֹן, (בוצינא קדישא) (נ"א רעיא מהימנא)
עִם כָּל דָּא, דְּאֲנֵת לָא יְכִיל לְאִסְתַּפְּלָא
בְּבִנֵי עֲלֵמָא דְאֵתִי בְּעֵינִין, וְלֹא בְּמִלְאֲכֵיא, כָּל
שְׂפָן בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּבִשְׂכִינְתֵיהּ, אָבֵל
בְּעֵין הַשְּׂכָל דְלַבָּךְ, אֵת חֲזִי בְּכֵלָא בְּבִנֵי עֲלֵמָא
דְאֵתִי, וּבְמִלְאֲכֵין וּבְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
וּשְׂכִינְתֵיהּ. דְּסַחְרִין לָךְ. וּבְגִין דָּא אָמַר שְׁלֵמָה,
דְּכֵתִיב בֵּיה (מלכים א ה) וַיַּחֲכֶם מִכָּל הָאָדָם, (קהלת א)
וְלִבִּי רָאָה הֲרֵבָה חֲכָמָה וְדַעַת.

אָבֵר בְּנִבּוּאָה, לִית לְכוּן רְשׁוּ לְאִסְתַּפְּלָא בֵּיה
(כָּל שְׂפָן) נְבִיא בְּעֵין הַשְּׂכָל, אֲלֵא בְּעֵינִין,
דְּאֵיהִי מְרָאָה וְחֲזִיוֹן דְּעֵינִין, הֲדָא הוּא
דְּכֵתִיב, (במדבר יב) בְּמִרְאָה אֱלֹו אֲתוּדַע. וְעוֹד
בְּחֲזִיוֹן לִילָה, מְרָאָה בִּימָמָא, חֲזִיוֹן בְּלִילָא,
וְכֵלָא בְּעֵינִין, וְלֹא בְּעֵין הַשְּׂכָל דְלַבָּא. וְעֵינִין
אֵינוֹן תְּרֵי סְרַסוּרֵי דְלַבָּא, וּמִשְׁמָשִׁין דִּילֵיהּ.
וְאֵיהוּ מְלַפָּא בִּינֵיהוֹן (לְבִינֵיהוֹן), וּבְגִין דָּא, חֲכָם
עֲדִיף מִנְבִיא. וְהֵכִי הוּא תְרִין אוּדְנִין, תְרִין
שְׁמָשֵי דְלַבָּא.

וּבְגִין דָּא אוּקְמוּהָ רַבָּנָן, הֵלֵב רוּאָה, וְהֵלֵב
שׁוּמַע. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא דְאֲתִמַּר בְּלֵב,
הֵלֵב מִבִּין, הֵלֵב יוּדַע. (שמות לא) וּבְלֵב כָּל חֲכָם
לֵב נִתְתִי חֲכָמָה. הֲרֵי חֲכָמָה וְתִבּוּנָה וְדַעַת

אָמַר לוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן, (המנורה)
(הקדושה) (רועה הנאמן), עִם כָּל זֶה
שְׂאֵתָה לֹא יְכוּל לְהִסְתַּפֵּל בְּבִנֵי
הָעוֹלָם הַבָּא בְּעֵינִים וְלֹא
בְּמִלְאֲכִים, כָּל שְׂפָן בְּקוּדוּשׁ-
בְּרוּךְ הוּא וּשְׂכִינְתּוֹ, אָבֵל בְּעֵין
הַשְּׂכָל שֶׁל לַבָּךְ אֲתָה רוּאָה אֵת
כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם הַבָּא, וּבְמִלְאֲכִים
וּבְקוּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּשְׂכִינְתּוֹ
שְׁמֵקִיפִים אוּתְרָךְ. וּמִשׁוּם זֶה אָמַר
שְׁלֵמָה, שְׂכֵתוֹב בּוֹ (מלכים-א ה)
וַיַּחֲכֶם מִכָּל הָאָדָם, (קהלת א) וְלִבִּי
רָאָה הֲרֵבָה חֲכָמָה וְדַעַת.

אָבֵר בְּנִבּוּאָה אֵין רְשׁוֹת לְהִסְתַּפֵּל
בּוֹ (כָּל שְׂפָן) נְבִיא בְּעֵין הַשְּׂכָל, אֲלֵא
בְּעֵינִים, שְׂהִיא מְרָאָה וְחֲזִיוֹן
הָעֵינִים. זֶהוּ שְׂכֵתוֹב בְּמִרְאָה אֱלֹו
אֲתוּדַע. וְעוֹד בְּחֲזִיוֹן לִילָה -
מְרָאָה בַּיּוֹם, חֲזִיוֹן בְּלִילָה. וְהַכֵּל
בְּעֵינִים, וְלֹא בְּעֵין הַשְּׂכָל שֶׁל
הַלֵּב. וְהָעֵינִים הֵן שְׁנֵי סְרַסוּרֵי
הַלֵּב, וּמִשְׁמָשִׁים שְׁלוֹ, וְהוּא מְלַף
בִּינֵיהֶם (אליהם), וְלִכֵּן חֲכָם עֲדִיף
מִנְבִיא. וְכֵן הֵם שְׂתֵי הָאֲזִנִים, שְׁנֵי
שְׁמָשֵי הַלֵּב.

וּמִשׁוּם זֶה פְּרִשְׁוֵה רְבוּתֵינוּ, הֵלֵב
רוּאָה וְהַלֵּב שׁוּמַע. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא
שְׁנֵאֲמַר בְּלֵב, הֵלֵב מִבִּין, הֵלֵב
יוּדַע. (שמות לא) וּבְלֵב כָּל חֲכָם לֵב
נִתְתִי חֲכָמָה. הֲרֵי חֲכָמָה וְתִבּוּנָה

ודעת בלב, שבהם נעשו שמים
וארץ ותהומות, ובהם נעשה
המשפן. זהו שכתוב (שם) ואמלא
אתו רוח אלהים בחכמה
ובתבונה ובדעת. מה שאין כל זה
בעינים.

ורועה הנאמן, מי שכל זה בלבו
רואה יותר מנביא, כל שפן
מחשבתך שאין לה סוף, ובה
תסתכל באותו שאין לו סוף, מה
שלא היתה לך רשות בראשונה
להסתכל בעינים. זהו שכתוב (שם)
(א) וראית את אחרי ופני לא יראו.
טפשי הלב הללו הם מתים,
ועורים בקלפות הללו. אבל אליך
אינם חשובים לכלום, ואינם
מפסיקים בינך לבין הקדוש ברוך
הוא ושכינתו, וכל בני העולם
הבא והמלאכים, שפך יכנס אליך
באותם חלונות של העינים
והאזנים ונקבי החטם והפה, כמו
מלך שנקנס בכסוי לחדרי חדרים
לדבר עם בנו. ומשום זה
מתפללים ישראל בו בתפלתם:
אתה חופש כל חדרי בטן רואה
כליות ולב ואין כל דבר נעלם
מך.

והינו מה שאמר שלמה, (שיר ב)
משגיח מן החלונות וגו'. ואלה הם
החלונות של עינים ואזנים ונקבי
החטם והפה. בשבעת הנקבים
הללו עולה הנשמה בשבעה מיני
בשמים, וכך התפלה עולה
בשבעה הבשמים הללו, שהם:
(שם ד) גרד וכרפם קנה וקנמון עם
כל עצי לבונה מר ואהלות עם כל
ראשי בשמים. באותו זמן שפך
התפלה עולה, מקטרת מר וכו'.
הקדוש ברוך הוא שואל עליה,
(שם א) מי זאת עלה מן המדבר וגו',
מקטרת מר ולבנה וגו'. מי זאת
ודאי, מצד של מ"י היא ודאי

בלבא. דבהון אתעבידו שמיא וארעא,
ותהומין. ובהון אתעביד משפנא, (דף ק"ז ע"א)
הדא הוא דכתיב, (שמות לא) ואמלא אותו רוח
אלהים בחכמה בתבונה ובדעת. מה דלית
פולי האי בעינין.

ורעיא מהימנא, מאן דכולי האי בלביה, יתיר
חזי מן נביא, כל שפן מחשבתך דילך.
דלית לה סוף, ובה תסתכל, בההוא, דלית ביה
סוף, מה דלא הוה לך רשו בקדמיתא
לאסתכלא בעינין. הדא הוא דכתיב, (שמות לג)
וראית את אחורי ופני לא יראו.

אלין טפשי דלבא, אינון מתין, וסומין באלין
קליפין. אבל לגבך, לאו אינון חשיבין
כלום, ולא מפסיקין בינך לבין קדשא בריך
הוא ושכינתיה, וכל בני עלמא דאתי,
ומלאכין, דהכי ייעול לגבך באינון חלונין,
דעינין, ואודנין, ונוקבי חוטמא, ופומא.
כמלפא דייעול באתפסיא לחדרי חדרים,
למלא עם בריה. ובגין דא, מצלין ישראל
ביה בצלותא דלהון, אתה חופש כל חדרי
בטן רואה כליות ולב ואין כל דבר נעלם
מך.

והינו דאמר שלמה, (שיר השירים ב) משגיח מן
החלונות וגו'. ואלין אינון חלונות,
דעינין ואודנין ונוקבי חוטמא ופומא באלין
שבעה נוקבין, נשמתא סליקת, בשבעה מיני
בוסמין, והכי צלותא סליקת באלין ז'
בוסמין, דאינון (שיר השירים ד) גרד וכרפם קנה
וקנמון עם כל עצי לבונה מר ואהלות עם כל
ראשי בשמים. בההוא זמנא דצלותא הכי
סליקת, מקטרת מר וכו'. הקדוש ברוך הוא
שאל עליה, (שיר השירים ג) מי זאת עולה מן

המדבר מקטרת מר ולבנה וגו'. מי זאת ודאי, מסטרא דמ"י איהו ודאי

בינה, כלולה משבעה מיני בשמים.

וזו קריאת שמע, כלולה מחמשים שערים, שהם כ"ה כ"ה, כלולה משבע ברכות, בשחר - שמים לפניך ואחת לאחריה, ובערב - שמים לפניך ושמים לאחריה, והם: הגדלה והגבורה והתפארת והנצח וההוד, עד לך יי' הממלכה, דאיהי מלכות, שהיא מלכות, שהיא מלכות, כלולה משלשה בשמים: מקטרת מר - זה כתר, ולבונה - זו חכמה, מכל אבקת ריכל - זו בינה. קום והשלים את מצוות רבוך.

לא תהיה אחרי רבים לרעת וגו', אחרי רבים להטת. אחרי רבים להטת - אין רבים פחות משלשה, ואם אין בית דין בשלשה, אין להטות אחר דינו. בית דין - שכינה. בשלשה - שלש חיות המרפכה שלה, והיא דין תורה, דין אמת, העמוד האמצעי. וכל דין שלא דן דין אמת לאמתו, זהו כאלו השליט את סמא"ל בעולם. (דניאל ח) ותשלך אמת ארצה, והפיל עמה את השכינה, ויקים את גיהנם, בת הזוג של סמא"ל עם סמא"ל. במקום של דין האמת יקים שפת שקר. דין אמת - עמוד האמצעי. שפת שקר - גיהנם וסמא"ל.

ומשום כך, כשידין דן דין, גיהנם פתוחה לפניו משמאלו, בת זוגו של סמא"ל. וחרב על צנארו, מלאך המות. סמא"ל מאחוריו מעל צנארו, וגן עדן פתוח לימינו, ועץ החיים פתוח לפניו על ראשו.

אם דן דין שקר, שולט עליו מלאך המות ושוחט אותו, ואחר כך שורף אותו בגיהנם. ואם דן דין אמת, הקדוש ברוך הוא יכניסו לגן עדן ומטעים אותו מעץ החיים, שכתוב עליו (בראשית

בינה, כלילא משבעה מיני בוסמין. ורא קריאת שמע, כלילא מחמשים תרעין, דאינון חמשה ועשרין חמשה ועשרין. כלילא משבעה ברפאן, בשחר שמים לפניך, ואחת לאחריה, ובערב שמים לפניך, ושמים לאחריה. ואינון, (דברי הימים א כט) הגדלה והגבורה והתפארת והנצח וההוד, עד לך יי' הממלכה, דאיהי מלכות. דאיהי כלילא מתלת בוסמין. מקטרת מר, דא כתר. ולבונה, דא חכמה. מכל אבקת ריכל, דא בינה. קום אשלים פקודין דמרך.

לא תהיה אחרי רבים לרעת וגו', אחרי רבים להטות. (שמות כג) אחרי רבים להטות, לית רבים פחות משלשה ואי לית בית דין בשלשה, לית להטות בתר דיניה. בית דין: שכינתא. בשלשה: תלת חיון דמרפכתא די'לה, ואיהי דין תורה, דין אמת, עמודא דאמצעיתא. וכל דיין דלא דן דין אמת לאמתו, דא איהו כאילו אשליט סמא"ל בעלמא. (דניאל ח) ותשלך אמת ארצה, ואפיל שכינתא עמיה, ויקים גיהנם, בת זוגיה דסמא"ל, עם סמא"ל. באתר דדין אמת, יוקים שפת שקר. דין אמת, עמודא דאמצעיתא. שפת שקר גיהנם וסמא"ל.

ובגין דא, פד דיין דן דין, גיהנם פתוחה לפניו משמאלו, בת זוגיה דסמא"ל. וחרב על צנארו, מלאך המות. סמא"ל מאחוריו מעל צנאריה. וגן עדן פתוח לימיניה, ועץ החיים פתוח לקמיה, על רישיה.

אי דן דינא דשקרא, שליט עליה מלאך המות, ושחית ליה, ולבתר אוקיד ליה בגיהנם. ואי דן דין אמת, קדשא ברוך הוא ייעול ליה לגן עדן, ואטעים ליה מאילנא

א) ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעולם. שנברא בתורה, שבה נאמר (משלי א) עץ חיים היא למחזיקים בה. עץ חיים - תפארת. חיים שלו חכמה ובינה. חיי המלך ודאי.

ויעורם דין המלכות הוא דין, והדין בלב, ונאמר בו הלב רואה. ולכן אין לו לדין אלא מה שעניו רואות. וכאן אין דין אלא הקדוש ברוך הוא. מה שעניו רואות, פי ה' עניו משוטטות. עניו על דרכי איש.

ובהן משגיח מן החלונות בשבעת נקבי האדם: בשתי עינים, ושתי אזנים, ושני נקבי החטם, והפה. הרי שבע של האם העליונה. וכך במעשיו הסתפל בשבע מצד השכינה התחתונה, בשתי ידים וצואר - שלש, וגוף וברית - שתיים. הרי חמש. שתי רגלים - הרי שבע. י"ה, יו"ד ה"א - בשבע אותיותיו מסתפל בשבעת נקבי הראש. נקבים, על שם נקבה, שנקביה פתוחות לקבל. ו"ה, וא"ו ה"א - בשבע אותיותיו מסתפל בשבעה האברים שלמטה, שהם תקון הגוף, שבהם עשית המצוות. אשתו דומה לגופו, ועל שם המצוות נקראו אברים. על שם השכינה - הגוף. שמצד האחר לבושו, שהם עור ובשר. זהו שפתוב (איוב) עור ובשר תלבישני ובעצמות וגידים תשככני. במקום שאין שכינה, אותו הגוף לא נקרא אלא לבוש של אדם, שהוא תורה, (ויקרא יט) זאת התורה אדם פי ימות באהל. (ישעיה מד) כתפארת אדם לשבת בית. ובמקום ששם מצוה נקרא גוף של אדם, כמו גופי הלכות ופסקי דינים.

דחיי, דכתיב עליה, (בראשית ג) ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעולם. דאתברי באורייתא, דאתמר בה, עץ חיים היא למחזיקים בה. עץ חיים, תפארת. חיים דיליה חכמה ובינה. חיי המלך ודאי.

ויעורם, דינא דמלכותא, דינא. ודינא בלב, ואתמר ביה, הלב רואה. ובגין דא, אין לו לדיין אלא מה שעניו רואות. והכא לית דיין, אלא קדשא בריך הוא. מה שעניו רואות, (דברי הימים ב טז) כי יי עניו משוטטות. (איוב לד) עניו על דרכי איש.

ובהון, (שיר השירים ב) משגיח מן החלונות. בז' נוקבין דבר נש, בתרין עינין, ותרין אודנין, ותרין נוקבין דחוטמא, ופומא. הא ז' דאמא עלאה. והכי בעובדוי אסתפל בשבע, מסטרא דשכינתא תתאה, בב' ידין וצואר תלת, וגוף וברית תרין, הא חמש. תרין רגלין, הא שבע. י"ה, יו"ד ה"א, בשבע אתוון דיליה, אסתפל בשבע נוקבין דרישא, (ד ק"י ע"ב) נקבים: על שם נקבה, דנקביה פתוחות לקבל. ו"ה, וא"ו ה"א, בשבע אתוון דיליה, אסתפל בשבעה אברין דלתתא, דאינון תקוונא דגופא, דבהון עשיית המצוות.

אשתו כגופו דמיא. ועל שם פקודין, אתקריאו אברים. על שם שכינתא, גופא. דמסטרא אחרא לבושא, דאינון עור ובשר. ה"א הוא דכתיב, (איוב י) עור ובשר תלבישני ובעצמות וגידים תשככני, באתר דלית שכינתא, ההוא גופא לא אתקרי, אלא לבושא דאדם. דאיהו תורה, (במדבר יט) זאת התורה אדם פי ימות באהל. (ישעיה מד) כתפארת אדם לשבת בית. ובאתר דתמן מצוה, אתקרי גופא דאדם, כגון גופי הלכות, ופסקי דינין.

הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹפֵט, הַעֲמוּד
הָאֲמָצְעִי, מֵצַד שֶׁל הַבֵּינָה, שֶׁהוּא
יְדוּ"ד. דִּין מֵצַד הַמַּלְכוּת. שׁוֹטֵר
הוּא שְׁלִיט, (מֵצַד שֶׁל יוֹסֵף הַצַּדִּיק מִשֵּׁם
(בראשית מב)) וְיוֹסֵף הוּא הַשְּׁלִיט.
וְכָל הַסְּפִירוֹת הֵיוּ שׁוֹפְטִים מֵצַד
שֶׁל הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה (בֵּינָה), שֶׁתְּפָאֶרֶת
שׁוֹפֵט. וְהֵם שׁוֹטְרִים מֵצַד
הַמַּלְכוּת. שְׁצַדִּיק מִשֵּׁם שׁוֹטֵר
וּמוֹשֵׁל.

מְדַבֵּר שְׁקָר תִּרְחַק וְנָקִי וְצַדִּיק אֵל
תִּהְיֶה וְגו'. מֵצִוָּה לְהִשּׁוּת בְּעֲלֵי
דִינִים וּלְהִתְרַחֵק מִדְּבַר שְׁקָר,
שֶׁלֹּא יֵאמְרוּ מִשׁוּא פְּנִים (יש בְּדָבָר),
שֶׁהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נֹאמֵר בּוֹ
(דברים י) אֲשֶׁר לֹא יִשָּׂא פְּנִים. וְלֵ"א
יְק"ח שַׁח"ד - בְּסוֹפֵי תְבוֹת אֶחָד.
הַדִּין הַזֶּה צָרִיף לְהִיּוֹת כְּגוֹן שֶׁל
אֶחָד, שֶׁהוּא יְדוּ"ד אֶחָד, שֶׁלֹּא
יִקַּח שַׁח"ד, שֶׁהוּא הֵיזָה בְּדִיּוֹקְנוֹ.
וּבְדִין לְהִשּׁוּת שְׁנֵיהֶם כְּאֶחָד, וְלֹא
יִטֵּה דִין לְזֶה יוֹתֵר מִזֶּה, אֲלֵא
בְּמִשְׁקָלֶת אַחַת עַד שֶׁיִּקְבְּלוּ הַדִּין.
וְאַחַר כֵּן כָּל אֶחָד נִדוֹן לְפִי
מַעֲשָׂיו.

וּפְרִשְׁיָהּ בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, צַדִּיק -
יִצָּר הַטוֹב שׁוֹפֵטוֹ. רָשָׁע - יִצָּר
הָרָע שׁוֹפֵטוֹ. בֵּינּוֹנִי - זֶה וְזֶה
שׁוֹפֵטוֹ. מִי שֶׁהוּא מַעֲץ הַחַיִּים אֵין
לוֹ דִּין כָּלֵל, אֵין לוֹ יִצָּר הָרָע, וְזֶה
צַדִּיק גָּמוּר, וְזֶה צַדִּיק וְטוֹב לוֹ.
וְאֵין טוֹב אֲלֵא תוֹרָה. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב
(משלי ד) כִּי לִקַּח טוֹב נִתְתִּי לָכֶם
תּוֹרָתִי אֵל תַּעֲזוּבוּ. וְצַדִּיק וְרָע לוֹ,
מֵצַד שֶׁל עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע.
וְלִמָּה נִקְרָא צַדִּיק אַחַר שָׂרַע לוֹ,
שֶׁהוּא יִצָּר הָרָע? אֲלֵא מִשּׁוּם
שֶׁטוֹב שׁוֹלֵט עָלָיו נִקְרָא צַדִּיק וְרָע
לוֹ, שֶׁאִתּוֹ רָע הוּא תַּחַת
רְשׁוּתוֹ. (כַּעֲבָד תַּחַת רַבּוֹ).

רָשָׁע וְטוֹב לוֹ, לְמָה נִקְרָא רָשָׁע?
מִשּׁוּם שֶׁהוּא הַתַּעֲלָה לְהִיּוֹת רֹאשׁ
בְּיִצָּר הָרָע שֶׁלוֹ, וְהַטוֹב הוּא תַּחַת
רְשׁוּתוֹ כְּמוֹ עַבְדֵי תַּחַת רַבּוֹ. וְאִם

הַרְשָׂא בְּרִיף הוּא שׁוֹפֵט, עֲמוּדָא דְאֲמָצְעִיתָא.
מִסְטָרָא דְבֵינָה, דְאִיהוּ יְהוּ"ה. דִּינִין,
מִסְטָרָא דְמַלְכוּת. שׁוֹטֵר, הוּא שְׁלִיט, (מִסְטָרָא
דְיוֹסֵף הַצַּדִּיק מִתַּמָּן) וְיוֹסֵף הוּא הַשְּׁלִיט. וְכָל סְפִירָן,
אֵינּוֹן שׁוֹפְטִים, מִסְטָרָא דְאֵמָא עֲלָאָה,
דְתַפְאָרֶת שׁוֹפֵט. וְאֵינּוֹן שׁוֹטְרִים, מִסְטָרָא
דְמַלְכוּת. דְצַדִּיק מִתַּמָּן שׁוֹטֵר וּמוֹשֵׁל.

מְדַבֵּר שְׁקָר תִּרְחַק וְנָקִי וְצַדִּיק אֵל תִּהְיֶה וְגו'.
(שמות כג) פְּקוּדָא לְהִשּׁוּת הַבְּעֲלֵי דִינִין,
וּלְהִתְרַחֵק מִדְּבַר שְׁקָר, דְלֹא יֵימְרוּן מִשׁוּא
פְּנִים (יש בְּדָבָר). דְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא אֶתְמַר בֵּיה,
(דברים י) אֲשֶׁר לֹא יִשָּׂא פְּנִים. וְלֵ"א יְק"ח שַׁח"ד,
בְּסוֹפֵי תִיבוֹת אֶחָד. הַאי דִּינִין, צָרִיף לְמַהוּי
כְּגוֹנוֹנָא דְאֶחָד, דְאִיהוּ יְהוּ"ה אֶחָד, דְלֹא יִקַּח
שַׁח"ד, דִּיהָא אִיהוּ בְּדִיּוֹקְנֵיהּ. וּבְדִינָא לְהִשּׁוּת
תְּרוּוִייהוּ כְּאֶחָד, וְלֹא יִטֵּה דִינָא לְדָא יִתִּיר מִן
דָּא, אֲלֵא בְתַקְלָא חַד, עַד דִּיקְבְּלוֹן דִּינָא.
וּלְבַתֵּר, כָּל חַד אֶתְדַן, כְּפּוּם עוֹבְדוּי.

וְאוֹקְמוּהָ מְאִרֵי מִתְנִיתִין, צַדִּיק יִצָּר הַטוֹב
שׁוֹפֵטוֹ. רָשָׁע, יִצָּר הָרָע שׁוֹפֵטוֹ.
בֵּינּוֹנִי, זֶה וְזֶה שׁוֹפֵטוֹ. מֵאֵן דְאִיהוּ מְאִילְנָא
דְחַיִּי, לִית לִיהּ דִּינָא כָּלֵל, לִית לִיהּ יִצָּר הָרָע,
וְדָא צַדִּיק גָּמוּר, וְדָא צַדִּיק וְטוֹב לוֹ. וְלִית
טוֹב, אֲלֵא תוֹרָה. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (משלי ד) כִּי
לִקַּח טוֹב נִתְתִּי לָכֶם תּוֹרָתִי אֵל תַּעֲזוּבוּ. וְצַדִּיק
וְרָע לוֹ, מִסְטָרָא דְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע. וְאֵמָאי
אֶתְקָרִי צַדִּיק בְּתֵר דְרָע לוֹ, דְאִיהוּ יִצָּר הָרָע.
אֲלֵא, בְּגִין דְטוֹב שְׁלִיט עָלֵיהּ, אֶתְקָרִי צַדִּיק
וְרָע לוֹ. דְהָהוּא רָע אִיהוּ תַּחַת רְשׁוּתֵיהּ. (פ"א

כַּעֲבָדָא תַּחַת רַבִּיהּ).

רָשָׁע וְטוֹב לוֹ, אֵמָאי אֶתְקָרִי רָשָׁע. בְּגִין דְאִיהוּ
אֶסְתַּלֵּק לְמַהוּי רִישָׁא יִצָּר הָרָע דִּילֵיהּ,
וְטוֹב אִיהוּ תַּחַת רְשׁוּתֵיהּ, כַּעֲבָדָא תַּחַת

על גב דרשע איהו מכתיר את הצדיק, ויכול צדיק גמור להעניש אותו, גם ענוש לצדיק לא טוב. משום אותו טוב שהוא פחת רגלי הרשע, אין להענישו, שאולי יחזור בתשובה ויתגבר על יצרו, ויהיה עפר פחת רגליו. שמצד של רשע וטוב לו (שכינת) שוכנת, (רות ג) ותגל מרגלותיו ותשפכ. זהו (משלי ל) ושפחה פי תירש גברתה. (ומצד של צדיק גמור) שפחה - יצר הרע נקבה. יצר הרע - זכר. בגללו נאמר (ישעיה מב) וכבודי לאחר לא אתן. (במדבר א) והזר הקרב יומת.

ומצד של צדיק ורע לו, שכינה היא עטרה על ראשו של אדם, ושפחה - יצר הרע - נכנעת פחת גברתה. ומצד של צדיק גמור אין זר ואין יצר הרע. ומצד של רשע גמור אין לו חלק בשכינה, שאין חלק לאדם בשכינה אלא מצד הטוב.

ואין כל שכינה שקולות, שהרי שכינה של עץ טוב ורע היא כפסא, אבל שכינה של עץ החיים, עליו נאמר (תהלים ה) לא יגרף רע. (אלא) משום שנאמר בה ומלכותו בכל משלה, מי שפוגם את מקומו נחשב כאלו עשה קלון לגבירה. שקלון הגבירה הוא מי שמזלזל במקומה, וקלון הגבירה הוא של המלך.

כר שפן מי שמעביר אותה ממקומה ושם שפחה במקומה, שבכל מקום שהוא פוגם, הגבירה אינה שרויה שם, אלא שפחה, שהיא פגומה, שורה במקום פגום. ופגם של אדם של חטאיו פוגם בכל איבריו, עד שלא מוצאת הגבירה מקום לשרות שם, ואין לו תקון עד שיחזירנה לכל איבריו.

רביה. ואף על גב דרשע איהו מכתיר את הצדיק, ויכול צדיק גמור לאענשא ליה, (משלי יז) גם ענוש לצדיק לא טוב, בגין שהוא טוב דאיהו תחות רגלוי דרשע, לית לאענשא ליה, דאולי יחזור בתשובה ויתגבר על יצריה, ויהא עפר תחות רגלוי.

דמסטרן דרשע וטוב לו, (נ"א שכינתא) שכינת, (רות ג) ותגל מרגלותיו ותשפכ. האי איהו

(משלי ל) ושפחה כי תירש גבירתה. (ד"א ומסטרן דצדיק גמור) ושפחה, יצר הרע נוקבא. יצר הרע, דכר. בגיניה אתמר, (ישעיה מב) וכבודי לאחר לא אתן. (במדבר א) והזר הקרב יומת.

ומסטרן דצדיק ורע לו, שכינתא איהי עטרה על רישא דבר נש, ושפחה יצר הרע, אתכפייא תחות גבירתה. ומסטרן דצדיק גמור, לית זר, ולית יצר הרע. ומסטרן דרשע גמור, לית ליה חולקא בשכינתא, דלית חולקא לפר נש בשכינתא, אלא מסטרן דטוב.

ולית כל שכינתא שקולין, דהא שכינתא דאילנא דטוב ורע, איהו כרסויא, אבל שכינתא דאילנא דחיי, עלה אתמר, (תהלים ה) לא יגורף רע. אבל (ד"א אלא) בגין דאתמר בה, (תהלים קג) ומלכותו בכל משלה, מאן דפגים אתר דילה, אתחשיב פאילו עביד במטרוניתא קלנא. דקלנא דמטרוניתא איהו, מאן דמזלזל באתרהא. וקלנא דמטרוניתא, דמלכא איהו.

כר שפן מאן דאעבר לה מאתרהא, ושוי שפחה באתרהא. דבכל אתר דאיהו פגים, מטרוניתא לא שריא תמן, אלא שפחה, דאיהי פגימא, שריא באתר פגים. ופגימו דבר נש דחובוי, פגים בכל אברין דילה, עד דלא אשפחת מטרוניתא אתר לשריא תמן. ולית ליה תקינא (דף ק"ח ע"א) עד דיחזיר לה על כל אברין דילה.

אָמַר בּוֹצֵינָא קְדִישָׁא, רַעֲיָא מְהִימָנָא, בְּגִין דָּא, אַנְתָּ מִתְקַן, בְּחַבְרָא דָּא, דְּרַמ"ח פְּקוּדִין. לְאַמְלָכָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל כָּל אַבְרָיִם דְּשְׁכִינְתָּא, בְּכָל פְּקוּדָא וּפְקוּדָא, וְלִית אַנְתָּ חַיִּישׁ לִיקְרָךְ. זַפְּאָה חוּלְקָךְ, דְּכַגְוֹנָא דְאַנְתָּ מִמְּלִיךְ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּכָל אַבְרָיִם דְּשְׁכִינְתָּא, דְּאִינוּן בְּעַלֵּי מַדּוּת, דְּכָל יִשְׂרָאֵל. מְאַרֵי מַדּוּת אִינוּן אַבְרָיִם דְּשְׁכִינְתָּא, הֵכִי עֶבֶיד קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְשַׂרְיָא שְׁמִיהַ עֲלֶיךָ, וַיִּמְלְכִינָךְ, עַל כָּל מְשַׁרְיִין עֲלֵאִין וְתַתְּאִין.

קוּם רַעֲיָא מְהִימָנָא, לְסַדְרָא דִּינִין בְּהַלְכוּת גְּזִיקִין, בְּסַדְרָא דְשִׁמְא דָּא, הַרְוִי"ה. דְּאִיהוּ, (תהלים סח) רֶכֶב אֱלֹהִים רַבְתִּים אֶלְפֵי שְׁנָאן, שְׁהִם שׁוּר נֶשֶׁר אֲרִיָּה אָדָם, שְׁהִרֵי מִצַּד הַיָּמִין, שְׁשִׁם יְדוּ"ד, אַרְבַּע חַיּוֹת, כֶּף הוּא סְדוּרָם: אָדָם אֲרִיָּה נֶשֶׁר שׁוּר. וּכְפֵי הַשְּׁנוּיִים שְׁמֵתְהוּיִם, כֶּף הִיא תְּנוּעַת וְסַדְרֵי הַחַיּוֹת. וְהַחַיּוֹת שֶׁל הַצַּד הָאַחֵר, שְׁהִם גְּזִיקִין שֶׁל שְׁמַאל, כֶּף סְדוּרָם: שְׁנָאן. וּמִשּׁוּם זֶה הַתַּחֲלָה שְׁלָהֶם - הַשׁוּר - קָשׁוּר לְאַרְבַּעָה אַבּוֹת גְּזִיקִין - הַשׁוּר וְהַבּוּר וְהַמְּבַעֶה וְהַהֲבַעֵר אָדָם, מוּעַד.

קוּם אַתְעָר בְּדִינִין. פִּתַּח רַעֲיָא מְהִימָנָא וְאָמַר, (תהלים נא) אֲדָנִי שְׁפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יִגִּיד תְּהִלָּתְךָ. אֲדָנִי, בְּהַפּוּךְ אוֹתִיּוֹת - דִּינִי"א, וּמִשּׁוּם זֶה אָמְרוּ בְּעַלֵּי הַמְּשָׁנָה, דִּינָא דְּמַלְכוּתָא דִּינָא. כָּל הַדִּינִים בְּשֵׁם הַזֶּה נִדְּוֹנוּ. (ב'ה' ב'ד' ב'ג' ב'ד' ב'ג' ב'ד' - שְׁכִינָה (בית דין בשלשה, בית דין שְׁכִינָה בשלשה) כְּנֶגֶד שְׁלֹשֶׁת הָאֲבּוֹת. עַמּוּד הָאֲמֻצְעִי, דִּינָא אֲמַת, וְהוּא דִּינָא לְדוּן מִצַּד שֶׁל אֲדָנִי, שְׁשִׁם הוּא דִּינָא אֲמַת. וּמִצַּד שֶׁל שֵׁם אֱלֹהִים, שׁוּפֵט. זֶהוּ שְׁכַתּוּב (שם עה) כִּי אֱלֹהִים שׁוּפֵט.

אָמַר בּוֹצֵינָא קְדִישָׁא, רַעֲיָא מְהִימָנָא, בְּגִין דָּא, אַנְתָּ מִתְקַן, בְּחַבְרָא דָּא, דְּרַמ"ח פְּקוּדִין. לְאַמְלָכָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל כָּל אַבְרָיִם דְּשְׁכִינְתָּא, בְּכָל פְּקוּדָא וּפְקוּדָא, וְלִית אַנְתָּ חַיִּישׁ לִיקְרָךְ. זַפְּאָה חוּלְקָךְ, דְּכַגְוֹנָא דְאַנְתָּ מִמְּלִיךְ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּכָל אַבְרָיִם דְּשְׁכִינְתָּא, דְּאִינוּן בְּעַלֵּי מַדּוּת, דְּכָל יִשְׂרָאֵל. מְאַרֵי מַדּוּת אִינוּן אַבְרָיִם דְּשְׁכִינְתָּא, הֵכִי עֶבֶיד קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְשַׂרְיָא שְׁמִיהַ עֲלֶיךָ, וַיִּמְלְכִינָךְ, עַל כָּל מְשַׁרְיִין עֲלֵאִין וְתַתְּאִין.

קוּם רַעֲיָא מְהִימָנָא, לְסַדְרָא דִּינִין בְּהַלְכוּת גְּזִיקִין, בְּסַדְרָא דְשִׁמְא דָּא, הַרְוִי"ה. דְּאִיהוּ, (תהלים סח) רֶכֶב אֱלֹהִים רַבְתִּים אֶלְפֵי שְׁנָאן, דְּאִינוּן, שׁוּר נֶשֶׁר אֲרִיָּה אָדָם, דְּהֵא מְסַטְרָא דִּימִינָא, דְּתַמָּן יְהוֹ"ה, ד' חַיּוּן, הֵכִי אִיהוּ סְדוּרָא דְּלְהוּן, אָדָם אֲרִיָּה נֶשֶׁר שׁוּר. וּכְפּוּם שְׁנוּיִין דְּהַרְוִי"ה, הֵכִי אִיהוּ תְּנוּעָה וְסַדְרָא דְּחַיּוֹן. וְחַיּוֹן דְּסַטְרָא אַחְרָא, דְּאִינוּן גְּזִיקִין דְּשִׁמְאֵלָא, הֵכִי סְדוּרִיָּהוּ, שְׁנָאן. וּבְגִין דָּא, הַתַּחֲלָה דְּלְהוּן, הַשׁוּר. קָשׁוּר בְּד' אַבּוֹת גְּזִיקִין, הַשׁוּר וְהַבּוּר וְהַמְּבַעֶה וְהַהֲבַעֵר וְסַיּוּמָא דְּלְהוּן אָדָם, מוּעַד.

קוּם אַתְעָר בְּדִינִין. פִּתַּח רַעֲיָא מְהִימָנָא וְאָמַר, (תהלים נא) אֲדָנִי שְׁפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יִגִּיד תְּהִלָּתְךָ. אֲדָנִי, בְּהַפּוּךְ אַתּוּוֹן דִּינִי"א. וּבְגִין דָּא, אָמְרוּ מְאַרֵי מִתְּנִיתִין, דִּינִי"א דְּמַלְכוּתָא דִּינָא. כָּל דִּינִין בְּהַאי שְׁמָא אַתְדָּנוּ. (כ"א כ"ה ב'ד' וכו') בְּד', בְּג'. בְּד': שְׁכִינְתָּא (כ"א בית דין ב'ג' בית דין שְׁכִינְתָּא ב'ג') לְקַבֵּל תְּלַת אַבְּהוֹן. עַמּוּדָא דְּאֲמֻצְעִיתָא, דִּינָא אֲמַת, וְהוּא דִּינָא לְדוּן מְסַטְרָא דְּאֲדָנִי, דְּתַמָּן אִיהוּ דִּינָא אֲמַת. וּמְסַטְרָא דְּשֵׁם אֱלֹהִים, שׁוּפֵט. הַדָּא הוּא דְּכַתִּיב, (תהלים עה) כִּי אֱלֹהִים שׁוּפֵט.

ומהם דינים? אחד, לדון בנזקי שור. שני, לדון בנזקי בור. שלישי, לדון בנזקי אש. רביעי, לדון בנזקי אדם. ואחריהם לדון בדיני ארבעה שומרים: שומר חנם, ושומר שכר, והשואל, ונושא שכר. (והשוכר) פנגדם ארבעה דינים: דין חלקת השתפים, דין חלקת קרקעות, דיני עבדים ושפחות, דיני תובע ונתבע בכמה מיני תביעות של חיוב ממון וגזל ואבדה, או שמזיק לחברו, והורגו באחד מארבע מיתות בית דין. מארבע מיתות בית דין.

ארון הוא הקדוש ברוב הוא, באדני, לדון בכל מיני דינים את השפחה הרעה פי תירש גברתה, שפמנה כל הנזקים נמצאים, שהם (כל) מלאכי חבלה, שמהם נשמות הרשעים, כמו שבארו בעלי המשנה, נשמות הרשעים הן הן המזיקים של העולם. אל אחר, מזיק, גזלן רשע. ובת זוגו סם המות.

נזק שבת ובשת ורפוי - לשכינה ובניה. שבת - של בטול תורה שבטלה את בניה. ורפוי - שגרמה להם שמתרפים מדברי תורה. נזק - בכמה נזקים של מלאכי חבלה, בעלי משחית אף וחמה. ובשת - שהיו מבזים את השכינה בכוכבים ומזלות, השקר שלהם, והיו אומרים איה אלהיך. וכמה גזלות מהשפחה הרעה, שנאמר בה (ישעיה ג) גזלת העני בבתיכם.

כמה ברכות גזולת את השכינה השפחה הרעה; בכבוד המס, ובכבוד של כמה דינים משנים על בניה, וכמה קרפנות של בית המקדש שבטלה לגבירה. ובשת של הגבירה שנשארה ערמה מארבעה בגדי זהב שמאירים מארבעה טורי אבן בשמים עשרה אבנים מרגליות. מעיל

ומה דינים אינון. חד, לדון בנזקי שור. תנזינא, לדון בנזקי בור. תליתאה, לדון בנזקי אש. רביעאה, לדון בנזקי אדם. ואבתרייהו, לדון בדיני ארבע שומרים. שומר חנם. ושומר שכר. והשואל. ונושא שכר. (כ"א והשוכר) לקבלייהו, דינין ארבעה. דין חלוקת השותפים. דין חלוקת קרקעות. דיני עבדים ושפחות. דיני תובע ונתבע, בכמה מיני תביעות דחיוב ממון, וגזל, ואבדה, או שמזיק לחברו, והורגו באחד מארבע מיתות בית דין. ארון איהו קדשא ברין הוא, באדני. לדון בכל מיני דינים, לשפחה בישא, פי תירש גבירתה. דמינה כל נזיקין אשתכחו, דאינון (כל) מלאכי חבלה, דמנייהו נשמתהון של רשעים, כמה דאוקמוה מארי מתניתין, נשמות הרשעים הן הן המזיקים בעולם. אל אחר, מזיק, גזלן רשע. ובת זוגיה, סם המות. נזק שבת ובשת ורפוי, לשכינתא ובנהא. שבת, דבטולא דאורייתא, דבטילת לבנהא. ורפוי, דגרמת לון דמתרפין מדברי תורה. נזק, בכמה נזקין דמלאכי חבלה, מארי משחית אף וחימה. ובשת, דהו מביזין לשכינתא בפוכבים ומזלות, שקרא דלהון, והו אמרין איה אלהיך. וכמה גזלות מן שפחה בישא, דאתמר בה (ישעיה ג) גזלת העני בבתיכם.

כמה ברפאן, גזלת לשכינתא, שפחא בישא. בכובד המס, ובכובד כמה דינים משונים על בנהא, וכמה קרבנין דבי מקדשא, דבטילת למטרוניתא. ובשת דמטרוניתא, דאשתארת ערומה, מד' בגדי זהב דנהרין, מד' טורי אבן, בי"ב אבנין מרגלן. מעיל בכמה זגין ורמונים. וארבע בגדי לבן, דבהון

בכמה וגים ורמונים. וארבעה בגדי לבן שבהם היתה הגבירה מתקשטת לפני המלך. זהו שפתיב (בראשית ט) וראיתה לזכר ברית עולם. וגזלת את גברתה כמה מאכלי הקרבנות.

שור מועד בעלה, נכנס לבית המלך רבוננו בארבעה אבות הנזיקין שלו, (שהם יחזקאל א) ופני השור מהשמאל לארבעתו) עון ומשחית אף וחמה, בגוף שלו הרביץ על הכלים, מזבח מגורה שלחן ושאר כלים. רבץ עליהם ושפרם. ובשן שלו אכל כל הקרבנות של מאכלי השלחן, ואת השאר רמס ברגליו, (ומזקק הכל, והשאר שהם אמורים ופדרים, שירי מנחות, רמס ברגליו) ובקרנו הרג פהנים ולוים. הרס הכל, חלל ממלכה ושריה.

הבור נקבה רעה, לילית, בביתה, שהיא בית הסהר, תפסה את הגבירה ובניה, השפחה רעה, בגלות שלה, ושמה אותה בכמה שלשלאות, ואסרו לבניה את ידיהם מהדקים לאחור. (איכה א) היא ישבה בגוים לא מצאה מנוח. ולא עוד, אלא (שם) כל מכבדיה הזילוה פי ראו ערותה גם היא נאנחה ותשב נאנחה ותשב אחר.

ולא עוד, אלא זונה דאיהי הבער, דהיינו אש, (איכה ד) ויצת אש בציון. לבתר קם אדם בליע"ל רשע, רביעי לאבות נזיקין, דאתמר ביה אדם מועד לעולם, בין ער בין ישן, ושלח את בעירו, ואכיל ושצי וגדע פרמים ופרדסים וגדע פרמים ופרדסים של ירושלים, וכלה הכל.

רבון העולם, אפה אמת ותורתך אמת, נתת לנו מצות תפלין, לצדיקים גמורים הוא שכר כפי מעשיהם, פאר על ראשם, ומשמשים את אבותיהם ואמם, כמו שהגוף שכל איכריו

הות מטרוניתא, מתקשטא קדם מלפא. הדא הוא דכתיב, (בראשית ט) וראיתה לזכר ברית עולם. וגזלת לה לגברתה, כמה מאכלין דקרבנין.

שור מועד בעלה, עאל לבי מלפא רבוניה, בארבע אבות נזיקין דיליה, (דאינון, יחזקאל א)

ופני שור מהשמאל לארבעתו) עון וחמה, דכלהו מועדין לקלקל. בגופא דיליה, הרביץ על הכלים, מזבח מגורה שלחן ושאר מאנין, רבץ עליהו ושברתן. ובשן דיליה, אכיל כל קרבנין דמאכלים דפתורא, ושאר אברגלוי רפסא. (ומדקא כלא ושאר דאינון אמורין ופדרין שירי מנחות ברגלוי רפסא) ובקרן דיליה, קטל פהני וליואי. הרס פלא, (איכה ב) חלל (דף קי"ח ע"ב) ממלכה ושריה.

הבור, נוקבא בישא, לילית, בבית דילה, דאיהי בית הסהר, תפיסת למטרוניתא ובנהא, שפחה בישא, בגלותא דילה, ושוייאן לון, בכמה שלשלאין ואסורין לבנהא, ידיהו מהדקן לאחורא. (איכה א) היא ישבה בגוים לא מצאה מנוח. ולא עוד אלא (איכה א) כל מכבדיה הזילוה פי ראו ערותה גם היא נאנחה ותשב אחר.

ולא עוד, אלא זונה דאיהי הבער, דהיינו אש, (איכה ד) ויצת אש בציון. לבתר קם אדם בליע"ל רשע, רביעי לאבות נזיקין, דאתמר ביה אדם מועד לעולם, בין ער בין ישן, ושלח את בעירו, ואכיל ושצי וגדע פרמים ופרדסים וגדע פרמים ופרדסים של ירושלים, ושצי כלא.

רבון עלמא, אנת קשוט, ואורייתך קשוט, יקבת לן מצות תפלין, לצדיקים גמורים איהו אגרא כפום עובדיהו, פאר על רישיהו. ומשמשין לאבוהון ואמהון, בגוונא דגופא, דכל אברים דיליה משמשין

לְרִישָׁא. הָכִי אַתְתָּא, מְשַׁמְשָׂא לְבַעְלָהּ.
וְאִית מְלֹאכִין דְּאִינוּן מְשַׁמְשִׁין לְגּוּפָא,
וּמְלֹאכִין דְּמְשַׁמְשִׁין לְנַשְׁמָתָא.
וּכְגֻוּנָא דְאִית אַפְרָשׁוּתָא בֵּין גּוּפָא לְנַשְׁמָתָא,
הָכִי אִית אַפְרָשׁוּתָא בֵּין מְלֹאכִין דְּגּוּפָא,
לְמְלֹאכִין דְּנַשְׁמָתָא. וְאִית נַשְׁמָתָא לְנַשְׁמָתָא.
וּמְלֹאכִין לְמְלֹאכִין, ^(קהלת ה) כִּי גְבַהּ מֵעַל גְּבַהּ
שְׁמֵר וּגְבַהִים עֲלֵיהֶם. וְאֵלִין דְּאִינוּן נַשְׁמָתָא
לְנַשְׁמָתָא, פְּלֵהוּ חַד. וְאַף עַל גַּב דְּאַרְחַ מְתָלָא,
אִינוּן פְּגוּפָא אֲצֵל נַשְׁמָתָא אֵלִין לְאֵלִין, בְּגִין
דְּמַקְבְּלִין אֵלִין מֵאֵלִין. הָכִי שְׁכִינְתָּא, ^(נשמתא)
אַף עַל גַּב דְּאִיהִי לְקַבֵּל שְׁאָר נְהוּרִין דְּבְרִיאָה,
פְּנַשְׁמָתָא אֲצֵל גּוּפָא, לְקַבֵּל קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא
חֲשִׁיבָא פְּגוּפָא. אֲבָל כְּלָא חַד. הָכָא גּוּפָא
וּנַשְׁמָתָא כְּלָא חַד. מַה דְּלָאו הָכִי בְּבַר נֶשׁ,
דְּגּוּפִיהּ וּנַשְׁמָתִיהּ בְּפְרוּדָא. דָּא חוּמְרָא, וְדָא
שְׁכָל. דָּא חַיִּי, וְדָא מוּתָא. אֲבָל קְדָשָׁא בְּרִיף
הוּא חַיִּים, וּשְׁכִינְתִּיהּ חַיִּים, הָדָא הוּא דְכְתִיב,
^(משלי א) עֵץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ.

וְכֹרְ אִינוּן דְּרִשְׁמִין בְּסִימְנִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיף
הוּא וּשְׁכִינְתִּיהּ, אִינוּן רִשְׁמִין בְּיוּמִין
דְּחוּל, בְּאוֹת דְּתַפְלִין, וּבְאוֹת דְּמִילָה. וּרִשְׁמִין
בְּזְכוּר וּשְׁמוֹר בְּשַׁבַּת. וּרִשְׁמִין בְּתוֹרָה
שְׁבַכְתָּב, דְּאִתְיְהִיבַת מִימִנָּא. וּבְתוֹרָה שְׁבַעַל
פָּה, דְּאִתְיְהִיבַת מְשַׁמְאֵלָא. וְקוּדְשָׁא בְּרִיף
הוּא, זְכוּר מִימִנָּא, וּשְׁמוֹר מְשַׁמְאֵלָא.
וּשְׁכִינְתָּא, זְכִירָה מִימִנָּא, וּשְׁמִירָה מְשַׁמְאֵלָא.
אִינוּן תַּפְלִין דְּרִישָׁא דְּבַר נֶשׁ, וְתַפְלִין דְּיָד.
וְהָכִי שְׁכִינְתָּא, ^(תהלים יט) תּוֹרַת יְיָ תְּמִימָה,
וּמַצּוֹה דִּילִיהּ. וְהָאִי מְסַטְרָא דְעַמּוּדָא
דְּאִמְצַעִיתָא, דְּאִיהוּ כְּלִיל דִּינָא וְרַחֲמִי. זְכוּר
וּשְׁמוֹר. אַתְקִרִיאַת אִיהִי זְכִירָה שְׁמִירָה. וּבְכָל
פְּקוּדִין אִיהִי שְׁקִילָה לְגַבִּיהּ בְּמַדְרָגָה.

מְשַׁמְשִׁים אֶת הָרֵאשׁ, כִּף הָאֵשׁ
מְשַׁמְשֵׁת אֶת בַּעְלָהּ.

וְיֵשׁ מְלֹאכִים הַמְשַׁמְשִׁים אֶת
הַגּוּף, וּמְלֹאכִים הַמְשַׁמְשִׁים אֶת
הַנְּשָׁמָה. וּכְמוֹ שֵׁישׁ הַפְּרֻדָּה בֵּין
גּוּף וְנַשְׁמָה, כִּף יֵשׁ הַפְּרֻדָּה בֵּין
הַמְלֹאכִים שֶׁל הַגּוּף לְבֵין
הַמְלֹאכִים שֶׁל הַנְּשָׁמָה. וְיֵשׁ
נַשְׁמָה לְנַשְׁמָה, וּמְלֹאכִים
לְמְלֹאכִים, ^(קהלת ה) כִּי גְבַהּ מֵעַל
גְּבַהּ שְׁמֵר וּגְבַהִים עֲלֵיהֶם. וְאֵלֵה
שֶׁהֵם נַשְׁמָה לְנַשְׁמָה, כָּלֵם אַחַד.
וְאַף עַל גַּב שְׁדֻרְף מְשָׁל, הֵם כְּגוּף
אֲצֵל הַנְּשָׁמָה אֵלֵה לְאֵלֵה, מִשׁוּם
שְׁמַקְבֻלִים אֵלֵה מֵאֵלֵה. כִּף
הַשְׁכִּינָה ^(הנשמה), אֵף עַל גַּב שְׁהִיא
כְּנֻגָד שְׁאָר הָאוֹרוֹת שֶׁל הַבְּרִיאָה
כְּנַשְׁמָה אֲצֵל הַגּוּף, כְּנֻגָד הַקְּדוּשׁ
בְּרוּף הוּא הִיא חֲשׂוּבָה כְּגוּף, אֲבָל
הַכָּל אַחַד. כִּאֵן גּוּף וְנַשְׁמָה הַכָּל
אַחַד. מַה שְׂאִין כִּף בְּאֵדָם, שְׁגוּפוֹ
וְנַשְׁמָתוֹ בְּפְרוּדָה, זֶה חוּמְרָא וְזֶה
שְׁכָל, זֶה חַיִּים וְזֶה מוּתָא. אֲבָל
הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא חַיִּים וּשְׁכִינְתוֹ
חַיִּים. זֶהוּ שְׁפָתוּב ^(משלי א) עֵץ חַיִּים
הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ.

וְכֹרְ אוֹתָם שְׂרִשׁוּמִים בְּסִימְנִי
הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא וּשְׁכִינְתוֹ, הֵם
רִשׁוּמִים בְּיָמֵי הַחַל בְּאוֹת שֶׁל
הַתַּפְלִין, בְּאוֹת שֶׁל הַמִּילָה,
וּרִשׁוּמִים בְּזְכוּר וּשְׁמוֹר בְּשַׁבַּת.
רִשׁוּמִים בְּתוֹרָה שְׁבַכְתָּב שְׁנַתְנָה
מִימִין, וּבְתוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה שְׁנַתְנָה
מְשַׁמְאֵל. וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא זְכוּר
מִימִין, וּשְׁמוֹר מְשַׁמְאֵל. וְהַשְׁכִּינָה
זְכִירָה מִימִין, וּשְׁמִירָה מְשַׁמְאֵל.
הֵן תַּפְלִין שֶׁל רֵאשׁ שֶׁל הָאֵדָם,
וְתַפְלִין שֶׁל יָד. וְכֹף שְׁכִינָה, תּוֹרַת
ה' תְּמִימָה, וְהַמַּצּוֹה שְׁלוֹ. וְזֶה
מֵהַצַּד שֶׁל הָעַמּוּד הָאִמְצַעִי,
שֶׁהוּא כּוֹלֵל דִּין וְרַחֲמִים. זְכוּר
וּשְׁמוֹר. נִקְרָאת הִיא זְכִירָה
וּשְׁמִירָה. וּבְכָל הַמַּצּוֹת הִיא
שְׁקוּלָה אֵלֵיוּ בְּמַדְרָגָה.

אָבֵר מִצַּד הַחֶסֶד - הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוא הוא זָכוֹר, וְהַשְׁכִּינָה שְׁמוֹר.
כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְוֵה בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, זָכוֹר
לְזָכֵר, וְשְׁמוֹר לְכֻלָּהּ. מִשׁוּם
שֶׁבְיָמִין וּבִשְׂמָאל הַעֲנָפִים
מִתְפָּרְדִים, כְּמוֹ כַּנְּפֵי רֵאָה שֶׁהֵן
פְּרוּדוֹת מִלְּמַעְלָה. כְּנִגְדֵם חֵיוֹת,
וּפְנֵיהֶם וְכַנְּפֵיהֶם פְּרוּדוֹת
מִלְּמַעְלָה. וְכַנְּגֵד פְּתוּחוֹת שֶׁל סֶפֶר
תּוֹרָה. לְמִטָּה שְׁנֵיהֶם בִּיחוד אֶחָד,
כְּמוֹ סְתוּמוֹת שֶׁל סֶפֶר תּוֹרָה,
שְׂאִין שֵׁם פְּרוּד. וּמִשׁוּם כִּף
בְּמָקוֹם שֶׁל יְחוד, שֶׁהוא גּוֹף,
דוּמָה לְשִׁדְרָה שֶׁל לוּלָב. אִם
נִפְרָצוּ אוֹ נִפְרְדוּ עֲלֵיו - פְּסוּל.

בְּכַמָּה רְשׁוּמִים רָשָׁם הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוא אֶת יִשְׂרָאֵל לְהוֹדֵעַ
לְמַלְאָכִים. אֵלֹה מִיָּמִין, שְׁתְּלוּיִים
מִהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוא, אוֹ אֵלֹה
מִשְׂמָאל, שְׁתְּלוּיִים מִהַשְׁכִּינָה, אוֹ
אֵלֹה שְׁתְּלוּיִים מִהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוא
וְשִׁכְנֵתוֹ בִּיחוד אֶחָד. וְדַאי אֵלֶּה
שֵׁישׁ בָּהֶם תּוֹרָה רְשׁוּמִים בְּחֶסֶד,
וְאֵלֶּה שֵׁישׁ בָּהֶם מִצְוָה רְשׁוּמִים
בְּגִבּוּרָה, וְאֵלֹה בְּעֲלֵי הַתְּפִלִּין וְאוֹת
שֶׁבֶת וְאוֹת בְּרִית רְשׁוּמִים בְּצַדִּיק.
וְהַבְּהֻמוֹת, עֲמֵי הָאָרֶץ, הֵם
רְשׁוּמִים בְּהַעֲבֵרַת עֲרֵלָה וּפְרִיעָה.
עוֹפוֹת - בְּזָפֵק וּבְקַרְקָבֵן נִקְלָף,
בְּהַעֲבֵרַת הַזָּפֵק וּקְלַפַּת הַקְּרָקָבֵן,
הֵם רְשׁוּמִים בְּעוֹפוֹת לְאָכֵל.
וּבַהֲמוֹת בְּשָׁנֵי סִמְנִים - מַעֲלַת
גְּרָה וּמִפְּרֶסֶת פְּרֶסָה. כָּלֵם
רְשׁוּמִים בְּשָׁנֵי סִמְנִים, כְּמוֹ עֲרֵלָה
וּפְרִיעָה, שְׁמַעְבָּרִים מִהַעֵם
הַקְּדוֹשׁ.

אָבֵר תְּלִמִּידֵי חֲכָמִים, כָּלֵם
רְשׁוּמִים מִהֵם בְּכֶסֶף. וּמִהֵם
בְּמַלְאָכִים, בְּאַרְבַּע חֵיוֹת הַכֶּסֶף.
מִהֵם בְּפוֹכְבִּים וּבְמַזְלוֹת, וּמִהֵם
רְשׁוּמִים בְּמִדּוֹת שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוא נוֹדַע בָּהֶם. וְאוֹתָם
שְׁמַתְעִסְקִים בְּתוֹרָה וּמִצְוֹת
לְשִׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוא שְׁלֹא

אָבֵר מִסְטָרָא דְחֶסֶד, קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוא זָכוֹר,
וְשִׁכְנֵתָא שְׁמוֹר. כְּמָה דְאוּקְמוּהָ מְאָרִי
מִתְנִיתִין, זָכוֹר לְזָכֵר, וְשְׁמוֹר לְכֻלָּהּ. בְּגִין
דְּבִימִנָּא וּבִשְׂמָאלָא עֲנָפִין מִתְפָּרְדִין, כְּגוּוֹנָא
דְּכַנְפֵי רֵיָאָה, דְּאִינוּן פְּרוּדוֹת מִלְּמַעְלָה.
לְקַבְּלֵיהוּ חֵיוֹן, (יחזקאל א') וּפְנֵיהֶם וְכַנְּפֵיהֶם
פְּרוּדוֹת מִלְּמַעְלָה. וְלְקַבֵּל פְּתוּחוֹת דְּסֶפֶר
תּוֹרָה. לְתַתָּא תְרוּוּיָהּ בִּיחודָא חָדָא, כְּגוּן
סְתוּמוֹת דְּסֶפֶר תּוֹרָה, דְּלִית תַּמָּן פְּרוּדָא. וּבְגִין
דָּא, בְּאַתְרֵי דִיחודָא, דְּאִיהוּ גּוּפָא, דוּמָה
לְשִׁדְרָה דְּלוּלָב, אִם נִפְרָצוּ, אוֹ נִפְרְדוּ עֲלֵיו
פְּסוּל.

בְּכַמָּה רְשׁוּמִין רְשִׁים קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוא
לְיִשְׂרָאֵל, לְאִשְׁתְּמוּדְעָא לְגַבֵּי
מְלָאכִין. אֵלִין דִּימִנָּא, דְּתַלְיִין מְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוא. אוֹ אֵלִין דְּשְׂמָאלָא, דְּתַלְיִין מִשְׁכִּינְתָּא.
אוֹ אֵלִין דְּתַלְיִין מְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוא.
וְשִׁכְנֵתָיָה בִּיחודָא חָדָא. וְדַאי אֵלִין דְּאִית
בְּהוּן תּוֹרָה, רְשׁוּמִין בְּחֶסֶד. וְאֵלִין דְּאִית בְּהוּן
מִצְוָה, רְשׁוּמִין בְּגִבּוּרָה. וְאֵלִין מְאָרִי דְּתַפְלִין,
וְאוֹת שֶׁבֶת, וְאוֹת בְּרִית, רְשׁוּמִין בְּצַדִּיק.

וּבְעֵירָן, עֲמֵי הָאָרֶץ, אִינוּן רְשׁוּמִין בְּאַעֲבָרוּ
דְּעֲרֵלָה וּפְרִיעָה. עוֹפִין, בְּזָפֵק
וּבְקַרְקָבֵן נִקְלָף, בְּאַעֲבָרוּ דְּזָפֵק, וּקְלִיפָה
דְּקַרְקָבֵן אִינוּן רְשׁוּמִין עוֹפִין לְמִיכָל, וּבְעֵירָן,
בְּתַרֵי סִמְנִין, מַעֲלַת גְּרָה, וּמִפְּרֶסֶת פְּרֶסָה.
כְּלָהוּ רְשׁוּמִין בְּתַרֵי סִמְנִין, כְּגוּוֹנָא דְּעֲרֵלָה
וּפְרִיעָה, דְּמַתְעַבְּרִין מִעֲמָא קְדִישָׁא.

אָבֵר תְּלִמִּידֵי חֲכָמִים, כְּלָהוּן רְשׁוּמִין מְנַהוּן,
בְּכַרְסֵיָא. וּמְנַהוּן, בְּמַלְאָכֵי, בְּאַרְבַּע
חֵיוֹן דְּכַרְסֵיָא. מְנַהוּן בְּכַכְבֵּיא (דף ק"ט ט"א)
וּבְמַזְלוֹ. וּמְנַהוּן רְשׁוּמִין, בְּמִדּוֹת דְּקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוא אִשְׁתְּמוּדְעִין. וְאִינוּן דְּמַתְעַסְקִין

על מנת לקבל פָּרֶס, אֶלֶא כִּבֵּן
הַמְחִיב בְּכבוֹד אָביו וְאָמוֹ, זֶה
וְדָאֵי נִקְשָׁר וְנִרְשָׁם בְּעִמּוּד
הָאֲמִיעִי וְשִׁכְנִיתוֹ, כְּאֵלוֹ בּוֹ הֵם
הָיוּ אֶחָד.

וְכוּ שֵׁשׁ בּוֹ תוֹרָה בְּלִי מִצְוָה אוֹ
מִצְוָה בְּלִי תוֹרָה, כְּבִיכוֹל כְּאֵלוֹ
הָיוּ בּוֹ בְּפִרוּד. אֲבָל בְּזֶה וְזֶה, כְּמוֹ
אֵילָן שְׁעֲנָפִים נִפְרָדִים לִימִין
וְלִשְׂמָאל, וְהָאֵילָן הַיְחוּד שֶׁל
שְׁנֵיהֶם בְּאֲמִיעִי.

הַרְשָׁעִים וְשׁוּמִים בְּלִי סִימְנֵי
טְהָרָה, אוֹתָם שְׂאִין לָהֶם תְּפִלִּין
עַל הָרֵאשׁ וְהַזְרוּעַ, וְאוֹתָם שֶׁלֹּא
רְשׁוּמִים בְּתוֹרָה וּמִצְוֹת, וְאֵלֶּה
שֶׁלֹּא שׁוּמִים זְכוֹר וְשְׂמֹר, וְלֹא
רְשׁוּמִים בְּתַכְלֵת וְלִכְּבֵן שֶׁל צִיצִית.
וְאֵלֶּה שֶׁלֹּא רְשׁוּמִים בְּסִימְנֵים
הַלְלוֹ, שְׁקָץ הֵם לָכֶם, אֵינָם
יִשְׂרָאֵל, אֶלֶא עַמֵּי הָאָרֶץ. מֶה אֵלֶּה
שְׁקָץ וְשָׂרֵץ - אֵף הֵם (כָּר) שְׁקָץ
וְשָׂרֵץ. כְּמוֹ שְׁבָאוּהָ בְּעֵלֵי
הַמִּשְׁנָה, עַמֵּי הָאָרֶץ הֵם שָׂרֵץ,
וּנְשׁוֹתֵיהֶם שְׁקָץ. וְעַל בְּנוֹתֵיהֶם
נֶאֱמַר, (דְּבָרִים כו) אָרוּר שׁוֹכֵב עִם כָּל
בְּהֵמָה.

וּמִיתָתָם מִיתָה בְּגִלוֹי, וְאֵין מִיתָה
אֶלֶא עֲנִי, וּמִיתַת הַעֲנִי שְׁלָהֶם לֹא
תִהְיֶה בְּכֶסֶף, כְּמוֹ עוֹפוֹת שְׂדוּמִים
לְבַעֲלֵי מִצְוֹת, אֶלֶא בְּגִלוֹי, לְעֵינֵי
הָעַם, שְׁעֵנִי חָשׁוּב בְּמַת. וַיֵּשׁ עֲנִי
בְּכֶסֶף מְעִינֵי בְּנֵי אָדָם. וַיֵּשׁ עֲנִיּוֹת
לְעֵינֵי כָל, כְּזִרְיַקְתָּ דָם הַבְּהֵמָה,
וּזְרִיקְתָּה לְעֵינֵי כָל, שְׁשׁוּפְכִים דָם
לְפָנָי הַכָּל. כִּף הַעֲנִיִּים שְׂדָמָם
נִשְׁפָּף בְּפָנֵיהֶם לְעֵינֵי בְּנֵי אָדָם
וַנְעֲשִׂים לִירְקִים כְּמוֹ מַתִּים.

וְאֵם חוֹזְרִים בְּתִשׁוּבָה וְלֹא
פּוֹתְחִים פִּיהֶם לְהַטִּיחַ דְּבָרִים
כְּלָפֵי מַעְלָה, וּמִיתָתָם בְּסִתְיַמַּת
פֶּה, כְּמוֹ בְּהֵמָה שֶׁהִיא מֵתָה וְאֵין

בְּאוֹרֵייתָא וּבְמִצְוֹת, לְשִׁמָּא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא וְשִׁכְנִיתֵיהּ, שֶׁלֹּא עַל מְנַת לְקַבֵּל פָּרֶס,
אֶלֶא כְּבָרָא דְאִיהוּ מְחוּיֵיב בִּיקְרָא דְאֲבוּהֵי
וְאִמֵּיהּ, דָּא אֲתַקְשָׁר וְדָאֵי וְאֲתַרְשִׁים, בְּעִמּוּדָא
דְאֲמִיעִיתָא וְשִׁכְנִיתֵיהּ, כְּאֵילוֹ בֵּיה הוּוּ חַד.

וּמֵאֵן דְאִית בֵּיה תוֹרָה בְּלֹא מִצְוָה, אוֹ מִצְוָה
בְּלֹא תוֹרָה, כְּבִיכוֹל כְּאֵילוֹ הוּוּ בֵּיה
בְּפִרוּדָא. אֲבָל בְּדָא וְדָא, כְּאֵילָנָא, דְעֲנָפוּי
מִתְפָּרְדִין לִימִינָא וְלִשְׂמָאלָא, וְאֵילָנָא יְחוּדָא
דְתַרוּוִייהוּ, בְּאֲמִיעִיתָא.

רְשִׁיעִיא, אֵינּוּן רְשִׁימִין בְּלֹא סִימְנִין דְטְהָרָה,
אֵינּוּן דְלִית לְהוֹן תְּפִלִּין עַל רִישָׁא,
וְדָרוּעָא. וְאֵינּוּן דְלֹא רְשִׁימִין בְּתוֹרָה וּבְמִצְוֹת.
וְאֵלִין דְלֹא נְטָרִין זְכוֹר וְשְׂמֹר. וְלֹא רְשִׁימִין
בְּתַכְלֵת וְלִכְּבֵן דְצִיצִית. וְאֵלִין דְלֹא רְשִׁימִין
בְּאֵלִין סִימְנִין, שְׁקָץ הֵם לָכֶם, לֹאֹ אֵינּוּן
יִשְׂרָאֵל אֶלֶא עַמֵּי הָאָרֶץ. מֶה אֵלִין שְׁקָץ
וְשָׂרֵץ, אוֹף אֵינּוּן (נ"א כו) שְׁקָץ וְשָׂרֵץ. כְּמֶה
דְאוּקְמוּהָ מְאָרִי מִתְנִיתִין, עַמֵּי הָאָרֶץ הֵם
שָׂרֵץ, וּנְשׁוֹתֵיהֶם שְׁקָץ. וְעַל בְּנוֹתֵיהֶם אֲתַמַּר,
(דְּבָרִים כו) אָרוּר שׁוֹכֵב עִם כָּל בְּהֵמָה.

וּמִיתָתְהוֹן מִיתָה בְּאֲתַגְלִיא, וְלִית מִיתָה אֶלֶא
עֲנִיּוֹתָא, וּמִיתָה דְעֲנִיּוֹתָא דְלֵהוֹן,
לֹא יְהֵא בְּאֲתַפְסָיא, כְּעוֹפִין דְדַמְיִין לְמְאָרִי
פְקוּדִין, אֶלֶא בְּאֲתַגְלִיא, לְעֵינֵי עַמָּא, דְעֲנִי
חָשׁוּב בְּמַת. וְאִית עֲנִיּוֹתָא בְּאֲתַפְסָיא, מְעִינֵי
בְּנֵי נָשָׂא. וְאִית עֲנִיּוֹתָא, לְעֵינֵי כָלֵא. כְּזִרְיַקוּ
דְדָם דְבְּהֵמָה, וּזְרִיקְתָּה לְעֵינֵי כָלֵא, דְשִׁפְכִין
דְמָא קָמִי כָלֵא. הִכִּי עֲנִיִין שִׁפְכִין דְמוֹי
בְּאֲנַפְיֵיהוּ, לְעֵינֵי בְּנֵי נָשָׂא, וְאֲתַהֲדִרִין יְרוּקִין
כְּמַתִּין.

וְאִי הַדְרִין בְּתִיּוּבְתָא, וְלֹא פִתְחִין פּוּמְהוֹן לְהַטִּיחַ דְבָרִים כְּלָפֵי מַעְלָה

לָה קוֹל וְדַבּוּר. וּבְיַדוֹי כָּף הוּא יֹאמֵר: אֵין לִי פֶה לְהָשִׁיב, וְלֹא מִצַּח לְהָרִים רֹאשׁ. וַיִּתְנַדֶּה, וּמִיַּחַד אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכָל יוֹם לְהִיּוֹת מִיתָתוֹ בְּאַחַד. כְּמוֹ שְׁחִיטַת הַבְּהֵמָה בְּשָׁתַיִם עֲשָׂרָה בְּדִיקוֹת סַפִּין, וּבְסַפִּין שֶׁהוּא אַח"ד.

וּמִכְּרָךְ וּמִקְדָּשׁ אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכָל יוֹם בְּבָרְכוֹ וּבִקְדָשָׁה, וּבְכָל אֲכִילָה וּשְׁתִּיָּה שְׁלוֹ. כְּמוֹ שֶׁמִּכְּרָךְ הַכֹּהֵן: בְּרוּךְ אַתָּה - הָרִי בְּרָכָה. אֲשֶׁר קִדְשָׁנוּ - הָרִי קִדְשָׁה. כְּשֶׁהָרוּחַ מְבָרְכֵת אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכָל יוֹם בְּבָרְוֶךְ, וּמִקְדָּשֵׁת אוֹתוֹ בְּקִדְשָׁתוֹ וּמִיַּחַדֹּת אוֹתוֹ בִּיַּחַד שֶׁהִיא שְׁכִינָתוֹ, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹרֵד עַל אוֹתָהּ רוּחַ בְּכַמָּה מַחֲנוֹת.

אֲלֵיהֶוּ, וְדָאֵי אָדָם שֶׁמִּכְּרָךְ וּמִקְדָּשׁ וּמִיַּחַד אֶת הַגְּבִירָה, כְּמָה מַחֲנוֹת שֶׁל הַגְּבִירָה עוֹלָיִם עִמוֹ, וּמַחֲנוֹת הַמַּלְאָךְ יוֹרְדִים אֵלָיו. וְכֹלָם כְּדֵי לְשַׁמְרוֹ, וְלַהֲדִיעָה לְאוֹתָהּ רוּחַ כְּמָה חֲדוּשִׁים וְעִתִּידוֹת בְּחִלּוּמוֹת בְּנִבּוּאָה, וְכְמָה סְתָרִים, כְּמוֹ שֶׁיַּעֲקֹב שָׁנְאָמַר בּוֹ, (בראשית כח) וְהִנֵּה מַלְאָכֵי אֱלֹהִים עֲלִים וַיִּרְדּוּ בּוֹ. וְעַל מַחֲנוֹת הַמַּלְאָךְ וְהַגְּבִירָה נֶאֱמַר (שם לב) וַיִּקְרָא שֵׁם הַמְּקוֹם הַהוּא מַחֲנִים. אָבָל הַמַּלְאָךְ וְהַגְּבִירָה לֹא יוֹרְדִים לְשֵׁם.

אָמַר אֲלֵיהֶוּ, רוּעָה הַנְּאֻמָּן, כָּף זֶה וְדָאֵי, אָבָל מִשּׁוּם שֶׁבְּכָל מִצְוָה וּמִצְוָה הֵיטָה הַשְׁתַּדְּלוֹת שֶׁלָּךְ לְיַחַד אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּשְׁכִינָתוֹ בְּכָל הַמַּחֲנוֹת שֶׁלְמַעְלָה וּלְמַטָּה, כָּף הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּשְׁכִינָתוֹ וְכָל מַחֲנוֹתָיו מַעְלָה וּמַטָּה מְתִיחָדִים עִם רוּחֶךָ בְּכָל מִצְוָה וּמִצְוָה, כְּכֵן הַמַּלְאָךְ שֶׁהָאֵב וְהָאֵם אוֹהֲבִים אוֹתוֹ וּמְנַשְׁקִים

וּמִיתָה דְלָהוֹן בְּסִתְיָמוֹ דְפּוּמָא, כְּבַעֲרָא דְאֵיהִי מִיתָא, וְלִית לָהּ קוֹל וְדַבּוּר. וּבְיַדוֹי הָכֵי יִימָא אֵיהֶוּ, אֵין לִי פֶה לְהָשִׁיב, וְלֹא מִצַּח לְהָרִים רֹאשׁ, וַיִּתְנַדֶּה וּמִיַּחַד לְקוֹדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא בְּכָל יוֹמָא, לְמַהוֹי מִיתָתִיה בְּאַחַד. פְּגוּוֹנָא דְשְׁחִיטַת בְּהֵמָה, בְּתַרִּיסַר בְּדִיקוֹת דְסַפִּין, וּבְסַפִּין דְאֵינוֹן אַח"ד.

וּמִכְּרָךְ וּמִקְדָּשׁ לְקוֹדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא בְּכָל יוֹמָא, בְּבָרְכוֹ וּבִקְדוּשָׁה, וּבְכָל אֲכִילָה וּשְׁתִּיָּה דִילִיָּה. פְּגוּוֹנָא דְמִכְּרָךְ פְּהֵנָא, בְּרוּךְ אַתָּה, הָא בְּרָכָה. אֲשֶׁר קִדְשָׁנוּ, הָא קְדוּשָׁה. כְּדֵי רוּחָא מְבָרְךָ לְקוֹדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא, בְּכָל יוֹמָא בְּבָרְוֶךְ, וּמִקְדָּשׁ לִיָּה בְּקְדוּשָׁא דִילִיָּה, וּמִיַּחַד לִיָּה בִּיַּחַדָּא דְאֵיהֶוּ שְׁכִינָתִיה. קְדָשָׁא בְּרוּךְ הוּא נְחִית עַל הַהוּא רוּחָא בְּכַמָּה מְשַׁרְיִין.

אֲלֵיהֶוּ, וְדָאֵי כּר נֶשׁ דְמִכְּרָךְ וּמִקְדָּשׁ, וּמִיַּחַד לְמִטְרוֹנִיתָא, כְּמָה מְשַׁרְיִין דְמִטְרוֹנִיתָא סְלָקִין עִמִּיהֶוּ, וּמְשַׁרְיִין דְמִלְפָּא, נְחִתִּין לְגַבִּיָּה. וְכֹלָהוּ לְנִטְרָא לִיָּה, וְלֹאֻדְעָא לִיָּה לְהַהוּא רוּחָא, כְּמָה חֲדוּשִׁין וְעִתִּידוֹת, בְּחִלְמִין דְנִבּוּאָה, וְכְמָה סְתָרִים. פְּגוּוֹנָא דְיַעֲקֹב, דְאֶתְמַר בֵּיהֶוּ, (בראשית כח) וְהִנֵּה מַלְאָכֵי אֱלֹהִים עוֹלָיִם וַיִּוֹרְדוּ בּוֹ. וְעַל מְשַׁרְיִין דְמִלְפָּא וּמִטְרוֹנִיתָא אֶתְמַר, (בראשית לב) וַיִּקְרָא שֵׁם הַמְּקוֹם הַהוּא מַחֲנִים. אָבָל מִלְפָּא וּמִטְרוֹנִיתָא לֹא נְחִתִּין תַּמָּן.

אָמַר אֲלֵיהֶוּ, רַעֲיָא מְהֵימְנָא, הָכֵי הוּא וְדָאֵי. אָבָל בְּגִין דְבְּכָל פְּקוּדָא וּפְקוּדָא, הָוָה אֲשֶׁתַּדְּלוּתָא דִילָךְ, לְיַחַדָּא קְדָשָׁא בְּרוּךְ הוּא וּשְׁכִינָתִיה, בְּכָל מְשַׁרְיִין דְעִילָא וְתַתָּא, הָכֵי קְדָשָׁא בְּרוּךְ הוּא וּשְׁכִינָתִיה, וְכָל מְשַׁרְיִיתִיה עִילָא וְתַתָּא, מְתִיחָדִין בְּרוּחָא דִילָךְ, בְּכָל פְּקוּדָא וּפְקוּדָא, כְּבָרָא דְמִלְפָּא,

אותו, ומחביבות שלו אינם מאמינים למחנותיהם, אלא הם בגופם שומרים אותו.

משום שאותה הרוח שלף היא מצד העמוד האמצעי, שהיא ו' כולל אב ואם, שהם י"ה. הנפש שלף, בת יחידה, מצד האות ה', השכינה הפתוחה לא וזה מקף. וכמו שאבא ואמא שומרים את הבן, כף שומרים את הבת במחנות עליונים, שהם מחנים. ובמחשבה העליונה עולים לרוחך, כמו שבארונה, ישראל עלה במחשבה. יו"ד ה"א וא"ו ה"א. ומתי רוחך עלתה במחשבה? כשהיא שלמה, ונאמר בה (תהלים ק) כל הנשמה

תהלל יי. ובנפש שהיא ה'. ברוח ה' נאמר, פה אמר ה' מארבע רוחות באי הרוח. והם רוח ה', רוח חכמה ובינה, רוח עצה וגבורה וגו'. שלם בארבע אותיות, עלה במחשבה, ועלת העלות מעטרו בכתר. בכל הפכוד הזה רוחך עלה ויורדת כל לילה, וכל הדברים שהתגלו (לך בחסד, ועליהם נאמר ואתם וכו') על כתר (דברים ד) ואתם הדבקים בה'. אתם, ולא אמות עובדי כוכבים ומזלות. ומשום זה, (שמות כב) זבח לאלהים יחרם. אלהים אחרים. בלתי לה' לבדו.

אשרי העם הקדוש שנקראו צאן של הקדוש ברוך הוא, להקריב את עצמם קרבנות לפניו, כמו שנאמר (תהלים מד) פי עליך הורגנו כל היום נחשכנו כצאן טבחה. ומקריבים את עצמם כמו צאן, בתענית. שפעוט החלב והדם שבתענית חשוב יותר מקרבן

דאבא ואמא רחמין ליה, ונשקין ליה, ובחביבו דליה, לא המנין ליה במשריין דלהון, אלא אינון גופייהו, נטרין ליה.

בגין דההוא רוחא דילך, מסטרא דעמודא דאמצעייתא איהו, דאיהו ו' כליל אבא ואימא, דאינון י"ה. נפש דילך. בת יחידא, מסטרא דאת ה', שכינתא תתאה, לא זזת מינך. וכגוונא דאבא ואימא נטרין ברא, הכי נטרין ברתא, במשריין עלאין, דאינון מחנים, ובמחשבה עלאה, סלקין לרוחא דילך, כמה דאוקמוה, ישראל עלה במחשבה, יו"ד ה"א וא"ו ה"א. ואימתי רוחא דילך סליקת במחשבה, כד איהי שלימא, ואתמר בה, (תהלים ק) כל הנשמה תהלל יי, (דף ק"ט ע"ב) ובנפשא דאיהי ה'.

רוח יי אתמר ביה, (יחזקאל לו) פה אמר יי מארבע רוחות באי הרוח. ואינון, (ישעיה

יא) רוח יי, רוח חכמה ובינה, רוח עצה וגבורה וגו', (שלם) שלום בארבע אתון, סליק במחשבה, ועלת העלות מעטר ליה בכתר. בכל האי יקר, רוחא דילך, סליק ונחית בכל ליליא. וכל מלין דאתגליין (נ"א לך בחסד ועליהו אתמר ואתם וכו') על כתר (דברים ד) ואתם הדבקים ביי, אתם, ולא אומין עובדי כוכבים ומזלות. ובגין דא, (שמות כב) זבח לאלהים יחרם, אלהים אחרים. בלתי ליי לבדו.

זבאה עמא קדישא, דאתקריאו עאנא דקודשא בריה הוא, למקרב גרמייהו קרבנין קמיה. כמה דאתמר, (תהלים מד) פי עליך הורגנו כל היום נחשכנו כצאן טבחה. וקרבין גרמייהו כעאנין, בתעניתא. דמעוט חלבא ודמא, דתעניתא, איהו חשיב יתיר מקרבנא דבעירן, דהוה מתמעט דמא

דמא, דתעניתא, איהו חשיב יתיר מקרבנא דבעירן, דהוה מתמעט דמא

בהמות, שהיה מתמעט הדם והחלב וכל אותם אמורים ופדרים שנאכלים כל הלילה.

אשריהם (ישראל) שמקריבים את רוחם קרבנות לפני ה', ובכל לילה ולילה שרוחם היא העולה אליו, אם מעלה אותה בתורה ומצוה, בתורה שהיא עשר אמירות, שנתנו מהאות י' שבע עשר דברות, מאותיות ה"ה. (בו/ בששה) בשש חמשי תורה בספר בראשית. חמשה הם שנקראו חמשה חמשי תורה. ששי נקרא ספר בראשית. ובמחשבה שהוא יו"ד ה"א וא"ו ה"א, שנאמר בו ישראל עלה במחשבה. ולאיזה מקום עולה? לכתר ששם עלת העלות, מופלא ומכוסה.

אשרי מי שמעלהו במצוה, שהיא מצות תפלין, שבהן ארבע פרשיות, שבהן שם יהו"ה: י' - קדש לי. ה' - והיה פי יביאך. ו' - שמע ישראל. ה' - והיה אם שמוע. במחשבה. לקשר אותה ביד, שהשכינה היא י"ה וכלולה ממעשה שהיא ה'. ודבור שהיא בינה כלולה ו' ספירות. ובמחשבה, שהוא יו"ד ה"א וא"ו ה"א, יהו"ה. י"ד אותיות, כחשבון יד. ונרמזו בארבע פרשיות, ובית התפלין א', ושתי רצועות הראש - שבע. ששני שיניין תשע, וקשר הרצועה עשר. וארבע פרשיות היד - הרי י"ד, יד השכינה, יד יהו"ה.

בשביעה נאמר, (שם לא) בידיך אפקיד רוחי וגו'. הרוח נפקדה ליהו"ה, והקדוש ברוך הוא יורד אליו לקבלו לשכינה, ושומרים אותו הקדוש ברוך הוא ושכינתו. ומי גורם את זה? מי שבכל מצוה ומצוה מעלה שכינה אל הקדוש ברוך הוא.

והלבא וכל אינון אמורין ופדרין, דמתאפלין כל ליליא.

זבאין אינון, (ס"א ישראל) דמקרבין רוחין דלהון, קרבנין קדם יי'. ובכל ליליא וליילא, דרוחא דלהון היא העולה לגביה, אי סליק לה, בתורה ומצוה, בתורה, דאיהי עשר אמירן, דאתייהבו מאת י' דבעשר דברן, מאתוון ה"ה. (ס"א בו/ בשית) בשית חומשי תורה בספר בראשית. חמשה אינון דאתקריאו חמשה חומשי תורה. שתיתאה ספר בראשית אקרי. ובמחשבה דאיהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א, דאתמר ביה, ישראל עלה במחשבה. ולאן אתר סליק. לגבי כתר דתמן עלת העלות, מופלא ומכוסה.

זבאה מאן דסליק ליה במצוה, דאיהי מצות תפלין, דבהון ארבע פרשיות, דבהון שם יהו"ה. י': קדש לי. ה': והיה כי יביאך. ו': שמע ישראל. ה': והיה אם שמוע. במחשבה. לקשר לה ביד, דשכינתא איהו י"ה פלילא ממעשה דאיהי ה'. ודבור דאיהי בינה, פלילא ו' ספיראן. ובמחשבה דאיהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א, יהו"ה. י"ד אתוון, פחושבון יד. ואתרמיזו בארבע פרשיין, וביתא דתפלין א', ותריין רצועי דרישא, (נ"א ודידה) שבע. דתריין שיניין תשע. וקשר דרצועה עשר. וד' פרשיין דידי, (ס"א חרי"ה) יד דשכינתא, יד יהו"ה.

בגינה אתמר, (תהלים לא) בידיך אפקיד רוחי וגו'. רוח אתפקד ליהו"ה. וקודשא בריך הוא נחית לגביה, לקבלא ליה לגבי שכינתא. ונטרי ליה קדשא בריך הוא ושכינתיה. ומאן גרים דא. מאן דבכל מצוה ומצוה, סליק שכינתא לגבי קדשא בריך הוא.

וְשִׁבְעִים תְּבוֹת שֶׁל יַעֲנֵךְ ה' בְּיוֹם צָרָה, וּבִמְהָ הִיא צוֹנַחַת? אֵלֶּא וּדְאִי בְּיִשְׂרָאֵל יֵשׁ בְּעֲלֵי תוֹרָה, מְלֹאכִים, מְצַד שֶׁל אֵילַת הַשֹּׁחַר, שְׁהִיא שְׁכִינָה. וְשִׁתֵּי דְרָגוֹת הֵן - בְּקָר וְשֹׁחַר, וְעֲלִיָּהּ נֶאֱמַר (תהלים טו) נְעֻמּוֹת בִּימִינְךָ נֹצַח. בְּקָר שֶׁל אֲבָרָהֶם, שְׁהוּא חֶסֶד, זֶה עוֹלָה יוֹתֵר בְּיוֹם הַגָּאֵלָה, אֲכָל הַשֹּׁחַר מְקַדִּים לְיוֹם הַגָּאֵלָה, וּמִיָּהוּ? נֹצַח, שְׁשִׁכְנָה מְצַדוֹ נְקֻרָאֵת אֵילַת הַשֹּׁחַר.

וּמִשּׁוֹם כֵּךְ, ל"מ נֹצַח, שֶׁם נֹצַח, שֶׁם ל"מ, שֶׁהֵם שְׁבַעִים הַקּוֹלוֹת שְׁצוֹנַחַת אֵילַת הַשֹּׁחַר עַל בְּנֵיה, שְׁהַתְּחִיב עֲלֵיהֶם הַקְּדוּוֹת בְּגִלוֹת, שְׁחֲרוֹת הַשֹּׁחַר בְּשְׁבַעִים הַשָּׁנִים הַאֲחֻרָנוֹת. (בְּשַׁבְעִים) בְּאוֹתוֹ זְמַן יִתְקַבֵּל בְּיִשְׂרָאֵל, (ישעיה כו) כְּמוֹ הָרָה תִּקְרִיב לְלֶדֶת תִּזְעַק בְּחֻבְלֶיהָ כֵּן הֵינּוּ מִפְּנֵיךָ יי'. וְעַל כֵּן נִקְרָה לָךְ יי' אֱלֹהֵינוּ.

וּבְהוֹן אֵילַת אַעֲלִילַת רִישָׁהָ בֵּין בְּרַפָּהָ. רִישָׁא, אִיהוּ צְדִיק יְסוּד עוֹלָם. בֵּין בְּרַפָּהָ דְאֵינוֹן נֹצַח וְהוּד. וְאוּמִי לָהּ בִּיה, לְמַפְרָק לְבִנְהָא בְּבָקָר, דְאִיהוּ אַרְיָה בְּקָר יְמִינָא דְאֲבָרָהֶם, מְשִׁיחַ בֵּין דְּוֹד דְּנַפְיָק מִיָּהוּדָה, דְאֲתַמַּר בִּיה, (בראשית מט) גוֹר אַרְיָה יְהוּדָה. וּבְגִין דָּא, (רות ג) חֵי יי' שְׁכָבִי עַד הַבֶּקֶר.

וּבְהָ (ישעיה טו) מוֹלִיף לִימִין מִשֶּׁה זְרוּעַ תְּפֹאֲרָתוֹ בּוֹקֵעַ מִים וְגו'. מִשּׁוֹם שְׁתַּפְּאֲרַת הִיא דְרָגַת מִשֶּׁה, הַגּוֹף, וְחֶסֶד זְרוּעוֹ, וּמִשֶּׁה נִקְשֵׁר בְּע"ב שְׁהוּא חֶסֶד, דְרָגַתוֹ שֶׁל אֲבָרָהֶם. שְׁכָף עוֹלָה בְּחֻשְׁבוֹן ח"י - וו"ו מִן וִיסַע וַיְבֹא וַיֵּט, שְׁלֶשֶׁת עֲנָפֵי הָאֲבוֹת. ש, שְׁנִקְשְׁרָה בְּש' שֶׁל מִשֶּׁה, שְׁנִקְשְׁרָה בְּהֶם (יחזקאל א) וּפְנֵי אַרְיָה אֵל הֵימִין לְאַרְבַּעַתָּם וּפְנֵי שׁוֹר מִהַשְּׂמָאל וְגו', וּפְנֵי נֶשֶׁר לְאַרְבַּעַתָּן. מ"ה מִן מִשֶּׁה, וּדְמוּת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם.

וְע' תִּכְיֹן דְעַנְךָ ה' בְּיוֹם צָרָה. וּבְמֵאֵי צְנוּחַת. אֵלֶּא וּדְאִי יִשְׂרָאֵל אִית בְּהוֹן מְאִרֵי תוֹרָה, מְלֹאכִים, מְסַפְרָא דְאֵילַת הַשֹּׁחַר, דְאִיהוּ שְׁכִינָתָא. וְתִרְיֹן דְרִגְוִן אֵינוֹן, בְּקָר וְשֹׁחַר, וְעֲלִיָּהוּ אֲתַמַּר, (תהלים טו) נְעֻמּוֹת בִּימִינְךָ נֹצַח. בְּקָר דְאֲבָרָהֶם, דְאִיהוּ חֶסֶד, דָּא סָלִיק יְתִיר בְּיוֹמָא דְפּוֹרְקָנָא, אֲכָל שְׁחָר אֲקָדִים לְיוֹמָא דְפּוֹרְקָנָא. וּמֵאֵי אִיהוּ. נֹצַח, דְשְׁכִינָתָא מְסַטְרִיהָ אֲתַקְרִיאַת אֵילַת הַשֹּׁחַר. וּבְגִין דָּא, ל"מ נֹצַח, תְּמָן נֹצַח, תְּמָן ל"מ. דְאֵינוֹן ע' קָלִין דְצוּוֹחַת אֵילַת הַשֹּׁחַר עַל בְּנֵהָא, דְאֲתַתְקַף עֲלֵיָּהוּ קְדוּוֹתָא בְּגִלוֹתָא, שְׁחֲרוֹת הַשֹּׁחַר בְּע' שָׁנִין בְּתַרְאִין, (בְּשַׁבְעִים) בְּהוּא זְמַנָּא יִתְקַיֵּים בְּיִשְׂרָאֵל, (ישעיה כו) כְּמוֹ הָרָה תִּקְרִיב לְלֶדֶת תִּזְעַק בְּחֻבְלֶיהָ כֵּן הֵינּוּ מִפְּנֵיךָ יי'. וְעַל כֵּן נִקְרָה לָךְ יי' אֱלֹהֵינוּ.

וּבְהוֹן אֵילַת אַעֲלִילַת רִישָׁהָ בֵּין בְּרַפָּהָ. רִישָׁא, אִיהוּ צְדִיק יְסוּד עוֹלָם. בֵּין בְּרַפָּהָ דְאֵינוֹן נֹצַח וְהוּד. וְאוּמִי לָהּ בִּיה, לְמַפְרָק לְבִנְהָא בְּבָקָר, דְאִיהוּ אַרְיָה בְּקָר יְמִינָא דְאֲבָרָהֶם, מְשִׁיחַ בֵּין דְּוֹד דְּנַפְיָק מִיָּהוּדָה, דְאֲתַמַּר בִּיה, (בראשית מט) גוֹר אַרְיָה יְהוּדָה. וּבְגִין דָּא, (רות ג) חֵי יי' שְׁכָבִי עַד הַבֶּקֶר.

וּבְהָ (ישעיה טו) מוֹלִיף לִימִין מִשֶּׁה זְרוּעַ תְּפֹאֲרָתוֹ בּוֹקֵעַ מִים וְגו', בְּגִין דְתַפְּאֲרַת דְרָגָא דְמִשֶּׁה גּוֹפָא, וְחֶסֶד דְרוּעָא דִילֵיהָ, וּמִשֶּׁה אֲתַקְשֵׁר בְּע"ב דְאִיהוּ חֶסֶד, דְרָגָא דְאֲבָרָהֶם. דְהִכֵּי סָלִיק בְּחוּשְׁבוֹן ח"י. וו"ו מִן וִיסַע וַיְבֹא וַיֵּט, תִּלְת עֲנָפֵי אֲבָהוֹן. ש. דְאֲתַקְשֵׁר בְּש' שֶׁל מִשֶּׁה. דְאֲתַמַּר בְּהוֹן (יחזקאל א) וּפְנֵי אַרְיָה אֵל הֵימִין לְאַרְבַּעַתָּן וּפְנֵי שׁוֹר מִהַשְּׂמָאל וְגו', וּפְנֵי נֶשֶׁר לְאַרְבַּעַתָּן. מ"ה מִן מִשֶּׁה, וּדְמוּת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם.

(ס"א דאיהו) דרועא שמאלא, אתמר ביה, שמאל
 דוחה, וימין מקרבת. דאף על גב (דק"ר"ב ע"א)
 דאקדים בתשרי, דאוקמוה ביה מארי
 מתניתין, בתשרי עתידין להגאל. תהא דוחה,
 בגין דלא ימות משיח בן אפרים, דוחה מרומי
 דאיהי שמאל. עד דיקרב ימין, פסח דרועא
 ימינא. לקיים בה, (מיכה ז) פימי צאתך מארץ
 מצרים אראנו נפלאות והאי איהו בניסן
 נגאלו ובניסן עתידין להגאל. לקיים בהון
 (ישעיה נד) ובחסד עולם רחמתיך אמר גאלך יי'.
 ולבתר נטלי כלהו מגבורה, דמניה משיח בן
 אפרים, לנטלא נוקמא משנאווי. דהכי
 בעי לנקאה עבורא, דאינון ישראל, בימינא.
 ולבתר לאוקדא קש, בשמאלא. הדא הוא
 דכתיב, (עובדיה א) והיה בית יעקב אש ובית יוסף
 להבה ובית עשו לקש ודלקו בהם ואכלום.
 וכנישו דעבורא, דא עמודא דאמצעיתא. ביה
 (בראשית כה) ויאסף ויאסף (אל עמיו). לאן אתר. לביתא, דא
 שכנתא.

בזרוע שמאל נאמר שמאל דוחה,
 וימין מקרבת. שאף על גב
 שהקדים בתשרי, שבארוה בו
 בעלי המטה, בתשרי עתידים
 להגאל - תהיה דוחה, כדי שלא
 ימות משיח בן אפרים. דוחה
 מתשרי שהיא שמאל, עד שיקרב
 ימין, פסח זרוע ימין. לקיים בה
 (מיכה ז) פימי צאתך מארץ מצרים
 אראנו נפלאות, וזהו בניסן נגאלו
 ובניסן עתידין להגאל, לקיים בהם
 (ישעיה נד) ובחסד עולם רחמתיך
 אמר גאלך ה'.

ואחר כך פלם נוטלים מגבורה,
 שממנה משיח בן אפרים, לטל
 נקמה משנאויו. שפך צריך לנקות
 את התבואה, שהם ישראל,
 בימין, ואחר כך לשרף את הקש
 בשמאל. זהו שכתוב (עובדיה א)
 והיה בית יעקב אש ובית יוסף
 להבה ובית עשו לקש ודלקו בהם
 ואכלום. וכנוס התבואה זהו
 העמוד האמצעי, בו (בראשית כה)
 ויאסף (אל עמיו). לאיזה מקום?
 לבית, זו השכינה.

אבר' בדרגת משיח בן יוסף הוא
 רומז, (במדבר כה) עתה ילחכו הקהל
 את כל סביבתינו כלחוף השור את
 ירק השדה. שעליהם נאמר (תהלים
 צא) בפרח רשעים כמו עשב וגו'.
 מפסח ועד תשרי תהיה הגאלה,
 שהוא עד. ומשם ואילך תהיה
 השמדתם, להשמדם (גאלה) עדי
 עד. (ולא עד בכלל, אלא עד שמגיע לעד. משם
 ואילך להשמדם עדי עד) כשהגיעו
 לתשרי, שהוא שור, בו כלחוף
 השור.

וסמיכתם (של ישראל והנטייה שלהם בימין)
 של ישראל בימין, שהוא אריה.
 אבל הקימה שלהם בגוף האילן.
 וזהו כל הפורע פורע בברוך,
 צדיק. שנאמר בו ביוסף הצדיק,
 (בראשית לו) והנה תסבינה
 אלמתיכם ותשתחווין לאלמתי.

אבר' בדרגא דמשיח בן יוסף, איהו דקא
 רמיז, (במדבר כב) עתה ילחכו הקהל את כל
 סביבתינו כלחוף השור את ירק השדה.
 דעלייהו אתמר, (תהלים צב) בפרח רשעים כמו
 עשב וגו'. מפסח ועד תשרי, יהא פורקנא
 דאיהו עד. ומתמן ואילך יהא השמדה דלהון,
 (תהלים צב) להשמדם (פורקנא) עדי עד. (נ"א ולא עד בכלל,
 אלא עד דמטי לעד, מתמן ואילך להשמדם עדי עד) כד מוטו לתשרי
 דאיהו שור, ביה כלחוף השור.

וסמיכה (ס"א דישראל ופטו דלהון בימינא וכו') דלהון
 דישראל, בימינא דאיהו אריה. אבל
 קימה דלהון בגופא דאילנא. והאי איהו כל
 הפורע פורע בברוך, צדיק. דאתמר ביה
 ביוסף הצדיק, (בראשית לו) והנה תסבינה

אֲלֹמְתֵיכֶם וּתְשַׁחְרוּיִן לְאֹלְמְתֵי. וְהֵאֵי אִיהוּ, (רות) חֵי יִי שְׁכָבִי עַד הַבֶּקֶר. וְכָל הַזֹּקֵף זֹקֵף בְּשֵׁם, דְּרָגָא דְּמִשָּׁה רַבִּינוּ לְעִילָא. (ס"א ובמשה) וּמִשָּׁה לְתַתָּא, בִּיהַ יְקוּמוּן כָּל יִשְׂרָאֵל, כְּאַבְרִיךְ דְּגוּפָא, דְּבִיהַ כְּלָהוּ זְקִיפִין בְּעַמִּידָה. וּבְהֵאֵי אִיהוּ כָּל הַזֹּקֵף, זֹקֵף בְּשֵׁם, בְּגִין דְּעָלִיהַ אֲתָמַר, (שמות לג) וְאֲדַעֵף בְּשֵׁם.

יְהוֹן מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד, דְּאִיהוּ אַרְיָה, מִימִינִיהַ. וּמְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף, דְּאִיהוּ שׁוּר, מְשִׁמָּאֲלִיהַ. מִימִינָא אַבְרָהָם, מְשִׁמָּאֲלָא יִצְחָק, וְאִיהוּ נֶשֶׁר בְּאַמְצַעִיתָא. שְׁלֹשֶׁת דְּלֵהוֹן, מְסֻטְרָא דִיעֵקֵב. ש' דְּמִשָּׁה, קְדוּשָׁה לָךְ יִשְׁלֹשׁוּ. מְסֻטְרָא דְאַרְיָה, ג' אַנְפִּין דְאַבְהֵן, אֲתַקְרִיאוּ אַרְיֹת. בְּקֶר. מְסֻטְרָא דְשִׁמָּאֲלָא אֲתַקְרִיאוּ פְרִים מְנַגְחִים. וּמְסֻטְרָא דְאַמְצַעִיתָא, אֲתַקְרִיאוּ נְשָׂרִים. וְעָלִיהוּ אֲתָמַר (שמות יט) וְאַשָּׂא אֶתְכֶם עַל כַּנְפֵי נְשָׂרִים תִּשָּׂעַה. עֲשִׂירָאָה, וּרְבִיעָאָה, אָדָם (מה שמו) דְּמִשָּׁה דְרָכִיב עַל תְּלַת חִיוּוֹן.

וְאֲתָמַר בִּישְׂרָאֵל, (בראשית א) וַיֵּרְדוּ הַיָּם, מְמַנֵּן דִּימָא, בְּסֻטְרָא דְנַחֲשׁ, דִּיהוּ שָׂרָה דְּמַצְרַיִם, דְּאַתְפָּשֵׁט בְּגִלוּתָא בְּתַרְאָה, מִיָּם עַד יָם. וּבַעוֹף הַשָּׁמַיִם, עַרְבוּכְיָא בִישָׂא. עַמְלָקִים, נְפִילִים, תְּעַרוּכְתָּ דְכָל אוֹמִיָּן, בְּכָל סֻטְרָא, בְּגִלוּתָא בְּתַרְאָה, בִּין בִּישְׂרָאֵל, בִּין בִּישְׁמַעֲלָא, בִּין בְּעֵשׂוֹ. (בְּאוֹמוֹת הָעוֹלָם) וּבְבַהֲמָה, אֲלִין בְּנֵי עֵשׂוֹ. דְּשׁוֹלְטָנְתָּהוֹן בְּכָל הָאָרֶץ.

וַיִּתְקַיֵּם בְּמִשִּׁיחַ, (תהלים עב) וַיֵּרְדֵּי מִיָּם עַד יָם וּמְנַהֵר עַד אֶפְסֵי אָרֶץ. וְהָכִי בְבִי מְשִׁיחִין, וְהָכִי בִישְׂרָאֵל, וְכֹלְא בְזָכוֹת מ"ה (שמו) דְּמִשָּׁה. וַיִּיתוּן, גַּם דְּמִשִּׁיחַ בֶּן דָּוִד, מִיַּהוּדָה, אַרְיָה רָשִׁים עָלִיהַ, וְגַם דְּמִשִּׁיחַ בֶּן יוֹסֵף, שׁוּר רָשִׁים עָלִיהַ. וְגַם דְּשִׁילָה, אַרְיָה

וְזֵהוּ (רות א) חֵי ה' שְׁכָבִי עַד הַבֶּקֶר. וְכָל הַזֹּקֵף זֹקֵף בְּשֵׁם - דְּרָגָתָ מִשָּׁה רַבִּינוּ לְמַעְלָה. (ובמשה) וּמִשָּׁה לְמַטָּה, בּוּ יְקוּמוּ כָּל יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ אִיבְרִים שֶׁל הַגּוֹף, שְׁבוּ כָּלֶם זְקוּפִים בְּעַמִּידָה. וּבְזֵה הוּא כָּל הַזֹּקֵף זֹקֵף בְּשֵׁם, מִשׁוּם שֶׁעָלְיוֹ נֶאֱמַר (שמות לג) וְאֲדַעֵף בְּשֵׁם.

יְהוֹן מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד, שֶׁהוּא אַרְיָה, מִימִינוֹ, וּמְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף, שֶׁהוּא שׁוּר, מְשִׁמָּאֵל. מִימִין אַבְרָהָם, מְשִׁמָּאֵל יִצְחָק, וְהוּא הַנֶּשֶׁר בְּאַמְצַע. הַשְּׁלֹשֶׁת שְׁלָהֶם מְצַד שֶׁל יַעֲקֹב. ש' שֶׁל מִשָּׁה, קְדוּשָׁה לָךְ יִשְׁלֹשׁוּ. מְצַד שֶׁל אַרְיָה שְׁלֹשֶׁת פְּנֵי הָאֲבוֹת נִקְרְאוּ אַרְיֹת. בְּקֶר. מְצַד שֶׁל שִׁמָּאֵל נִקְרְאוּ פְרִים מְנַגְחִים. וּמְצַד הָאֲמַצַּע נִקְרְאוּ נְשָׂרִים, וְעָלֵיהֶם נֶאֱמַר (שמות יט) וְאַשָּׂא אֶתְכֶם עַל כַּנְפֵי נְשָׂרִים וְאַבָּא אֶתְכֶם אֲלַי. הָרִי הֵם ט'. עֲשִׂירֵי וּרְבִיעֵי אָדָם (מה שמו) שֶׁל מִשָּׁה שְׂרוּכֵב עַל שְׁלֹשׁ חִיּוֹת.

וְנֶאֱמַר בִּישְׂרָאֵל, (בראשית א) וַיֵּרְדוּ בְּדַגַּת הַיָּם - הַמְּמַנִּים עַל הַיָּם בְּצַד שֶׁל הַנַּחֲשׁ, שֶׁהִיָּה שָׂרָה שֶׁל מְצָרִים, שֶׁהִתְפָּשֵׁט בְּגִלוּתָּ הָאֲחֵרוֹנָה מִיָּם עַד יָם. וּבַעוֹף הַשָּׁמַיִם - עַרְבוּכְיָה רַעָה. עַמְלָקִים, נְפִילִים, תְּעַרוּכְתָּ שֶׁל כָּל הָאֲמוֹת בְּכָל צַד בְּגִלוּתָּ הָאֲחֵרוֹנָה, בִּין בִּישְׂרָאֵל, בִּין בִּישְׁמַעֲלָא, בִּין בְּעֵשׂוֹ. וּבְבַהֲמָה - אֵלוּ בְּנֵי עֵשׂוֹ שֶׁשְׁלֹטוֹנָם בְּכָל הָאָרֶץ.

וַיִּתְקַיֵּם בְּמִשִּׁיחַ, (תהלים עב) וַיֵּרְדֵּי מִיָּם עַד יָם וּמְנַהֵר עַד אֶפְסֵי אָרֶץ. וְכֵן בְּשְׁנֵי מְשִׁיחִים, וְכֵן בִּישְׂרָאֵל, וְהִכַּל בְּזָכוֹת מ"ה (שמו) שֶׁל מִשָּׁה. וַיְבִיאוּ גַם שֶׁל מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד מִיַּהוּדָה - אַרְיָה רָשׁוּם עָלָיו, וְגַם שֶׁל מְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף - שׁוּר רָשׁוּם עָלָיו. וְגַם שֶׁל שִׁילָה - אַרְיָה לִימִין, שׁוּר לְשִׁמָּאֵל, וְנֶשֶׁר בְּאַמְצַע, וְאָדָם עַל כָּלֶם. וְאַרְבַּע פְּנִים לְכָל

אחד, ארבעה שבטים של שלש חיות - שנים עשר. ולאדם שהוא מה שמו, בני משה, שבאותו זמן יתקיים במשה (במדבר יד) ואעשה אותו לגוי גדול ועצום ממנו. באותו זמן, (קהלת ג) מ"ה ש"היה ה"וא שיהיה, ואשר להיות פכר ה"ה.

והאלהים יבקש את נרדף - ישראל שנאמר בהם (יחזקאל לד) ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם, היו נרדפים לפני הערב רב, זאבים רעים, הרי בנמיני זאב יטרף אליהם, שטורף אותם, ויתקיים באותו זמן - בבקר יאכל עד, שהינו עד פי יבא שילה, וזה בקר של אברהם. (בראשית מט) ולערב יחלק שלל - זה ערב של יצחק, ששם שני משיחים. באחד יאכל (המנון) הממנה של אמות העולם, ובאחד יחלק להם לישראל.

ישראל, שהם אילת, נרדפים לפני הרשעים אריות, ויתעורר נפתלי, שהוא אילה שלחה הנתן אמרי שפר. יתעורר בימין, שהוא אריה, משיח בן דוד, שנאמר בו גור אריה יהודה מטרף בני עליה. ויחזק (יחזקאל) על אמות העולם, פרע שכב עליהם לטרף אותם, מי יקימנו. באותו זמן נראה מי הוא אלוה אחר שיקים אותו מלטרף עליהם או אמה ולשון.

וישראל שהיו פיונה, נרדפים לפני נשר מצד של העופות של אמות העולם. באותו זמן יתעורר נשר ויפרש כנפיו על ערבובי האמות, ועשו וישמעאל, שהם עמלקים, וערבוביה רעה של ישראל, וטורף אותם שלא ישאר אחד מהם, לקים מה שנאמר בישראל, (דברים לב) ה' בדרך ינחנו ואין עמו אל נכר.

לימינא, שור לשמאלא, נשר באמצעיתא, ואדם על פלהו. וארבע אנפין לכל חד. ארבע שבטין דתלת חינון, תריסר. ולגבי אדם, דאיהו מה שמו, בני משה, דבההוא זמנא יתקיים במשה (במדבר יד) ואעשה אותו לגוי גדול ועצום ממנו. בההוא זמנא, (קהלת ג) מ"ה ש"היה הו"א שיהיה. (קהלת ג) ואשר להיות פכר ה"ה.

והאלהים יבקש את נרדף, ישראל דאתמר בהון, (יחזקאל לד) ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם, הו נרדפים קדם ערב רב, זאבים פישין, הא (בראשית מט) בנמיני זאב יטרף לגבייהו, דטריף לון, ויתקיים בההוא זמנא, בבקר יאכל עד. דהיינו עד פי יבא שילה, ודא בקר דאברהם. ולערב יחלק שלל דא ערב דיצחק, דתמן תרין משיחין. בחד ייכול (ס"א ממונא) ממנא דאומין דעלמא. ובחד יחלק לון לישראל.

ישראל דאינון אילת, נרדפין קדם רשיעיא אריות. ויתער נפתלי, דאיהו אילה שלוחה הנותן אמרי שפר. יתער בימינא (ד) ק"ב ע"ב) דאיהו אריה משיח בן דוד, דאתמר ביה, (בראשית מט) גור אריה יהודה מטרף בני עליה. ויחזקון (ד"א ויחזקאל) על אומין דעלמא, פרע שכב עלייהו, למטרף לון מי יקימנו, בההוא זמנא נחזי מאן הוא אלה אתרא, דיקים ליה מלטרוף עלייהו, או אומה ולישן.

וישראל דהו פיונה, נרדפין קדם נשר, מסטרא דעופין דאומין דעלמא. בההוא זמנא, יתער נשר, ויתפרש גרפהא, על ערבובי דאומין, ועשו וישמעאל, דאינון עמלקים, וערבוביא בישא דישראל, וטריף לון, דלא ישתאר חד מנייהו, לקיים מה

שנאמר בישראל, (דברים לב) יי' בדרך ינחנו ואין עמו אל נכר.

מתמן ואילך, אין מקבלים גרים, כמה דאוקמוה מארי מתניתין אין מקבלים גרים לימות המשיח. ואומין עובדי כוכבים ומזלות דעלמא דישתארון, יתער קדשא ברין הוא חיה דאדם, לשלטה עליהו. לקיימא בהון, (ישעיה ט) כי הגוי והממלכה אשר לא יעבדוך יאבדו. לקיים בישראל, (בראשית א) וירדו בדגת הים וגו'. (בראשית ט) ומוראכם ומוראכם וגו'.

משם ואילך אין מקבלים גרים, כמו שבארנו בעלי המשנה, אין מקבלים גרים לימות המשיח. ואמות עובדי כוכבים ומזלות של העולם שישארו, יעורר הקדוש ברוך הוא חיה של אדם לשלט עליהם, לקיים בהם (ישעיה ט) כי הגוי והממלכה אשר לא יעבדוך יאבדו. לקיים בישראל, (בראשית א) וירדו בדגת הים וגו'. (שם ט) ומוראכם וחתכם וגו'.

ומסטרן דתבואות, חמשה מיני נהמא, תבירין מפלהו. ואינון, חטה, ושעורה, וכסמת, ושבלת שועל, ושיפון. אמתיל לון לישראל, הדא הוא דכתיב, (ירמיה ב) קדש ישראל ליי' ראשית תבואתה, בה'. פד יפקון מגלותא, הכי יהון תבירין, עד דיתבריר אוכל מתוך פסולת, דהיינו קש, ערב רב, עד דיתבררו וישתמודעו ישראל ביניהו, פבר, דאתבריר מגו מוץ ותבן.

ומצד של תבואות חמשה מיני לחם, שבורים מפלם, והם: חטה, ושעורה, וכסמת, ושבלת שועל, ושיפון. המשיל אותם לישראל, זהו שכתוב (ירמיה ב) קדש ישראל לה' ראשית תבואתה, בה'. כשיצאו מהגלות, כף יהיו שבורים, עד שיתברר אכל מתוך פסלת, שהינו קש, ערב רב, עד שיתבררו וידעו ישראל ביניהם, כמו בר שנברר מתוך מוץ ותבן. ועד שיתבררו מהם, י' שהיא מעשר, לא שורה על ה', שהוא לחם של חמשה מינים, לקיים את השבועה (שמות יז) כי יד על פס י"ה. ומשום כף מוץ ותבן אינו מחיב במעשר עד שיתברר. אחר שיתברר, מתפנסים לאותו מקום שנקרא ירושלים, כמו שאת החטה, אחר שנברר קש ותבן, מכניסים אותה לאוצר. כף יתפנסו ישראל, שהם בר, לירושלים, שהיא בנויה על הר ה', שנאמר בה (תהלים כד) מי יעלה בהר ה' ומי יקום במקום קדשו נקי כפים ובר לבב. נקי כמו בר, שהיא תבואה כשנבררת מתוך פסלת. באותו זמן - נשקו בר, ככתחלה, שנאמר בו (שיר א) ישקני מנשיקות פיהו. בר תרגום בן. באותו זמן שהיו נקיים כמו בר מתוך קש ותבן, שורה שמו עליהם,

ועד דיתברירו מנייהו, י' דאיהו מעשר, לא שריא על ה', דאיהו נהמא, דחמשה מינין, לקיימא אומא, (שמות יז) כי יד על פס י"ה. ובגין דא, מוץ ותבן, אינו מחוייב במעשר, עד דיתבריר. לבתר דיתבריר, מתפנשין לההוא אתר דאקרי ירושלים. כמה דחטה, דבתר דאתבריר קש ותבן, מכניסין לה לאוצר. הכי יתפנשון ישראל, דאינון בר, לירושלים, דאיהי בנויה על הר יי', דאתמר בה, (תהלים כד) מי יעלה בהר ה' ומי יקום במקום קדשו נקי כפים ובר לבב. נקי כפר, דאיהי עפורא כד בריר מגו פסולת. בההוא זמנא, נשקו בר פדבקדמיתא, דאתמר ביה, (שיר השירים א) ישקני מנשיקות פיהו. בר תרגום בן, בההוא זמנא דיהון נקיים פבר, מגו קש ותבן. שריא שמייה

עלייהו, וקרא לון, (שמות ד) בני בכורי ישראל.
 והבי מפל אילנין, לית תביר כגפן. בנטיעו
 דיליה תביר, בענבים דיליה תביר,
 דאינון פתישין בין רגלין. והכי זית זיתים
 דילה פתישין. בגלותא אמתילו ישראל בהון,
 הדא הוא דכתיב, (תהלים פ) גפן ממצרים תסיע.
 וכן בגלות רביעאה, (ישעיה ה) כי כרם יי צבאות
 בית ישראל. וכגוונא דא לזית משולים
 ישראל, (ירמיה יא) זית רענן יפה פרי תאר. ובגין
 דא, (תהלים קכח) אשתף כגפן פוריה בירפתי ביתך
 בניך פשתילי זיתים. סמיה דא לדא, בגין
 דאינון תבירין בגלותא.

וקורא להם בני בכורי ישראל.
 וכך מפל האילנות אין שבור
 כגפן. בנטיעתו שבור, בענביו
 שבור, שהם פתושים בין
 הרגלים. וכך זית, הזיתים שלה
 פתושים. בגלות נמשלו ישראל
 להם, זהו שפתוב (תהלים פ) גפן
 ממצרים תסיע. וכן בגלות
 הרביעית, (ישעיה ה) כי כרם ה'
 צבאות בית ישראל. וכמו זה
 ישראל משולים לזית, (ירמיה יא)
 זית רענן יפה פרי תאר. ומשום
 כך (תהלים קכח) אשתף כגפן פריה
 בירפתי ביתך בניך פשתילי זיתים.
 סמוך זה לזה, משום שהם
 שבורים בגלות.

ולבתר דיהון נקיים מגו פסולת, יתקדשון
 לבי מקדשא, ביין לנסכא על גבי
 מדבחא, וזיתים לאדלקא בוצינא שרגין
 למנרתא. ומאן זכה להאי. יין דלא יתנסף
 לכוכבים ומזלות. דערב רב אינון יין דנתנסף
 לכוכבים ומזלות, ומנהון משומדים, מינים,
 אפיקורסים משומדים לעבירות שפכל התורה
 כלה.

ואחר שיהיו נקיים מתוך פסולת,
 יתקדשו לבית המקדש ביין לנסף
 על גבי המזבח, וזיתים להדליק
 מאור נרות למנורה. ומי זוכה
 לזה? יין שלא התנסף לכוכבים
 ומזלות. שערב רב הם יין
 שהתנסף לכוכבים ומזלות, ומקם
 משומדים, מינים, אפיקורסים,
 משומדים לעבירות שפכל התורה
 כלה.

וישראל דאתמר בהון (תהלים קכו) ויתערבו בגוים
 וילמדו מעשיהם. עד דיהון דרוכין
 בין רגלייהו, בגלותא לא אתברירו מנייהו.
 ובגינייהו אמר דוד עליו השלום, (תהלים מט) למה
 אירא בימי רע עון עקבי יסבני. ועלייהו אמר
 שלמה, (שיר השירים א) צאי לך בעקביי הצאן.
 ביצק"ב. דעליה אתמר, לגבי נחש הקדמוני
 דפתי לחוה, (בראשית ג) הוא ישופך ראש ואתה
 תשופנו עקב. בתר דיפקון מן גלותא,
 נמשלים לתפוחים, ולכל ריחין טבין. כגוונא
 דמפקנו דמצרים, דכתיב ביה (שיר השירים ח) תחת
 התפוח עוררתיה.

וישראל שנאמר בהם, ויתערבו
 בגוים וילמדו מעשיהם. עד
 שיהיו דרוכים בין רגליהם,
 בגלות הם לא נבררו מהם.
 ובשבילם אמר דוד, עליו השלום,
 (שם מט) למה אירא בימי רע עון
 עקבי יסבני. ועליהם אמר שלמה
 (שיר השירים א) צאי לך בעקביי
 הצאן. ביצק"ב. שעליו נאמר אל
 הנחש הקדמוני שפתה את חוה,
 (בראשית ג) הוא ישופך ראש ואתה
 תשופנו עקב. אחר שיצאו מן
 הגלות נמשלים לתפוחים ולכל
 הריחות הטובים, כמו שביציאת
 מצרים, שפתוב בה (שיר השירים ח)
 תחת התפוח עוררתיה.

פקודא בתר דא, להביא כפורים, ואבתריה

המצוה שאחר זו - להביא
 כפורים, ואחריה - להתנדות על

הבכורים, ואחריה - להתודות על המעשר. ובעלי המשנה מקשים על המעשר, שאם יהיה קדם לקיטתו, או אחר לקיטתו עשורו, כמו אתרוג, שנאמר בו באילן, הלך אחר חנטה. יש מי שאומר אחר בשול הפרות. ואתרוג מקצתו דומה לאילן ומקצתו לתבואה, שהם זרעים, שנאמר בהם שלאחר לקיטתו עשורו. שאילן אינו אלא עד אחר גמר בשולו.

ומשום כך תקנו המוציא ממקום שבשולו יפה, להוציא פת שרוף, אלא ממקום שהוא מטעם. וכך תבואה, אחר לקיטתו הוא כבשול פרות. וישאל משולים לאילן ולתבואה, שנאמר בהם (שמות כג) ראשית בכורי אדמתך תביא בית ה' אלהיך. וכך (דברים יח) ראשית גז צאנך תתן לו, שהם ישראל, שנאמר בהם (יחזקאל לד) ואתן צאני. וכך ישראל, קדש (קדש ישראל) ישראל לה' ראשית תבואתה, לאחר לקיטתו מן הגלות - עשור. ונקראו קדש לה'. וישראל נקראו אילן גדול ותקיף ובו מזון לכל. בו תורה, שהיא מזון למעלה. בו תפלה, שהיא מזון למטה. ואפלו למלאכים אין מזון אלא בישראל. שאם ישראל לא יתעסקו בתורה, לא היה יורד להם מזון מצד של התורה שנמשלה לעץ. זהו שכתוב (משלי א) עץ חיים היא למחזיקים בה. ולפרי, שהוא מצוה.

וכך התורה נמשלה למים, ואלה לאש, ולא היו יורדים מים מלמעלה, וחמה שהיא אש, לא היתה יורדת (מלמעלה) לבשל את פרות האילן, אלא בשביל ישראל, ומשום זה נאמר

להתודות על הבכורים, ואבתריה להתודות על המעשר. ומארי מתניתין, מקשים על המעשר, דאי יהא קדם לקיטתו, או אחר לקיטתו עשורו. כגון אתרוג, דאתמר ביה באילן, הלך אחר חנטה. אית מאן דאמר, אחר בשול הפירות. ואתרוג מקצתו דומה לאילן, ומקצתו לתבואה, דאינון זרעים, דאתמר בהון, דלאחר לקיטתו עשורו. דאילן לאו איהו, אלא עד אחר גמר בשולו.

ובגין דא, תקינו המוציא (דף קכ"א ע"א) מאתר דבשולו יפה. לאפקא פת שרוף, אלא ממקום שהוא מטעם. והכי תבואה, בתר לקיטתו, איהו כבישול פירות. וישאל, אינון משולים לאילן ולתבואה, דאתמר בהון (שמות כג) ראשית בכורי אדמתך תביא בית ה' אלהיך. והכי (דברים יח) ראשית גז צאנך תתן לו. דאינון ישראל. דאתמר בהון, (יחזקאל לד) ואתן צאני. והכי ישראל, (ירמיה ב) קדש (נ"א קדש ישראל) ליני' ראשית תבואתה, לאחר לקיטתו מן גלותא, עשורו. ואתקריאו קדש ליני'.

וישראל אתקריאו אילנא רבא ותקיף, ומזון לכלא ביה. ביה אורייתא, דאיהי מזונא לעילא. ביה צלותא, דאיהי מזונא לתתא. (נ"א לעילא) ואפילו מלאכין לית לון מזונא, אלא בישראל. דאי לאו דישראל יתעסקון באורייתא, לא הוה נחית לון מזונא, מסטר דאורייתא, דאמתילא לעץ, הדא הוא דכתיב, (משלי א) עץ חיים היא למחזיקים בה. ולאייבא, דאיהי מצוה.

והכי אורייתא אמתילא למינא. והני לאשא. ולא הוה נחית מינא מלעילא, וחמה דאיהי אשא, לא הוה נחית (ס"א מלעילא) לבשלא פירות האילן. אלא, בגין ישראל. ובגין דא

אתמר בישראל, (שיר השירים ב)

בַּיִשְׂרָאֵל, (שיר ב) הַתְּאֵנָה חֲנֻטָּה פְּגִיָּה. אֵלּוּ בְּעֲלֵי מִצְוֹת. וְהַגְּפָנִים סָמְדָר נָתְנוּ רִיחַ, כְּשִׁפּוֹתָחִים בַּתְּשׁוּבָה, וּמִיָּד נֹאמַר בְּיִשְׂרָאֵל, קוֹמֵי לָךְ רַעֲיָתִי יִפְתִּי וְלָכִי לָךְ, מִן הַגְּלוּת.

וּמִשׁוּם זֶה בְּאֵילָן, שֶׁהוּא עֵץ הַחַיִּים, בַּתּוֹרָה, בְּאֵלּוּ שִׁמְשֵׁפְדִּילִים בָּהּ הוֹלְכִים אַחַר חֲנֻטָּה וּמַעֲשָׂרִים אוֹתוֹ, שְׁשׁוּרָה עֲלֵיהֶם יוֹ"ד, שֶׁהִיא חֲכַמָּה, א' מִי, וְבָהּ מִתְּכַנְּסִים ה"ה, שֶׁהֵם פְּרוֹת הָאֵילָן. וּמָהוּ הָאֵילָן? ו'. אֲבָל שְׁאָר עֲמָא, אַחַר לְקִיטָתוֹ מִן גְּלוּתָא, עֲשׂוּרוֹ. אֵינּוֹן צְדִיקִים דְּאִתְּמַר בְּהוֹן, (ויקרא כג) וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר. הָדָר בְּעוֹבְדֵיהוֹן, דְּאִתְּחִידָאן בְּמֵאֲרֵי תוֹרָה וּמִצְוֹת, וְאַחַר לְקִיטָה אֲזַלְיָנָן לְגַבְיֵיהוּ (נ"א וּלְגַבֵּי יוֹרְעִים דְּהַבּוּאָה

וְאִתְּחִידָאן לְגַבְיֵיהוּ) כְּאֵילָן. וּבְגִין דָּא אוּקְמוּהָ בְּמַסְכַּת קְדוּשִׁין, וְקָא מִשְׁמַע לָן דְּאִתְּרוּג כְּנִרְק, מָה יִרְק דִּרְכוּ לִיגְדַל עַל כָּל מַיִם, וּבִשְׁעַת לְקִיטָתוֹ עֲשׂוּרוֹ. אוּף אִתְּרוּג נְמִי דִּרְכוּ לִיגְדַל וְכוּי' וּמַסְטְרָא דְּחֲכַמָּה, אֵין מַיִם אֱלָא תוֹרָה. וּבְאַתְרַּא אֲחִירָא לְעֵילָא, וְהָא דִתְנָן, אִתְּרוּג שׁוּהָ לְאֵילָן בְּשִׁלְשָׁה דְרָכִים, הָא אִתְּרוּג, אֲחִיד תְּרִין סְטְרִין, וְאִתְּרוּג אִיהוּ דִּיוּקְנָא דְּלִבָּא, דְּאֲחִיד לְעֵילָא וְאֲחִיד לְתַתָּא. אֲחִיד לְעֵילָא, הֵלֵב רוּאָה. אֲחִיד לְתַתָּא, בְּדַעַת. כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ, הֵלֵב יוֹדַע. דַּעַת אִיהִי אֵילְנָא, תוֹרָה אֵיבָא דִּילֵיהּ. עֵינִין דְּאֵינּוֹן פְּקוּדִין, דְּבַהוֹן הֵלֵב רוּאָה. (ע"כ רעיא מהימנא).

וְאִתְּחִידָאן לְגַבְיֵיהוּ) כְּאֵילָן. וּבְגִין דָּא אוּקְמוּהָ בְּמַסְכַּת קְדוּשִׁין, וְקָא מִשְׁמַע לָן דְּאִתְּרוּג כְּנִרְק, מָה יִרְק דִּרְכוּ לִיגְדַל עַל כָּל מַיִם, וּבִשְׁעַת לְקִיטָתוֹ עֲשׂוּרוֹ. אוּף אִתְּרוּג נְמִי דִּרְכוּ לִיגְדַל וְכוּי' וּמַסְטְרָא דְּחֲכַמָּה, אֵין מַיִם אֱלָא תוֹרָה. וּבְאַתְרַּא אֲחִירָא לְעֵילָא, וְהָא דִתְנָן, אִתְּרוּג שׁוּהָ לְאֵילָן בְּשִׁלְשָׁה דְרָכִים; הָא אִתְּרוּג, אֲחִיד תְּרִין סְטְרִין, וְאִתְּרוּג אִיהוּ דִּיוּקְנָא דְּלִבָּא, דְּאֲחִיד לְעֵילָא וְאֲחִיד לְתַתָּא. אֲחִיד לְעֵילָא, הֵלֵב רוּאָה. אֲחִיד לְתַתָּא, בְּדַעַת. כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ, הֵלֵב יוֹדַע. דַּעַת אִיהִי אֵילְנָא, תוֹרָה אֵיבָא דִּילֵיהּ. עֵינִין דְּאֵינּוֹן פְּקוּדִין, דְּבַהוֹן הֵלֵב רוּאָה. (ע"כ רעיא מהימנא).

וְאִתְּחִידָאן לְגַבְיֵיהוּ) כְּאֵילָן. וּבְגִין דָּא אוּקְמוּהָ בְּמַסְכַּת קְדוּשִׁין, וְקָא מִשְׁמַע לָן דְּאִתְּרוּג כְּנִרְק, מָה יִרְק דִּרְכוּ לִיגְדַל עַל כָּל מַיִם, וּבִשְׁעַת לְקִיטָתוֹ עֲשׂוּרוֹ. אוּף אִתְּרוּג נְמִי דִּרְכוּ לִיגְדַל וְכוּי' וּמַסְטְרָא דְּחֲכַמָּה, אֵין מַיִם אֱלָא תוֹרָה. וּבְאַתְרַּא אֲחִירָא לְעֵילָא, וְהָא דִתְנָן, אִתְּרוּג שׁוּהָ לְאֵילָן בְּשִׁלְשָׁה דְרָכִים, הָא אִתְּרוּג, אֲחִיד תְּרִין סְטְרִין, וְאִתְּרוּג אִיהוּ דִּיוּקְנָא דְּלִבָּא, דְּאֲחִיד לְעֵילָא וְאֲחִיד לְתַתָּא. אֲחִיד לְעֵילָא, הֵלֵב רוּאָה. אֲחִיד לְתַתָּא, בְּדַעַת. כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ, הֵלֵב יוֹדַע. דַּעַת אִיהִי אֵילְנָא, תוֹרָה אֵיבָא דִּילֵיהּ. עֵינִין דְּאֵינּוֹן פְּקוּדִין, דְּבַהוֹן הֵלֵב רוּאָה. (ע"כ רעיא מהימנא).

וְאִתְּחִידָאן לְגַבְיֵיהוּ) כְּאֵילָן. וּבְגִין דָּא אוּקְמוּהָ בְּמַסְכַּת קְדוּשִׁין, וְקָא מִשְׁמַע לָן דְּאִתְּרוּג כְּנִרְק, מָה יִרְק דִּרְכוּ לִיגְדַל עַל כָּל מַיִם, וּבִשְׁעַת לְקִיטָתוֹ עֲשׂוּרוֹ. אוּף אִתְּרוּג נְמִי דִּרְכוּ לִיגְדַל וְכוּי' וּמַסְטְרָא דְּחֲכַמָּה, אֵין מַיִם אֱלָא תוֹרָה. וּבְאַתְרַּא אֲחִירָא לְעֵילָא, וְהָא דִתְנָן, אִתְּרוּג שׁוּהָ לְאֵילָן בְּשִׁלְשָׁה דְרָכִים, הָא אִתְּרוּג, אֲחִיד תְּרִין סְטְרִין, וְאִתְּרוּג אִיהוּ דִּיוּקְנָא דְּלִבָּא, דְּאֲחִיד לְעֵילָא וְאֲחִיד לְתַתָּא. אֲחִיד לְעֵילָא, הֵלֵב רוּאָה. אֲחִיד לְתַתָּא, בְּדַעַת. כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ, הֵלֵב יוֹדַע. דַּעַת אִיהִי אֵילְנָא, תוֹרָה אֵיבָא דִּילֵיהּ. עֵינִין דְּאֵינּוֹן פְּקוּדִין, דְּבַהוֹן הֵלֵב רוּאָה. (ע"כ רעיא מהימנא).

וְאִתְּחִידָאן לְגַבְיֵיהוּ) כְּאֵילָן. וּבְגִין דָּא אוּקְמוּהָ בְּמַסְכַּת קְדוּשִׁין, וְקָא מִשְׁמַע לָן דְּאִתְּרוּג כְּנִרְק, מָה יִרְק דִּרְכוּ לִיגְדַל עַל כָּל מַיִם, וּבִשְׁעַת לְקִיטָתוֹ עֲשׂוּרוֹ. אוּף אִתְּרוּג נְמִי דִּרְכוּ לִיגְדַל וְכוּי' וּמַסְטְרָא דְּחֲכַמָּה, אֵין מַיִם אֱלָא תוֹרָה. וּבְאַתְרַּא אֲחִירָא לְעֵילָא, וְהָא דִתְנָן, אִתְּרוּג שׁוּהָ לְאֵילָן בְּשִׁלְשָׁה דְרָכִים, הָא אִתְּרוּג, אֲחִיד תְּרִין סְטְרִין, וְאִתְּרוּג אִיהוּ דִּיוּקְנָא דְּלִבָּא, דְּאֲחִיד לְעֵילָא וְאֲחִיד לְתַתָּא. אֲחִיד לְעֵילָא, הֵלֵב רוּאָה. אֲחִיד לְתַתָּא, בְּדַעַת. כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ, הֵלֵב יוֹדַע. דַּעַת אִיהִי אֵילְנָא, תוֹרָה אֵיבָא דִּילֵיהּ. עֵינִין דְּאֵינּוֹן פְּקוּדִין, דְּבַהוֹן הֵלֵב רוּאָה. (ע"כ רעיא מהימנא).

וְאִתְּחִידָאן לְגַבְיֵיהוּ) כְּאֵילָן. וּבְגִין דָּא אוּקְמוּהָ בְּמַסְכַּת קְדוּשִׁין, וְקָא מִשְׁמַע לָן דְּאִתְּרוּג כְּנִרְק, מָה יִרְק דִּרְכוּ לִיגְדַל עַל כָּל מַיִם, וּבִשְׁעַת לְקִיטָתוֹ עֲשׂוּרוֹ. אוּף אִתְּרוּג נְמִי דִּרְכוּ לִיגְדַל וְכוּי' וּמַסְטְרָא דְּחֲכַמָּה, אֵין מַיִם אֱלָא תוֹרָה. וּבְאַתְרַּא אֲחִירָא לְעֵילָא, וְהָא דִתְנָן, אִתְּרוּג שׁוּהָ לְאֵילָן בְּשִׁלְשָׁה דְרָכִים, הָא אִתְּרוּג, אֲחִיד תְּרִין סְטְרִין, וְאִתְּרוּג אִיהוּ דִּיוּקְנָא דְּלִבָּא, דְּאֲחִיד לְעֵילָא וְאֲחִיד לְתַתָּא. אֲחִיד לְעֵילָא, הֵלֵב רוּאָה. אֲחִיד לְתַתָּא, בְּדַעַת. כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ, הֵלֵב יוֹדַע. דַּעַת אִיהִי אֵילְנָא, תוֹרָה אֵיבָא דִּילֵיהּ. עֵינִין דְּאֵינּוֹן פְּקוּדִין, דְּבַהוֹן הֵלֵב רוּאָה. (ע"כ רעיא מהימנא).

אָמַר לוֹן, (שמות יט) וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מִמְּלַכֶת פְּהַנִּים. לֹא אֲעֲדִי רַחֲמוֹתַא סְגִיאַה מִנְהוֹן, עַד דְּקָרָא לוֹן וְגוֹי קְדוֹשׁ דְּאִיהוּ יְתִיר. לֹא אֲעֲדִי רַחֲמוֹתַא מִנְהוֹן, עַד דְּקָרָא לוֹן (דברים יד) כִּי עִם קְדוֹשׁ אַתָּה. לֹא אֲעֲדִי רַחֲמוֹתַא מִנְהוֹן, עַד דְּקָרָא לוֹן (שמות כב) וְאַנְשֵׁי קְדָשׁ תִּהְיוּן לִי דְאִיהוּ יְתִיר מִכְּלָא.

בַּתְחִלָּה אָמַר לָהֶם, (שמות יט) וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מִמְּלַכֶת פְּהַנִּים. לֹא זֶה הָאֲהָבָה הַרְבֵּה מֵהֶם עַד שֶׁקָּרָא לָהֶם וְגוֹי קְדוֹשׁ, שֶׁהוּא יוֹתֵר. לֹא זֶה הָאֲהָבָה מֵהֶם עַד שֶׁקָּרָא לָהֶם (דברים יד) כִּי עִם קְדוֹשׁ אַתָּה. לֹא זֶה הָאֲהָבָה מֵהֶם עַד שֶׁקָּרָא לָהֶם (שמות כב) וְאַנְשֵׁי קְדָשׁ תִּהְיוּן לִי, שֶׁהוּא יוֹתֵר מִן הַכָּל.

בְּתוֹב וְהַחֲכֵמָה מֵאִין תִּמְצָא. אוֹרִייתָא מִחֲכֵמָה נִפְקַת, מֵאַתֵּר דְּאֶקְרִי קְדָשׁ. וְהַחֲכֵמָה נִפְקַת, מֵאַתֵּר דְּאֶקְרִי קְדָשׁ הַקְּדוּשִׁים. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, וְכֵן יוֹבְלָא אַתְקִרִי קְדָשׁ. דְּכַתִּיב, (ויקרא כה) יוֹבֵל הִיא קְדָשׁ תִּהְיֶה לָכֶם. וְיִשְׂרָאֵל כָּלִילָן מִנִּייהוּ, הֵדָא הוּא דְכַתִּיב וְאַנְשֵׁי קְדָשׁ תִּהְיוּן לִי.

בְּתוֹב וְהַחֲכֵמָה מֵאִין תִּמְצָא. הַתּוֹרָה יִצְאָה מִחֲכֵמָה, מִמְּקוֹם שֶׁנִּקְרָא קְדָשׁ, וְהַחֲכֵמָה יִצְאָה מִמְּקוֹם שֶׁנִּקְרָא קְדָשׁ הַקְּדוּשִׁים. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, וְכֵן יוֹבֵל נִקְרָא קְדָשׁ, שֶׁכְּתוּב (ויקרא כה) יוֹבֵל הִיא קְדָשׁ תִּהְיֶה לָכֶם. וְיִשְׂרָאֵל כָּלִילָים מֵהֶם. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב וְאַנְשֵׁי קְדָשׁ תִּהְיוּן לִי.

בְּקַדְמוּתַא קְדוֹשׁ, וְהַשְׁתָּא קְדָשׁ. מַה בֵּין הָאֵי לְהָאֵי. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, דָּא לְעִילָא לְעִילָא, וְדָא לָאוּ הָכֵי. דְּכַתִּיב, (ישעיה ד) וְהִנֵּה הַנִּשְׂאָר בְּצִיּוֹן וְהַנּוֹתָר בִּירוּשָׁלַם קְדוֹשׁ יֵאמָר לוֹ. בְּהָאֵי אַתֵּר אֶקְרִי (דף קכ"א ע"ב) קְדוֹשׁ וְלְעִילָא לְעִילָא קְדָשׁ.

בַּתְחִלָּה קְדוֹשׁ, וְעַכְשָׁו קְדָשׁ. מַה בֵּין זֶה לְזֶה? אָמַר רַבִּי יוֹסִי, זֶה לְמַעְלָה וְזֶה לְמַטָּה. וְזֶה לֹא כָּף, שֶׁכְּתוּב (ישעיה ד) וְהִנֵּה הַנִּשְׂאָר בְּצִיּוֹן וְהַנּוֹתָר בִּירוּשָׁלַם קְדוֹשׁ יֵאמָר לוֹ. בְּמִקוֹם זֶה נִקְרָא קְדוֹשׁ, וְלְמַעְלָה לְמַעְלָה קְדָשׁ.

רַבִּי אַבְא הָוָה אָזִיל בְּאַרְחָא, וְהוּוּ אָזִיל עִמֵּיהּ רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חֲמִיא, אָמַר רַבִּי חֲמִיא, (ס"א הא דחגיגו) וְאַנְשֵׁי קְדָשׁ תִּהְיוּן לִי, מִנְּלָן. אָמַר לֵיהּ, הָא רַבִּי יוֹסִי וְכִלְהוּ חֲבֵרַיִיא שְׁפִיר קְאִמְרוּ, וְהָכֵי הוּא. מִנְּלָן. דְּכַתִּיב, (ירמיה ב) קְדָשׁ יִשְׂרָאֵל לִי יְיָ. רַאשִׁית תְּבוּאָתָהּ, רַאשִׁית: וְדָאֵי חֲכֵמָה אֶקְרִי רַאשִׁית, דְּכַתִּיב, (תהלים קיא) רַאשִׁית חֲכֵמָה יִרְאֵת יְיָ.

רַבִּי אַבְא הָוָה הִנֵּה הוֹלֵךְ בְּדַרְכָּהּ, וְהִיוּ הוֹלְכִים עִמּוֹ רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חֲמִיא. אָמַר רַבִּי חֲמִיא, וְאַנְשֵׁי קְדָשׁ תִּהְיוּן לִי, מִנְּיָן לָנוּ? אָמַר לוֹ, הֲרִי רַבִּי יוֹסִי וְכֵל הַחֲבָרִים יָפָה אָמְרוּ, וְכָף זֶה. מִנְּיָן לָנוּ? שֶׁכְּתוּב (ירמיהב) קְדָשׁ יִשְׂרָאֵל לֵה' רַאשִׁית תְּבוּאָתָהּ. רַאשִׁית, וְדָאֵי חֲכֵמָה נִקְרָאת רַאשִׁית, שֶׁכְּתוּב (תהלים קיא) רַאשִׁית חֲכֵמָה יִרְאֵת ה'.

וּמְשׁוּם דִּישְׂרָאֵל אֶקְרוּן קְדָשׁ (ישׂראל) בְּשְׁלִימוֹ דְּכָלָא, כְּתִיב (שמות כב) וּבִשְׂרָ בִשְׂדֵה טְרַפָּה לֹא תֹאכְלוּ. דְּהָא יִשְׂרָאֵל דְּאִינוּן שְׁלָמִין עַל כִּלְא, לֹא יִנְקִין מִסְטָרָא דְּדִינָא קְשָׂא. לְכָלֵב תִּשְׁלִיכוּן אוֹתוֹ. לְכָלֵב וְדָאֵי, דְּהוּא דִּינָא חֲצִיפָא תְקִיפָא עַל כִּלְא.

וּמְשׁוּם דִּישְׂרָאֵל נִקְרָאוּ קְדָשׁ (ישׂראל) בְּשְׁלָמוֹת הַכָּל, כְּתוּב (שמות כב) וּבִשְׂרָ בִשְׂדֵה טְרַפָּה לֹא תֹאכְלוּ, שֶׁהֲרִי יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם שְׁלָמִים עַל הַכָּל, לֹא יוֹנְקִים מִצַּד הַדִּין הַקָּשָׁה. לְכָלֵב תִּשְׁלִיכוּן אוֹתוֹ, לְכָלֵב וְדָאֵי, שֶׁהוּא הַדִּין הַחֲצוּפָה חֲצִיפָא תְקִיפָא עַל כִּלְא.

החזק על הכל. כיון שהדין הקשה שרשי עליו והטיל בו זממה, אסור להם לאותם שנקראים קדש. אלא לפלב תשלוכו אתו ודאי, שהוא הדין החצופה, דין הקשה יותר מן הפל, שכתוב (ישעיה כו) והפלבים עזי נפש.

בא וראה, כשנזכרה נבלה בתורה, כתוב בישראל קדוש, ולא קדש. כאן כתוב ואנשי קדש תהיון לי ובשר בשדה טרפה לא תאכלו. ושם בנבלה כתוב (דברים יד) לא תאכלו כל נבלה לגר אשר בשעריך תתננה וגו', כי עם קדוש אתה. קדוש ולא קדש, שהרי נבלה מצד של ישראל נעשתה, שלא פוסל את זה אלא ישראל. ורבים הגונים יש בה בנבלה, כמו שבארנו.

אמר רבי שמעון, כתוב כאן ואנשי קדש תהיון לי, וכתוב שם, כי עם קדוש אתה לה' אלהיך. לה' אלהיך? לי הנה צריך להיות! אלא שם (באז) למעלה למעלה, וכאן (ושם) השכינה. וכתוב (ישעיה ד) והנה הנשאר בציון והנוותר בירושלם קדוש יאמר לו, ולא קדש. בכאן קדוש ולמעלה קדש. כתוב קדש ישראל לה' ראשית תבואתה, בה"א, כמו שבארנו. ועל כף אנשי קדש תהיון לי ודאי. רבי יצחק היה יושב לפני רבי שמעון. אמר לו, הרי כתוב קדש ישראל לה'. בסוף הפסוק כתוב כל אכליו יאשמו, מה זה אומר? אמר לו רבי שמעון, יפה אמר, כל אכליו יאשמו - הינו שכתוב ואיש פי יאכל קדש בשגגה וכו'. וכתוב וכל זר לא יאכל קדש. ומשום שישראל נקראו קדש, כתוב כל אכליו יאשמו. בא רבי יצחק ונשק ידו ואמר, אם לא באתי לכאן אלא לשמע דבר זה - מספיק.

כיון דינא תקיפא שריא עלוי, ואטיל זוהמא ביה, אסיר להו לאינון דאקרון קדש. אלא לפלב תשליכון אותו ודאי, דאיהו דינא חציפא, דינא תקיפא יתיר מפלא, דכתיב, (ישעיה נז) והפלבים עזי נפש.

הוא חזי, פד אדפר נבלה באורייתא, כתיב בישראל קדוש, ולא קדש. הכא כתיב, ואנשי קדש תהיון לי ובשר בשדה טרפה לא תאכלו. והתם בנבלה כתיב, (דברים יד) לא תאכלו כל נבלה לגר אשר בשעריך תתננה וגו', פי עם קדוש אתה. קדוש ולא קדש, דהא נבלה מסטרא דישראל אתעביד, דלא פסיל האי אלא ישראל. וסגי אין גוונים, אית בה בנבלה. כמה דאוקימנא.

אמר רבי שמעון, כתיב הכא ואנשי קדש תהיון לי, וכתיב התם פי עם קדוש אתה ליי' אלהיך. ליי' אלהיך, לי מיבעי ליה. אלא התם (ס"א הכא) לעילא לעילא. והכא (ס"א והתם) שכינתא. וכתיב, (ישעיה ד) והנה הנשאר בציון והנוותר בירושלם קדוש יאמר לו ולא קדש. בכאן קדוש, ולעילא קדש. כתיב קדש ישראל ליי' ראשית תבואתה, בה"א כמה דאוקימנא. ועל דא ואנשי קדש תהיון לי ודאי.

רבי יצחק הוה יתיב קמיה דרבי שמעון, אמר ליה הא כתיב קדש ישראל ליי' סופיה דקרא כתיב כל אכליו יאשמו, מאי קא מיירי. אמר ליה רבי שמעון, שפיר קא אמר, כל אכליו יאשמו, היינו דכתיב, (ויקרא כב) ואיש פי יאכל קדש בשגגה וגו'. וכתיב, וכל זר לא יאכל קדש. ומשום דישראל אקרון קדש, כתיב כל אכליו יאשמו. אתא רבי יצחק ונשיק ידוי, אמר, אי לא אתינא הכא אלא למשמע מלה דא סגי.

אמר לו, רבי, הרי שנינו שקדש יותר למעלה מקדוש. אם כן, הרי כתוב (ישעיהו ו) קדוש קדוש קדוש ה' צבאות, וזו שלמות הכל? אמר לו, בא וראה, כשמתחברים כחד, כלם נעשים בית אחד, והבית הזה נקרא קדש. הפלל של הכל קדוש, ומשום כן קדש. הוא פלל שהכל נכלל בו. וכשנכללת בישראל האמונה השלמה, הם נקראים קדש, הפלל של הכל, שכתוב קדש ישראל לה'. ומשום כן, ואנשי קדש תהיון לי.

לגיון אחד שאל את רבי אבא ואמר לו, לא כתוב ובשר בשדה טרפה לא תאכלו? ! אם כן, מהו שכתוב (תהלים קיא) טרף נתן ליראיו? טרף נתן לפלבים היה צריך להיות! למה נתן ליראיו? אמר לו, ריקא, האם כתוב טרפה נתן ליראיו? ! טרף כתוב! ואם תאמר, טרף כמו טרפה, נתן ליראיו ודאי, שדבר זה לא נתנו להזהר בו אלא לאותם יראי שמו ויראים ממנו. משום זה דבר זה לא נתן לכם, שהרי ידע שאינכם יראים ממנו ולא שומרים מצוותיו, ומשום דבר זה חמרה של התורה וצריך להזהר בה. נתן ליראיו, נתן ליראיו ודאי, ולא לאחרים. וכל חמרות התורה לא נתנם הקדוש ברוך הוא אלא לאותם יראי חטא, לאותם יראי מצוותיו ולא לכם.

שנה רבי אלעזר, כתוב (קדש ישראל וכתוב ואנשי וכו') ואנשי קדש תהיון לי. מה זה ואנשי, ואחריו קדש? אלא ואנשי קדש ודאי. ששנינו, לא יצאו ישראל לחרות אלא מצד היובל. אחר שיצאו לחרות, לקח אותם היובל הזה בכנפיו, ונקראו אנשים שלו, בניו שלו. וכתוב בו פיובל, (ויקרא כה) יובל היא קדש תהיה לכם, קדש ודאי, לכם ודאי.

אמר ליה רבי, הא תנינן, דקדש, יתיר לעילא מן קדוש. אי הכי, הא כתיב (ישעיהו ו) קדוש קדוש קדוש יי' צבאות, ודא שלימו דכלא. אמר ליה תא חזי, פד מתחברן כחדא, פלהו אתעבידו חד ביתא, והאי ביתא, אקרי קדש. פללא דכלהו קדוש ובגיני כן קדש, הוא כללא, דכלא אתפליל ביה. וישראל פד אתפליל בהו מהימנותא שלימתא קדש אקרון, פללא דכלא, דכתיב קדש ישראל ליי'. ובגיני כן, ואנשי קדש תהיון לי.

לגיון חד שאיל לר' אבא, אמר ליה, לא כתיב ובשר בשדה טרפה לא תאכלו, אי הכי, מאי דכתיב, (תהלים קיא) טרף נתן ליראיו. טרף נתן לפלבים מיבעי ליה, אמאי נתן ליראיו. אמר ליה, ריקא, מי כתיב טרפה נתן ליראיו, טרף פתיב. ואי תימא, טרף כטרפה. נתן ליראיו ודאי דמלה דא, לא יהביה לאזדהרא ביה, אלא לאינון דחלי שמייה, ודחלין ליה. בגין כן האי מלה לא יהיב לכו, דהא ידע דאתון לא דחלין ליה, ולא נטרין פקודוי, ובגין דהאי מלה חומרא דאורייתא, ובגין לאזדהרא בה, נתן ליראיו, ליראיו ודאי, ולא לאחרי. וכל חומרי דאורייתא, לא יהיב לון קדשא בריהו הוא, אלא לאינון דחלי חטאה, לאינון דחלי פקודוי ולא לכו.

האנו רבי אלעזר, כתיב (ס"א קדש ישראל וכתיב ואנשי וכו') ואנשי קדש תהיון לי, מהו ואנשי. ולבתר קדש, אלא ואנשי קדש ודאי. דתנינן, לא נפקו ישראל לחירו, אלא מסטרא דיובלא. בתר דנפקו לחירו, נקיט לון האי יובלא בגדפוי, ואקרון גוברין דיליה. בגין דיליה, וכתיב ביה פיובלא, (ויקרא כה) יובל היא קדש תהיה לכם, קדש ודאי, לכם ודאי.

ומשום כף, ואנשי קדש תהיון לי,
אנשי קדש ודאי, אנשים שלו
ממש.

והקדוש ברוך הוא אמר את זה,
ועל זה זכו ישראל להקרא אחים
לקדוש ברוך הוא, שכתוב (תהלים
קכב) למען אחי ורעי וגו'. אחר כף
נקראו קדש ממש, שכתוב (ירמיה
ב) קדש ישראל לה' ראשית
תבואתה. קדש ולא אנשי קדש.
משום כף כל אכליו יאשמו,
וכתוב (ויקרא כב) וכל זר לא יאכל
קדש. (שם) ואיש פי יאכל קדש
בשגגה.

שנינו, ישראל נקראו קדש,
ומשום שהם קדש אסור לאדם
לקרא לחברו בשם גנאי ולא
לכנות שם לחברו, וענשו גדול,
וכל שפן בדברים אחרים. שנינו,
כתוב (תהלים לד) נצר לשונך מרע
וגו'. מהו מרע? שבגלל לשון
הרע מחלות יורדות לעולם.

אמר רבי יוסי, כל מי שקורא
לחברו בשם שאין בו ומגנה
אותו, נתפס במה שאין בו. שאמר
רבי חי'א אמר רבי חזקיה, כל מי
שקורא לחברו רשע, מורידים
אותו לגיהנם, ויורדים לו ללחיו,
פרט לאותם חצופים של התורה
שמתר לאדם לקרא להם רשע.
אותו איש שקלל את חברו, עבר
רבי ייסא, אמר לו, כמו רשע
עשית. בא לפני רבי יהודה. אמר
לו, רשע לא אמרתי לו, אלא
כרשע, שמראה דבריו כרשע,
ולא אמרתי שהוא רשע. בא רבי
יהודה ושאל למעשה לפני רבי
אלעזר. אמר לו, ודאי שלא
התחייב. מנין לנו? שכתוב (איכה ב)
היה ה' פאויב, ולא אויב. שאם
לא כף, לא נשאר מישראל גזעים
בעולם. כמו זה, (שם א) היתה

ובגיני כף, ואנשי קדש תהיון לי, אנשי קדש
ודאי, גוברין דיליה ממש.

וקודשא בריך הוא אמר דא, (דף קכ"ב ע"א) ועל
דא זכו ישראל לאתקרי אחים
לקודשא בריך הוא, דכתיב, (תהלים קכב) למען
אחי ורעי וגו'. לבתר אקרון קדש ממש.
דכתיב, (ירמיה ב) קדש ישראל ליי' ראשית
תבואתה, קדש ולא אנשי קדש, בגיני כף כל
אכליו יאשמו, וכתיב, (ויקרא כב) וכל זר לא יאכל
קדש. (ויקרא כב) ואיש פי יאכל קדש בשגגה.

תאנא, ישראל אקרון קדש, ובגין דאינון
קדש, אסיר ליה לאינש, למקרי
לחבריה בשמא דגנאי, ולא לכנאה שמא
לחבריה, וענשיה סגי. וכל שפן במלין
אחרנין. תאנא, כתיב (תהלים לד) נצור לשונך מרע
וגו'. מהו מרע. דבגין לישנא בישא, מרעין
נחתין לעלמא.

אמר רבי יוסי כל מאן דקרי לחבריה בשמא
דלית ביה, וגני ליה, אתפס במה דלית
ביה, דאמר רבי חי'א אמר רבי חזקיה, כל
מאן דקרי לחבריה רשע, נחתין ליה לגיהנם.
ונחתין ליה לעלעזוי, בר אינון חציפין
דאורייתא, דשרי ליה לאינש למקרי להו
רשע.

ההוא גברא, דלייט לחבריה, אעבר רבי ייסא,
אמר ליה כרשע עבדת. אתייה לקמיה
דרבי יהודה, אמר ליה רשע לא קאמינא ליה,
אלא כרשע, דאחזי מלוי כרשע, ולא אמנא
דאיהו רשע. אתא רבי יהודה, ושאל לעובדא
קמיה דרבי אלעזר, אמר ליה, ודאי לא
אתחייב. מנלן. דכתיב, (איכה ב) היה יי' פאויב,
ולא אויב. דאי לאו הכי, לא אשתאר מישראל
גזעין בעלמא. פגוונא דא, (איכה ב) היתה כאלמנה, ולא אלמנה, פאלמנה

דְּאָזִיל בַּעֲלָה לְעִבְרָא דִּימָא, וּמַחְפָּאת לִיה. אָמַר רַבִּי חֵיִיא, וּמַהֲכָא מְשַׁמַּע, מַהֲתָם מְשַׁמַּע, דְּהוּא עֲקָרָא דְכֻלָּא, דְּכַתִּיב, וְעַל דְּמוֹת הַפֶּסָא דְּמוֹת כְּמַרְאֵה אָדָם. כְּמַרְאֵה אָדָם, וְלֹא מַרְאֵה אָדָם. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ב) כְּתַפּוּחַ בַּעֲצֵי הַיַּעַר וְגו', כְּתַפּוּחַ וְלֹא תַפּוּחַ. כְּתַפּוּחַ: דְּמַתְּפָרְשָׁא בְּגוּוֹנוֹי, וּבְגוּוֹנֵין אֲתַאֲחַדָּא מְלֵה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֱלוֹ לָא אֲתִינָא הֲכָא אֱלֹא לְמִשְׁמַע מְלִין אֱלִין, דִּי.

כְּאֵלְמְנָה, וְלֹא אֵלְמְנָה. כְּאֵלְמְנָה שְׁהַלֵּךְ בַּעֲלָה לְעִבְרָא הֵימָּן וּמַחְפָּה לו.

אָמַר רַבִּי חֵיִיא, וּמַכָּאן מְשַׁמַּע? מְשַׁם מְשַׁמַּע, שְׁהוּא עֲקָר הַכֵּל, שְׁכַתּוּב (יְחֻזְקָאֵל א) וְעַל דְּמוֹת הַפֶּסָא דְּמוֹת כְּמַרְאֵה אָדָם. כְּמַרְאֵה אָדָם, וְלֹא מַרְאֵה אָדָם. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּתוּב כְּתַפּוּחַ בַּעֲצֵי הַיַּעַר וְגו'. כְּתַפּוּחַ, וְלֹא תַפּוּחַ. כְּתַפּוּחַ, שְׁנַפְרָד בְּגוּוֹנֵי, וּבְגוּוֹנִים אַחֲזוּ הַדְּבָר. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֱלוֹ לָא בַּאת לְכָאן אֱלֹא לְשַׁמַּע הַדְּבָרִים הַלָּלוּ - דִּי.

הָאֲנָא כְּתִיב, (זְכַרְיָה יב) וְהָיָה הַנֶּכְשֵׁל בֵּינָם בְּיוֹם הַהוּא כְּדוֹד. כְּדוֹד, וְלֹא דוֹד. כְּדוֹד, דְּאָמַר, (דְּבָרֵי הַיָּמִים א כב) וְהָיָה בְּעֵינַי הַכִּינּוּתִי לְבֵית יִי'. וְכַתִּיב, (תְּהִלִּים פו) כִּי עָנִי וְאֶבְיוֹן אָנִי. וְהוּא מְלַכָּא עַל מְלַפִּין הָוָה, וְהָוָה קָרִי לְגַרְמִיָּה הָכִי. אָמַר רַבִּי אַבָּא, זַפְּאִין אֵינּוֹן יִשְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא קָרָא לוֹן כְּדֵשׁ, אֱלֹא קֵדֵשׁ מְמַשׁ, דְּכַתִּיב קֵדֵשׁ יִשְׂרָאֵל לִי, וּבְגִין כֶּךָ כָּל אַכְלִיו יֶאֱשָׁמוּ וְגו'.

שְׁנִינּוּ, כְּתוּב (זְכַרְיָה יב) וְהָיָה הַנֶּכְשֵׁל בֵּינָם בְּיוֹם הַהוּא כְּדוֹד. כְּדוֹד, וְלֹא דוֹד. כְּדוֹד שְׁאָמַר וְהָיָה בְּעֵינַי הַכִּינּוּתִי לְבֵית ה' וְכַתּוּב (תְּהִלִּים פו) כִּי עָנִי וְאֶבְיוֹן אָנִי. וְהוּא הִיָּה מְלַכָּא עַל מְלָכִים וְהָיָה קוּרָא לְעֲצָמוּ כֶּךָ. אָמַר רַבִּי אַבָּא, אֲשֵׁרִיָּהּ יִשְׂרָאֵל שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא קָרָא לְהֵם כְּקֵדֵשׁ, אֱלֹא קֵדֵשׁ מְמַשׁ, שְׁכַתּוּב קֵדֵשׁ יִשְׂרָאֵל לֵה, וּמִשּׁוּם כֶּךָ כָּל אַכְלִיו יֶאֱשָׁמוּ וְגו'.

הָאֲנָא, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מָאִי קָא חָמָא קֵדֵשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְמִיָּהּ דִּינִין לְיִשְׂרָאֵל, בְּתַר עֶשֶׂר אַמְרִין. אֱלֹא הָכִי תְנִינָן, מִסְטָרָא דְּגְבוּרָה, אֲתִיָּהִיבַת אוֹרִיָּתָא לְיִשְׂרָאֵל. בְּגִינֵי כֶּךָ, בְּעָא לְמִיתָן שְׁלָמָא בִּינֵיהוּ, בְּגִין דְּאוֹרִיָּתָא תְּהָא נְטִירָא מְכַל סְטֵרוּי. דְּאָמַר רַבִּי אַבָּא אָמַר רַבִּי יִצְחָק, לִית עֲלָמָא מַתְקִימָא, אֱלֹא עַל דִּינָא, דְּאֵלְמָלֵא דִּינָא, לָא מַתְקִימָא. וּבְגִין כֶּךָ עֲלָמָא בְּדִינָא אֲתַבְּרִי, וְאֲתַקְיִים.

שְׁנִינּוּ, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מָה רָאָה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְתַת דִּינִים לְיִשְׂרָאֵל אַחַר עֶשֶׂר הָאֲמִירוֹת? אֱלֹא כֶּךָ שְׁנִינּוּ, מִצַּד הַגְּבוּרָה נִתְּנָה תוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, מִשּׁוּם כֶּךָ צְרִיךְ לְתַת שְׁלוֹם בִּינֵיהֶם כְּדִי שְׁהַתוֹרָה תְּהִיָּה שְׁמוּרָה מְכַל צְדָדִיָּה. שְׁאָמַר רַבִּי אַבָּא אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אֵין הַעוֹלָם מַתְקִים אֱלֹא עַל דִּין, שְׁאֵלְמָלֵא הַדִּין לֹא יַעֲמַד, וּמִשּׁוּם כֶּךָ הַעוֹלָם נִבְרָא כְּדִין וְהַתְקִים.

הָאֲנָא, רַבִּי אַבָּא, כְּתִיב (יִרְמִיָּה כא) דִּינּוּ לַבְּקָר מְשַׁפֵּט. וְכִי לַבְּקָר, וְלֹאוּ בְּכָל יוֹמָא. אֱלֹא לַבְּקָר, עַד לֹא יִכְלוּן דִּינִין, וְלֹא יִשְׁתּוּן, דְּכָל מָאן דְּדָאִין דִּינָא בְּתַר דְּאֵכֵל וְשִׁתָּה, לָאוּ דִּינָא דְּקָשׁוּט הוּא, דְּכַתִּיב, (וִיקְרָא יט) לֹא תֹאכְלוּ

שְׁנִינּוּ, רַבִּי אַבָּא, כְּתוּב (יִרְמִיָּה כא) דִּינּוּ לַבְּקָר מְשַׁפֵּט. וְכִי לַבְּקָר וְלֹא בְּכָל הַיּוֹם? אֱלֹא לַבְּקָר, טָרַם שְׂיֵאכְלוּ הַדִּינִים וְלֹא יִשְׁתּוּ, שְׁכָל מִי שְׁדָן דִּין אַחַר שְׁאֵכֵל וְשִׁתָּה, אֵינוּ דִּין אֲמַת, שְׁכַתּוּב (וִיקְרָא יט) לֹא תֹאכְלוּ עַל הַדָּם. מָה זֶה עַל הַדָּם?

אזְהָרָה לְדַיְיָנִים שְׁלֵא יֵאָכְלוּ עַד שְׂדֵנִים דִּין. שְׁכַל מִי שְׂדֵן דִּין אַחַר שְׁאָכַל וְשָׂתָה, כְּאֵלוּ חֹבֵב אֶת דָּם חֲבֵרוֹ לְאַחַר, שְׁתֵּרֵי דָמוֹ מִמֶּשׁ נִתֵּן לְאַחַר. זֶה בְּמִמוֹן, כָּל שְׂכֵן בְּדֵינֵי נַפְשׁוֹת שְׂצָרִיכִים הַדַּיְיָנִים לְהַשְׁמֵר שְׁלֵא לְדוֹן דִּין אֶלָּא קֹדֶם שְׁאָכְלוּ וְשָׂתוּ, וְעַל זֶה כְּתוּב דֵּינוּ לְבַקֵּר מִשְׁפָּט, וְכְתוּב (יִרְמִיָּה ט) אֲנִי ה' עֹשֶׂה חֶסֶד וּמִשְׁפָּט וְצִדְקָה בְּאַרְץ כִּי בְּאֵלֶּה חֲפְצָתִי נָאִם ה'.

שְׁנֵינוּ, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִי שְׁמַשְׁקֵר בְּדִין, מְשַׁקֵּר בְּתַקּוּנֵי הַמְּלָךְ. מַהֵם תַּקּוּנֵי הַמְּלָךְ? אוֹתָם שְׁנַאֲמַר, שְׁכַתוּב עֲשֵׂה חֶסֶד מִשְׁפָּט וְצִדְקָה בְּאַרְץ. וְכְתוּב כִּי בְּאֵלֶּה חֲפְצָתִי נָאִם ה'. וְהַכֵּל תְּלוּי זֶה בְּזֶה (וְהֵלֵא בְּזֶה תְּלוּי). רַבִּי יוֹסִי אָמַר, אֵלֶּה הֵם תַּקּוּנֵי הַכְּסָא, שְׁכַתוּב (תְּהִלִּים פט) צִדֵּק וּמִשְׁפָּט מְכוֹן כְּסֵאֶךָ. וְכְתוּב (ישעיה טז) וְהוֹכֵן בְּחֶסֶד כְּסֵא.

עַל הַדָּם. מָאִי עַל הַדָּם. אֲזַהָרָה לְדַיְיָנֵי, דְּלֵא יִיכְלוּן עַד הַדַּיְיָנֵי דִּינָא, דְּכָל מָאן דְּדָאִין דִּינָא בְּתַר דְּאָכִיל וְשָׂתֵי, כְּאֵלוּ חֲיִיב דְּמָא דְּחֲבֵרִיָּה לְאַחְרָא, דְּהָא דְּמִיָּה מִמֶּשׁ יְהִיב לְאַחְרָא. הָאִי בְּמִמוֹנָא, כָּל שְׂכֵן בְּדֵינֵי נַפְשׁוֹת, דְּבָעוּ דַּיְיָנֵי לְאַסְתְּמָרָא, דְּלֵא לְמִידָן דִּינָא אֶלָּא קֹדֶם דְּאָכְלוּ וְשָׂתוּ, וְעַל דָּא כְּתִיב דֵּינוּ לְבַקֵּר מִשְׁפָּט וְכְתִיב, (יִרְמִיָּה ט) אֲנִי יי' עוֹשֶׂה חֶסֶד וּמִשְׁפָּט וְצִדְקָה בְּאַרְץ כִּי בְּאֵלֶּה חֲפְצָתִי נָאִם יי'.

תַּנְיָא, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מָאן דְּמַשְׁקֵר בְּדִינָא, מְשַׁקֵּר בְּתַקּוּנֵי מְלָכָא. מָאן תַּקּוּנֵי מְלָכָא. אֵינוֹן דְּאַתְמַר, דְּכְתִיב עוֹשֶׂה חֶסֶד מִשְׁפָּט וְצִדְקָה בְּאַרְץ. וְכְתִיב כִּי בְּאֵלֶּה חֲפְצָתִי נָאִם יי'. וְכֹלָא הָאִי בְּהָאִי תְּלוּיָא. (ג"א וְהֵלֵא בְּהָאִי תְּלוּיָא) רַבִּי יוֹסִי אָמַר, אֵלִין אֵינוֹן תַּקּוּנֵי כְּרִסְיָא, דְּכְתִיב, (תְּהִלִּים פט) צִדֵּק וּמִשְׁפָּט מְכוֹן כְּסֵאֶךָ. וְכְתִיב (ישעיה טז) וְהוֹכֵן בְּחֶסֶד (דף קכ"ב ע"ב) כְּסֵא.

אדרא דמשכנא

תַּנְיָא בְּרִזָּא דְרִזִּין, רִישָׁא דְּמְלָכָא, אֲתַתְּקֵן בְּחֶסֶד וּבְגִבּוּרָה. בְּהָאִי רִישָׁא, תְּלִיִן שְׁעָרֵי, נִימִין עַל נִימִין, דְּאֵינוֹן כָּל מְשִׁיכוּתָא דְּמִתְאַחְדָּן בְּהוּ עֲלָאִי וְתַתְּאִי. מְאָרִי דְּמְאָרִין, מְאָרִי דְּקָשׁוּט, מְאָרִי דְּמִתְקֵלָא, מְאָרִי דִּיבְבָא, מְאָרִי דִּילְלָה, מְאָרִי דְּדִינָא, מְאָרִי דְּרַחֲמֵי, וְטַעֲמֵי אוֹרִייתָא, וְרִזִּי אוֹרִייתָא דְּכִיזִין, מְסַאֲבֵן, כְּלֵהוּ אַקְרוּן שְׁעָרֵי דְּמְלָכָא, כְּלוֹמַר מְשִׁיכוּתָא דְּאַתְמַשְׁךְ מִמְּלָכָא קְדִישָׁא, וְכֹלָא נְחִית מְעַתִּיקָא סְתִימָאָה. (קְדִישָׁא).

מְצַחָא דְּמְלָכָא, פְּקִידוּתָא דְּחִיבָא, כַּד אֲתַפְקֵדָן בְּעוֹבְדֵי יְהוּ, וְכַד אֲתַגְלִיִין חוֹבֵי יְהוּ, כְּדִין אַקְרִי מְצַחָא דְּמְלָכָא. כְּלוֹמַר, גְּבוּרָה אֲתַתְּקֵף בְּדֵינֵי, וְאַתְפָּשֵׁט בְּסִטְרוּי, וְדָא אֲשַׁתְּנִי מִמְּצַחָא דְּעַתִּיקָא קְדִישָׁא, דְּאַקְרִי רְצוּן.

עֵינִין דְּמְלָכָא, אֲשַׁגְּחוּתָא דְּכֹלָא, אֲשַׁגְּחוּתָא דְּעֲלָאִין וְתַתְּאִין, וְכָל אֵינוֹן מְאָרִי אֲשַׁגְּחוּתָא הִכִּי אַקְרוּן. בְּעֵינִין, גְּוֹנִין אֲתַאֲחְדָּן, וְאֵינוֹן גְּוֹנִין אַקְרוּן, כָּל אֵינוֹן מְאָרִי אֲשַׁגְּחוּתָא דְּמְלָכָא, כָּל חַד כְּפּוּם אַרְחִיָּה, וְכְלֵהוּ גְּוֹנִין דְּעֵינָא אַקְרוּן. כְּמָה דְּאַתְתְּחִזִּי אֲשַׁגְּחוּתָא דְּמְלָכָא, הִכִּי גְּוֹנִין מְתַעְרִין. גְּבִינֵי דְּעֵינִין, אַקְרוּן, אֲתַר דִּיהִבִּין אֲשַׁגְּחוּתָא, לְכֹלָהוּ גְּוֹנִין מְאָרִי

אֲשַׁגְחוּתָא. הַנִּי גְבִינִין לְגַבֵּי דְלִתְתָא, גְּבִינִין לְאֲשַׁגְחוּתָא מֵהֵוּא נְהָרָא
 דְּנָגִיד וְנָפִיק, אֲתֵר לְאֲתַמְשָׁכָא מֵהֵוּא נְהָרָא, לְאֲסַתְחָאָה בְּחִוּרָא
 דְּעַתִּיקָא, מִחֻלְבָּא דְנָגִיד מֵאֲמָא. דְּכַד גְּבוּרָה מִתְפַּשְׁטָא, וְעֵינִין מְלַהֲטִין
 בְּגוּוֹן סוּמְקָא, נְהִיר עַתִּיקָא קְדִישָׁא חִוּרָא דִּילֵיהּ, וְלֵהֲטָא בְּאֲמָא,
 וְאֲתַמְלִיָּא מִחֻלְבָּא, וְיִנְקָא לְהַנִּי, (לְבָלָא) וְאֲסַתְחָן פְּלָהוּ עֵינִין, בְּהֵוּא חֻלְבָּא
 דְּאֲמָא, דְּאֲתַנְגִּיד וְנָפִיק תְּדִיר. הָדָא הוּא דְכָתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ה) רוּחַצוֹת בַּחֻלְבָּ.
 בַּחֻלְבָּ דְּאֲמָא, דְּנָגִיד תְּדִירָא וְלֹא פָּסִיק.

חוּטְמָא דְּמִלְפָּא קְדִישָׁא, תְּקוּנָא דְּפָרְצוּפָא, פֶּד מִתְפַּשְׁטִין גְּבוּרִין, וּמִתְאַחֲדִין
 פְּחָדָא, אֵינוּן חוּטְמָא דְּמִלְפָּא קְדִישָׁא. וְאֵינוּן גְּבוּרִין מִחַד גְּבוּרָה
 אַחֲדִין וְנָפִיקִין. וְכַד דִּינִין מִתְעָרִין, וְנָפִיקִין מִסְטְרִיָּהוּ, לֹא מִתְבַּסְמִין, אֲלֹא
 בְּתַנְנָא דְּמִדְבַּחָא. וְכַדִּין פְּתִיב, (בְּרַאשִׁית ה) וַיִּרַח יי' אֶת רֵיחַ הַנִּיחֹחַת. שְׂאֵנִי
 חוּטְמָא דְּעַתִּיקָא, דְּלֹא אֲצִטְרִיף, דְּחוּטְמָא דְּעַתִּיקָא, אַרְף אֲפִים בְּכָלֵא
 אֲקָרִי, וְהֵוּא נְהִירוֹ דְּחֻכְמָתָא סְתִימָאָה, אֲקָרִי חוּטְמָא דִּילֵיהּ. וְהֵינּוּ
 תְּהֵלָה, דְּכָתִיב, (תְּהִלָּה לְדוֹד וּבְכֵיב) (יִשְׁעִיהַ מִח) וְתִהְיֶה לִּי אַחֻטָּם לְךָ. וְעַל דָּא אֲתַעֲר
 דוֹד מִלְפָּא, (תְּהִלִּים קמ"ה) תְּהִלָּה לְדוֹד וְגו'.

אוּדְנִין דְּמִלְפָּא, פֶּד רַעוּא אֲשַׁתְּכַח, וְאֲמָא נִנְקָא, וְנְהִירוֹ דְּעַתִּיקָא קְדִישָׁא
 אֲתַנְהִיר, מִתְעָרִין נְהִירוֹ דְּתָרִין מוּחִי, וְנְהִירוֹ דְּאָבָא וְאֲמָא, פֶּל אֵינוּן
 דְּאֲקָרוּן מוּחִי דְּמִלְפָּא, וּמִתְלַהֲטִין פְּחָדָא. וְכַד מִתְלַהֲטִין פְּחָדָא, אֲקָרוּן אֲזַנִּי
 יי'. דְּהָא אֲתַקְבִּילַת צְלוֹתְהוֹן דִּישְׂרָאֵל. וְכַדִּין אֲתַעֲרוּתָא לְטַב וּלְבִישׁ,
 וּבְאֲתַעֲרוּתָא דָּא, מִתְעָרִין מְאָרִי דְּגַדְפִּין, דְּנִטְלִין קָלִין דְּעַלְמָא, וְכָלְהוּ
 אֲקָרוּן אֲזַנִּי יי'.

אֲנְפוּי דְּמִלְפָּא, נְהִירוֹ דְּאָבָא וְאֲמָא, וְאֲתַפְשָׁטוּתָא דְּלֵהוּן, דְּנְהִרִין וְסַחֲרִין,
 וְלֵהֲטִין בְּהֵאִי רִישָׁא דְּמִלְפָּא. וְכַדִּין סְהִדוּתָא אֲסַתְהַד בְּמִלְפָּא (נ"א
 בְּמִלְפָּא דְּמִלְפָּא) מְנִיָּהוּ. דִּיּוּקְנָא דְּמִלְפָּא, יְקִירוּתָא מְכָלָא. מְרִישָׁא שְׂאֲרִי חֶסֶד
 עֲלָאָה, וּגְבוּרָה. וְנְהִירוֹ דְּאָבָא וְאֲמָא אֲתַפְלָג, נְהִירוֹ דְּאָבָא בְּתַלַּת נְהוּרִין,
 וְאֲמָא בְּתָרִין, הָא חֲמִשָּׁה. חֶסֶד וּגְבוּרָה פְּחַד נְהוּרָא, הָא שִׁיתָא. לְבַתֵּר,
 אֲתַעֲטֵר חֶסֶד, וְאֲתַלְהִיט (וְאֲתַנְהִיר) בְּתָרִין נְהוּרִין דְּאֲתַנְהִיר וְאֵינוּן תְּמַנְיָא.
 (נ"א לְבַתֵּר אֲתַעֲטֵר) וּגְבוּרָה, אֲתַנְהִיר פְּחַד, הָא תְּשַׁעָה. וְכַד מִתְחַפְּרִין פְּלָהוּ נְהוּרִין
 פְּחָדָא, אֲקָרוּן דִּיּוּקְנָא דְּמִלְפָּא, וְכַדִּין פְּתִיב, (יִשְׁעִיהַ מִב) יי' פְּגַבּוּר יֵצֵא כְּאִישׁ
 מִלְחָמוֹת יַעִיר קְנָאָה וְגו'.

שְׂבוּוֹן דְּמִלְפָּא, הָכִי תֵּאנָא, פֶּד אֲתַנְהִיר נְהִירוֹ דְּאָבָא, נְהִיר בְּתַלַּת נְהוּרִין.
 מִחַד נְהוּרָא, נְהִיר חֶסֶד עֲלָאָה. מִחַד נְהוּרָא, אֲתַנְהִיר נְהִירוֹ דְּאֲקָרִי
 מוּחָא דְּמִלְפָּא. וְחַד נְהוּרָא, הָוָה תְּלִי, עַד דְּאֲתַנְהִיר נְהִירוֹ דְּאֲמָא. וְכַד

אתנהיר אתנהיר בחמש נהורין.

במאי אתנהיר, מחד שבילא דטמיר וגניז, (דף קכ"ג ע"א) דאתדבק ביה אבא, דכתיב, (איוב כח) נתיב לא ידעו עיט וגו'. כמה דאתדבק דכורא בנוקבא, ואתעברת, ואולידת, ואפיקת חמש נהורין. (ד"א מאינון חמש) ומאינון חמש נהורין, אתגליפו חמשין תרעין, דנהורין סגיאין. חמשין אינון, לקבליהון, תשע וארבעין פנים טהור, תשע וארבעין פנים טמא, באורייתא, אשתאר חד, והאי חד אתנהיר בכלא, וההוא דאבא, הוה תלי. כד מתחברן פחדא, ומתישבן במלפא, אקרון שפון דמלפא. ובגיני כה, גזר מלין דקשוט.

ופומא, בהו תלייא, פתיחותא דפומא. מאי פומא. אלא דעת גניז בפומא דמלפא, דאקרי תפארת. פשיטותא דתפארת, דכל אוצרין וכל גוונין אתאחדן ביה. דכתיב, (משלי כד) ובדעת חדרים ימלאו. וההוא דעת, הוא גניז, באימא ומלפא. ומלייא כל אדרין ואכסדראין. וכד אתער נהירו דביה ונפיק, כדין אקרי פה יי. ושפון דאינון תרין נהורין מאבא ומאימא, בשעתא דאתערען בההיא נהירו דדעת, מתחברן פחדא, ומלין אתגזרו בקשוט, בחכמה בתבונה ובדעת. וכדין, כל מלין דקודשא בריך הוא, באלין אתגזרו.

נהרין תלת אלין, ועיילין בגו לגו, ואתעטרו בחד. וכד מתחברן בעטורא חד, כדין (ס"א וכד מתחברן תלת אלון בעטורא חד ועיילין בגו לגו ואתעטרו בחד כדיו) אקרון (שיר השירים ה) חכו ממתקים. ואינון חיה דמלפא, ואקרון, מתיקא דמלפא. ועל האי כתיב, (תהלים לד) טעמו וראו כי טוב יי. ובהאי חיה, תליין כל אינון שליטין והורמנין דמלפא, דכתיב, (תהלים לג) וברוח פיו כל צבאם.

בהאי חיה שלימותא דכלא אשתכח. ובגיני כה, כל אתון דאינון בהאי אתר שלימותא אתחזייא בהו. אחה"ע, א', (ג"ד) נהירו דעתיקא קדישא סתימא דכל סתימין. ח', נהירו דחכמתא, דלא אשתכח ולא אתדבק דכתיב, (איוב כח) לא ידע אנוש ערפה. ה', נהירו דאימא, דנהיר ונגיד ונפיק, ומשקי לכלא, וינקא לבנין, עד דמטי ההוא רבות, ומלי לצדיק, ואיהו אתקטר בנוקבא תפאה, ואתברכא מגיה, ולא מתפרשין דא מן דא. חזור מגו סומק, דכתיב, (שיר השירים ד) הר המור גבעת הלבונה. ע', נהירו דשבעין אנפין, דאתזנו מהאי רוחא, דנפיק מן פומא, כדין שבעין שמהן דקודשא בריך הוא. לקבלהון בארעא, (בראשית מו) כל הנפש לבית יעקב הפאה מצרימה שבעים. דהא יעקב אילנא בארעא, ואינון שבעין נפש, שבעין ענפין.

מאלין אתוון, נהירין ארבע אחרנין. מא' נהיר גימ"ל, דאיהי אגר טב
לצדיקייא, דאקרי גמול, ועל דא כתיב (ישעיה נח) אז תתענג על יי'.
מח' נהיר יו"ד, דהיא חכמה, פלא אסתים ביו"ד, דאיהי סתימא מפל
סטרוי, ובגין פך, לא אשתכח, דכתיב, (איוב כח) ולא תמצא בארץ החיים.
מה', נהיר פ"ף. דאיהו נהירו ומשח רבות, דאתרק מאימא, לההוא אתר
דאתקרי קרן, ואקרי קרן היוכל. ודא מלכות דוד. ובגין פך, לית משיחא,
אלא ברזא דכ"ף.

ק' מע' נהיר ק', פמה דע' שבועין, פך ק' מאה, דאינון שלימו, והכי הוא,
ובגין פך, בהאי חיה שלימו דכלא. (ד"א שלמא דכלא) וכל מאן דינדע רזא
דא, ואזדהר ביה, זפאה חולקיה.

גופא דמלפא, אתפשטותא דתפארת, דגוונין ביה מתחברן. דרועין
דמלפא, נהירו דחסד וגבורה. ובגין פך ימין ושמאל. מעוי בדעת
אתתקנו, עייל ברישא, אתתקן ואתפשט לגו, ובגו גופא.

שוקין אתאחדן בתרין נהורין, ואינון תרין נהורין ממש. שוקין ותרין
פלזין. פלהו (ס"א תליו ומתחברו) מתחברן באתר חד, דתמן אתפנש פל
רבות, וכל משחא דגופא. ומתמן, שריין פל ההוא רבות, לאתר דאתקרי
יסוד עולם. יסוד, מההוא אתר דאקרי עולם. ומאן איהו. נצח והוד, ועל
פן, יי' צבאות שמו בריך הוא בריך שמייה לעלם ולעלמי עלמין.

כל הני תקונין, אתיין לאתחברא בחד, עד דכל רבות קדשא, נטיל פלא
האי יסוד, ואשדי לנוקבא, ומתברכא מגיה. אימתי מתברכא (דף קכ"ג)
מגיה. בשעתא דאתתקנו דינין דלתתא. וכד דינין מתתקנין לתתא,
מתתקנין לעילא, וכל תקונין דמלפא, בחדוותא, בשלימו, דאינון שמא
קדישא, והוה כלא חד. וכדין הוא שארי בגווייהו, דכתיב, (תהלים פב) אלהים
נצב בעדת אל בקרב אלהים ישפוט.

וכד דינין לא מתתקנו לתתא, פכביכול הכי לעילא. דכל תקונין לא מתישרן
הכי, דהא אימא אסתלקת מעל בנין, ובנין לא ינקי, דהא יסוד לא
אשדי בנוקבא, וכל דינין מתערין, וחויא תקיפא שלטא. פכביכול, תקוני
מלפא על דינא אסתלקו, דכיון דהאי נוקבא לא מתברכא, וצדיק לא
נטיל. וחויא תקיפא שלטא. ווי לעלמא דינקא מנייהו.

אמר רבי אלעזר, פל הני תקונין, אפא גלי לון, בגין דלא ייעול בכסופא
לעלמא דאתי. השתא אמאי אצטריכו לאתגלאה. אמר ליה רבי
אפא, ההוא דאנא פתבנא מבוצינא קדישא, אמניא (פתביה) לגבי חבריא,
דהא אינון ידעין מלין, והא אצטריף למנדע, דכתיב, (שמות י) וידעתם פי

אָנִי יי'. וְכָתִיב (שמות כט) וַיִּדְעוּ כִּי אֲנִי יי'. בְּגִין דְּאֲתִישָׁבֵן מְלִין. בְּלִבָּא. וּמִכָּאן וּלְהִלָּאָה, סְתִימִין מְלִין בְּגִוּוֹן. זַפְּאָה חוּלְקָנָא בְּהַאי עֲלָמָא, וּבְעֲלָמָא דְאַתִּי, דְּהָא עַד כְּעַן בּוּצִינָא קְדִישָׁא אֲתַעֲטֵר, בְּמִלִּין דְּבַגְוִוֹן.

תָּא חֲזִי, אָנָּא חֲזִינָא לִיה בְּחֲלָמָא, וְשָׂאִילָנָא קָמִיה דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, הָא אוֹלִיפְנָא קָמִיה דְּמַר, י' דְּאִיהִי חֲכָמָה, וְהַכִּי הוּא וְדָאִי. ה' אָמַאי אִיהוּ בִּינָה. אָמַר לִי, תָּא חֲזִי, הָא כְּתִיב (בראשית ב) וַנְּהַר יוֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן. מָאן הוּא נְהַר דִּיּוֹצֵא מֵעֵדֶן דָּא בִּינָה. וּבְגִין כְּףֵּהּ הַהוּא נְהַר, י' סְתִימִין בְּגִוּוִיה. וְיו"ד פְּשִׁיט נְהָרָא דָּא מְפָל סְטֵרוּי. וְדָא הִיא ה', בְּגִין כְּףֵּהּ הוּא י"ה. לְבַתֵּר אַפִּיקַת בֵּין תְּחוּתָהּ דְּאִיהוּ ו', כְּגִוּוֹנָא דָּא ה'. לְבַתֵּר אוֹלִידַת וְאַפִּיקַת הַאי בֵּין, וְשׁוּיָה לְקָמָה, וּבְגִין כְּףֵּהּ י"ה"ו, דְּהָא ו' לְקָמָה יְתִיב, לִינְקָא לִיה. וְעַל כְּףֵּהּ תְּנִינָן בְּמַתְנִיתָא דִּילָן, ה' ד' הוּת, מְדַאֲתַחְפֵּר דְּכוּרָא עֲמָה אֲתַעֲפֵרַת מְחַד בֵּין, וְאַקְרִי ה'. לְבַתֵּר אוֹלִידַת וְאַפִּיקַת ו' הַהוּא בֵּין, וְקָאִים לְקָמָה. וְעַל הַאי כְּתִיב, וַנְּהַר יוֹצֵא מֵעֵדֶן, מְנִיָּה נְפִיק וְדָאִי, לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן, לִינְקָא לִיה.

חֲוִינָא אֶחֱיד בִּיּוֹדִיה, (נ"א ביה) וְנָשִׁיק בִּיּוֹדִי. אָנָּא בְּהַאי עֲדוּנָא אֲתַעֲרָנָא, כְּכִי וְחִינָּה, וְהוּוּ תְּלַתָּא יוֹמִין דְּלָא אָכִילָנָא מִיּוֹדִי. חַד מְחַדְוֹתָא, וְחַד דְּלָא זְכִינָא לְמַחְמִי לִיה זְמָנָא אַחְרָא. וְעַם כָּל דָּא, בִּיה אֲתַקְשְׁרָנָא תְּדִירָא. דְּהָא כַּד נְהִירָא לִי שְׁמַעְתָּתָא, חֲמִינָא דִּיּוֹקְנִיָּה, דְּאֲתַעֲרָנָא קָמָאִי, זַפְּאִין אִינּוּן צְדִיקָיָא, בְּעֲלָמָא דִּין, וּבְעֲלָמָא דְאַתִּי, עֲלִיָּהוּ כְּתִיב, (תהלים קמ) אַף צְדִיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ יִשְׁבוּ יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנִיךָ. (ע"כ האדרא).

וּבְבַר אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֲלֵיכֶם תִּשְׁמְרוּ וּגו' (שמות כג) מָאִי תִשְׁמְרוּ, תִּשְׁמְרוּ מִיבְעִי לִיה. אֲלָא תִשְׁמְרוּ וְדָאִי, מָאִי אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֲלֵיכֶם, כְּלוֹמַר דְּאַגְזִימִית לְכוּן עַל מִימַר פּוֹלְחָנִי. תִּשְׁמְרוּ, דְּלָא יִמְטִי עֲלֵיכוּן שׁוּם פִּישׁ. תִּשְׁמְרוּ מַהִּיא שְׁמִירָה וּנְטוּרָא דִּילִי בְּלִבְד. וְשֵׁם אֱלֹהִים אַחֲרִים לֹא תִזְפִּירוּ, לֹא תִזְפִּירוּ כְּמָה דְּאוּקִימָנָא. דְּבַר אַחַר וְשֵׁם אֱלֹהִים אַחֲרִים לֹא תִזְפִּירוּ, כְּלוֹמַר, לֹא תִסְבְּכוּן, דְּתַפְלוּן בִּינִי עִמְמִיא בְּאַרְעָא אַחְרָא. וְיִקְוִים בְּכוּ מַה דְּכְתִיב, (דברים כח) וְעַבַּדְתָּ שֵׁם אֱלֹהִים אַחֲרִים וּגו'.

וּבְבַר אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֲלֵיכֶם תִּשְׁמְרוּ וּגו'. מה זה תשמרו? תשמרו הנה צריך להיות! אלא תשמרו ודאי. מה זה אשר אמרתי אליכם? כלומר שהזהרתים על מאמר עבודתי. תשמרו, שלא יגיע אליכם שום רע. תשמרו מאותה שמירה ונטירה שלי בלבד. ושם אלהים אחרים לא תזכירו - לא תזכירו כמו שבארנו. דבר אחר ושם אלהים לא תזכירו - כלומר לא תסבבו, שתפלו בין העמים בארץ אחרת, ויקים בכם מה שכתוב (דברים כח) ועבדת שם אלהים אחרים וגו'.

דָּבַר אַחַר וּבְכָל אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֵלַיְכֶם תִּשְׁמְרוּ. רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (תהלים פא) שָׁמַע עַמִּי וְאָעִידָה בְּךָ וְגו', לֹא יִהְיֶה בְּךָ אֵל זָר וְגו'. אָנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ הַמַּעֲלֶךְ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וְגו'. הַפְּסוּקִים הִלְלוּ אֶמְרָם דּוֹד בְּרוּחַ הַקְּדוֹשׁ, וַיֵּשׁ לְהַתְּבוּנָה בָּהֶם. שָׁמַע עַמִּי - בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת הַזֵּהִירָה הַתּוֹרָה אֶת הָאָדָם, בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת מְזַהֵר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָאָדָם, וְהַפֵּל לְתוֹעֲלוֹת הָאָדָם כְּדִי שִׁישְׁמַר אֶת מִצְוֹת הַתּוֹרָה. שָׁפַל מִי שִׁישְׁמַר אֶת מִצְוֹת הַתּוֹרָה וּמִשְׁתַּדֵּל בָּהּ, כָּמִי שִׁמְשַׁתַּדֵּל בְּשֵׁם הַקְּדוֹשׁ.

שְׁשִׁנְיָנוּ, כָּל הַתּוֹרָה הִיא שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמִי שִׁמְשַׁתַּדֵּל בָּהּ כְּמִי שִׁמְשַׁתַּדֵּל בְּשֵׁם הַקְּדוֹשׁ, מִשׁוֹם שָׁפַל הַתּוֹרָה הִיא שֵׁם קְדוֹשׁ אֶחָד, שֵׁם עֲלִיּוֹן, שֵׁם שְׁכוּלָל אֶת כָּל הַשְּׁמוֹת, וּמִי שִׁגֹרַע מִמֶּנָּה אוֹת אַחַת כְּאִלוֹ עָשָׂה פָּגַם בְּשֵׁם הַקְּדוֹשׁ. שְׁשִׁנְיָנוּ, וְשֵׁם אֱלֹהִים אַחֲרִים לֹא תִזְכְּרוּ - לֹא תוֹסִיף עַל הַתּוֹרָה וְלֹא תִגְרַע מִמֶּנָּה. רַבִּי חִיָּיא אָמַר, וְשֵׁם אֱלֹהִים אַחֲרִים - זֶה מִי שִׁמְתַעֲסֵק בְּסִפְרִים אַחֲרִים שְׂאִינָם מִצַּד הַתּוֹרָה. לֹא יִשְׁמַע עַל פִּיךָ - שְׂאִסוּר אֶפְלוֹ לְהִזְכִּירָם וְלִלְמַד מֵהֶם טַעַם, כָּל שֶׁכֵּן עַל הַתּוֹרָה.

רַבִּי יְהוּדָה שׁוֹנֶה כָּךְ, מָה הַטַּעַם כְּתוּב וְשֵׁם אֱלֹהִים אַחֲרִים, וְסוּמָךְ לוֹ אֶת חַג הַמִּצְוֹת תִּשְׁמַר? אֵלֶּא מִי שִׁמְיָ שֶׁלֹּא שׁוֹמֵר אֶת זֶה, כְּמִי שֶׁלֹּא שׁוֹמֵר אֶת אֲמוּנַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. מָה הַטַּעַם? מִשׁוֹם שְׁבוּ הַדְּבָר אַחוּז. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וְכֵן בְּכָל שְׂאָר הַחֲגִים וְהַזְּמַנִּים, שְׁתֵּרִי כֻלָּם אַחוּזִים בְּשֵׁם הַקְּדוֹשׁ הַעֲלִיּוֹן. וְעַל זֶה שְׁשִׁנְיָנוּ, מָה שֶׁכְּתוּב שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים בְּשָׁנָה, מִשׁוֹם שְׁבָהָה תְּלוּיָה הָאֲמוּנָה.

דָּבַר אַחַר וּבְכָל אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֵלַיְכֶם תִּשְׁמְרוּ. רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (תהלים פא) שָׁמַע עַמִּי וְאָעִידָה בְּךָ וְגו', לֹא יִהְיֶה בְּךָ אֵל זָר וְגו'. אָנֹכִי יי' אֱלֹהֶיךָ הַמַּעֲלֶךְ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וְגו'. הֲנִי קָרָאֵן, אֲמַרְן דּוֹד בְּרוּחַ קְדוֹשָׁא, וְאִית לְאִסְתַּפְּלָ בְּהוּ. שָׁמַע עַמִּי בְּכַמָּה אֲתֵרִין אֲזַהֲרָא אוֹרֵייתָא לְבַר נָשׁ. בְּכַמָּה אֲתֵרִין קְדוֹשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲזַהֲרִי בִּיה בְּבַר נָשׁ. וְכֻלָּא לְתוֹעֲלוֹתָא דְבַר נָשׁ. בְּגִין דִּינְטֵר פְּקוּדֵי אוֹרֵייתָא, דְּכָל מָאן (דף קכ"ד ע"א) דִּינְטֵר אַרְחֵי דְאוֹרֵייתָא, וְאִשְׁתַּדֵּל בָּהּ, כְּמָאן דְּאִשְׁתַּדֵּל בְּשֵׁמָא קְדִישָׁא.

דִּתְגִינְן, אוֹרֵייתָא כְּלָא שְׂמָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וּמָאן דִּמְשַׁתַּדֵּל בָּהּ, כְּמָאן דִּמְשַׁתַּדֵּל בְּשֵׁמָא קְדִישָׁא. בְּגִין דְאוֹרֵייתָא כְּלָא, חַד שְׂמָא קְדִישָׁא הוּא. שְׂמָא עֲלָאָה, שְׂמָא דְכֻלִּיל כָּל שְׂמָהָן. וּמָאן דִּגְרַע אוֹת חַד מִינָהּ, כְּאִלוֹ עֲבִיד פְּגִימוֹתָא בְּשֵׁמָא קְדִישָׁא. תְּאֵנָא, וְשֵׁם אֱלֹהִים אַחֲרִים לֹא תִזְכְּרוּ, לֹא תוֹסִיף עַל אוֹרֵייתָא, וְלֹא תִגְרַע מִינָהּ. רַבִּי חִיָּיא אָמַר, וְשֵׁם אֱלֹהִים אַחֲרִים, דָּא מָאן דִּיתַעֲסֵק בְּסִפְרִין אַחֲרִינִין, דְּלֹא מִסְטָרָא דְאוֹרֵייתָא. לֹא יִשְׁמַע עַל פִּיךָ, דְּאָסוּר אֶפְלוֹ לְאִדְפְּרָא לוֹן, וְלִמְלִיף מִנִּייהוּ טַעַמָא, כָּל שֶׁכֵּן עַל אוֹרֵייתָא.

רַבִּי יְהוּדָה מְתַנֵּי הֵכִי, מָאִי טַעַמָא כְּתִיב וְשֵׁם אֱלֹהִים אַחֲרִים, וְסָמִיךְ לִיה אֶת חַג הַמִּצְוֹת תִּשְׁמַר. אֵלֶּא, מָאן דְּלֹא נָטִיר הֵאִי, כְּמָאן דְּלֹא נָטִיר מְהִימְנוֹתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. מָאִי טַעַמָא. מִשׁוֹם דְּבִיה אֲחִידָא מְלָה. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וְכֵן בְּכָל שְׂאָר זְמַנִּין וְחֲגִין, דְּהָא כְּלָהוּ אֲחִידָן בְּשֵׁמָא קְדִישָׁא עֲלָאָה. וְעַל דָּא תְּגִינְן, מָאִי דְכְּתִיב שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים בְּשָׁנָה, מִשׁוֹם דְּבָהוּ תְּלִיא מְהִימְנוֹתָא.

וְרָאָה כָּל זְכוּרָה, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כָּל זְכוּרָה מִמֶּשֶׁשׁ, מִשּׁוּם שְׁנוּטָלִים בְּרָכָה מִהַמְעִין שֶׁל הַנַּחֲל. מִכָּאן שְׁנֵינוּ, כָּל בֶּן יִשְׂרָאֵל שְׁנִמּוּל, צָרִיךְ לְהִרְאוֹת לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ, מִשּׁוּם שְׁנוּטָל בְּרָכָה מִמְּבוּע הַנַּחֲל. זֶהוּ שִׁפְתוֹב כְּבִרְכַת ה' אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן לְךָ. וְכֵתוּב אֵל פְּנֵי הָאָדָם ה', כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ, שֶׁמֶשׁ מְרִיקִים בְּרֻכּוֹת וְנוּטָלִים בְּרָכָה. אֲשֶׁרִי חֲלַקְס שֶׁל יִשְׂרָאֵל מִכָּל שְׂאָר הַעַמִּים.

פַּעַם אַחַת עָלוּ יִשְׂרָאֵל לַחֲג אֶת הַחֲג, וְהִתְעַרְבוּ עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת פּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת עִמָּם, וְאוֹתָהּ שָׁנָה לֹא נִמְצְאָה בְּרָכָה בְּעוֹלָם. בָּאוּ וְשָׂאוּ אֶת רֹב הַמְּנוּנָא סְבָא. אָמַר לָהֶם, רְאִיתֶם בַּתְּחִלָּה סִימָן לְזֶה? אָמְרוּ לוֹ, רְאִינוּ סִימָן שֶׁשָּׂשְׁבָנוּ מִשֶּׁם כָּל הַדְּרָכִים הִיוּ סְתוּמִים מִמֵּי, וְעָנָן וַחֲשֻׁכָה נִמְצְאוּ, שֶׁלֹּא יָכְלוּ לִלְכַת כָּל אוֹתָם שְׁעָלוּ לָשֶׁם. וְעוֹד, בְּשַׁעַה שְׁנִכְסְנוּ לְהִרְאוֹת, פְּנֵי הַשָּׁמַיִם נִחְשְׁכוּ וְרָגְזוּ. (פְּתִירָא) אָמַר לָהֶם, וְדַאי אוֹ שֵׁשׁ בְּכֶם אֲנָשִׁים לֹא נִמּוּלִים, אוֹ עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת פּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת עָלוּ עִמָּכֶם, שְׁהָרִי לֹא הִתְבָּרְכוּ בְּאוֹתָהּ שַׁעַה, פָּרַט לְאוֹתָם יִשְׂרָאֵלִים שְׁנִמּוּלוּ, וּבְאוֹת הַקְּדוּשָׁה הַזֶּה מִסְתַּפֵּל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמְבָרֵךְ אוֹתָם.

לְשָׁנָה הַאַחֲרֵת עָלוּ, וְעָלוּ אוֹתָם עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת פּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת, שֶׁהִתְעַרְבוּ עִמָּם כְּשֶׁהָיוּ אוֹכְלִים קְרַבְנוֹת וְהָיוּ שְׂמֵחִים. וְרָאוּ אֶת אוֹתָם עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת פּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת שֶׁדְּפוּסִים בְּקִשְׁרֵיהֶם לְקִשֵׁר הַכֶּתֶל. הַשְּׂגִיחוּ בָהֶם שֶׁכֶּלֶם מְבָרְכִים וְהֵם לֹא בִּרְכוּ. בָּאוּ וְאָמְרוּ אֶת הַדְּבָר לְבֵית הַדִּין.

וְרָאָה כָּל זְכוּרָה, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר כָּל זְכוּרָה מִמֶּשֶׁשׁ. בְּגִין דְּנִטְלִין בְּרַפְתָּא, מִמְּבוּעָא דְנַחֲלָא. מִכָּאן תְּנִינָן, כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל דְּאַתְגָּזַר, בְּעֵי לְאַתְחַזְּאָה קָמִי מִלְכָּא קַדִּישָׁא, בְּגִין דְּנִטְלִין בְּרַפְתָּא, מִמְּבוּעָא דְנַחֲלָא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (דְּבָרִים טו) כְּבִרְכַת יְיָ אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן לְךָ. וְכֵתִיב אֵל פְּנֵי הָאָדָם יְיָ, כְּמָה דְּאוּקִימָנָא, דְּמִתְמָן מְרִיקָן בְּרַפְתָּא, וְנִטְלִין בְּרַפְתָּא. זַפְּאָה חוֹלְקִיהוּן דִּישְׂרָאֵל, מִכָּל שְׂאָר עַמִּין.

זְמַנָּא חֲדָא, סְלִיקוּ יִשְׂרָאֵל לְמַחַג חֲגָא, וְאַתְעַרְבוּ עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת פּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת בְּהַדְּיִיהוּ, וְהָהוּא שְׂתָא לֹא אֲשַׁתְּכַח בְּרַפְתָּא בְּעַלְמָא. אֲתוּ שְׂאִילוּ לְרַב הַמְּנוּנָא סְבָא, אָמַר לְהוּ, חֲמִיתוּן סִימָנָא בְּקַדְמִיתָא בְּהָאִי. אָמְרוּ לֵיהּ, סִימָנָא חֲמִינָן, דְּכַד תְּבִנָּא מִהֶתֶם, כָּל אַרְחִין אֲסִתִּימוּ מִמֵּיא, וְעַנְנָא, וַחֲשׁוּכָא אֲשַׁתְּכַח, דְּלֹא יִכְלִין לְמַהֵךְ כָּל אֵינוּן דְּסְלִיקוּ לְתַמָּן. וְעוֹד, בְּשַׁעַתָּא דְּעָא לְנָא לְאַתְחַזְּאָה אִפִּי שְׂמֵיא אֲתַחֲשָׁכוּ וְאַתְרַגְּזוּ. (אַתְרַגְּזִישׁ בְּחֵמָא) אָמַר לְהוּ, וְדַאי אוֹ אֵית בִּינֵיכֶוּ בְּנֵי נְשָׂא דְלֹא אֲתַגְּזְרוּ, אוֹ עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת פּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת סְלִיקוּ בְּהַדְּיִיכוּ. דְּהָא לֹא אֲתַבְּרַכְתְּוּן בְּהֵיא שַׁעַתָּא, בַּר מֵאֵינוּן יִשְׂרָאֵל דְּאַתְגָּזְרוּ. וּבְהָאִי אֶת קַדִּישָׁא מִסְתַּפֵּל קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּבְרִיךְ לוּן.

לְשַׁתָּא אַחֲרָא סְלִיקוּ, וְסְלִיקוּ אֵינוּן עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת פּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת, דְּאַתְעַרְבוּ בְּהַדְּיִיהוּ, כַּד הָיוּ אֹכְלִין קְרַבְנֵיִיא, וְהָיוּ חֲדָאן. וְחָמוּ לְאֵינוּן עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת פּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת, דְּטַפְסָאן בְּקוּטְרֵיִיהוּ לְקוּטְרָא דְכּוֹתְלָא. אֲשַׁגְּחוּ בְּהוּ דְכֻלָּא מְבָרְכִין, וְאֵינוּן לֹא בְּרִיכוּ.

אֲתוּ וְאָמְרוּ מְלָה לְבֵי דִינָא, אֲתוּ וְשְׂאִילוּ לוּן, אָמְרוּ, הָאִי דְאַכְלַתוּן,

חולקא דלכוון, מאן קורבנא הנה. לא הנה בידיהו. בדקו ואשפחו דאינון עובדי עבודת פוכבים ומזלות, וקטלו לון. אמרו, בריך רחמנא דשזיב לעמיה, דודאי לית ברכתא שריא, אלא בישראל, זרעא קדישא, בני מהימנותא, בני קשוט. וההיא שתא אשתכח ברכתא בעלמא, בשלימו. פתחו ואמרו, (תהלים קמ) אף צדיקים יודו לשמך וגו'.

באו ושאלו אותם. אמרו, זה שאכלתם, החלק שלכם איזה קרבן היה? לא היה בידם. בדקו ומצאו שהם עובדי עבודת פוכבים ומזלות והרגו אותם. אמרו, ברוך הרחמן שהציל את עמו, שנדאי אין ברכה שרויה אלא רק בישראל, הנרע הקדוש, בני האמונה, בני האמת. ואותה השנה נמצאה ברכה בעולם בשלמות. פתחו ואמרו, (תהלים קמ) אף צדיקים יודו לשמך וגו'.

רבי חייא אמר, בזכות ישראל גזירין, אתפנעו שנאיהון תחותיהון, וירתי אחסנתהון. תא חזי מה כתיב, (שמות לד) יראה כל זכורף. וכתיב בתריה, פי אורישי גוים מפניך והרחבתי את גבלך. דקודשא בריך הוא עקר דדורין מאתריהו, ואתיב דדורין, לאתריהו. ובגניי כף יראה כל זכורף את פני האדון יי'. רבי יהודה אמר, האדון. כמה דכתיב, (ישעיה י) הנה האדון יי' צבאות מסעף פארה וגו', ויצא חוטר וגו', וכלא חד, מעקר דדורין ואתיב דדורין. רבי יצחק אמר, אית אדון, ואית אדון, וכלא בחד תליא.

רבי חייא אמר, בזכות ישראל מהולים, נכנעים שונאיהם תחתיהם ויורשים נחלתם. בא וראה מה כתוב, יראה כל זכורף. וכתוב אחריו, פי אורישי גוים מפניך והרחבתי את גבלך. שהקדוש ברוך הוא עוקר דדורים ממקומם ומושיב דדורים למקומם, ומשום כף, (שמות לד) יראה כל זכורף את פני האדון הי'. רבי יהודה אמר, האדון, כמו שכתוב (ישעיה י) הנה האדון הי' צבאות מסעף פארה וגו', ויצא חטר וגו'. והכל אחד, מעקר דדורים ומושיב דדורים. רבי יצחק אמר, יש אדון ויש אדון, והכל באחד תלוי.

רבי יהודה אמר, אדני: אלף דלית נון יוד, קדשא בריך הוא אקרי, (דף קכ"ד ע"ב) וההוא דאקרי, כמה דאיהו כתיב. ומאן הוא. רבי יוסי אומר, (יחזקאל א) מראת אלהים. מראת כתיב. ומהו מראת. שלימו דכלא, יו"ד ה"א וא"ו ה"א. (נ"א מראת איהו א' כו') מראת למאי אי אלף דלית נון יו"ד, האי אקרי ככתבו, והאי לא אקרי ככתבו, ובגניי כף אקרי בהאי, ועל כף מראת אלהים פתיב.

רבי יהודה אמר, אדני - אלף דלית נון יוד, הקדוש ברוך הוא נקרא, ואותו שנקרא כמו שהוא כתוב, ומיהו? רבי יוסי אומר, מראת אלהים. מראת כתוב. ומהו מראת? שלמות הפל - יו"ד ה"א וא"ו ה"א. (מראת הוא א' כו') מראת למה הוא אלף דלית נון יו"ד? זה נקרא ככתבו, וזה לא נקרא ככתבו, ומשום כף בזה נקרא, ועל כף מראת אלהים כתוב.

רבי יהודה אמר, לזמנין, עלאין אקרון בשמא דתפתאין. ולזמנא, תפתאין אקרון בשמא דעלאין. האדון יי', בשמא עלאה אדני הוא. ולפעמים תחתונים נקראים בשם העליונים. האדון הי' - בשם עליון הוא אדני, והרי בארנו הדברים.

רבי יהודה אמר, לפעמים עליונים שנקראו בשם תחתונים, ולפעמים תחתונים נקראים בשם העליונים. האדון הי' - בשם עליון הוא אדני, והרי בארנו הדברים.

ובגוונים רבים נתפרשו הדברים,
והכל אחד. ברוך הרחמן וברוך
שמו לעולם ולעולמי עולמים.

הנה אנכי שלח מלאך לפניך וגו'.
רבי יצחק פתח, (שיר א) ישקני
מנשיקות פיהו וגו'. אמרה פנסת
ישראל, ישקני מנשיקות פיהו.
מה הטעם ישקני? יאהבני היה
צריך להיות! למה ישקני? אלא
כך שנינו, מה נשיקות של דבקות
של רוח ברוח, שבגלל כך נשיקה
בפה, שהרי הפה הוא המוציא
והמקור של הרוח, ולכן נשיקות
בפה בחביבות, ודבקים רוח
ברוח, שלא נפרדים זה מזה.

ורבן מי שמוציא נשמתו
בנשיקה, נדבק ברוח אחרת,
ברוח שלא נפרדת ממנו. והינו
נקרא נשיקה. ועל זה אמרה פנסת
ישראל ישקני מנשיקות פיהו,
להדביק רוח ברוח, שלא יפרד זה
מזה.

כי טובים דודיך מיין, מה עושה
כאן יין? והרי פתוב (ישעיה כח) וגם
אלה ביין שגו וגו', וכתוב (ויקרא י)
יין ושכר אל תשת אתה ובניך.
מה הטעם כאן יין? רבי חייא
אמר, מיינה של תורה. רבי חזקיה
אמר, זה שכתוב (תהלים קד) ויין
ישמח לבב אנוש. ועל זה כתוב
פי טובים דודיך מיין, לחדות הלב.
מיין - שמשמחני יותר מהכל.

רבי יהודה אמר, פתוב (בראשית כט)
וישק יעקב לרחל וישא את קולו
ויבך. למה בכה? אלא בדבקות
הרוח בה לא יכל הלב לסבל,
ובכה. ואם תאמר, הרי פתוב
וישקהו ויבכו? שנינו, למה נקוד
על וישקהו? אלא שלא נדבקה
בו רוח כלל, ועל זה כתוב
ונעפרות נשיקות שונא. מה זה
(משלי כו) ונעפרות נשיקות שונא?

והא אוקימנא מלי. ובגוונין סגי אין אתפרשן
מלי, וכלא חד. בריך רחמנא בריך שמייה
לעלם ולעלמי עלמין.

הנה אנכי שולח מלאך לפניך וגו'. (שמות כג) רבי
יצחק פתח, (שיר השירים א) ישקני מנשיקות
פיהו וגו' אמרה פנסת ישראל, ישקני
מנשיקות פיהו. מאי טעמא ישקני, יאהבני
מיבעי ליה, אמאי ישקני. אלא הכי תנינן,
מאי נשיקות אדבקותא דרוחא ברוחא. דבגיני
כך נשיקה בפה, דהא פומא אפקותא ומקורא
דרוחא הוא, ועל דא נשיקין בפומא,
בחביבותא, ודבקין רוחא ברוחא, דלא
מתפרשן דא מן דא.

ועל דא מאן דנפיק נשמתיה בנשיקה, מתדבק
ברוחא אחרא. ברוחא דלא מתפרש
מניה. והיינו אקרי נשיקה. ועל דא אמרה
פנסת ישראל, ישקני מנשיקות פיהו,
לאדבקא רוחא ברוחא, דלא יתפריש דא מן
דא.

כי טובים דודיך מיין, מאי בעי הכא יין, והא
כתיב (ישעיה כח) וגם אלה ביין שגו וגו',
וכתיב (ויקרא י) יין ושכר אל תשת אתה ובניך,
מאי טעמא הכא יין. רבי חייא אמר, מיינה
דאורייתא. רבי חזקיה אמר, דא דכתיב, (תהלים
קד) ויין ישמח לבב אנוש, ועל דא כתיב, פי
טובים דודיך מיין, לחדותא דלבא. מיין,
דחדי לי יתיר מפלא.

רבי יהודה אמר, פתיב, (בראשית כט) וישק יעקב
לרחל וישא את קולו ויבך, אמאי קא
בכה. אלא באתדבקותא דרוחא בה, לא יכיל
לבא למסבל, ובכה. ואי תימא, הא פתיב,
(בראשית לג) וישקהו ויבכו. תנינן, אמאי נקוד

וישקהו, אלא דלא אתדבק ביה רוחא כלל, ועל דא פתיב, (משלי כו) ונעפרות

אָלָא מִי שְׁנוּשֶׁק בְּחִיבוּת, מְדַבֵּק רוחו בְּרוּחוֹ בְּדַבְּקוֹת הַחִיבוּת, ומִי שֶׁלֹּא נוֹשֶׁק בְּחִיבוּת, זֶה לֹא בְּדַבְּקוֹת, אֲלֵא וְנַעֲתָרוֹת. מֵה זֶה נַעֲתָרוֹת? גִּסּוֹת, שֶׁלֹּא דְבַקָּה רוחו בְּאוֹתָהּ נְשִׂיקָה וְלֹא נִדְבַק בּוֹ כָּלָל. ומִשּׁוּם כֶּף כְּתוּב, יִשְׁקֶהוּ מִנְשִׂיקוֹת פִּיהוּ, שְׁהִיא דְבַקוֹת רוח בְּרוּחַ.

שְׁנִינּוּ, כֹּל זְמַן שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הוֹלֵךְ עִם יִשְׂרָאֵל, כְּבִיכּוֹל נִדְבַקְתָּ רוח בְּרוּחַ, וְעַל זֶה כְּתוּב (דְּבָרִים ד') וְאַתֶּם הִדְבַקְתֶּם בְּה', בְּכֹל אוֹתָם גּוֹנֵי הַדְּבַקוֹת, וְלֹא נִפְרָדִים זֶה מִזֶּה. בְּשַׁעֲרֵי הַיָּם הִנֵּה אֲנִי שֹׁלַח מִלְאָךְ לְפָנֶיךָ, יִדַע מִשֶּׁה שְׁזוֹ פְּרִישָׁה. אָמַר, (שְׁמוֹת ל) אִם אֵין פְּנִיךָ הוֹלְכִים אֶל תַּעֲלֵנוּ מִזֶּה.

רְבִי אַבָּא אָמַר, מֵה כְּתוּב לְמַעַל מִזֶּה? (שֵׁם לד') רֵאשִׁית בְּפוּרֵי אֲדָמְתְךָ תְּבִיא בֵּית ה' אֱלֹהֶיךָ לֹא תִבְשַׁל גְּדֵי בַחֲלָב אִמּוֹ. מֵה זֶה אוֹמֵר? אֲלֵא שֶׁלֹּא לְעֶרֶב דְּבַר תַּחֲתוֹן בְּעֵלְיוֹן, שֶׁלֹּא יִנָּק הַצַּד הַחִיצוֹן מִהַצַּד הַפְּנִימִי. מֵה בֵּין זֶה לְזֶה? זֶה שֶׁבַחוּץ מַצִּד הַטְּמֵאָה, וְזֶה שֶׁלְּפָנִים בְּצַד הַקְּדוּשָׁה. מִי הִיא אִמּוֹ? זוֹ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּקְרָאת אִם. בַּחֲלָב אִמּוֹ - שֶׁלֹּא יוֹנֵק מַצִּד זֶה מִי שֶׁלֹּא צָרִיךְ. וְכֹאן כְּתוּב, הִנֵּה אֲנִי שֹׁלַח מִלְאָךְ לְפָנֶיךָ. אָמַר מִשֶּׁה, הָרִי קָבַלְתִּי בְּטַחֲוֹן מִמֶּךָ שֶׁלֹּא תִפְרָד מִעֲמֻנִי, וְדָאִי אִם אֵין פְּנִיךָ הוֹלְכִים אֶל תַּעֲלֵנוּ מִזֶּה. וּבַמָּה יוֹדַע אִפּוּא וְגו'.

אָמַר רְבִי אֶלְעָזָר, דְּבַר זֶה לֹא אָמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲלֵא בְּאַהֲבַת יִשְׂרָאֵל וּלְהַתְּפִיֵס עִמָּם. לְמִלְךָ שְׁהִיָּה רוּצָה לְלַכֵּת עִם בְּנוֹ, וְלֹא רָצָה לְעֹזֵב אוֹתוֹ. בָּא בְּנוֹ וּפְחַד לְבַקֵּשׁ מִהַמֶּלֶךְ שִׁילָךְ עִמּוֹ. הַקְדוּשִׁים הַמֶּלֶךְ וְאָמַר, הָרִי לְגִיּוֹנֵר פְּלוּנִי לְךָ עִמָּךְ לְשִׁמְרָךְ בְּדַרְךָ. לְאַחַר

נְשִׂיקוֹת שׁוּנָא. מָאִי וְנַעֲתָרוֹת נְשִׂיקוֹת שׁוּנָא. אֲלֵא מָאֵן דְּנְשִׂיק בְּחִיבוּתָא, מִתְדַבֵּק רוחִיה בְּרוּחִיה, בְּדְבִיקוּתָא דְחִיבוּתָא וּמָאֵן דְּלֹא נְשִׂיק בְּחִיבוּתָא, לָאוּ בְּדְבִיקוּתָא הוּא, אֲלֵא וְנַעֲתָרוֹת. מָאִי נַעֲתָרוֹת. גִּסּוֹתָא, דְּלֹא דְבִיק רוחִיה בְּהוּא נְשִׂיקָה. וְלֹא אֲתַדְבֵּק בֵּיה כָּלָל. וּבְגִינֵי כֶף כְּתוּב, יִשְׁקֵנִי מִנְשִׂיקוֹת פִּיהוּ, דִּהוּא דְבַקוּתָא רוחָא בְּרוּחָא.

הַתָּנָא, כֹּל זְמַנָּא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָזִיל בְּיִשְׂרָאֵל, כְּבִיכּוֹל אֲתַדְבֵּק רוחָא בְּרוּחָא, וְעַל דָּא כְּתוּב, (דְּבָרִים ד') וְאַתֶּם הִדְבַקְתֶּם בְּיָי, בְּכֹל אֵינוֹן גְּוֹוֵי דְבִיקוּתָא, וְלֹא מִתְפָּרְשָׁא דָא מִן דָּא. בְּשַׁעֲרֵי הַיָּם הִנֵּה אֲנִי שֹׁלַח מִלְאָךְ לְפָנֶיךָ, יִדַע מִשֶּׁה דְפָרִישׁוּתָא הוּא. אָמַר (שְׁמוֹת לג) אִם אֵין פְּנִיךָ הוֹלְכִים אֶל תַּעֲלֵנוּ מִזֶּה.

רְבִי אַבָּא אָמַר, מֵה כְּתוּב לְעֵילָא מִן דָּא, (שְׁמוֹת לד') רֵאשִׁית בְּפוּרֵי אֲדָמְתְךָ תְּבִיא בֵּית יְי' אֱלֹהֶיךָ לֹא תִבְשַׁל גְּדֵי בַחֲלָב אִמּוֹ. מָאִי קָא מִיָּרִי. אֲלֵא דְלֹא לְעֶרְבָא מְלָה תַתָּאָה בְּעֵלְאָה, דְּלֹא יִנָּקָא סְטָרָא דְלִבְר, מִסְטָרָא פְּנִימָאָה. מֵה בֵּין הָאִי לְהָאִי. דָּא דְלִבְר, מִסְטָרָא דְמִסְאָבָא. וְדָא דְלִגּוֹ, בְּסְטָרָא קְדִישָׁא. מָאֵן אִמּוֹ. דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, דְּאֲתַקְרִי אִם. בַּחֲלָב אִמּוֹ, דְּלֹא יִנָּק מֵהִיא סְטָרָא, מָאֵן דְּלֹא אֲצַטְרִיךְ. וְהָכָא כְּתוּב, הִנֵּה אֲנִי שֹׁלַח מִלְאָךְ לְפָנֶיךָ. אָמַר מִשֶּׁה, הָא קְבִילָנָא בְּטַחֲוֹנָא מִינָךְ, דְּלֹא תַתְּפָרֵשׁ מִינָךְ, וְדָאִי אִם אֵין פְּנִיךָ הוֹלְכִים אֶל תַּעֲלֵנוּ מִזֶּה. וּבַמָּה יוֹדַע אִפּוּא וְגו'.

אָמַר רְבִי אֶלְעָזָר, מְלָה דָּא לֹא קָאמַר קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲלֵא בְּרַחֲמֵימוּתָא דְיִשְׂרָאֵל, וְלֹא תַפְּיִסָּא בְּהַדְרִיָּהוּ. לְמִלְכָּא דְהוּא בְּעִי לְמִיזֵל עִם בְּרִיָּה. וְלֹא בְּעִי לְשַׁבְּקָא לִיה. אֲתָא בְּרִיָּה, (דף קכ"ה ע"א) וּמִסְתַּפִּי לְמַבְעֵי לִיה לְמִלְכָּא

מכּן אָמר, הַשְׁמֵר לָךְ מִמֶּנּוּ (בַּדֶּרֶךְ), שְׁהֵרִי אִינוּ גֹבֵר שְׁלֵם. אָמַר בְּנוֹ, אִם כֶּף, אוֹ שְׂאֵנִי אֲשֵׁב כְּאֵן, אוֹ שְׂאֵתָה תִלָּךְ עִמִּי וְלֹא אֶפְרָד מִמֶּךָ. כֶּף הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, בַּתְּחִלָּה אָמַר, הִנֵּה אֲנִי שֹׁלַח מִלְאָךְ לְפָנֶיךָ לְשִׁמְרֶךָ בַּדֶּרֶךְ. וְאַחֵר כֶּף אָמַר, הַשְׁמֵר מִפְּנֵי וְגו'. בְּאוֹתָהּ שְׁעָה אָמַר מֹשֶׁה, אִם אֵין פְּנִיךָ הַלְכִים וְגו'.

בָּא רַבִּי שְׁמַעוֹן, מֵצֵא אוֹתָם בְּזָה. אָמַר, אֲלַעֲזֹר בְּנִי, יִפֶּה אֲמַרְתָּ, אֲבָל בֵּא וְרֵאָה, בְּמָקוֹם הַזֶּה לֹא אָמַר מֹשֶׁה דָּבָר וְלֹא הִשִּׁיב דָּבָר כְּגִדּוֹ, מַה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁכָּאֵן לֹא נִמְצְאָת פְּרִיֶשֶׁה מִמֶּנּוּ, וְהֵרִי בְּאַרְנוֹ דָּבָר זֶה לַחֲבָרִים. וַיֵּשׁ שׁוֹנִים לְהִפְךָ, וְלֹא כֶּף פְּרִשׁוּהָ הֵרֵאשׁוֹנִים. וְכִשְׁסִתְּכֵלוּ הַדְּבָרִים, הִכַּל יִפֶּה, וְכֻלָּם אָמְרוּ הַטַּעַמִּים שְׁלָהֶם בַּדָּבָר אַחֵד.

מִתִּי הִשִּׁיב מֹשֶׁה? בְּזִמְנָן שְׂאֵמַר וְשִׁלַּחְתִּי לְפָנֶיךָ מִלְאָךְ. וְכַתּוּב, פִּי יִלָּךְ מִלְאָכִי לְפָנֶיךָ. סֵתֵם וְלֹא פִרַשׁ אֶת הַדָּבָר. וְעַל כֵּן כְּתוּב כְּאֵן, פִּי אִם שְׁמוֹעַ תִּשְׁמַע בְּקוֹלוֹ וְעִשִּׂיתָ כֹּל אֲשֶׁר אֲדַבֵּר. אֲשֶׁר אֲדַבֵּר דּוֹקָא. וְכַתּוּב, וְאִיבַתִּי אֶת אִיבִיךָ וְצִרְתִּי אֶת צִרְרִיךָ, וְהִכַּל תִּלּוּי בּוֹ.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, אִם תֹּאמַר שְׁשִׁנְיָהֶם מִמֶּשׁ מִלְאָךְ - מֹשֶׁה לֹא הִשִּׁיב עֲלֵיהֶם, שְׁלֹא רָאָה מְקוֹם. וּמִתִּי הִשִּׁיב? בְּזִמְנָן שֶׁכְּתוּב אִם אֵין פְּנִיךָ הַלְכִים אֶל תַּעֲלֵנוּ וְגו'. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כָּלֵל שֶׁל הַכֹּל - מֹשֶׁה לֹא רָצָה מִלְאָךְ. שְׁהֵרִי כְּתוּב, (שְׁמוֹת ל"ד) וַיֹּאמֶר אִם נָא מִצְּאֵתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אֲדַנִּי יִלָּךְ נָא אֲדַנִּי בְּקִרְבְּנוֹ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, זֶה שְׂאֵמַר רַבִּי אַבָּא, שֶׁכְּתוּב לֹא תִבְשַׁל גְּדֵי בַחֲלָב אֲמוֹ, בַּחֲלָב הָאֵם הִיָּה צִרְיָךְ לְהִיזֵל! מַה זֶה אֲמוֹ? וְאִם תֹּאמַר,

דִּיזִיל בְּהִידִיה. אֶקְדִים מִלְּפָא וְאָמַר, הָא לְגִיזוֹן פִּלָּן יִזִיל בְּהִדְךָ, לְמִנְטֵר לָךְ בְּאַרְחָא. לְבַתֵּר אָמַר אֶסְתַּמַּר לָךְ מִנִּיה, (בְּאַרְחָא) דִּהָא לָא גֹבֵר שְׁלִים הוּא. אָמַר בְּרִיה, אִי הָכִי, אוֹ אֲנָא אוֹתִיב הָכָא, אוֹ אֶת תִּזִיל עִמִּי, וְלֹא אֶתְפָּרַשׁ מִינָךְ. כֶּף קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, בְּקִדְמִיתָא אָמַר, הִנֵּה אֲנִי שֹׁלַח מִלְאָךְ לְפָנֶיךָ לְשִׁמְרֶךָ בַּדֶּרֶךְ. וְלְבַתֵּר אָמַר הַשְׁמֵר מִפְּנֵי וְגו', בֵּיה שְׁעֵתָא אָמַר מֹשֶׁה, אִם אֵין פְּנִיךָ הוֹלְכִים וְגו'.

אֲתָא רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲשַׁפַּח לְהוּ בְּהָאִי. אָמַר, אֲלַעֲזֹר בְּרִי שְׁפִיר קְאָמַרְתָּ. אֲבָל תָּא חֲזִי, בְּאַתֵּר דָּא לֹא אָמַר מֹשֶׁה מְדִי, וְלֹא אֶתִיב מְלָה לְקַבְּלִיה. מָאִי טַעְמָא. מִשּׁוּם דִּהָכָא לֹא אֲשַׁתְּכַח פְּרִישׁוֹתָא מִנִּיה. וְהָא אוֹקִימְנָא מְלָה דָּא, לְגַבִּי חֲבַרְיָא. וְאִית דְּמַתְנִי אִיפְכָא וְלֹא הָכִי פִירִשׁוּהָ קִדְמָאִי. וְכֵד יִסְתְּפִלוֹן מְלִי כֻלָּא שְׁפִיר, וְכֻלָּא בְּחַד מְלָה אֲמַרִי טַעְמִייהוּ.

אִימְתִי אֶתִיב מֹשֶׁה. בְּזִמְנָא דְאָמַר, (שְׁמוֹת ל"ג) וְשִׁלַּחְתִּי לְפָנֶיךָ מִלְאָךְ. וְכַתִּיב פִּי יִלָּךְ מִלְאָכִי לְפָנֶיךָ, סֵתֵם וְלֹא פִרַשׁ מְלָה. וְעַל דָּא כְּתִיב, הָכָא, פִּי אִם שְׁמוֹעַ תִּשְׁמַע בְּקוֹלוֹ וְעִשִּׂיתָ כֹּל אֲשֶׁר אֲדַבֵּר. אֲשֶׁר אֲדַבֵּר דּוֹקָא וְכַתִּיב וְאִיבַתִּי אֶת אִיבִיךָ וְצִרְתִּי אֶת צִרְרִיךָ, וְכֻלָּא בֵּיה תִלְיָא.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, אִי תִימָא דְתַרְוִייהוּ מִלְאָךְ מִמֶּשׁ, מֹשֶׁה לֹא אֶתִיב עֲלֵייהוּ, דִּלְא חֲמָא דוֹכְתָא. אִימְתִי אֶתִיב. בְּזִמְנָא דְכַתִּיב אִם אֵין פְּנִיךָ הוֹלְכִים וְגו'. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כָּלֵל דְכֻלָּא, מֹשֶׁה לֹא בָעָא מִלְאָכָא. דִּהָא כְּתִיב (שְׁמוֹת ל"ד) וַיֹּאמֶר אִם נָא מִצְּאֵתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אֲדַנִּי יִלָּךְ נָא אֲדַנִּי בְּקִרְבְּנוֹ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הָאִי דְאָמַר רַבִּי אַבָּא, דְכַתִּיב לֹא תִבְשַׁל גְּדֵי בַחֲלָב אֲמוֹ, בַּחֲלָב הָאֵם מִיבְעֵי לִיה, מָאִי אֲמוֹ. וְאִי

תִּמָּא, כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל אִמּוֹ דְּסִטְרָא דְּמִסְאָבָא,
לְאוּ הִכִּי, דְּהָא שְׂמַעְנָא דְּאִמְר רַבִּי שְׂמַעוֹן,
כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל אִימָא קְדִישָׁא בְּחוּלְקִיהָ דִּישְׂרָאֵל
אֲתַאחְדָּא, דְּכְתִיב, (דְּבָרִים ל"ב) כִּי חִלַּק יְיָ עִמּוֹ.

כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל אִמּוֹ שְׂמַעְד הַטְּמָאָה
- לֹא כֹּף! שְׁהָרִי שְׂמַעְתִּי שְׂאִמְר
רַבִּי שְׂמַעוֹן, כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל הָאֵם
הַקְדוּשָׁה נֶאֱחָזָה בְּחִלְקָא שֶׁל
יִשְׂרָאֵל, שְׂכַתוּב (דְּבָרִים ל"ב) כִּי חִלַּק
ה' עִמּוֹ.

אִמְר רַבִּי שְׂמַעוֹן, שְׂפִיר קְאָמְרַת. וְהָא דְּרַבִּי
אָבָא שְׂפִיר וְכֹלָא דָּא בְּדָא תְּלִיא. תָּא
חֲזִי, אִמָּא אֲתַאחְדָּא לְהוּ לְעִילָא, לְסִטְרָא דָּא
וְלְסִטְרָא דָּא, וְתַרִּין אֵינּוּן, חֲדָא לִימִינָא, וְחֲדָא
לְשְׂמַאלָא. וּבְגִינִי כֹּף, מְנַהוֹן לִימִינָא, וּמְנַהוֹן
לְשְׂמַאלָא. וְכִלְהוּ תְּלִיין בְּהָאִי א"ם, אִמָּא
קְדִישָׁא, וְאֲתַאחְדָּן בְּהָ.

אִמְר רַבִּי שְׂמַעוֹן, יִפְהָ אִמְרַת, וְזָה
שֶׁל רַבִּי אָבָא יִפְהָ, וְהַפֵּל תְּלוּי זָה
בְּזָה. בָּא וְרָאָה, הָאֵם נֶאֱחָזָה לְהֵם
לְמַעְלָה לְצַד זָה וְלְצַד זָה, וְשְׁנַיִם
הֵם - אַחַד לְיָמִין וְאַחַד לְשְׂמַאל.
וּמְשׁוּם כֹּף, מְהֵם לְיָמִין וּמְהֵם
לְשְׂמַאל, וְכֹלָם תְּלוּיִים בְּאֵם
הַזֹּאת, הָאֵם הַקְדוּשָׁה, וְנֶאֱחָזִים
בְּהָ.

אִימְתִי אֲתַאחְדָּן בְּהָ. בְּשַׁעְתָּא דְּהָאִי אֵם יִנְקָא
מִסִּטְרָא אַחְרָא, וּמְקַדְשָׁא אִסְתָּאב,
וְחוּיָא תְּקִיפָא שְׂאִרִי לְאַתְגְּלָאָה, כְּדִין גְּדִיא
יִנְקָא מִחֻלְבָּא דְּאִמִּיהָ, וְדִינִין מִתְעַרְיִן. וְעַל
דָּא, יִשְׂרָאֵל קְדָמִין וּמִיִּיתָאן בְּפוּרִים, וּבְשַׁעְתָּא
דְּמִיִּיתִין לְהוּ, בְּעִיִן לְמִימְר וּלְמַפְתַּח בֵּיה
בְּלִבָּן, דְּבָעָא בְּחַרְשׁוּי אֵלִין, לְשִׁלְטָאָה בְּיַעֲקֹב,
וּבְזָרְעָא קְדִישָׁא, וְלֹא אֲתִיִּיהִיבּוּ בִּידֵיהָ, וְלֹא
אֲתַמְסְרִין יִשְׂרָאֵל לְסִטְרָא דָּא. וְעַל דָּא כְּתִיב,
רֵאשִׁית בְּפוּרֵי אֲדָמְתָךְ וְגו', לֹא תִבְשַׁל גְּדִי
בְּחֻלְבָּא אִמּוֹ. וְלֹא יִנְקָא הֵהוּא סִטְרָא, מִחֻלְבָּא
דְּאִמִּיהָ, דְּהָא לֹא יִסְתָּאב מְקַדְשָׁא, וְדִינִין לֹא
מִתְעַרְיִן.

מְתִי הֵם נֶאֱחָזִים בְּהָ? בְּשַׁעְתָּא
שְׂהָאֵם הַזֹּו יוֹנְקַת מִן הַצַּד הַאֲחֵר
וְהַמְקַדֵּשׁ נְטִמָּא, וְהַנְּחַשׁ הַחֹזֵק
מִתְחִיל לְהַתְּגַלּוֹת, וְאִזּוּ הַגְּדִי יוֹנֵק
מִחֻלְבָּא אִמּוֹ, וּמִתְעוֹרְרִים הַדִּינִים.
וְעַל זָה יִשְׂרָאֵל מְקַדְשִׁים
וּמְבִיאִים בְּפוּרִים. וּבְשַׁעְתָּא שְׂהֵם
מְבִיאִים אוֹתָם, צְרִיכִים לוֹמַר
וְלַפְתַּח בְּלִבָּן, שְׂרָצָה בְּכַשְׂפֵּי אֵלוֹ
לְשִׁלְטַת בְּיַעֲקֹב וּבְזָרְעֵי הַקִּדְשׁ, וְלֹא
נִתְּנוּ בִּידּוֹ וְלֹא נִמְסְרוּ יִשְׂרָאֵל לְצַד
זָה. וְעַל זָה פְּתוּב, רֵאשִׁית בְּפוּרֵי
אֲדָמְתָךְ וְגו', לֹא תִבְשַׁל גְּדִי בְּחֻלְבָּא
אִמּוֹ. וְלֹא יוֹנֵק אוֹתוֹ הַצַּד מִחֻלְבָּא
אִמּוֹ, שְׁהָרִי לֹא נְטִמָּא הַמְקַדֵּשׁ,
וְהַדִּינִים לֹא מִתְעוֹרְרִים.

בְּגִינִי כֹּף, לֹא יִיכּוֹל בְּשָׂרָא בְּחֻלְבָּא כָּל זָרְעָא
קְדִישָׁא, וְכָל מָאן דְּאֲתִי מִסִּטְרָא דָּא, דְּלֹא
יְהִיב דּוּכְתָא, לְמָאן דְּלֹא אֲצִטְרִינָהּ, דְּהָא
בְּעוּבְדָא תְּלִיא מְלִתָּא, בְּעוּבְדָא דְּלִתְתָּא,
לְאַתְעַרָּא לְעִילָא. וְכַאֲיִן אֵינּוּן יִשְׂרָאֵל מְכַל
עַמִּין עוּבְדֵי עֲבוּדַת פּוֹכְבִּים וּמְזֻלוֹת, דְּמַרְיָהוּן
קְרִי עֲלֵיהוּ, (דְּבָרִים י"ד) וּבָךְ בְּחַר יְיָ לְהִיּוֹת לוֹ
לְעַם סְגֻלָּה. וּכְתִיב (דְּבָרִים י"ד) כִּי עַם קְדוֹשׁ אֲתָהּ
לְיְיָ אֱלֹהֶיךָ (וְכֹלָא חַד מִיִּלְתָּה) וּכְתִיב (דְּבָרִים י"ד) בְּנִים

מְשׁוּם כֹּף לֹא יִאֲכַל בְּשָׂרָא בְּחֻלְבָּא
כָּל זָרְעֵי הַקִּדְשׁ, וְכָל מִי שְׂבָא
מִהַצַּד הַזֶּה, שְׂלֵא יִתֵּן מְקוּם לְמִי
שְׂלֵא צְרִיךְ, שְׁהָרִי בְּמַעֲשֵׂה תְּלוּי
הַדְּבָר, בְּמַעֲשֵׂה שְׂלִמְטָה לְעוֹרֵר
לְמַעְלָה. אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל מְכַל
הָעַמִּים עוּבְדֵי עֲבוּדַת פּוֹכְבִּים
וּמְזֻלוֹת, שְׂרַבּוֹנָם קוֹרָא עֲלֵיהֶם,
(ש"ס י"ד) וּבָךְ בְּחַר ה' לְהִיּוֹת לוֹ לְעַם
סְגֻלָּה. וּכְתוּב (ש"ס) כִּי עַם קְדוֹשׁ
אֲתָהּ לַה' אֱלֹהֶיךָ. וּכְתוּב (ש"ס) בְּנִים
אֲתָם לַה' אֱלֹהֵיכֶם וְגו'.

אֲתָם לְיְיָ אֱלֹהֵיכֶם וְגו'.

הא חזי, בשעתא דישׂראל לא אתכשרו עובדייהו, מה פתיב, ^(ישעיה ג) עמי נוגשיו מעולל ונשים משלו בו. משלו בו דייקא, והא אוקימנא מלי ברזא דספרא דשלמה מלפא. והכי אשפחן ביה. תו אשפחאן, דכל מאן דאכיל האי מיכלא דאתחבר פחדא. ^(א) בשעתא חדא, או בסעודתא חדא. ארבעין יומין אתחזיא גדיא מקלסא בקלפוי, לגבי אינון דלעילא, וסיעתא מסאבא ^(דף קכ"ה ע"ב) מתקרבין בהדיה, וגרים לאתערא דינין בעלמא, דינין דלא קדישין.

ואי אוליד בר באינון יומין, אוזפין ליה נשמתא, מסטרא אחרא, דלא אצטריכא. וכתוב ^(ויקרא יא) והתקדשתם והייתם קדושים וגו'. אתי לאסתאבא, מסאבין ליה ודאי. דכתיב, ^(ויקרא יא) ונטמתם בם, חסר א', מסאבותא אטימא מפלא, דלית רשו לאתדפאה הכי, פשאר זיני דמסאבותא דמתדפין. ותו, דמסתפי מחיון בישון, דהא בעינייהו גדיא אשתכח, ויכיל לאתזקא, דהא צלמא דבר נש אתעבר מגיה. רבי ייסא, שרי למיכל לתרנגולא בגבינה או בחלבא. אמר רבי שמעון אסיר לך דלא זיהב איניש פתחא לזינין בישין. לך לך אמרין נזירא, סחור סחור לכרמא לא תקרב. ודאי אסיר לך הוא, דחומרא אית ביה, פבעירא לשחיטה. ומאן דשרי האי, מה כתיב ^(עמוס ב) ותשקו את הנזירים יין, מאן דשרי האי, פמאן דשרי האי, וכתיב ^(דברים יד) לא תאכל כל תועבה, כל, לאכללא פלא.

האנא, במה זכו דניאל חנניה מישאל ועזריה, דאשתזיבו מאינון נסיוני, אלא בגין דלא אסתאבו במיכליהון. אמר רבי יהודה, פתיב ^(דניאל א) וישם דניאל על לבו אשר לא יתגאל

בא וראה, בשעה שישׂראל לא הכשרו מעשיהם, מה פתוב? ^(ישעיה א) עמי נגשיו מעולל ונשים משלו בו. דקא משלו בו, והרי בארנו הדברים בסוד ספרו של שלמה המלך, וכך מצאנו בו. ועוד מצאנו, שכל מי שאוכל מאכל זה שהתחבר כאחד, ^(א) בשעה אחת או בסעודה אחת, ארבעים יום נראה גדי מקלס בקלפתו אל אותם שלמעלה, וסיעה טמאה מתקרבים עמו, וגורם לעורר דינים בעולם, דינים שאינם קדושים.

ואם מוליד בן פאותם ימים, מלויים לו נשמה מהצד האחר, שלא צריך אותו. וכתוב ^(ויקרא יא) והתקדשתם והייתם קדושים וגו'. בא להטמא - מטמאים אותו ודאי, שכתוב ^(שם) ונטמתם בם. חסר א'. טמאה אטומה יותר מכל, שאין רשות להטהר כף כמו שאר מיני הטמאות שנטהרות. ועוד, שפוחד מחיות רעות, שהרי בעיניהם נמצא גדי וכול להנזק, שהרי צלם אדם העבר ממנו.

רבי ייסא התיר לאכל תרנגול בגבינה או בחלב. אמר רבי שמעון, אסור לך, שלא יתן איש פתח למינים הרעים. לך לך אומרים לנזיר, סביב סביב לפרם לא תקרב. ודאי אסור לך הוא, שחמרה יש בו פכהמה לשחיטה, ומי שמתיר את זה מה פתוב? ^(עמוס ב) ותשקו את הנזירים יין. מי שמתיר את זה, כמי שמתיר את זה. וכתוב ^(דברים יד) לא תאכל כל תועבה. כל - להכליל הכל.

שנינו, במה זכו דניאל, חנניה, מישאל ועזריה שנצלו מאותם נסיונות? אלא משום שלא נטמאו במאכליהם. אמר רבי יהודה, פתוב ^(דניאל א) וישם דניאל על לבו אשר לא יתגאל בפת בג המלך וגו'.

בפת בג המלך וגו'. ותאנא

וְשִׁנּוּ בְּסֵתֶר הַמְּשֻׁנָּה, מֵאֲכָל אוֹתוֹ
הַרְשָׁע, בְּשׁוֹר בְּחֹלֶב הִיָּה וּגְבִינָה עִם
בְּשׂוֹר, פָּרֵט לְמֵאֲכָלִים אַחֲרֵיכֶם, וְזֶה
עֲלֶה לוֹ עַל שְׁלַחְנוּ בְּכָל יוֹם.

וְדִנְיָאֵל שֶׁנֶּשְׁמַר מְזִיָּה, כְּשִׁזְרָקוּהוּ
לְגַב הָאֲרִיּוֹת, הִשְׁתַּלֵּם בְּצֵלֶם רְבוּנוֹ,
וְלֹא שָׁנָה צִלְמוֹ לְצֵלֶם אַחֵר, וְלִכְּנֹן
פְּחָדוֹ מִמֶּנּוּ הָאֲרִיּוֹת וְלֹא חִבְּלוּ
בוֹ. וְאוֹתוֹ רָשָׁע, בְּשַׁעֲהַ שְׁהַעֲבָרָה
מִמֶּנּוּ מַלְכוּתוֹ וּמְדוּרוֹ הִיָּה עִם חֵיּוֹת
הַשָּׂדֶה, הָעֵבֶר מִמֶּנּוּ צֵלֶם פְּנִיּוֹ,
וּמֵאוֹתוֹ יוֹם לֹא נִרְאָה צִלְמוֹ צֵלֶם
שֶׁל אָדָם, וְכָל בְּהֵמָה שֶׁבָּאָה, נִרְאָה
לָהּ בְּצֵלֶם שֶׁל מִינָהּ וּנְקַבְתָּהּ, וְכֻלָּם
הָיוּ בָּאִים עֲלָיו, וּבִכְמָה פְּעֻמִּים
הָיוּ אוֹכְלוֹת אוֹתוֹ חֵיּוֹת הַשָּׂדֶה
זוֹלַת נִגְזֵר עֲלָיו הַעֲנֵשׁ הַזֶּה, מִשּׁוּם
שְׁכַתּוּב (חֲבֻקָק א) וְהוּא בְּמַלְכִים
יִתְקַלֵּס, מִשּׁוּם כֶּף פֶּלֶם הַתְּקַלְסוּ בוֹ
כָּל אוֹתוֹ זְמַן.

בֵּא וְרֵאָה מַה כְּתוּב, וּמִקְצַת יָמִים
עֲשֶׂרָה נִרְאָה מִרְאִיָּהם טוֹב (גו) מִן
כָּל הַיְלָדִים הָאֲכָלִים אֵת פֶּת בֶּג
הַמְּלֶךְ. נִרְאָה מִרְאִיָּהם טוֹב - שְׁצֵלֶם
רְבוּנָם לֹא זֶה מֵהֶם, וּמֵאַחֲרֵיכֶם זֶה.
מִי גֵרַם אֵת זֶה? מִשּׁוּם שְׁלֹא נִגְעַלּוּ
בְּגַעֲלֵי מֵאֲכָלֵיהֶם. אֲשֶׁרִי חִלַּקְתֶּם
שֶׁל יִשְׂרָאֵל שְׁכַתּוּב בְּהֶם, וְאֲנִשִּׁי
קִדַּשׁ תִּהְיוּן לִי.

וְאֵל מֹשֶׁה אָמַר עֲלֶה אֵל ה' וְגו'.
וְאֵל מֹשֶׁה אָמַר - מִי אָמַר? זֶה
שְׁכִינְתָּה. עֲלֶה אֵת ה', כְּפַתּוּב (שְׁמוֹת
יט) וּמֹשֶׁה עֲלֶה אֵל הָאֱלֹהִים וְגו'.
(וַיִּקְרָא אֵלָיו ה') לְמַה כָּל זֶה? לְקַיֵּם
עִמָּם בְּרִית, פִּי הָרִי נִפְרָעוּ, מַה
שְׁלֹא יֵצְאוּ כֶּף מִמְצָרִים, שְׁנִמְלוּ
וְלֹא נִפְרָעוּ, וְכֵאן הָרִי נִפְרָעוּ וּנְכַסּוּ
בְּבְרִית הַקֹּדֶשׁ, שְׁכַתּוּב שֵׁם שֵׁם
לוֹ חֶק וּמִשְׁפָּט. וְשֵׁם נִסְהוּ -
בְּאוֹת הַקֹּדֶשׁ הַזֶּה שְׁנִגְלָתָה בְּהֶם,
וְכֵאן הַתְּקִימָה בְּהֶם עַל יְדֵי מֹשֶׁה
מִלַּת הַבְּרִית, שְׁכַתּוּב וַיִּקַּח מֹשֶׁה

בְּסִתְיָמָא דְּמִתְנִיתִין, מִיכְלָא דְּהֵוּא רָשָׁע, בְּשָׂרָא
בְּחֹלֶבָא הָוָה וּגְבִינָה עִם בְּשָׂרָא, בַּר מִיכְלָן
אַחֲרֵינִין, וְדָא סָלִיק לִיָּה בְּפִתּוּרִיהַ, בְּכָל יוֹמָא.

וְדִנְיָאֵל דְּאִסְתָּמַר מֵהָאִי, כִּד רָמוּ יִתְיָה
לְגוּבָא דְּאֲרִיּוֹתָא, אֲשֶׁתְּלִים בְּצוּלְמָא
דְּמֵאֲרִיָּה, וְלֹא שְׁנֵי צוּלְמִיָּה לְצוּלְמָא אַחֲרָא,
וְעַל דָּא דִּחְלוּ אֲרִיּוֹתָא מִנִּיָּה, וְלֹא חִבְּלוּהוּ.
וְהֵוּא רָשָׁע, בְּשַׁעֲתָא דְּמַלְכוּתָא אֲתַעְדֵי מִנִּיָּה,
(דִּנְיָאֵל ד) וְעִם חֵיּוֹת בְּרָא הָוָה מְדוּרִיָּה, אֲעֲדֵי
צוּלְמָא דְּאֲנַפּוּי מִנִּיָּה, וּמֵהֵוּא יוֹמָא, לֹא אֲתַחֲזִי
צוּלְמִיָּה, צוּלְמָא דְּבַר נֶשׁ. וְכָל בְּעִירָא דְּאֲתִי,
אֲתַחֲזִי לִיָּה, צוּלְמָא דְּזִינִיָּה, וְנוֹקְבִיָּה, וְהוּוּ
אֲתִיִּין עֲלִיָּה פְּלָהוּ, וּבְכַמָּה זְמַנִּין הוּוּ אֲכָלִין לִיָּה
חֵיּוֹת בְּרָא, בַּר דְּאֲתַגְזֹר הָאִי עוֹנֵשָׁא עֲלִיָּה, בְּגִין
דְּכְתִיב, (חֲבֻקָק א) וְהוּא בְּמַלְכִים יִתְקַלֵּס, בְּגִין כֶּף,
כִּלְאֵי יִתְקַלְסוּ בִיָּה, כָּל הֵוּא זְמַנָּא.

הָא חֲזִי, מַה כְּתִיב, (דִּנְיָאֵל א) וּלְמִקְצַת יָמִים
עֲשֶׂרָה נִרְאָה מִרְאִיָּהן טוֹב מִכָּל הַיְלָדִים
הָאוֹכְלִים אֵת פֶּת בֶּג הַמְּלֶךְ. נִרְאָה מִרְאִיָּהן
טוֹב, דְּצוּלְמָא דְּמֵאֲרִיָּהוּן לֹא אֲעֲדִיאוּ מִנְהוּן,
וּמֵאַחֲרֵינִי אֲעֲדִיאוּ. מָאן גְּרִים הָאִי. בְּגִין דְּלֹא
אֲתַגְעַלוּ בְּגִיעוּלֵי מִיכְלִיָּהוּן. זַכָּאָה חוּלְקִיָּהוּן
דְּיִשְׂרָאֵל, דְּכְתִיב בְּהוּ, וְאֲנִשִּׁי קִדַּשׁ תִּהְיוּן לִי.

וְאֵל מֹשֶׁה אָמַר עֲלֶה אֵל יי' וְגו'. (שְׁמוֹת
כד) וְאֵל מֹשֶׁה אָמַר, מָאן אָמַר. דָּא
שְׁכִינְתָּא. עֲלֶה אֵל יי', כְּמַה דְּכְתִיב, (שְׁמוֹת יט)
וּמֹשֶׁה עֲלֶה אֵל הָאֱלֹהִים וְגו'. (ס"א וַיִּקְרָא אֵלָיו
י') אֲמַאי כָּל דָּא, לְקִיָּמָא עֲמָהוּן קִיָּים, בְּגִין
דְּהָא אֲתַפְרְעוּ, מַה דְּלֹא נִפְקוּ הַכִּי מִמְצָרִים,
דְּאֲתַגְזְרוּ, וְלֹא אֲתַפְרְעוּ, וְהֵכָא הָא אֲתַפְרְעוּ,
וְעָלוּ בְּבְרִית קִיָּימָא, דְּכְתִיב, (שְׁמוֹת טו) שֵׁם
שֵׁם לוֹ חֶק וּמִשְׁפָּט. דְּיִיקָא וְשֵׁם נִסְהוּ, בְּהָאִי
אֵת קְדִישָׁא, דְּאֲתַגְלִיָּיא בְּהוּ, וְהֵכָא אֲתַקִּיָּים

את הַדָּם וַיִּזְרַק עַל הָעָם וַגּוֹ'.
אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מֵה שִּׁכְתוּב וַחֲצִי
הַדָּם זָרַק עַל הַמִּזְבֵּחַ, בַּמִּזְבֵּחַ לֹא
כָתוּב, אֲלֹא דוֹקָא עַל הַמִּזְבֵּחַ.
וְהַשְּׁתַחֲוִיתֶם מֵרַחֵק, מֵהוּ מֵרַחֵק?
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (יִרְמִיָּה ל"א) מֵרַחֹק ה' ^{ה'}
נִרְאָה לִי. וְכָתוּב (שְׁמוֹת ב') וַתִּתְצַב
אֶחָתוּ מֵרַחֵק. שָׁנָה רַבִּי אַבְיָ, ^{ה'}
שֶׁעֲמֵדָה הַלְבָנָה בַּפְּגִימוֹתָהּ, וְכֵן
בַּשְּׁעָרָה זָכוּ יִשְׂרָאֵל יוֹתֵר בַּחֲלָק
קְדוֹשׁ, וְגִזְרוּ בְרִית קְדוֹשׁ עִם הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא.

וְאֵל מֹשֶׁה אָמַר עֲלֵה אֵל ה'. מֵה
הַטַּעַם? אָמְרָה לוֹ שְׂכִינָה, עֲלֵה
לְמַעַלְהָ, שֶׁהָרִי אֲנִי וְיִשְׂרָאֵל נִשְׁתַּתְּףָה
כְּאֶחָד בְּשִׁלְמוֹת עַל יָדָךְ, מֵה שְׁלֹא
הִיָּה עַד פֶּאֶן. מֵה כְּתוּב? וַיִּקַּח מֹשֶׁה
חֲצִי הַדָּם וַגּוֹ'. חֲלָקוֹ לְשָׁנִים, חֲצִי
הַדָּם זָרַק עַל הָעָם, וְחֲצִי הַדָּם זָרַק
עַל הַמִּזְבֵּחַ, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ. וְכָתוּב,
וְהִנֵּה דָם הַבְּרִית אֲשֶׁר פָּרַת ה' ^{ה'}
עִמָּכֶם. וַיֵּשֶׁם בְּאַגְנֹת, כְּתוּב בְּאַגְנֹת,
חֶסֶר וְאֵל, כְּמוֹ שִׁכְתוּב (שִׁיר הַשִּׁירִים ז')
שָׁרַרְךָ אֲנִי הַסְּהַר אֵל יַחֲסֹר הַמְּזוּג.
וַנִּגַּשׁ מֹשֶׁה לְבַדּוֹ אֵל ה'. אֲשֶׁרִי
חֲלָקוֹ שֶׁל מֹשֶׁה שֶׁהוּא לְבַדּוֹ זָכָה
לְמָה שְׁלֹא זָכָה אָדָם אַחֵר. יִשְׂרָאֵל
זָכוּ עַכְשָׁיו מֵה שְׁלֹא זָכוּ עַד
לְאוֹתָהּ שְׁעָה, וְאוֹתָהּ שְׁעָה הַתְּקִימוֹ
בְּקִיּוּם עֲלִיּוֹן קְדוֹשׁ, וּבְאוֹתָהּ שְׁעָה
הַתְּבַשְׂרוֹ לְהִיּוֹת הַמְּקַדֵּשׁ בִּינְיָהִם,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת כ"ה) וַעֲשׂוּ לִי
מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכְכֶם.

וַיִּרְאוּ אֶת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וַתַּחַת
רַגְלָיו כְּמַעֲשֵׂה לְבַנְת הַסַּפִּיר וַגּוֹ'.
רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (שִׁיר הַשִּׁירִים ז')
זֹאת קוֹמַתְךָ דְּמַתָּה לְתַמָּר וַגּוֹ'.
כְּמָה חֲבִיבָה כְּנִסְת יִשְׂרָאֵל לְפָנַי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁלֹא נִפְרַדְת
מִמֶּנִּי כְּתַמָּר הִנֵּה שְׁלֹא נִפְרַד הַזָּכָר
מִהַנְּקֵבָה לְעוֹלָמִים, וְלֹא עוֹלָה זֶה

בְּהוּ, עַל יָדָא דְּמֹשֶׁה גְּזִירָה דְּקַיִימָא, דְּכָתִיב,
וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת הַדָּם וַיִּזְרַק עַל הָעָם וַגּוֹ'.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק מָאִי דְּכָתִיב, וְחֲצִי הַדָּם זָרַק
עַל הַמִּזְבֵּחַ, בַּמִּזְבֵּחַ לֹא כָתִיב, אֲלֹא עַל
הַמִּזְבֵּחַ דִּיִּיקָא. וְהַשְּׁתַחֲוִיתֶם מֵרַחֵק, מֵהוּ מֵרַחֵק.
כְּמָה דְּאֵת אָמַר (יִרְמִיָּה ל"א) מֵרַחֹק יִי' נִרְאָה לִי.
וְכָתִיב, (שְׁמוֹת ב') וַתִּתְצַב אֶחָתוּ מֵרַחֵק. תָּאֲנִי רַבִּי
אַבְיָ, דְּקַיִימָא סִיְהָרָא בַּפְּגִימוֹתָא, וּבִיָּה שְׁעָתָא,
זָכוּ יִשְׂרָאֵל יַתִּיר בְּחוּלְקָא קְדִישָׁא, וְגִזְרוּ קַיִימָא
קְדִישָׁא בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

וְאֵל מֹשֶׁה אָמַר עֲלֵה אֵל יִי'. מָאִי טַעְמָא. אָמְרָה
לִיָּה שְׂכִינָתָא, אִסְתַּלִּיק לְעֵילָא, דְּהָא אֲנָא
וְיִשְׂרָאֵל, נִשְׁתַּתְּףָה פְּחָדָא בְּשִׁלְמוֹתָא עַל יָדָךְ,
מֵה דְלָא הוּוּה עַד הַכָּא. מֵה כְּתִיב וַיִּקַּח מֹשֶׁה
חֲצִי הַדָּם וַגּוֹ', פְּלַג לִיָּה לְתַרְיִן. חֲצִי הַדָּם זָרַק
עַל הָעָם, וְחֲצִי הַדָּם זָרַק (ד"ה קכ"ו ע"א) עַל הַמִּזְבֵּחַ,
כְּמָה דְּאוֹקִימָנָא. וְכָתִיב, הִנֵּה דָם הַבְּרִית אֲשֶׁר
פָּרַת יִי' עִמָּכֶם. וַיֵּשֶׁם בְּאַגְנֹת, בְּאַגְנֹת כְּתִיב, חֶסֶר
וְאֵל. כְּמָה דְּכָתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ז') שָׁרַרְךָ אֲנִי הַסְּהַר
אֵל יַחֲסֹר הַמְּזוּג.

וַנִּגַּשׁ מֹשֶׁה לְבַדּוֹ אֵל יִי', (שְׁמוֹת כ"ד) זַכָּאָה חוּלְקָיָה
דְּמֹשֶׁה, דְּהוּא בְּלַחֲדוּדִי, זָכָה לְמָה דְלָא
זָכָה בַר נֶשׁ אַחֲרָא. יִשְׂרָאֵל זָכוּ הַשְּׁתָא, מֵה דְלָא
זָכוּ עַד הַהִיא שְׁעָתָא. וְהִיא שְׁעָתָא, אֶתְקַיִימוֹ,
בְּקִיּוּמָא עֲלָאָה קְדִישָׁא. וּבְהַהוּא שְׁעָתָא
אֶתְבַשְׂרוֹ לְמַהוּי בִּינְיָהוּ מִקְדָּשָׁא, כְּמָה דְּאֵת
אָמַר, (שְׁמוֹת כ"ה) וַעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכְכֶם.

וַיִּרְאוּ אֶת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וַתַּחַת רַגְלָיו כְּמַעֲשֵׂה
לְבַנְת הַסַּפִּיר וַגּוֹ'. (שְׁמוֹת כ"ד) רַבִּי יְהוּדָה
פָּתַח, (שִׁיר הַשִּׁירִים ז') זֹאת קוֹמַתְךָ דְּמַתָּה לְתַמָּר
וַגּוֹ', כְּמָה חֲבִיבָה כְּנִסְת יִשְׂרָאֵל קָמִי קְדִישָׁא
בְּרִיךְ הוּא, דְּלֹא מִתְּפָרְשָׁא מִנִּיָּה, כְּהִיא תַמָּר,
דְּלֹא פָּרִישׁ דְּכַר מִן נוֹקְבָא לְעוֹלָמִין, וְלֹא סְלִיק, דָּא בְּלֹא דָא. כֶּן כְּנִסְת

בלי זה. כף פנסת ישראל לא נפרדת
מהקדוש ברוך הוא.

בא וראה, בשעה שנדב ואביהוא
ראו, ושבעים זקנים, מה כתוב
בהם? ויראו את אלהי ישראל.
שהתגלגלה עליהם שכניה. רבי
יהודה ורבי יוסי אומרים, את
דוקא, וזה את הוא מרחוק. את -
להכליל את מה שכתובו.

רבי יצחק אמר, והרי כתוב (יחזקאל
*) היא החיה אשר ראיתי תחת אלהי
ישראל בנהר כפר. מי החיה הזו?
אמר רבי יוסי אמר רבי חייא, חיה
קטנה, וכי יש חיה קטנה? כן. חיה
קטנה, וחיה עליונה, וחיה קטנה
שבקטנות.

ויראו את אלהי ישראל, דוקא, כמו
שאמרנו. ותחת רגליו כמעשה
לבנת הספיר, כמראה אבן טובה
שעתיד הקדוש ברוך הוא לבנות
המקדש, שכתוב (ישעיה נד) ויסדתיך
בספירים.

ואר אצילי בני ישראל - זה נדב
ואביהוא. לא שלח ידו - שהעלה
אותם לאחר זמן, וכאן לא נענשו.
רבי יוסי אמר דבר זה לשבחם,
שכתוב ויאכלו וישתו, שזנו
עיניהם מהאור הזה. רבי יהודה
אמר, אכילה ודאית אכלו וזנו
עצמם, וכאן נקשרו למעלה אם לא
שפטו דרכיהם אחר כף, כמו
שבארנו.

אמר רבי אלעזר, ואפלו ישראל
באותה שעה הכשרו ונקשרה בהם
שכינה, והפריית הזו וכל התורה
בזמן אחד זה היה, וישראל כאותה
שעה לא ראו לעולמים. ולעתיד
לבא עתיד הקדוש ברוך הוא
להגלות על בניו ולהראות את כל
כבודו עין בעין, שכתוב (שם נב) כי
עין בעין יראו בשוב ה' ציון. וכתוב
(שם מ) ונגלה כבוד ה' ויראו כל בשר
יחדו וגו'.

ישראל, לא מתפרשא מקודשא בריך הוא.

הא חזי, בשעתא דנדב ואביהוא ושבעין סבין
חמו. מה כתיב בהו. ויראו את אלהי
ישראל. דאתגלי עליהו שכנינתא. רבי יהודה
ורבי יוסי אמרי, את דייקא. ודא את, הוא
מרחוק. את לאכללא מה די בגויה.

רבי יצחק אמר, והא כתיב (יחזקאל *) היא החיה
אשר ראיתי תחת אלהי ישראל בנהר כפר,
מאן חיה דא. אמר רבי יוסי אמר רבי חייא, חיה
זוטרת. וכי אית חיה זוטרת, אין. חיה זוטרת,
וחיה עלאה. וחיה זוטרא דזוטרת.

ויראו את אלהי ישראל, דייקא, כמה דאמינא.
ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר, כחזו
אבן טבא, דזמין קדשא בריך הוא למבני
מקדשא, דכתיב, (ישעיה נד) ויסדתיך בספירים.

ואר אצילי בני ישראל, (שמות כד) דא נדב ואביהוא.
לא שלח ידו, דסליק לון לבתר זמנא, ולא
אתענשו הכא. רבי יוסי אמר, מלה דא, לשבחא
דלהון, דכתיב ויאכלו וישתו דזנו עיניהון,
מנהירו דא. רבי יהודה אמר, אכילה ודאית
אכלו, וזנו גרמייהו, והכא אתקשרו לעילא, אי
לא דסטו אורחיהו לבתר, כמה דאוקימנא.

אמר רבי אלעזר, ואפילו ישראל, בההיא שעתא
אתקשרו, ואתקשרת בהו שכנינתא. ודא
קיימא, ואורייתא כללא, בחד זמנא הוה. וישראל
בההיא שעתא לא חמו לעלמין. ולזמנא דאתי,
זמין קדשא בריך הוא לאתגלגלה על בנוי,
ולמחמי כללא יקרא דיליה עינא בעינא, דכתיב
(ישעיה נב) כי עין בעין יראו בשוב יי ציון. וכתיב,
(ישעיה מ) ונגלה כבוד יי ויראו כל בשר יחדו וגו'.

פְּרֻשַׁת תְּרוּמָה

וַיְדַבֵּר יי' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר. (שמות כה) דִּבְרַ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוּ וְגו'.

רַבִּי חֲזִיָּא פְתַח, (תהלים קלה) פִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ זֶה יִשְׂרָאֵל לְסִגְוֹלָתוֹ, כַּמָּה חֲבִיבִין יִשְׂרָאֵל קָמִי קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, דְּאֶתְרַעֵי בְהוּ, וּבְעָא לְאֶתְדַבְּקָא בְהוּ, וּלְאֶתְקַשְׁרָא עִמָּהוֹן. וְעֵבִיד לְהוֹן עִמָּא יַחֲדָאִי בְעֵלְמָא, דְּכַתִּיב, (שמואל ב ז) וּמִי כְעֵמֶד פִּי־יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאֶרֶץ, וְאֵינּוֹן אֶתְרַעוּ בֵּיהּ, וְאֶתְקַשְׁרוּן בֵּיהּ. הֵדָּא הוּא דְכַתִּיב, פִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ זֶה. וְכַתִּיב (דף קכ"ו ע"ב) (דברים לב) פִּי חִלַּק יי' עֲמוֹ. וַיְהִי לְשָׂאֵר עַמִּין שׁוֹלְטָנִין רַבְרָבִין מְמַנֵּן עַלְיֵיהוּ, הוּא נְטִיל לְחֻלְקֵיהּ יִשְׂרָאֵל.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פְתַח, (שיר השירים ו) מִי זֹאת הַנְּשֻׁקָפָה כְּמוֹ שְׁחַר יָפָה כְּלַבָּנָה בָּרָה כַחֲמָה אֵיוּמָה כְּנֻדְגָלוֹת. מִי זֹאת, רְזָא דְתַרִּין עֲלֵמִין מִתְחַבְּרִין פְּחָדָא, וְדָא הוּא עוֹלָם וְעוֹלָם. מ"י: הָא אֻקְיָמָנָא דְרָגָא עֲלָאָה לְעֵילָא, שִׁירוּתָא דְקִיָּמָא בְּשִׂאֲלָתָא, וְאֶקְרִי מ"י, כַּמָּה דְאֶתְ אָמַר (ישעיה מ) שָׂאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בְרָא אֵלֶּה. זא"ת: דְרָגָא תַתְּאָה לְתַתָּא, עֲלֵמָא תַתְּאָה. וְתַרוּוִיָּהוּ, תַרִּין עֲלֵמִין בְּחַבְּוֹרָא חָדָא, בְּקַשְׁוֹרָא חָדָא כַחְדָּא.

הַנְּשֻׁקָפָה: כַּד מִתְחַבְּרִין תַרוּוִיָּהוּ כַחְדָּא. כְּמוֹ שְׁחַר: כַּד בְּעֵיָא שְׁחֵרוּתָא לְאַנְהָרָא וּלְבַתֵּר אֶתְנַהִיר פְּסִיָהֲרָא, כַּד (בְּנִישׁ) בְּטַשׁ בְּהַ נַהִירוּ דְשִׁמְשָׁא. וּלְבַתֵּר פְּשִׁמְשָׁא, כַּד קִיָּמָא סִיָּהֲרָא בְשְׁלִימוֹ. אֵיוּמָה: תְּקִיפָא, לְאַגְנָא עַל כְּלָא. דְהָא כְּדִין אֵית לָהּ שְׁלִימוֹ וְתְקִיפוֹ, לְמַעַבְד חִילָא.

פְּרֻשַׁת תְּרוּמָה

וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר. דִּבְרַ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוּ וְגו'.

רַבִּי חֲזִיָּא פְתַח, (תהלים קלה) פִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ זֶה יִשְׂרָאֵל לְסִגְוֹלָתוֹ. כַּמָּה חֲבִיבִים יִשְׂרָאֵל לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁהֶתְרַצָּה בְּהֶם וְרָצָה לְהִדְבֵּק בְּהֶם וּלְהִתְקַשֵּׁר עִמָּם, וְעָשָׂה אוֹתָם עִם חֲדָיִד בְּעוֹלָם, שְׁפָתוֹב (שמואל ב ז) וּמִי כְעֵמֶד פִּי־יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאֶרֶץ, וְהֵם הֶתְרַצּוּ בּוֹ וְהִתְקַשְׁרוּ בּוֹ. זְהוּ שְׁפָתוֹב פִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ זֶה, וְכַתוּב (דברים לב) פִּי חִלַּק ה' עֲמוֹ. וְנִתְּן לְשָׂאֵר הָעַמִּים שְׁלֵיטִים גְּדוּלִים מְמַנִּים עֲלֵיהֶם, וְהוּא נְטִל אֶת יִשְׂרָאֵל לְחֻלְקוֹ.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פְתַח, (שיר השירים ו) מִי זֹאת הַנְּשֻׁקָפָה כְּמוֹ שְׁחַר יָפָה כְּלַבָּנָה בָּרָה כַחֲמָה אֵימָה כְּנֻדְגָלוֹת. מִי זֹאת - סוּד שֶׁל שְׁנֵי עוֹלָמוֹת מְחַבְּרִים כְּאֶחָד, וְזֶה הוּא עוֹלָם וְעוֹלָם. מ"י - הֲרִי בְּאֶרְנוּהָ דְרָגָה עֲלִיוֹנָה לְמַעְלָה, רְאשִׁית שְׁעוּמְדַת לְשִׂאֲלָה, וְנִקְרָאת מ"י, כְּמוֹ שְׁנַאָמַר (ישעיה מ) שָׂאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בְרָא אֵלֶּה. זא"ת - דְרָגָה תַחַתּוֹנָה לְמַטָּה, עוֹלָם תַחַתּוֹן. וְשְׁנֵיהֶם שְׁנֵי עוֹלָמוֹת בְּחַבְּוֹר אֶחָד, בְּקַשְׁר אֶחָד כְּאֶחָד. הַנְּשֻׁקָפָה - כְּשִׁמְתְּחַבְּרִים שְׁנֵיהֶם כְּאֶחָד. כְּמוֹ שְׁחַר - פְּשׁוּרָצָה הַשְׁחַר לְהָאִיר, וְאַחַר כֶּף נְאוּר כְּלַבָּנָה, כְּשִׁמְפָה (בְּשַׁבּוּס) בּוֹ אוּר הַשְּׁמֶשׁ. וְאַחַר כֶּף כְּשִׁמְשׁ, כְּשִׁעוּמְדַת הַלְּבָנָה בְּשִׁלְמוֹת. אֵימָה - תְּקִיפָה לְהִגָּן עַל הַכֹּל, שְׁהֲרִי אֲזִישׁ לָהּ שְׁלְמוֹת וְתַקְףָּ לְעִשׂוֹת חִיל.

וְלֹקַחַת חֵיל מִהָעוֹלָם הַעֲלִיּוֹן עַל יְדֵי יַעֲקֹב הַשְּׁלָם, שֶׁחִבֵּר אוֹתָם כְּאֶחָד. חִבֵּר אוֹתָם כְּאֶחָד לְמַעְלָה, וְחִבֵּר אוֹתָם כְּאֶחָד לְמַטָּה, וּמִשָּׁם יֵצְאוּ שְׁנַיִם עֶשֶׂר שְׁבָטִים קְדוּשִׁים כְּמוֹ שְׁלֹמֹעַלָה. יַעֲקֹב שֶׁהָיָה שְׁלָם הִכְנִיס אֶתְּכָה בְּשָׁנֵי עוֹלָמוֹת, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ. שָׂאֵר בְּנֵי אָדָם שְׁעוּשִׁים, כִּי מְגַלִּים עֲרִיּוֹת לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, גּוֹרְמִים יְרִיבוֹת בְּשָׁנֵי עוֹלָמוֹת וְגוֹרְמִים פְּרוּד. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (ויקרא י"ח) וְאִשָּׁה אֶל אֶחָתָהּ לֹא תִקַּח לְצֶרֶר, שֶׁנֶּעֱשׂוֹת יְרִיבוֹת זו לְזוֹ.

וְאִם תֵּאמַר, (בראשית ל) וַתִּקְנֶא רַחֵל בְּאַחֹתָהּ - כִּי הוּא וְדָאִי. שֶׁהָרִי כָּל תְּשׁוּקַת הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן אֵינָה אֶלָּא כְּדִי לְהִיּוֹת כְּמוֹ הָעוֹלָם הַעֲלִיּוֹן וּלְיִרֵשׁ מְקוֹמוֹ. בְּמָקוֹם אַחֵר קִנְּאָת סוֹפְרִים תְּרַבָּה חֲכָמָה, וְכֵן קִנְּאָת סוֹפְרִים, מִשּׁוּם שֶׁיֵּשׁ סֵפֶר וְסֵפֶר, מְגִדִּילִים מְשִׁיכֵת הַחֲכָמָה (הַעֲלִיּוֹנָה) אֲלֵיהֶם. (ועל זה יַעֲקֹב

הַשְּׁלָם כו').

וְעַם כָּל דָּא, אֶפְלוּ יַעֲקֹב לֹא הַשְּׁלָם אֲלֵיהֶם כְּרָאוּי. שָׂאֵר בְּנֵי הָעוֹלָם גּוֹרְמִים יְרִיבוֹת וְגוֹרְמִים פְּרוּד וּמְגַלִּים עֲרִיּוֹת שֶׁל הַכֹּל, עֲרִיּוֹת שְׁלֹמֹעַלָה וּמִטָּה. וּבִסוּד זֶה יֵשׁ אֶת סוּד הָעֲרִיּוֹת, עֲרִיּוֹת שֶׁל אִם וּבִתָּהּ, וְהַכֹּל בְּסוּד אֶחָד. מִי זֹאת - נִקְרְאוּ אֶחֱיוֹת, מִשּׁוּם שֶׁהֵן בְּאַתְּכָה וְאַחֲוָה וּבְחִבּוּר הַרְצוּן. וְנִקְרְאוּת אִם וּבֵת. מִי שֶׁמְגַלֶּה אֶת עֲרוֹתָן, אֵין לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא וְאֵין לוֹ חֵלֶק בְּאַמוּנָה.

בֹּא וְרָאָה, כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהוָה - סוּד עֲלִיּוֹן לְמַעְלָה. כִּיּוֹן שֶׁהַשְּׁלָם וְנִקְרָא יִשְׂרָאֵל, אִזּוֹ לְסַגְּלָתוֹ, נִטְלָה הַכֹּל בְּכָל הַצְּדָדִים, וְנִטְלָה לְמַעְלָה וְנִטְלָה לְמַטָּה, וְנִשְׁלָם בְּכָל.

וְנִטְרָא חֵילָא מְעֻלְמָא עֲלָאָה, עַל יְדָא דִּיעֲקֹב שְׁלִימָא, דְּחִבֵּר לוֹן כְּחִבֵּר לוֹן כְּחִבֵּר לוֹן בְּחִבְרָא. חִבֵּר לוֹן בְּחִבְרָא לְעִילָא. וְחִבֵּר לוֹן בְּחִבְרָא לְתַתָּא. וּמִתְמָן נִפְקוּ, תְּרִיסַר שְׁבָטִין קְדִישִׁין, כְּגוֹוֹנָא דְלְעִילָא. יַעֲקֹב דְּהוּא שְׁלָם, אֶעִיל רְחִימוֹ בְּתַרְיִן עֲלָמִין, כְּמָה דְּאוּקִימָנָא. שָׂאֵר בְּנֵי נְשָׂא דְעַבְדִּין כְּדִין מְגַלִּין עֲרִיּוֹן לְעִילָא וְתַתָּא, גְּרִים דְּכָבוּ בְּתַרְיִן עֲלָמִין, וְגְרִים פְּרוּדָא, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (ויקרא י"ח) וְאִשָּׁה אֶל אֶחָתָהּ לֹא תִקַּח לְצֶרֶר, דְּאֶתְעַבְדוּ מֵאֲרִי דְכָבוּ דָא לְדָא.

וְאִי תִימָא (בראשית ל) וַתִּקְנֶא רַחֵל בְּאַחֹתָהּ. הָכִי הוּא וְדָאִי דְהָא עֲלָמָא תַתָּאָה, כָּל תִּיאֻבְתָּהּ לָאוּ אִיהוּ, אֶלָּא בְּגִין לְמִיּהוּי כְּגוֹוֹנָא דְעֲלָמָא עֲלָאָה, וּלְמִירַת דְּיוֹכְתָּהּ. בְּדוּכְתָּא אַחְרָא קִנְּאָת סוֹפְרִים אֶסְגִּיאַת חֲכָמָתָא, וְהָכָא קִנְּאָת סוֹפְרִין, בְּגִין דְּאִית סֵפֶר וְסֵפֶר, אֶסְגִּיאֻ מְשִׁיכוּ דְחֲכָמָתָא (עֲלָאָה) לְגַבִּיּהוּ. (ג"א ועל דא יַעֲקֹב

אַשְׁלָם כו').

וְעַם כָּל דָּא, אֶפְלוּ יַעֲקֹב לֹא אֶשְׁלָם לְגַבִּיּהוּ כְּדָקָא חֲזִי. שָׂאֵר בְּנֵי עֲלָמָא, גְּרִמִּין דְּכָבוּ, וְגְרִמִּין פְּרוּדָא, וּמְגַלִּין עֲרִיּוֹן דְּכֻלָּא, עֲרִיּוֹן דְּעִילָא וְתַתָּא. וּבְרָזָא דָא אִית רְזָא דְעֲרִיּוֹן, עֲרִיּוֹן דְּאִימָא וּבְרָתָא, וְכֻלָּא בְּרָזָא חֲדָא. מִי זֹאת אֶתְקִרוּן אֶחָתָן, בְּגִין דְּאֵינּוּן בְּאַחֲוָה וּבְרְחִימוֹ, וּבְחִבּוּרָא דְרַעוּתָא. וְאֶקְרוּן אֶמָא וּבְרָתָא. מָאן דְּגַלִּי עֲרִיּוֹתָהוֹן, לִית לֵיהּ חוּלְקָא לְעֲלָמָא דְאַתִּי, וְלִית לֵיהּ חוּלְקָא בְּמִהִמְנוּתָא. הָא חֲזִי, כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהוָה, רְזָא עֲלָאָה לְעִילָא. כִּיּוֹן דְּאַשְׁלָם, וְאֶקְרִי יִשְׂרָאֵל, כְּדִין לְסַגְּלָתוֹ, נִטְלָה כֻלָּא בְּכָל סְטְרִין, וְנִטְלָה לְעִילָא וְנִטְלָה לְתַתָּא, וְאַשְׁתְּלָם בְּכֻלָּא.

אמר רבי שמעון, הא תנינן, דכד ברא קדשא ברין הוא עלמא, גליף בגליפוי דרזי מהימנותא, גו טהירין ברזין עלאין, וגליף לעילא וגליף לתתא, וכלא ברזא חדא, ברזא דגלופי דשמא קדישא יהו"ה, דשליט באתווי עילא ותתא. וברזא דא אשתכללו עלמין, עלמא עלאה ועלמא תתאה.

עלמא עלאה אשתכלל ברזא דאת י', נקודה עלאה קדמאה, דנפקא מגו דסתים וגניז דלא ידיע, ולא קיימא למנדע, ולא אתידע פלל, סליקו דרזא דאין סוף, ומגו סתימו דא, נהיר נהירו חד דקיק וסתים, פליל בגויה פללא דכל נהורין. ובההוא נהירו סתים, בטש ביה מאן דלא בטש. נהיר ביה מאן דלא נהיר. וכדין, אפיק חד נהירו, דאיהו עדונא לעדונא, לאשתעשעא, לאתגנזא נהירו דקיק, וסתים בגו ההוא נהירו.

וההוא נהירו דאיהו עדונא לעדונא, סתים, אתקיימו (נ"א אתקיימו) ואשתכללו ביה שית רשימין, דלא ידיען, פר לההוא נהורא דקיק פד עאל לאתגנזא, עדונא בעדונא נהיר בנהירו.

והאי נהירו דנפק מגו נהירו דקיק איהו דחילא ואמתני ותקיפא יתירא, ואתפשט האי ואתעביד עלמא חדא, דנהיר לכל עלמין. עלמא סתימא דלא ידיע פלל, ובגויה דיירין שית רבוא אלף, דאינון דיירין וחילין ומשיריין עלאין.

וביין דאפיק לון ואשתכללו כחדא כדין (דף קכ"ז ע"א) איהו חבורא חדא. ואינון רזא דאת וי"ו, דאתחבר בההוא עלמא סתימא, (כאן חסר) וכדין פתיב, (תהלים קלה) פי יעקב בחר לו יה. פד נפיק וי"ו, ואשתכלל מגו י"ה, כדין ישראל לסגלתו.

אמר רבי שמעון, הרי שנינו, כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם, חקק בחקיקותיו של סודות האמונה תוך קלפות בסודות עליונים, וחקק למעלה וחקק למטה, והכל בסוד אחד, בסוד גלופי השם הקדוש יהו"ה, ששולט באותיותיו מעלה ומטה, ובסוד זה נתקנו העולמות - העולם העליון והעולם התחתון.

העולם העליון נתקן בסוד של אות י', נקדה עליונה ראשונה שיצאה מתוך הנסתר והגנוז שלא ידוע, ולא עומד להודע ולא נודע פלל, עליה של סוד האין סוף, ומתוך סתר זה מאיר אור אחד דקיק ונסתר, כולל בתוכו פלל כל האורות. וכאותו אור נסתר הבה בו מי שלא הבה, האיר בו מי שלא האיר, ואז יצא אור אחד שהוא עדון לעדון, להשתעשע, לגנוז אור דקיק ונסתר בתוך אותו האור. ואותו אור שהוא עדון לעדון, נסתר, התקיימו (ברקמ) ונתקנו בו ששה רשומים שלא ידועים, פרט לאותו אור דקיק כשנכנס להגנוז עדון בעדון, אור באור. והאור הזה שיוצא מתוך האור הדקיק, הוא מפחיד ואימתני ותקיף יותר, וזה התפשט ונעשה עולם אחד שמאיר לכל העולמות, עולם נסתר שלא ידוע פלל, ובתוכו דרים שש רבוא אלף של אותם דירים וחילות ומחנות העליונות. וכיון שהוציא אותם ונתקנו כאחד, אז הוא חבור אחד, והם סוד של אות וי"ו שהתחברה באותו עולם נסתר, ואז פתיב פי יעקב בחר לו יה. כשיוצא וי"ו ונתקן מתוך י"ה, אז ישראל לסגלתו.

רְשָׁאָר בְּנֵי הָעוֹלָם לֹא נִתְּנָה רְשׁוּת לְעֲלוֹת כֶּף, אֲלֵא רַק לְסַגְּלוֹתוֹ, מְקוֹם שְׁנוּטֵל וְכוּנֵס הַכֵּל, וְזוֹהִי דְרָגָה לְמִטָּה, וּמִתּוֹךְ זֶה נוֹטְלִים לְמַעְלָה בְּסִתְרֵי הַרְצוֹן, אֲבָל לֹא בְּגִלּוֹי כְּמוֹ שְׁנוּטֵל יַעֲקֹב. זֶהוּ שְׁפָתוֹב וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה.

וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה. רַבִּי יְהוּדָה פִּתַּח, (תהלים לא) מָה רַב טוֹבָךְ אֲשֶׁר צִפְּנָתָ לִירְאִיךָ פְּעֻלַּת לַחֹסִים כִּי נִגְדַת בְּנֵי אָדָם. פְּסוּק זֶה פְּרָשׁוּהוּ וְנִתְּבָאָר, אֲבָל סוּד זֶה הָרִי בְּאֵרוֹ הַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה בְּתוֹךְ סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים. דְּרָגָה עֲלִיוֹנָה, שֶׁהוּא סוּד שֶׁל עוֹלָם עֲלִיוֹן, נִקְרָאת מ"י. דְּרָגָה תַּחְתּוֹנָה, שֶׁהוּא סוּד שֶׁל עוֹלָם עֲלִיוֹן, נִקְרָאת מ"ה. וְשִׁנּוּי, אֵל תִּקְרִי מ"ה אֲלֵא מֵאָה, כִּי כָל הַדְּרָגוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת בְּשִׁלְמוֹתָם הֵם כְּאֵן.

עוֹד, לְמָה נִקְרָאת מ"ה? אֲלֵא אִף עַל גַּב שְׁמֵשִׁיכוֹת עֲלִיוֹנָה נִמְשָׁכָה, לֹא הַתְּגַלְתָּה עַד שֶׁשָּׁשְׁלָם כְּאֵן, שֶׁהוּא מְקוֹם סוּף כָּל הַדְּרָגוֹת, סוּף שֶׁל הַמְּשַׁכֵּת הַכֵּל, וְעוֹמֵד בְּהַתְּגַלּוֹת. וְאִף עַל גַּב שְׁגִלּוֹי יוֹתֵר מִהַכֵּל, עוֹמֵד לְשִׁאֲלָה מ"ה. מָה רְאִיתָ? מָה יִדְעָתָ? כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר (דברים ד) כִּי לֹא רְאִיתֶם כָּל תְּמוּנָה. וְרַבֵּן, "מָה" רַב טוֹבָךְ - זֶהוּ יְסוּד הָעוֹלָם שְׁנֹקְרָא רַב טוֹב, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר (ישעיה סג) וְרַב טוֹב לְבַיִת יִשְׂרָאֵל, כִּי זֶהוּ רַב טוֹב. אוֹר הִרְאֵשׁוֹן, נִקְרָא טוֹב סֶתֶם, וְכֵאֵן כְּלוּלִים זָכַר וְנִקְבָּה כְּאֶחָד. אֲשֶׁר צִפְּנָתָ - שֶׁהִרִי נִגְנָו, כְּמוֹ שֶׁהָאוֹר הִרְאֵשׁוֹן שְׁנֹגְזוֹר וְנִסְתָּר. פְּעֻלַּת - שְׁכָאֵן הִיא אֲמָנוּת הַכֵּל, אֲמָנוּת שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, אֲמָנוּת שֶׁל גְּשָׁמוֹת וְרוּחוֹת.

בְּסוּד זֶה עֲשֵׂה הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא אֲמָנוּת שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, וְסוּד זֶה

רְשָׁאָר בְּנֵי עֲלָמָא, לֹא אֲתִיְהִיב לֹוֹן רְשׁוֹ לְסַלְקָא הָכִי, אֲלֵא לְסַגְּלוֹתוֹ, אֲתֵר דְּנֻטִּיל וְכִנְיִש כְּלָא. וְדָא אִיהוּ דְרָגָא לְתַתָּא, וּמַגּוֹ דָּא, נֻטְלִין לְעִילָא, בְּסִתְיִמוֹ דְרַעוֹ, אֲבָל לֹא בְּאֲתַגְלִיא, כְּמָה דְנֻטִּיל יַעֲקֹב, הָדָא הוּא דְכִתְיִב וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה.

וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה. (שמות כה) רַבִּי יְהוּדָה פִּתַּח, (תהלים לא) מָה רַב טוֹבָךְ אֲשֶׁר צִפְּנָתָ לִירְאִיךָ פְּעֻלַּת לַחֹסִים כִּי נִגְדַת בְּנֵי אָדָם. הָאִי קָרָא הָא אוּקְמוּהָ וְאֲתַמַּר. אֲבָל רְזָא דָּא, הָא אוּקְמוּהָ בּוּצִינָא קְדִישָׁא, גּוֹ רְזִין עֲלֵאִין.

דְּרָגָא עֲלָאָה, דְּאִיהוּ רְזָא דְעֲלָמָא עֲלָאָה, אִקְרִי מ"י. דְּרָגָא תַּתָּאָה, דְּאִיהוּ רְזָא דְעֲלָמָא תַּתָּאָה, אִקְרִי מ"ה. וְתַנְיִנּוּ, אֵל תִּקְרִי מ"ה אֲלֵא מֵאָה, בְּגִין דְּכָל דְרָגִין עֲלֵאִין בְּאֲשִׁלְמוֹתָהוֹן הָכָא אִינוּן.

תוֹ אֲמַאי אִקְרִי מ"ה. אֲלֵא אִף עַל גַּב דְּמִשִׁיכוֹ עֲלָאָה אֲתַמְשֵׁךְ, לֹא אֲתַגְלִיא עַד דְּאֲשַׁתְּלִים הָכָא, דְּאִיהוּ אֲתֵר סוּפָא דְכָל דְרָגִין, סוּפָא דְאֲמִשְׁכוֹתָא דְכָלָא, וְקִיִּמָּא בְּאֲתַגְלִיא. וְאִף עַל גַּב דְּאֲתַגְלִיא יִתִּיר מִכְּלָא, קִיִּמָּא לְשִׁאֲלָא, מ"ה. מָה חֲמִית, מָה יִדְעָתָ, כְּמָה דְאֵת אֲמַר (דברים ד) כִּי לֹא רְאִיתֶם כָּל תְּמוּנָה.

וְכֵינִן כֶּף, מָה, רַב טוֹבָךְ, דָּא אִיהוּ יְסוּדָא דְעֲלָמָא, דְּאִקְרִי רַב טוֹב. כְּמָה דְאֵת אֲמַר (ישעיה סג) וְרַב טוֹב לְבַיִת יִשְׂרָאֵל בְּגִין דְּהָאִי אִיהוּ רַב טוֹב. אוֹר קְדִמָּאָה, אִקְרִי טוֹב סֶתֶם, וְהָכָא כְּלִילִין דְּכַר וְנוּקְבָא כְּחָדָא. אֲשֶׁר צִפְּנָתָ, דְּהָאִי אֲתַגְנִיז, כְּגִוּוֹנָא דְאוֹר קְדִמָּאָה, דְּאֲתַגְנִיז וְאֲתַטְמַר. פְּעֻלַּת: דְּהָכָא אִיהוּ אוּמְנוּתָא דְכָלָא, אוּמְנוּתָא דְכָל עֲלָמָא, אוּמְנוּתָא דְנִשְׁמָתִין וְרוּחִין.

בְּרְזָא דָּא עֲבִיד קְדִשָׁא בְּרִיךְ הוּא אוּמְנוּתָא דְכָל עֲלָמָא, וְרְזָא דָּא (בראשית א)

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ. בְּסוּד זֶה נַעֲשֶׂה וּנְבַנֶּה הַמִּשְׁכָּן, שֶׁהוּא בְּדִיוקָן שֶׁל הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן וּבְדִיוקָן הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן. זֶהוּ שְׁכֵתוֹב וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה. לִי תְרוּמָה - שְׁתֵּי דְרָגוֹת שֶׁהֵן אַחַת, שְׁמַתְחִבְרוֹת כְּאַחַד.

וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה וְגו'. רַבִּי שְׁמַעוֹן וְרַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבָּא וְרַבִּי יוֹסִי הָיוּ יוֹשְׁבֵי יוֹם אֶחָד פְּתַח הָאֵילָנוֹת בְּבִקְעָה לֵיד יָם גִּינוֹסֶר. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כִּמָּה נָאָה צֶל זֶה שְׁמַכְסָּה עֲלֵינוּ מִתּוֹךְ הָאֵילָנוֹת, וְאֲנִי צְרִיכִים לַעֲטֹר מְקוֹם זֶה בְּדַבְרֵי תוֹרָה.

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (שיר ג) אֶפְרַיִן עָשָׂה לוֹ הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה מַעְצֵי הַלְּבָנוֹן. פְּסוּקַת זֶה הָרִי בְּאַרְנוֹהוּ וּנְתַבָּא, אָבֵל אֶפְרַיִן - זֶה הַיֵּכֶל שְׁלֹמֹה, שֶׁהוּא כְּמוֹ הַהֵיכֶל הָעֲלִיּוֹן, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא קָרָא לוֹ בֵּן עֶדֶן, שֶׁהוּא נֹטֵעַ אוֹתוֹ לְהַנְאֹתוֹ, וְכִסְפּוֹ הוּא לְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ בּוֹ תוֹךְ אוֹתָן נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים, שֶׁשָּׂם בָּלָם עוֹמְדִים וְרִשׁוּמִים בְּתוֹכָם. אוֹתָן נִשְׁמוֹת שְׂאִין לֶהֱן גּוֹף בְּעוֹלָם הַזֶּה, כִּלְּן עוֹלוֹת וּמִתְעַטְרוֹת שָׁם, וַיֵּשׁ לֶהֱן מְקוֹמוֹת לְרֵאוֹת, לְהַתְעַנֵּג תוֹךְ עֲנַג עֲלִיּוֹן שְׁנִקְרָא נֵעַם ה', וְשָׁם מִתְמַלְאִים מִכָּל הַכִּסְפוֹת שֶׁל נְהָרוֹת אֶפְרַסְמוֹן וְך.

אֶפְרַסְמוֹן - זֶהוּ הַיֵּכֶל הָעֲלִיּוֹן טְמִיר גְּנוּז. אֶפְרַיִן - זֶהוּ הַיֵּכֶל שְׁלֹמֹה, שְׂאִין בּוֹ סִמְךָ עַד שְׁנַסְמִךָ (שְׁנַמְשָׁךְ) מִתּוֹךְ הַיֵּכֶל הָעֲלִיּוֹן. וְלָכֵן אוֹת סְמ"ךְ נִסְתַּרְתָּ בְּכָל צְדָדֶיךָ, כְּמוֹ זֶה אוֹת ס (מ"ם) סְתוּמָה.

מַה בֵּין זֶה לְזֶה? אֵלָּא בְּשַׁעֲהַ שְׁנַסְתָּר וּנְגַנְזוּ בְּתוֹכּוֹ תוֹךְ (נְקוּדָה) אוֹר עֲלִיּוֹן לְמַעְלָה, אִזּוּ הִיא עוֹמְדָת בְּדִיוקָן (הִדּוּחַ) שֶׁל אוֹת סְמ"ךְ נִסְתָּר

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ. בְּרָזָא דָּא אֶתְעַבִּיד מִשְׁכְּנָא וְאֶתְבְּנִי, דְּאִיהוּ בְּדִיוקָנָא דְעֵלְמָא דְלַעִילָא, וּבְדִיוקָנָא דְעֵלְמָא תַּתְּאָה, הָדָא הוּא דְכְּתִיב וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה. לִי תְרוּמָה. תְּרִין דְרָגִין, דְּאֵינּוּן חַד, דְּמִתְחַבְרִין כְּחָדָא.

וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה וְגו'. (שמות כה) רַבִּי שְׁמַעוֹן וְרַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבָּא וְרַבִּי יוֹסִי, הוּוּ יִתְבִּי יוֹמָא חַד, תְּחִילַת אֵילָנִי, בְּבִקְעָתָא גְּבִי יָמָא דְגִינוֹסֶר. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כִּמָּה יָאָה צֶלָא דָּא, דְּחַפִּיא עֲלֵן מַגּוּ אֵילָנִי, וְאֲנִי צְרִיכִין לְאַעֲטָרָא הַאי אֶתְרָ בְּמַלִּי דְאוּרִייתָא.

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (שיר השירים ג) אֶפְרַיִן עָשָׂה לוֹ הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה מַעְצֵי הַלְּבָנוֹן. הַאי קָרָא הָא אוֹקִימָנָא לִיהַ וְאֶתְמַר, אָבֵל אֶפְרַיִן, דָּא הַיֵּכֶלָּא דְלְתַתְּא, דְּאִיהוּ כְּגוֹוֹנָא דְהַיֵּכֶלָּא עֲלָאָה, וְקוּדְשָׁא בְּרִין הוּא קָרָא לִיהַ גְּנַתָּא דְעֶדֶן, דְּאִיהוּ נֹטֵעַ לִיהַ לְהַנְאֹתִיהַ, וְכִסּוּפָא דִילִיהַ לְאַשְׁתַּעֲשַׂעָא בֵּיהַ גּוּ אֵינּוּן נִשְׁמַתִּין דְּצִדִיקִיָּא, דְּתַמְן כְּלָהוּ קִיִּימִין וְרִשִׁימִין בְּגוּיָהַ. אֵינּוּן נִשְׁמַתִּין דְּלִית לוֹן גּוּפָא כְּהַאי עֲלְמָא, כְּלָהוּ סְלִקִין וּמִתְעַטְרִין תַּמָּן, וְאִית לוֹן דְּוִכְתִּין לְמַחְמִי, לְאַתְעַנְגָּא גּוּ עֲנוּגָא עֲלָאָה דְאַקְרִי נֵעַם יי'. וְתַמָּן אֶתְמַלְיִין מְכָל כְּסוּפִין דְנְהָרִי דְאַפְרַסְמוֹנָא דְכִיָּא.

אֶפְרַסְמוֹן: דָּא הַיֵּכֶלָּא עֲלָאָה טְמִירָא גְּנוּזָא. אֶפְרַיִן: דָּא הַיֵּכֶלָּא דְלְתַתְּא, דְּלִית בֵּיהַ סְמָךְ, עַד דְּאַסְתְּמִיךָ (נ"א דְאַתְמְשָׁךְ) מַגּוּ הַיֵּכֶלָּא עֲלָאָה. וּבְגִין כַּךְ אֶת סְמָךְ אִיהוּ סְתִים בְּכָל סְטְרוֹי, כְּגוֹוֹנָא דָּא אֶת ס' (ס"א מ"ם) סְתִימָא.

מַה בֵּין הַאי לְהַאי. אֵלָּא בְּשַׁעֲתָא דְסְתִים וְאַתְגְּנִיז בְּגוּיָהַ, גּוּ (נ"א נְקוּדָה) נְהוּרָא עֲלָאָה לַעִילָא, כְּדִין אִיהִי קִיִּימָא, בְּדִיוקָנָא (נ"א דָּא)

בתוכו, ונגזו בו לעלות למעלה. ובשעה שחזרת ויושבת רבוצה על הפנים למטה להניק אותם, אז היא עומדת בדיוקן של אותם רבוצה נסתרת לתוך ארבעת צדדי העולם.

ועל כך זהו אפרסמון, וזהו אפריון. ובמקום שתי אותיות ס"מ עומדת י' בסוד הכרית (סוד הכרית שנגזו בתוכו), שהיא עתיד לקחת הפל, סוד של אותן מאה ברכות, ששים וארבעים. ששים כנגד ששה צדדים שיוצאים מהאות ס', וארבעים כנגד ארבעת צדדי העולם, והפל משלימים למאה. ואות יו"ד משלימה לסוד של מאה, כמו שלמעלה. ולכן זה אפרסמון, וזה אפריון.

אותם הנהרות יוצאים מהאפרסמון הזה, ונשמות עליונות, שאין להן גוף בעולם הזה, יונקות מאותו האור שיוצא מאותם נהרות אפרסמון זף, ומתענגות בענוג העליון הזה. ונשמות (שעולות ויורדות) שיש להן גוף בעולם הזה, עלולות ויונקות מאותו האור של האפריון הזה ויורדות, ואלו נותנות ונוטלות. נותנות ריח מאותם מעשים כשרים שמשתדלים בהם באותו העולם, ונוטלות מאותו הריח שנשאר בגן, כמו שנאמר (בראשית כ) כריח שדה אשר ברכו ה'. הריח שנשאר בו באותו השדה. וכלם עומדים באותו הגן. אלו מתענגים למעלה, ואלו מתענגים למטה.

עשה לו המלך שלמה - עשה לו, לעצמו. ואם תאמר, הרי נשמות הצדיקים משפעשעות בו, ואתה אומר עשה לו? כך זה ודאי, משום שהאפריון הזה וכל אותן נשמות הצדיקים, בכלם עומד הקדוש ברוך הוא להשפעשע בהן. המלך שלמה - המלך שהשלוש

דאת סמך סתים בגייה, ואתגניז ביה, לסלקא לעילא. ובשעתא דהדרא ויתבא רביעא על בנין לתתא לינקא לון, כדין איהי קיימא בדיוקנא דאת ס' רביעא סתימא לגו ארבע סטרין דעלמא.

ועל דא, דא איהו (דף קכ"ז ע"ב) אפרסמון, ודא הוא אפריון. ובאתר תרין אתוון ס"מ, קיימא י', ברזא דברית, (ס"א רזא דברית דאתגניז בגייה) דאיהו זמין לנטלא כלא, רזא דאינון מאה ברפאן, שתין וארבעין. שתין, לקבל שית סטרין, דנפקי מאת ס'. ארבעין, לקבל ד' סטרי עלמא, וכלא אשלימו למאה. ואת יו"ד, איהו אשלים לרזא דמאה, כגוונא דלעילא. ועל דא, דא אפרסמון, ודא אפריון. אינון נהרי נפקין מאפרסמון דא, ונשמתינ עלאין, דלית לון גופא בהאי עלמא, ונקין מההוא נהירו דנפיק מאינון נהרי אפרסמונא דכיא, ומתענגי בענוגא דא עלאה, ונשמתינ (ד"א ל"ג דפלגון ונחתין) דאית לון גופא בהאי עלמא, סלקין ונקין מההוא נהירו דאפריון דא, ונחתין. ואלין יחבי ונטלי. יחבי ריחא, מאינון עובדין דכשראן, דמשתדלי בהו בהאי עלמא. ונטלי מההוא ריחא דאשתאר ביה בגנתא, כמה דאת אמר (בראשית כז) כריח שדה אשר ברכו יי', ריחא דאשתאר ביה בההוא חקלא. וכלהו קיימי בההיא גנתא, אלין מתענגי לעילא, ואלין מתענגי לתתא.

עשה לו המלך שלמה, עשה לו, לגרמיה. ואי תימא, הא נשמתינ דצדיקיא משתעשעין ביה, ואת אמרת עשה לו. הכי הוא ודאי. בגין דהאי אפריון וכל אינון נשמתינ דצדיקיא, כלהו קיימי לאשתעשעא בהו קדשא בריך נשמות הצדיקים, בכלם עומד הקדוש ברוך הוא להשפעשע בהן. המלך שלמה - המלך שהשלוש

שלו, וזהו מלך העליון. (והרי באריה)
המלך סתם, זה מלך המשיח. זה
עולם הנזכר, וזה עולם הנקבה.
מעצי הלבנון - אותם אילנות
נטועים שעקר אותם הקדוש
ברוך הוא ושתל אותם במקום
אחר, ואלו נקראים ארזי הלבנון,
כמו שנאמר (תהלים קד) ארזי לבנון
אשר נטע. ולא נבנה האפריון
הזה ולא נתקן אלא בהם.

עוד מעצי הלבנון - אלו ששת
ימי בראשית שכל יום ניום מסדר
את האפריון הנה סדור שנראה
לו. סדור ראשון: שופע מצד
ימין, האור הראשון שנגנו, ונטל
מצד ימין, ונכנס באפריון הנה על
ידי יסוד אחד ועושה בו שמוש.
אחר כך מוציא אותו האפריון
דיוקן אחד כמו האור הנה, וזהו
סוד הכתוב (בראשית א) יהי אור ויהי
אור. פיון שאמר יהי אור, למה
כתוב ויהי אור? לא הצטרף
הפסוק לכתב אלא ויהי כן. מהו
ויהי אור? אלא שאותו אור
הוציא אור אחר שנראה לו, וזהו
יום ראשון מאותם עצי הלבנון.
סדור שני: שופע מצד שמאל,
פרישות המים, בשפע של אש
תקיפה, ונטל מצד שמאל, ונכנס
באפריון הנה ועושה בו שמוש,
ומפריד בין מים שבצר ימין לבין
מים (שבצר שמאל). אחר כך מוציא
אותו אפריון דיוקן אחד כמו
שלו, וזהו סוד הכתוב, בין המים
אשר מתחת לרקיע ובין המים
אשר מעל לרקיע ויהי כן. וזהו
יום שני מאותם עצי הלבנון.

סדור שלישי: שופע מצד
האמצע, ומצד ימין, (ומצד שמאל)

הוא. המלך שלמה, מלפא דשלמא דיליה,
ודא איהו מלפא עלאה (והא איקמיה) המלך סתם,
דא מלפא משיחא. דא עלמא דדכורא, ודא
עלמא דנוקבא. מעצי הלבנון אינון אילנין
נטיען, דעקר לון קדשא ברין הוא, ושתיל
לון באתר אתרא, ואלין אקרון ארזי לבנון,
כמה דאת אמר, (תהלים קד) ארזי לבנון אשר נטע.
ולא אתבני האי אפריון, ולא אשתכלל אלא
בהו.

הו מעצי הלבנון, אלין שית יומין דבראשית
דכל יומא ויומא, מסדר בהאי אפריון,
סדורא דאתחזי ליה: סדורא קדמאה. אתנגיד
מסטר א דימינא, אור קדמאה דאתנגיז,
ואתנטיל מסטר דימינא, ועאל בהאי אפריון
על ידא דיסודא חד, ועביד ביה שמושא.
לבתר אפיק ההוא אפריון חד דיוקנא כגוונא
דהאי אור, ודא הוא רזא דכתיב, (בראשית א) יהי
אור ויהי אור. פיון דאמר יהי אור, אמאי
כתיב ויהי אור, לא אצטרף קרא למכתב,
אלא ויהי כן, מהו ויהי אור. אלא, דההוא אור
אפיק אור אתרא דאתחזי ליה, ודא איהו יומא
קדמאה, מאינון עצי הלבנון.

סדורא תניינא: אתנגיד מסטר דשמאלא,
פרישו דימינא, בנגידו דאשא תקיפא,
ואתנטיל מסטר דשמאלא, ועאל בהאי
אפריון, ועביד ביה שמושא, ואפריש בין מיין
דבסטר ימינא, ובין אינון מיין (דבסטר שמאלא).
לבתר אפיק ההוא אפריון, חד דיוקנא,
כגוונא דיליה. ודא איהו רזא דכתיב, (בראשית א)
בין המים אשר מתחת לרקיע ובין המים אשר

מעל לרקיע ויהי כן. ודא איהו יומא תניינא מאינון עצי הלבנון.
סדורא תליתאה: אתנגיד מסטר דאמצעיתא, ומסטר דימינא, (נ"א ומסטר

יום אחד שלישי שעושה שלום בעולם. ומשם נמשכים פרות לכל, וזה עושה שמוש באפריון הזה, ומוציא מין למינו. מין למעשים רבים, מין שגראה לו, וכל הדשאים והעשבים והאילנות בכמה חילות. ונשאר דיוקנו שם, ואותו אפריון מוציא מין פאותו גון ממש, וזהו יום שלישי שנכלל משני צדדים מאותם עצי הלבנון.

סדר רביעי: שופע ומאיר אור השמש להאיר לאפריון הזה תוף החשך שלו, ונכנס בו להאיר, ולא עושה בו שמוש. עד יום חמישי שמוציא אותו אפריון שמוש של אור שנכנס בו ביום רביעי, ומוציא אותו אפריון באותו גון ממש של אותו אור, וזהו יום רביעי אחד מאותם עצי הלבנון. סדר חמישי: שופעת משיכה אחת של רחש המים, ועושה שמוש להוציא אותו אור של סדר יום רביעי, ועושה באפריון הזה שמוש, ומוציא מינים למינו, אותם הנראים באותו גון ממש. ויום זה שמש אותו שמוש יותר מכל שאר הימים, והכל תלוי עד יום הששי, שהוציא האפריון כל מה שהיה גנוז בו, שכתוב תוצא הארץ נפש חיה למינה וגו'. וזהו היום החמישי, אחד מאותם עצי הלבנון.

סדר ששי - זהו יום שהתקין את כל האפריון הזה, ואין לו תקון ואין לו תקף פרט ליום הזה. כשבא היום הזה, נתקן האפריון הזה בכמה רוחות, בכמה נשמות, בכמה עולמות יפות מראה. אותן שגראות לשבת בהיכל המלך. אף הוא נתקן ביפי כל שאר הימים

דשמאלא) חד יומא תליתאה, דעביד שלמא בעלמא. ומתמן אתמשיכו איבין לכלא, ודא עביד שמושא בהאי אפריון, ואפיק זינא לזיניה. זינא לעובדין סגיאין, זינא דאתחזי ליה, וכל דשאין ועשבין ואילנין בכמה חילין. ואשתאר דיוקניה תמן, ואפיק זינא ההוא אפריון, פההוא גוונא ממש, ודא איהו יומא תליתאה, דאתכליל מתרין סטרין, מאינון עצי הלבנון.

סדרא רביעאה: אתנגיד ואתנהיר נהירו דשמשא, לאנהרא להאי אפריון, גו חשוף דיליה, ועאל ביה לאנהרא, ולא עביד ביה שמושא. עד יומא חמשאה, דאפיק האי אפריון ההוא שמושא דנהירו, דעאל ביה ביומא רביעאה, ואפיק ההוא אפריון פההוא גוונא ממש דההוא נהירו, ודא איהו יומא רביעאה חד מאינון עצי הלבנון.

סדרא חמישאה: אתנגיד חד משיכו, דרחישו (דף קכ"ח ע"א) דמיא, ועביד שמושא לאפקא ההוא נהירו, דסדרא דיומא רביעאה, ועביד בהאי אפריון שמושא, ואפיק זינן לזיניה, אינון דאתחזי כההוא גוונא ממש, והאי יומא שמש ההוא שמושא, יתיר מכל שאר יומין. וכלא תליא עד יומא שתיתאה, דאפיק אפריון כל מה דהוה גניז ביה, דכתיב, (בראשית א) תוצא הארץ נפש חיה למינה וגו'. ודא איהו יומא חמישאה, חד מאינון עצי הלבנון.

סדרא שתיתאה: דא איהו יומא, דאתקין כל האי אפריון, ולית ליה תקוונא, ולית ליה תקפא, בר מהאי יומא, פד אתא האי יומא, אתתקן האי אפריון, בכמה רוחין, בכמה נשמתין, בכמה עולמותן שפירן בחיזו. אינון דאתחזון למיתב

שְׁהִיּוּ בַתְּחִלָּה, וּמִתְקִין אוֹתָם
בַּתְּשׁוּקָה אַחַת, בְּרִצּוֹן, בְּשִׂמְחָה,
תְּקוּן עֲלִיוֹן וְתַחְתּוֹן.

וְאִזּוּ מִתְקַדֵּשׁ הָאֶפְרַיִן בְּקִדְשׁוֹת
עֲלִיוֹנוֹת וּמִתְעַטֵּר בְּעִטְרוֹתָיו, עַד
שְׁעוּלָה בַּעֲלִיָּה שֶׁל עֵטָרָה שֶׁל
מְנוּחָה, וְנִקְרָא שֵׁם עֲלִיוֹן, שֵׁם
קָדוֹשׁ, שֶׁהוּא שְׁבַת. מְנוּחַת הַכֹּל,
תְּשׁוּקַת הַכֹּל, דְּבִקּוֹת הַכֹּל,
שְׁלֵמַעְלָה וּלְמַטָּה כְּאֶחָד. וְאִזּוּ
כְּתוּב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ג) אֶפְרַיִן עָשָׂה
לוֹ הַמֶּלֶךְ שְׁלֵמָה מַעְצֵי הַלְּבָנוֹן.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מִי שְׁזוּכָה
לְאוֹתוֹ אֶפְרַיִן, זוֹכָה בְּכֹל, זוֹכָה
לְשִׁבַת בְּמְנוּחָה בְּצַל שֶׁל הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים
ד) בְּצִלּוֹ חֲמֻדָּתִי וַיִּשְׁבַּתִּי. וְכַעַת
שֵׁשׁ-שְׁבָנוּ בְּצַל שֶׁל הַמְּנוּחָה הַזֶּה,
יֵשׁ לָנוּ לְהַסְתַּכֵּל שֶׁלֹּא לִשְׁכַּחוֹ אֶלֶּא
בְּצַל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בַּתּוֹךְ
אוֹתוֹ הָאֶפְרַיִן, וַיֵּשׁ לָנוּ לְעֵטֵר אֵת
הַמְּקוֹם הַזֶּה בְּעִטְרוֹת עֲלִיוֹנוֹת עַד
שִׁיתְעוֹרְרוּ הָאֵילָנוֹת שֶׁל אוֹתוֹ
הָאֶפְרַיִן לְבֹא עֲלֵינוּ בְּצַל אַחֵר.

פָּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרֵאשׁ וְאָמַר,
וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ
אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ תְּקִחוּ אֵת
תְּרוּמָתִי. וַיִּקְחוּ לִי, מִי שְׂרוּצָה
לְהַשְׁתַּדֵּל בְּמִצְוָה וּלְהַשְׁתַּדֵּל
בְּקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, צָרִיף שֶׁלֹּא
יִשְׁתַּדֵּל בּוֹ בְּרִיקְנוּת וּבְחִנּוּם, אֶלֶּא
צָרִיף הָאֵדָם לְהַשְׁתַּדֵּל בּוֹ פְּרָאוּי
כְּפִי כַחוֹ. וְהָרִי בְּאֶרְנוּ דְּבַר זֶה
בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת, יָאֵה לְאָדָם
לְשִׂאת אוֹתָהּ הַשְׁתַּדְלוֹת שֶׁל
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר
(דְּבָרִים טז) אִישׁ כְּמַתְנַת יָדוֹ וְגו'.

וְאִם תֵּאמַר, הָרִי כְּתוּב (ישעיה נה)
לָכוּ שִׁבְרוּ וְאָכְלוּ וּלְכוּ שִׁבְרוּ
בְּלוֹא כֶסֶף וּבְלוֹא מַחִיר יִינן וְחֻלְבּ,
שְׁהָרִי הוּא בְּחִנּוּם, (וְהַשְׁתַּדְלוֹת בְּלֹא כֶסֶף)
וְזוֹ הַשְׁתַּדְלוֹת לְקָדוֹשׁ-בְּרוּךְ-

בְּהִיכְלָא דְּמִלְכָּא. אוֹף אִיהוּ אֶתְתַּקֵּן בְּשִׁפְרוֹ
כָּל שָׂאָר יוֹמִין דִּיהוּ בְּקַדְמִיתָא, וְאֶתְקִין לוֹן
בְּתִיאובְּתָא חֲדָא, בְּרַעוּתָא בְּחֻדְוָה, תְּקוּנָא
דְּלַעֲיָלָא וְתַתָּא.

בְּדִין אֶתְקַדֵּשׁ הָאִי אֶפְרַיִן, בְּקָדוֹשִׁין עֲלֵאִין
וְאֶתְעַטֵּר בְּעִטְרוֹי, עַד דְּסָלִיק בְּסָלִיקוּ
דְּעֵטָרָא דְּנִיּיחָא, וְאֶקְרִי שְׁמָא עֲלָאָה, שְׁמָא
קְדִישָׁא, דְּאִיהוּ שְׁבַת. נִיּיחָא דְּכֵלָּא, תִּיאובְּתָא
דְּכֵלָּא, דְּבִקּוּתָא דְּכֵלָּא, דְּעֵיָלָא וְתַתָּא פְּחֻדָּא.
וְכַדִּין פְּתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ג) אֶפְרַיִן עָשָׂה לוֹ הַמֶּלֶךְ
שְׁלֵמָה מַעְצֵי הַלְּבָנוֹן.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מָאן דְּזָכִי בַּהּ הוּא אֶפְרַיִן,
זָכִי בְּכֵלָּא, זָכִי לְמִיתַב בְּנִיּיחָא דְּצֵלָּא
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא, כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (שִׁיר הַשִּׁירִים
ב) בְּצִלּוֹ חֲמֻדָּתִי וַיִּשְׁבַּתִּי. וְהַשְׁתָּא דִּיתִיבְנָא
בְּצֵלָּא דְּנִיּיחָא דָּא, אִית לָן לְאַסְתַּכְּלָא דְּלָא
יִתְבִּינָן אֶלֶּא בְּצֵלָּא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא, גּוֹ
הַהוּא אֶפְרַיִן. וְאִית לָן לְאַעְטָרָא הָאִי אֶתְרָה,
בְּעִטְרִין עֲלֵאִין, עַד דִּיתְעַרוּן אֵילָנֵי דִּהַהוּא
אֶפְרַיִן, לְמִיתִי עֲלֵן בְּצֵלָּא אַחֲרָא.

פָּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרִישָׁא וְאָמַר, וַיִּקְחוּ לִי
תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ
תְּקִחוּ אֵת תְּרוּמָתִי. וַיִּקְחוּ לִי, הָאִי מָאן דְּבַעֲי
לְאַשְׁתַּדֵּל בְּמִצְוָה, וּלְאַשְׁתַּדֵּל בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא
בְּרִיף הוּא, אֶצְטְרִיף דְּלָא יִשְׁתַּדֵּל בֵּיהּ
בְּרִיקְנִיָּא וּבְמַגְנָא, אֶלֶּא אֶצְטְרִיף לִיהּ לְבַר נֶשׁ
לְאַשְׁתַּדֵּל בֵּיהּ פְּדָקָא יְאוּת כְּפּוּם חִילִיָּה. וְהָא
אוּקְמָנָא מְלָה דָּא בְּכַמָּה אַתְרֵי, יְאוּת לְמִיסַב
בַּר נֶשׁ הַהוּא אֶשְׁתַּדְלוּתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא.
כְּמָה דְּאֵת אָמַר (דְּבָרִים טז) אִישׁ כְּמַתְנַת יָדוֹ וְגו'.

וְאִי תִימָא, הָא כְּתִיב (ישעיה נה) לָכוּ שִׁבְרוּ וְאָכְלוּ
וּלְכוּ שִׁבְרוּ בְּלוֹא כֶסֶף וּבְלוֹא מַחִיר יִינן

וְחֻלְבּ, דִּהָא אִיהוּ בְּמַגְנָא, (וְאַשְׁתַּדְלוּתָהּ בְּלֹא כֶסֶף) וְאִיהוּ אֶשְׁתַּדְלוּתָא דְּקוּדְשָׁא

הוא? אלא השתדלות של התורה
- כל מי שרוצה לזכות בה.
השתדלות כדי לדעת את הקדוש
ברוך הוא - כל מי שרוצה, זוכה
בו בלי שכר כלל. אבל השתדלות
בקדוש ברוך הוא שעומדת
במעשה, אסור לקחת אותה
לחנם ובריקנות, כי איננו זוכה כף
באותו מעשה כלל להמשיך עליו
רוח הקדש, אלא רק בשכר שלם.
בספר הכפשים שלמד אשמדאי
לשלמה המלך - כל מי שרוצה
להשתדל להעביר ממנו רוח
טמאה ולכפות רוח אחרת, אותו
המעשה שרוצה להשתדל בו,
צריך לקנות אותו בשכר משלם
בכל מה שירצו ממנו, בין קטן
בין גדול, משום שרוח הטמאה
מזדמנת תמיד בחנם ובריקנות,
ונמכרת בלי שכר, ואונסת בני
אדם לשרות עליהם, ומפתה
אותם לדור עמם. בכמה פתויים,
בכמה דרכים, מסטה אותם לשים
דיורה עמם.

ורוח הקדש אינה כף, אלא בשכר
שלם, ובהשתדלות רבה וגדולה,
ובטהור עצמו ובטהור משכנו,
וברצון לבו ונפשו. והלואי שיכול
להרויח אותו שישים מדורו עמו,
ועם כל זה שילך בדרך ישר, שלא
יסטה ימינה ושמאלה, ואם לא -
מיד מסתלק ממנו ומתרחק ממנו,
ולא יוכל להרויח אותו כבתחלה.
ועל זה כתוב ויקחו לי תרומה
מאת כל איש, מאותו שנקרא
איש, שמתגבר על יצרו. וכל מי
שמתגבר על יצרו נקרא איש.
אשר ידבנו לבו, מה זה אשר
ידבנו לבו? אלא שיתרצה בו
הקדוש ברוך הוא, כמו שנאמר
(תהלים נ) לך אמר לבי. צור לבי.
וטוב לב. וייטב לבו. את כלם

ברוך הוא. אלא אשתדלותא דאורייתא, כל
מאן דבעי זכי בה. אשתדלותא דקודשא בריך
הוא למנדע ליה, כל מאן דבעי זכי ביה, בלא
אגרא כלל. אבל אשתדלותא דקודשא בריך
הוא דקיימא בעובדא, אסיר לנטלא ליה
למגנא ובריקנייא, בגין דלא זכי בההוא
עובדא כלל, לאמשכא עליה רוחא דקודשא,
אלא באגר שלים.

בספרא דחרשי, דאוליף אשמדאי לשלמה
מלפא, כל מאן דבעי לאשתדלא
לאעברא מניה רוח מסאבא, ולאכפייא רוחא
אחרא. ההוא עובדא דבעי לאשתדלא ביה,
בעי למקני ליה באגר שלים, בכל מה דיבעון
מניה, בין זעיר בין רב, בגין דרוח מסאבא,
איהו אזדמן תדיר במגנא ובריקנייא, ואזדבן
בלא אגרא, ואניס לבני נשא למשרי עליהו,
ומפתי לון לדיירא עמהון, בכמה פתויין,
בכמה ארחין, סטי לון לשוואה דיורה
עמהון.

ורוח קדשא לאו הכי, אלא באגר שלים,
ובאשתדלותא רב סגי, ובאתדפאותא
דגרמיה ובאתדפאותא דמשפניה, וברעותא
דלביה ונפשיה. ולואי דיכיל למרווח ליה,
דישוי מדוריה עמיה. ועם כל דא דיהך בארח
מישר, דלא יסטי לימינא ולשמאלא, ואי
לאו, מיד אסתלק מניה, ואתרחק מניה. ולא
יכיל למרווח ליה פדבקדמיתא.

ועל דא כתיב, ויקחו לי תרומה מאת כל איש,
מההוא דאקרי איש, דאתגבר על יצריה.
וכל מאן דאתגבר על יצריה, אקרי איש. אשר
ידבנו לבו, מאי אשר ידבנו לבו. אלא. (דף קכ"ח
ע"ב) דיתרעי ביה קדשא בריך הוא, כמה דאת

אמר (תהלים כז) לך אמר לבי. (תהלים עג) צור לבי. (משלי טו) וטוב לב. (רות ג) וייטב

אמר בקדוש-ברוך-הוא. אף כאן - אשר ידבנו לבו, ממנו תקחו את תרומתי, שהרי שם נמצא ולא במקום אחר.

וכננו יודעים שהקדוש ברוך הוא מתרצה בו ושם בו את מדורו? פשוטים שרצון אותו האיש (בשמחה וברצון הלב) לרדף ולהשתדל אחר הקדוש ברוך הוא בלבד ונפשו ורצונו, ודאי אז שם יודעים שהשכינה שורה בו, ואז צריכים לקנות את אותו האיש בכסף שלם, (ולהשתדל אחריו) להתחבר עמו וללמד ממנו. ועל זה הראשונים היו אומרים, וקנה לך חבר - בשכר שלם יש לקנות אותו, כדי לזכות בשכינה. עד כאן צריך לרדף אחר הצדיק ולקנות אותו.

אף כף אותו הצדיק צריך לרדף אחר הרשע ולקנותו בשכר שלם, כדי שיעביר ממנו אותה זקמה ויכפה את הצד האחר ויעשה לנפשו, כדי שיחשב עליו כאלו הוא ברא אותו. וזהו השבח שיתעלה בו הקדוש ברוך הוא יותר מכל שבח אחר, ועליה זו יותר מהכל. מה הטעם? כי הוא גרם לכפות את הצד האחר ולהעלות כבוד הקדוש ברוך הוא, ועל זה פתוב באהרן, (מלאכי ב) ורבים השיב מעון. וכתוב (שם) בריתי היתה אתו.

בא וראה, כל מי שאוחז ביד הרשע (ושב אליו) ומשתדל בו לעזוב דרוך רעה, הוא עולה בשלש עליות מה שלא עולה כף שום איש אחר: גורם לכפות את הצד האחר; גורם שמתעלה הקדוש ברוך הוא בכבודו; וגורם להעמיד כל העולם בקיומו למעלה ולמטה. ועל האיש הזה

לכנוי, וזכי בהאי עלמא,

לבו. פלהו בקודשא בריך הוא קאמר. אוף הכא אשר ידבנו לבו. מניה תקחו את תרומתי, דהא תמן אשתכח ולאו באתר אחרא.

ומנא ידעינן דהא קדשא בריך הוא אתרעי ביה, ושוי מדוריה ביה. כד חמינן דרעותא דהוא בר נש, (בחרונה ברעותא דלפא) למרדף ולאשתדל אבתריה דקודשא בריך הוא בלביה ובנפשיה וברעותיה, ודאי תמן ידעינן דשריא ביה שכינתא. פדין בעינן למקני ההוא בר נש, בכסף שלים, (ולאשתדל אבתריה) לאתחברא בהדיה ולמילף מניה. ועל דא קדמאי הוו אמרי, וקנה לך חבר, באגר שלים בעי למקני ליה, בגין למזפי בשכינתא. עד הכא בעי למרדף פתר זפאה ולמקני ליה. אוף הכי, ההוא זפאה בעי למרדף פתר חייבא, ולמקני ליה באגר שלים, בגין דיעבר מניה ההוא זוהמא, ויתפפיא סטרא אחרא, ויעביד לנפשיה, בגין דיתחשב עליה, פאילו הוא ברא ליה. ודא איהו שבחא דיסתלק ביה יקרא דקודשא בריך הוא, יתיר משבחא אחרא, ואסתלקותא דא יתיר מפלא. מאי טעמא. בגין דאיהו גרים לאכפייא סטרא אחרא, ולאסתלקא יקרא דקודשא בריך הוא. ועל דא כתיב באהרן, (מלאכי ב) ורבים השיב מעון. וכתיב (מלאכי ב) בריתי היתה אתו.

הא חזי, פל מאן דאחיד פינדא דחייבא, (והכ לנביה) ואשתדל ביה, למשבק ארחא בישא, איהו אסתלק בתלת סלוקין, מה דלא אסתלק הכי בר נש אחרא. גרים לאכפייא סטרא אחרא. וגרים דאסתלק קדשא בריך הוא ביקריה. וגרים לקיימא כל עלמא בקיומיה לעילא ותתא. ועל האי בר נש פתיב, בריתי היתה אתו החיים והשלום. וזכי למחמי בנין

וְזָכִי לְעֵלְמָא דְאַתִּי. כָּל מְאָרֵי דִינִין, לֹא יִכְלִין
לְמִידָן לִיה, בְּהַאי עֵלְמָא וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי. עָאל
בְּתַרִּיסַר תְּרַעִי, וְלִית מָאן דִּימְחֵי בִידֵיהּ. וְעַל
דָּא כְּתִיב, (תהלים קיב) גְּבוּר בְּאַרְץ יְהִיָּה זִרְעוּ דִּיר
יִשְׂרָאִים יְבוֹרֶךְ. הוּן וְעֵשֶׂר בְּבֵיתוֹ וְצַדִּיקָתוֹ
עוֹמְדַת לְעַד. זֶרַח בַּחֲשָׁף אֹר לִישְׂרָאִים וְגו'.

בְּאַדְרָא עֲלָא, קִימִין תְּלַת (ספרי) גְּוֹנִין.
וְאִינוּן לְהֵטִין גּוֹ שְׁלֵהוּבָא חָדָא,
וְהָהוּא שְׁלֵהוּבָא נְפָקָא מְסֻטְרָא דְדְרוּם דְאִיהוּ
יְמִינָא. וְאִינוּן גְּוֹנִין מִתְפָּרְשֵׁן לְתַלַּת סְטְרִין.
חַד סְלִיק לְעֵילָא. וְחַד נְחִית לְתַתָּא. וְחַד
דְאִתְחַזִּי, וְגַנְזִי בְּשַׁעֲתָא דְשִׁמְשָׁא נְהִיר.

גְּוֹנָא חָדָא הָהוּא דְסְלִיק לְעֵילָא, נְפָקָא,
וְהָהוּא גְּוֹנָא אִיהוּ גְּוֹן חַוּוּר, יְתִיר
מִחַוּוּרוֹ אַחְרָא. וְעָאל בְּהָהוּא שְׁלֵהוּבָא
וְאַצְטַבַּע זְעִיר, וְלֹא אַצְטַבַּע, וְקִימָא הָהוּא
גְּוֹן לְעֵילָא עַל רִישָׁא דְהָהוּא אַדְרָא. וּבְשַׁעֲתָא
דִּישְׂרָאֵל עָאֲלִין לְבִי כְנֻשְׁתָּא וּמְצַלִּין צְלוֹתְהוּן,
פַּד מְטָאן לְגַאֲל יִשְׂרָאֵל, וְסִמְכִין גְּאוּלָּה
לְתַפְלָה, פְּדִין הָאִי גְּוֹן חַוּוּר, אֶסְתַּלַּק עַל
רִישָׁא דְאַדְרָא, וְאַתְעַבִּיד לִיה פְּתָרָא (דְרַבִּימָא).

וְכַרְזָא נְפִיק וְאָמַר, זַפְאִין אַתּוּן עֲמָא קְדִישָׁא,
דְעַבְדִּי טוֹב קָמִיה דִּיקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא,
וְרָזָא דָּא, (ישעיה לח) וְהַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ עֲשִׂיתִי,
דְסִמְיָךְ גְּאוּלָּה לְתַפְלָה. בְּגִין דְהָא בְּהִיא
שַׁעֲתָא דְמָטוֹ לְתַהֲלוֹת לְאֵל עֲלִיוֹן, דְסְלִיק הָאִי
גְּוֹן עַל רִישָׁא דְהָהוּא אַדְרָא, אַתְעַר הָאִי
צַדִּיק, לְאַתְחַבְרָא בְאַתְר דְאַצְטְרִיךְ, בְּרַחֲמֵי
פַחְבִּיבוֹ בְחַדְוָה בְרַעוּתָא. וְכָל שְׁיִיפִין פְּלָהוּ,
מִתְחַבְרָן בְּתִיאֻבְתָּא חָדָא אֲלִין בְּאֲלִין, עֲלָאִין
בְּתַתָּאִין, וּבוֹצִינִין פְּלָהוּ נְהִרִין וּמִתְלַהֲטִין,
וְכִלְהוּן קִימָא בְּחַבְרָא חָדָא בְּהַאי צַדִּיק
דְאַקְרִי טוֹב, פְּמָה דְאַתְ אָמַר (ישעיה ג) אָמְרוּ צַדִּיק

כְּתוּב, בְּרִיתִי הֵיטָה אִתּוּ חַיִּים
וְהַשְׁלוֹם. וְזוֹכָה לְרֵאוּת בְּנִים
לְבָנָיו, וְזוֹכָה בְּעוֹלָם הֵזֶה וְזוֹכָה
לְעוֹלָם הַבָּא. כָּל בְּעָלֵי הַדִּינִים לֹא
יְכוּלִים לְדוֹן אוֹתוֹ בְּעוֹלָם הֵזֶה
וּבְעוֹלָם הַבָּא. נִכְנַס בְּשָׁנִים עֶשֶׂר
שְׁעָרִים, וְאִין מִי שְׁיַמְחָה כִּידוֹ.
וְעַל זֶה כְּתוּב, (תהלים קיב) גְּבוּר
בְּאַרְץ יְהִיָּה זִרְעוּ דִּיר יִשְׂרָאִים
יְבוֹרֶךְ. הוּן וְעֵשֶׂר בְּבֵיתוֹ וְצַדִּיקָתוֹ
עוֹמְדַת לְעַד. זֶרַח בַּחֲשָׁף אֹר
לִישְׂרָאִים וְגו'.

בְּגָרְן - חֲדָר הַעֲלִיּוֹן, עוֹמְדִים
שְׁלֵשָׁה (צד"י) גְּוֹנִים, וְהֵם לוֹהֲטִים
בְּתוֹף שְׁלֵהֲבַת אַחַת, וְאוֹתָהּ
הַשְׁלֵהֲבַת יוֹצֵאת מִצַּד הַדְּרוּם,
שְׁהוּא יְמִין. וְאוֹתָם גְּוֹנִים נְפָרְדִים
לְשַׁלְשָׁה צְדָדִים. אַחַד עוֹלָה
לְמַעְלָה, וְאַחַד יוֹרֵד לְמַטָּה, וְאַחַד
שְׁנָרָאָה וְגַנְזוּ בְּשַׁעֲה שְׁהַשְׁמַשׁ
מְאִירָה.

גְּוֹן אַחַד, אוֹתוֹ שְׁעוּלָה לְמַעְלָה,
יוֹצֵא, וְאוֹתוֹ גְּוֹן הוּא גְּוֹן לְבָן יוֹתֵר
מִלְבָּן אַחַר. וְנִכְנַס בְּאוֹתָהּ
שְׁלֵהֲבַת וְנִצְבַּע מְעַט, וְלֹא נִצְבַּע,
וְעוֹמֵד אוֹתוֹ גְּוֹן לְמַעְלָה עַל רֵאשׁ
אוֹתוֹ הַגְּרָן. וּבְשַׁעֲה שִׁישְׂרָאֵל
נִכְנַסִים לְבֵית הַכְּנֻסָּת וּמִתְפַּלְלִים
תְּפִלוֹתֵיהֶם, כְּשִׁמְגִיעִים לְגַאֲל
יִשְׂרָאֵל וְסוּמְכִים גְּאֵלָה לְתַפְלָה,
אִז אוֹתוֹ גְּוֹן לְבָן עוֹלָה עַל רֵאשׁ
הַגְּרָן וְנַעֲשֶׂה לוֹ פְּתָר (שֵׁל קִיּוּם).

וְהַכְּרוּז יוֹצֵא וְאָמַר: אֲשֶׁרִיכֶם
הָעַם הַקְּדוֹשׁ שְׁעוֹשִׁים טוֹב לְפָנַי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְסוּד זֶה -
(ישעיה לח) וְהַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ עֲשִׂיתִי,
שְׁסוּמָךְ גְּאֵלָה לְתַפְלָה. מְשוּם
שְׁבַשְׁעָה הוּוּ שְׁמִיגִיעִים לְתַהֲלוֹת
לְאֵל עֲלִיוֹן, שְׁעוּלָה הַגְּוֹן הֵזֶה עַל
רֵאשׁ אוֹתוֹ הַגְּרָן, מִתְעוֹרֵר הַצַּדִּיק
לְהַתְחַבֵּר בְּמָקוֹם שְׁצָרִיךְ בְּאַהֲבָה
וּחְבִּיבוּת, בְּחַדְוָה וּבְכַרְצוֹן. וְכָל
הָאִיבָרִים כָּלָם מִתְחַבְרִים
בְּתַשׁוּקָה אַחַת אֵלָה בְּאַלָה,

עליונים בתחתונים, וכל המנורות מאירות ולזה הטות, וכלם עומדים בחבור אחד בצדיק הזה שנקרא טוב, כמו שנאמר (ישעיה ג) אמרו צדיק פי טוב, וזה מחבר את כלם בחבור אחד. אז הפל בלחש למעלה ולמטה בנשיקות של רצון, והדבר עומד בחבור של בית הגרן.

בין שמגיעים לשים שלום, אז עושה שמוש אותו נהר שיוצא מעדן בגרן הזה, ואז צריכים כלם לצאת מלפני המלך, ולא צריך איש ולא אחר להמצא שם ולא לבקש בקשות, אלא צריך לנפל על הפנים נפילת אפים. מה הטעם? משום שאותה שעה היא שעה של שמוש, וצריך כל איש להתביש מלפני רבונו ולכסות פניו בבושה גדולה, ולהכליל את נפשו באותו שמוש של הנפשות, שנכלל אותו הגרן למעלה ומלמטה בנפשות ורוחות. אז גון אחר שיורד למטה עומד ואוחז בשפולי הגרן הזה.

והברז יוצא וקורא ואומר: עליונים ותחתונים, העידו עדות, מיהו שעושה נפשות ומזכה את הרשעים? אותו שעטרת (שנראה לעשר אותו בעטרת) מלכות על ראשו, אותו שראוי להפגס עתה לפני המלך והמלכה, שהרי המלך והמלכה שואלים עליו.

אז מזדמנים שני עדים מאותם עיני ה' שמשוטטות בכל העולם, ועומדים אחר הפרגוד ומעידים עדות זו, ואומרים: הרינו מעידים על פלוני בן פלוני. אשרי חלקו, שהרי אביו יזכר בגללו לטוב. זהו עושה נפשות למטה, נפשות הרשעים שהיו מהצד האחר. אז מתניק הקדוש ברוך הוא בחדוה שלמה.

באותה השעה מזדמן ממנה

פי טוב, ודא מחבר לכלהו בחבורא חדא. פדין פלא בלחישו עילא ותתא, בנשיקין דרעותא, וקיימא מלה בחבורא דבי אדרא.

בין דמטו לשים שלום, פדין עביד שמושא ההוא נהר דנפיק מעדן באדרא דא, וכדין בעיין פלא לנפקא מקמי מלפא, ולא אצטריך בר נש, ולא אתרא, לאשתפחא תמן, ולא למשאל שאלתין, (דף קכ"ט ע"א) אלא אצטריך למנפל על אנפין. מאי טעמא. בגין דהיא שעתא שעתא דשמושא הוי, ובעי כל בר נש למכסף מקמי מאריה, ולחפיא אנפוי בכסופא סגי, ולאכללא נפשיה בההוא שמושא דנפשיין, דאתכליל ההוא אדרא מעילא ומתתא בנפשיין ורוחין. פדין גוון אתרא, דנחית לתתא, קאים ואחיד בשפולי דהאי אדרא.

וכרוזא נפיק וקארי ואמר, עלאין ותתאין אסהידו סהדותא, מאן איהו דעביד

נפשאן וזפי לחייביא, ההוא דעטרא (ס"א דאתחוי לאעטרא ליה, בעטרא) דמלכותא על רישיה, ההוא דאתחזי לעאלא השתא קמי מלפא ומטרוניתא, דהא מלפא ומטרוניתא שאלי עליה.

כדין אזדמן תרין סהדין, מאינון עיני יי דמשטטי בכל עלמא, וקיימין בתר פרגודא, וסהדן סהדותא דא, ואמרי, הא אנן סהדין על פלגיא בר פלגיא. זפאה חולקיה, דהא אבוי ידבר בגיניה לטב. דא איהו עביד נפשן לתתא, נפשאן דחייביא דהו מסטרא אתרא. פדין אתניקר קדשא בריך הוא בחדוה שלימתא.

ביה שעתא אזדמן חד ממנא, דאיהו גזברא על דיוקנין דצדיקיא, ברזא דשמושא

אחד, שהוא גזבר על דיוקנאות הצדיקים, בסוד של שמוש האותיות שנקרא בסוד יהודי"עם, בכתר של שמוש השם הקדוש. ורומז הקדוש ברוך הוא לאותו ממנה, ומביא את דיוקן אותו האיש שעושה נפשות הרשעים ומעמיד אותו לפני המלך והמלכה.

ואני מעיד עלי שמים וארץ, שבאותה שעה מוסרים לו אותו הדיוקן, שהרי אין לך כל צדיק בעולם הזה שלא חקוק דיוקנו למעלה תחת יד אותו הממנה, ומוסרים בידו שבעים מפתחות של כל גנזי רבוננו בהם. אז המלך מברך את אותו הדיוקן בכל הברכות שברך את אברהם כשעשה את נפשות הרשעים.

והקדוש ברוך הוא רומז לארבעה מחנות עליונים, ונוטלים את אותו הדיוקן והולכים עמו, והוא נכנס לשבעים עולמות גנוזים שלא זכה בהם איש אחר, פרט לאותם גנוזים לאותם שעושים את נפשות הרשעים. ואלמלא היו יודעים בני אדם כמה תועלת וזכות (גורמים לצדיקים) וזוכים בגללם כשמוזפים אותם, היו הולכים אחריהם ורודפים אותם כמי שרודף אחר החיים.

העני מזכה את בני האדם בכמה טובות, בכמה גנוזים עליונים, ולא כמי שמזכה את הרשעים. מה בין זה לזה? אלא מי שמשתדל אחר העני, הוא משלים חיים לנפשו וגורם לו להתקיים, וזוכה בגללו לכמה טובות לאותו העולם.

וכי שמשתדל אחר הרשע, הוא משלים יותר. עושה לצד האחר של אלהים אחרים שיתכופף ולא ישלט, ומעביר אותו משלטונו. עושה שמתעלה הקדוש ברוך הוא על פסא כבודו. עושה לאותו

דאתוון, דאתקרי ברזא יהודי"עם, בכתרא דשמושא דשמא קדישא. ורמיז קדשא בריך הוא לההוא ממנא, ואייתי דיוקניה דההוא בר נש דעביד נפשאן דחייביא וקאים ליה קמי מלכא ומטרוניתא.

ואנא אסהדנא עלי שמיא וארעא דבההיא שעתא מסרין ליה ההוא דיוקנא. דהא לית לך פל צדיקא בהאי עלמא, דלא חקיק דיוקניה לעילא, תחות ידא דההוא ממנא. ומסרין בידיה שבעין מפתחין דכל גנזיא דמאריה בהו. פדין מלכא בריך לההוא דיוקנא, בכל ברפאן דבריה לאברהם, פד עבד נפשאן דחייביא.

וקודשא בריך הוא רמיז לארבע משריין עלאין, ונטלין לההוא דיוקנא, ואזלין עמיה, ואיהו עאל לשבעין עלמין גניזין, דלא זכי בהו בר נש אחרא, פר אינון גניזין לאינון דעבדי נפשיהון דחייביא. ואלמלי הוו ידעי בני נשא, כמה תועלתא וזכו (רמיז לצדיקא) וזכאן בגינייהו כד זכו להון. הוו אזלו אבתרייהו, ורדפי לון כמאן דרדיף בתר חייך.

מסבנא זכי לבני נשא בכמה טבאן, בכמה גניזין עלאין, ולאן איהו כמאן דזפי בחייביא. מה בין האי להאי. אלא מאן דאשתדל בתר מסבנא, איהו אשלים חייך לנפשיה, וגרים ליה לאתקיימא, וזכי בגיניה, לכמה טבאן לההוא עלמא.

ומאן דאשתדל בתר חייביא, איהו אשלים יתיר. עביד לסטרא אחרא דאלהים אחרים דאתכפיא, ולא שלטא, ואעבר ליה משלטנותיה. עביד דאסתלק קדשא בריך הוא על פרסי יקריה. עביד

הַרְשַׁע נִפְשׁ אַחֲרָת. אֲשֶׁרִי חִלְקוּ.
גִּזְוֵנָא אַחֲרָא וְלֹא נִרְאָה, בְּשַׁעֲתָא
שְׁמַגִּיעִים יִשְׂרָאֵל לְסֹדֵר הַקְדָּשָׁה,
אִז הִגְוֹן הִגְוֹז הַזֶּה, וַיּוֹצֵא, מִשׁוּם
שֶׁהִיא הַקְדָּשָׁה שֶׁמְקַדְּשִׁים יִשְׂרָאֵל
יּוֹתֵר עַל מְלֹאכִים הָעֲלִיוֹנִים, שֶׁהֵם
חֻבְרִים עִמָּם. וְהִגְוֹן הַזֶּה מֵאִיר
וְנִרְאָה בְּשַׁעֲתָא שֶׁיִּשְׂרָאֵל מְקַדְּשִׁים
הַקְדָּשָׁה הַזֶּה, (שֶׁהָרִי מְסִימִים יִשְׂרָאֵל עַד
שְׁלֹא יִשְׁגִּיחוּ וְכו') עַד שֶׁמְסִימִים
יִשְׂרָאֵל, כְּדֵי שְׁלֹא יִשְׁגִּיחוּ
הַמְּלֹאכִים הָעֲלִיוֹנִים וַיַּעֲנִישׁוּ
אוֹתָם לְמַעְלָה, וְלֹא יִקְטְרוּגוּ
עֲלֵיהֶם.

אִז הַכְרוּז יוֹצֵא וְאוֹמֵר: עֲלִיוֹנִים
וְתַחְתּוֹנִים הַקְּשִׁיבוּ, מִיְהוּ גַם רוּחַ
בְּדַבְרֵי תוֹרָה, מִיְהוּ שְׁפַל דְּבָרָיו
לְהַתְגַּבֵּה בְּדַבְרֵי תוֹרָה, מִשׁוּם
שֶׁשְׂנִינּוּ, שֶׁהָאֵדָם צְרִיף לְהִיּוֹת
שְׁפַל בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּדַבְרֵי תוֹרָה,
שֶׁהָרִי אֵין גְּבָהוּת בַּתּוֹרָה אֲלֵא
בְּעוֹלָם הַבָּא.

בְּקַדְּשָׁה זֹו צְרִיף לְהַשְׁמֵר וְלִגְנוֹז
אוֹתָהּ בֵּינֵינוּ כְּדֵי שֶׁנִּתְקַדֵּשׁ בַּתּוֹף
הַקְדָּשָׁה בְּרֵאשׁ וּבְסוֹף יוֹתֵר
מֵאוֹתָן קְדָשׁוֹת שְׁאוּמְרִים עִמָּנוּ
מְלֹאכִים עֲלִיוֹנִים. הַקְדָּשָׁה שְׁאֵנוּ
מְקַדְּשִׁים בְּשִׁבְחָה שְׁאֵנוּ מְשַׁבְּחִים
לְמְלֹאכִים הָעֲלִיוֹנִים. וּמִשׁוּם
שִׁבְחָה זֶה מְרַשִּׁים לָנוּ לְהַכְּנִס לַתּוֹף
הַשְּׁעָרִים הָעֲלִיוֹנִים, וְעַל זֶה אָנוּ
אוֹמְרִים קְדָשָׁה זֹו בְּלִשׁוֹן הַקְדָּשׁ
וּמְשִׁאֲרִים אוֹתָנוּ בְּאֶהְבָּה לְהַכְּנִס
לְשַׁעְרִים שְׁלֵמַעְלָה, מִתּוֹף שְׁאֵנוּ
מְשַׁבְּחִים אוֹתָם בְּסִדּוּר שְׁלֵמָה
(שְׁלֵמוֹ), וְלִכֵּן אָנוּ נוֹטְלִים יוֹתֵר
קְדָשׁוֹת, וְנִכְנָסִים לְשַׁעְרִים
הָעֲלִיוֹנִים.

וְאֵם תֵּאמֵר, זוֹהִי רַמְאוֹת - לֹא כֶּף!
אֲלֵא הַמְּלֹאכִים הָעֲלִיוֹנִים הֵם
יוֹתֵר קְדוֹשִׁים מֵאֲתָנוּ, וְהֵם
נוֹטְלִים יוֹתֵר קְדָשָׁה, וְאֵלְמֵלֵא
שְׁאֵנוּ נוֹטְלִים וּמוֹשְׁכִים עֲלֵינוּ
הַקְדָּשׁוֹת הַלְלוּ, לֹא נוֹכַל לְהִיּוֹת

לְהִיּוֹא חִיּיבָא, נִפְשָׁא אַחֲרָא. זִכְאָה חוּלְקִיָּה.
גִּזְוֵנָא אַחֲרָא, דְּאִתְחַזִּי וְלֹא אִתְחַזִּי, בְּשַׁעֲתָא
דְּמִטְאֵן יִשְׂרָאֵל לְקְדוּשָׁה דְּסִידְרָא, כְּדִין
הָאִי גִזְוֵנָא דְּגִנִּיז, וְנִפְיָק, בְּגִין דְּהָאִי אִיְהוּ
קְדוּשְׁתָּא דְקָא מְקַדְּשִׁי יִשְׂרָאֵל יִתִּיר עַל מְלֹאכִי
עֲלָאִי, דְּאִינוּן חֻבְרִים בַּהֲדִיָּהּ. וְהָאִי גִזְוֵנָא
נְהִיר וְאִתְחַזִּי בְּשַׁעֲתָא דִּישְׂרָאֵל מְקַדְּשִׁי
קְדוּשְׁתָּא דָא, (נ"א דְהָא מְסִימִי יִשְׂרָאֵל עַד לֹא יִשְׁגִּיחוּ וְכו') עַד
דְּמְסִימִי יִשְׂרָאֵל, בְּגִין דְּלֹא יִשְׁגִּיחוּן מְלֹאכִים
עֲלָאִין, וַיַּעֲנִישׁוּ לוֹן לְעִילָא, וְלֹא יִקְטְרוּגוּ
עֲלֵיהוּ.

כְּדִין כְּרוּזָא נִפְיָק וְאָמַר, עֲלָאִין וְתַתְּאִין אֲצִיתוּ,
מָאן אִיְהוּ גַם רוּחָא בְּמִלֵּי דְאוֹרִיָּיתָא,
מָאן אִיְהוּ דְכָל מְלוּי בְּגִין לְמַגְבַּה בְּמִלֵּי
דְאוֹרִיָּיתָא בְּגִין דְּתַנִּינָן, דְּבַר נֶשׁ בְּעִי לְמַהוּי
שְׁפִיל בְּהָאִי עֲלֵמָא בְּמִלֵּי דְאוֹרִיָּיתָא, דְּהָא לִית
גְּבָהוּ בְּאוֹרִיָּיתָא, אֲלֵא בְּעֲלֵמָא דְאִתִּי.

בְּקְדוּשְׁתָּא דָא, בְּעִינָן לְאִסְתַּמְרָא, וְלֵאגְנָזָא לָהּ
בֵּינָנָא, בְּגִין דְּנִתְקַדֵּשׁ גּוֹ קְדוּשָׁה
בְּרִישָׁא וּבְסוֹפָא. יִתִּיר מֵאִינוּן קְדוּשָׁן דְּאִמְרֵי
בְּהָדָן מְלֹאכִי עֲלָאִי. קְדוּשָׁה דְּאָנָן מְקַדְּשִׁי
בְּשִׁבְחָא דְאָנָן מְשַׁבְּחָן לְמְלֹאכִי עֲלָאִי, וּבְגִין
שְׁבַחָא דָא, שְׁבַקִּין לָן לְמַעְאֵל גּוֹ תְרַעֵי עֲלָאִי,
וְעַל דָּא אָנָן אִמְרִין קְדוּשָׁה דָא (דף קכ"ט ע"ב)
בְּלִשׁוֹן הַקְדָּשׁ, וְשַׁבְּקִין לָן בְּרַחֲמֵינוּ, לְמִיעַל
תְרַעִין דְּלְעִילָא, מִגּוֹ דְּאָנָן מְשַׁבְּחִין לוֹן
בְּסִדּוּרָא דְלַהוּן. (ס"א דִּלּוֹ) וּבְגִין כֶּף, אָנָן נִטְלִין
קְדוּשָׁן יִתִּיר, וְעֵאֲלִין תְרַעִין עֲלָאִין.

וְאִי תִימָא רַמְאוֹתָא הִיא. לָאוּ הִכִּי. אֲלֵא
מְלֹאכִי עֲלָאִי אִינוּן קְדִישִׁין יִתִּיר מִינָן,
וְאִינוּן נְטִלֵי קְדוּשְׁתָּא יִתִּיר, וְאֵלְמֵלֵא דְאָנָן
נְטִלִין וּמְשַׁכִּין עֲלָן קְדוּשָׁאן אֲלִין, לֹא נִיכוּל
לְמַהוּי חֻבְרִים בַּהֲדִיָּהּ, וַיִּקְרָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיף

הוא לא ישתלים עילא ותתא בזמנא חדא. ועל דא אנן משתדלין למיהוי עמהון חברים, ויסתלק יקרא דקודשא בריך הוא עילא ותתא בזמנא חדא.

קדושה די בסופא, איהי תרגום, כמה דאוקימנא. ודא אפילו יחיד יכיל לומר לה, אינון מלי דתרגום. אבל מלין דלשון הקדש דקדושה, לאו אינון אלא בעשרה, בגין דלשון הקדש שכינתא מתחברא בהדיה. ובכל קדושה דשכינתא אתיא, לאו איהו אלא בעשרה. דכתיב, (ויקרא כב) ונקדשתי בתוך בני ישראל וגו', בני ישראל אינון לשון הקדש ודאי, ולא שאר עמין דאית לון לישן אחרא.

ואי תימא, הא קדוששתא דקדיש, דאיהו תרגום, אמאי לאו איהו ביחיד. תא חזי, קדוששתא דא, לאו איהו פשאר קדוששא דאינון משלשין. אבל קדוששתא דא, איהי סלקא בכל סטרין, לעילא ותתא ובכל סטרי מהימנותא, ותברא מנעולין וגושפנקן דפרזלא, וקליפין בישין, (ס"א ודא איהו שכתא דאסתלק ביה יקרא דקודשא בריך הוא נתיב משכתא אחרא. ואסתלקו דא נתיב מכלא, סאי טעמא, בגין דאיהו גרים לאתרפאי סטרא אחרא ולאסתלקא) לאסתלקא יקרא דקודשא בריך הוא על פלא, ואנן בעינן למימר לה בלישנא דסטרא אחרא, ולא תבא בחילא תקיף, אמן יהא שמיה רבא מברך, בגין דיתבר חילא דסטרא אחרא, ויסתלק קדשא בריך הוא ביקריה על פלא. וכד אתבר בקדוששתא דא חילא דסטרא אחרא, קדשא בריך הוא אסתלק ביקריה, ואדפר לבנוי, ואדפר לשמיה. ובגין דקודשא בריך הוא אסתלק ביקריה בקדוששתא דא, לאו איהי אלא בעשרה.

חברים עמם, וכבוד הקדוש ברוך הוא לא ישתלם למעלה ולמטה בזמן אחד, ועל זה אנו משתדלים להיות עמם חברים, ויתעלה כבוד הקדוש ברוך הוא למעלה ולמטה בזמן אחד.

הקדשה שבסוף היא תרגום, כמו שבארנו, וזה אפלו יחיד יוכל לומר אותה, אותם דברי התרגום. אבל דברי לשון הקדש של הקדשה אינם אלא בעשרה, פי השכינה מתחברת עם לשון הקדש, ולכל קדשה שהשכינה באה, אין זה אלא בעשרה, שכתוב (ויקרא כב) ונקדשתי בתוך בני ישראל וגו'. בני ישראל הם לשון הקדש ודאי, ולא שאר עמים שיש להם לשון אחרת.

ואם תאמר, הרי הקדשה של הקדיש, שהיא תרגום, למה אינה ביחיד? בא וראה, קדשה זו אינה כשאר הקדשות שהם משלשים. אבל קדשה זו היא עולה בכל הצדדים, למעלה ולמטה ולכל צדדי האמונה, ושוכרת מנעולים וחותמות של ברזל וקלפות רעות (זהו השבח שמתעלה בו כבוד הקדוש ברוך הוא

יותר משבח אחר. והתעלות זו יתרה מהכל. מה הטעם? משום שהוא גורם להרפות את הצד האחר ולהעבירו) להעלות את כבוד הקדוש ברוך הוא על הכל, ואנו רוצים לומר אותה בלשון של הצד האחר ולהשיב בכח חזק: אמן יהא שמיה רבא מברך, כדי שישתפר פחו של הצד האחר, ויתעלה הקדוש ברוך הוא בכבודו על הכל. וכשנשפך בקדשה זו פחו של הצד האחר, הקדוש ברוך הוא מתעלה בכבודו, ונזכר לבנוי, ונזכר לשמו. ומשום שהקדוש ברוך הוא מתעלה בכבודו בקדשה הזו, אינה אלא בעשרה.

ובד'שון זו על פ'רחו של הצד
האחר הוא נכפה, ונשבר כחו,
ומתעלה כבוד הקדוש ברוך הוא
ושובר מנעולים וחומות
ושלשלאות חזקות וקלפות
רעות, ונזכר הקדוש ברוך הוא
את שמו ואת בניו. אשריהם העם
הקדוש שהקדוש ברוך הוא נתן
להם תורה קדושה לזכות בה
לעולם הבא.

אמר רבי שמעון לחברים,
אשריכם לעולם הבא, וכיון
שהתחלנו בדברים של כתר
המלכות העליונה, אומר אני
בשבילכם (בתוככם), והקדוש ברוך
הוא נתן לכם שכר באותו העולם.
ואתו הבל פיכם יתעלה למעלה
כאלו אתם המעוררים את
הדברים הללו.

פתח ואמר, וזאת התרומה אשר
תקחו מאתם זהב וכסף ונחשת.
פסוק זה הוא לצד עליון, והוא
לצד תחתון. הוא לצד עליון -
בצד הקדשה, והוא לצד תחתון
- בצד האחר. בא וראה, כשברא
הקדוש ברוך הוא את העולם,
התחיל לברא מצד הפסוק, שהוא
לימין, משום שאותו כסף היה
מלמעלה. ובמעשה המשכן,
שהוא כמו שלו, התחיל מצד
שמאל ואחר כך מצד ימין, משום
שהמשכן היה מצד שמאל, ולכן
התחיל פאן מצד משמאל, ושם
מצד ימין, וזאת התרומה וגו'.

וכתוב (תהלים נה) ערב ובקר
וצהרים וגו'. פסוק זה פ'רשוהו
ונתבאר, אבל פאן ע'דן וע'דנים
הוא של תפלת כל היום,
והחברים התעוררו בשלשת
הזמנים הללו. ערב זוהי
אספקלריה שלא מאינה, ובקר
זוהי אספקלריה המאירה,

ובד'שנא דא, על פ'רחיה דסטרא אחרא
אתכפיא, ואתתבר חיליה, ואסתלק
יקרא דקודשא בריך הוא, ותבר מנעולין
וגושפנקן ושלשלאן תקיפין, וקליפין בישיין,
ואדפר קדשא בריך הוא לשמיה ולבנוי.
זפאין אינון עמא קדישא דקודשא בריך הוא
יהב לן אורייתא קדישא, למזפי בה לעלמא
דאתי.

אמר רבי שמעון לחברייא, זפאין אתון
לעלמא דאתי, וכיון דשרינן מלין
דכתרא דמלכותא עלאה אימא אנא בגיניכו
(ג"א בגוויכו) וקודשא בריך הוא יהיב לכוז אגרא
בהווא עלמא. והווא הבל דפומיכו, יסתלק
לעילא, פאילו אתון מתערין מלין אלין.

פתח ואמר (שמות כה) וזאת התרומה אשר תקחו
מאתם זהב וכסף ונחשת. האי קרא
איהו לסטרא עלאה, ואיהו לסטרא תתאה.
איהו לסטרא עלאה, בסטרא דקדושה. ואיהו
לסטרא תתאה, בסטרא אחרא. תא חזי, פד
פרא קדשא בריך הוא עלמא, שארי למברי
מסטרא דכספא, דאיהו ימינא, בגין דהווא
כספא הוה מלעילא. ובעובדא דמשפנא,
דאיהו כגוונא דיליה, שארי מסטרא
דשמאלא, ולבתר מסטרא דימינא. בגין
דמשפנא מסטרא דשמאלא הוה, ועל דא
שארי הכא מסטרא דשמאלא, והתם מסטרא
דימינא, וזאת התרומה וגו'.

וכתיב (תהלים נה) ערב ובקר וצהרים וגו', האי
קרא אוקמוה ואתמר, אבל הכא ע'דן
ע'דנין הוא דצלותא דכל יומא. וחברייא
אתערו בהני תלת זמנין. ערב, דא היא
אספקלריאה דלא נהרא. ובקר, דא היא
אספקלריאה דנהרא. וצהרים, (לאו האי אתר דאקרי חשה, אלא אתר איהו דנקימא בין האי להאי,

וְצִהְרִים - (אין זה מקום שנקרא חשף, אלא הוא מקום שעומד בין זה לזה, אבל הזמן של תפלת מנחה) מקום שהוא נקרא חשף, שאחוזו בערב ועומד זה עם זה.

וְכִּי שְׂנֵאֲמַר צִהְרִים, שהוא תקף חזק השמש, הוא נקט בלשון מעלה. וכך היא הדרך - לאיש שחר קוראים לו לכן, ונקט לשון מעלה, ולפעמים קוראים ללכן שחר, שפתיב (במדבר יב) כי אשה כשית לקח. (עמוס ט) הלא כבני כשיים אתם לי וגו'.

עֲרַב זֶה - תפלת ערבית. ומשום שבערב הזה מתערב הצד האחר שמחשיף את אורו ושולט בלילה, שמו לו רשות, ואין לו זמן קבוע. אמורים ופרדים מתאכלים בזמן הזה, ומכאן נזונים כמה קבוצות של שרים שיוצאים ושולטים בלילה.

וְאִם תֹּאמַר, אם כך, הרי שנינו שכל אותם בעלי הצד האחר של רוח הטמאה לא שולטים בארץ הקדושה, והרי מעוררים אותם ישראל בזה, ואסור לעוררם לשרות על הארץ הקדושה.

אֵלָּא בְּלִילָה אֹתוֹ הֶעֱשֵׂן עוֹלָה, ולא עולה כמו שבקרבן אחר, שהיה העשן עולה בדרך ישר, וכאן היה עולה אותו עשן לנקב אחד של הצפון, ששם כל מדורים של רוחות רעות. וכיון שאותו עשן עולה ומעקם דרך לאותו צד, כלם היו נזונים ועומדים ונכנסים למקומם, ולא היו יוצאים ושולטים בעולם.

מִמַּנְה אֶחָד עוֹמֵד לְאוֹתוֹ הֵצֵד שֶׁל אֹתוֹ נִקֵּב שֶׁבְּצִפּוֹן, בְּכֹל אוֹתָם קְבוּצוֹת שֶׁל שָׂרִים, וְשֵׁמוֹ סַנְגִּירִי"א, וּבִשְׂעֵה שְׂאוֹתוֹ עֶשֶׂן מְעַקֵּם דְּרָכָו וְעוֹלָה, הַמַּמְנֶה הַזֶּה וְשָׂרִים אֶלְף רְבוּא מַחְנוֹת אַחֲרוֹת, כֻּלָּם מִתְעַתְּדִים לְקַבְּלוֹ

אֶבֶל זְמַנָּא דְּגִלּוּתָא דְּמִנְחָה) אַתְר דְּאַתְקָרִי חֲשָׁף אִיהוּ, דְּאַחֲדִיד בְּעֶרְב, וְקִימָא דָּא עִם דָּא.

וְכִּי דְאַתְמַר צִהְרִים, דְּאִיהוּ תוֹקְפָא דְשִׁמְשָׁא. לִישְׁנָא מֵעֲלִיא נִקֵּט. וְהִכִּי אִיהוּ אֲרַחָא, לְבַר נָשׁ אוֹכֵם, (דף ק"ז ע"א) קָרָאן לִיה חָוּוּר, וְלִישְׁנָא מֵעֲלִיא נִקֵּט, וְלְזִמְנִין לְחָוּוּר קָרָאן לִיה אוֹכֵם, דְּכַתִּיב, (במדבר יב) כִּי אִשָּׁה כּוֹשֵׁית לָקַח (עמוס ט) הֲלֹא כְּבָנֵי כּוֹשִׁיִּים אַתֶּם לִי וְגו'.

עֲרַב דָּא, צְלוֹתָא דְעֶרְבִית. וּבְגִין דְּבְעֶרְב דָּא אַתְעֲרַב בֵּיה סְטָרָא אַחְרָא, דְּחֲשִׁיף נְהוּרִיה, וְשִׁלְטָא בְּלִילָא, שׁוּוּ לִיה רְשׁוֹת, וְלִית לִיה זְמַן קָבֵע, אֲמוּרִין וּפְדָרִין מִתְאַכְלִין בְּהַאי זְמַנָּא, וּמִכָּאן אֲתַזְנוּ כַּמָּה חֲבִילֵי טְהִירִין, דְּנִפְקִין וְשִׁלְטִין בְּלִילָא.

וְאִי תִימָא, אִי הִכִּי, הָא תְּנִינָן, דְּכָל אֵינּוֹן מְאָרִי סְטָרָא אַחְרָא דְרוּחַ מְסַאָבָא, לָא שִׁלְטִי בְּאַרְעָא קְדִישָׁא, וְהָא מִתְעַרֵי לֹוֹן יִשְׂרָאֵל בְּהַאי, וְאַסִיר לְאַתְעָרָא לֹוֹן לְשָׂרִיא עַל אֲרַעָא קְדִישָׁא.

אֵלָּא בְּלִילָא, הֵהוּא תְּנַנָּא סְלִיק, וְלָא סְלִיק פְּגוּוּנָא דְקָרְבָנָא אַחְרָא, דְּהוּה סְלִיק תְּנַנָּא בְּאַרְח מִיִּשְׂרָאֵל, וְהִכָּא הוּה סְלִיק הֵהוּא תְּנַנָּא לְחַד נּוֹקְבָא דְצִפּוֹן, דְּתַמָּן כָּל מְדוּרִין דְרוּחִין בִּישׁוּן, וְכִיּוֹן דְּהֵהוּא תְּנַנָּא סְלִיק וְעָקִים אֲרַח לְהֵהוּא סְטָרָא כְּלָהוּ הוּוּ מִתְזַנִּין וְקִימִין וְעָאֲלִין בְּדוּכַתִּיָּהוּ, וְלָא הוּוּ נִפְקִין וְשִׁלְטִין בְּעֵלְמָא.

חַד מְמַנָּא קִימָא לְהֵהוּא סְטָרָא, עַל הֵהוּא נּוֹקְבָא דְצִפּוֹן, בְּכָל אֵינּוֹן חֲבִילֵי טְהִירִין, סַנְגִּירִי"א שְׂמִיָּה, וּבִשְׂעֵתָא דְהֵהוּא תְּנַנָּא עָקִים אֲרַחִיָּה וְסְלִיק, הָאִי מְמַנָּא וְשִׁתִּין אֶלְף רְבוּא מְשָׂרִיין אַחְרֵנִין, כְּלָהוּ מִתְעַתְּדִין לְקַבְּלָא לִיה, וְלְאַתְזָנָא מַיָּה, וְקִימִין בְּהֵהוּא נּוֹקְבָא,

ולהזון ממנו, ועומדים באותו נקב, ונכנסים בפתח אחד שנקרא קרי, וזהו סוד הכתוב (ויקרא כ) ואם תלכו עמי קרי וגו'. וכתוב, והלכתי עמכם בחמת קרי. באותו רגז היוצא מהפתח של קרי.

ואלו הם שמשוטטים בלילה, ובשעה שהנשמות יוצאות לעלות להראות למעלה, הם יוצאים ומקטרגים בהם, ולא יכולים לעלות ולהראות למעלה, פרט לאותם חסידים קדושים עליונים שהם בוקעים רקיעים ואוירים ועולים, וקבוצות השרים הללו יוצאים ומודיעים דברים פוזבים לבני אדם, ונראים להם בדמיות אחרות, וצוחקים עליהם, עד ששופכים זרע, ונקראים בעלי קרי, משום שאותם שיוצאים מפתח הקרי גרמו להם. ובשעה שמתאפלים אמורים ופדרים, אותו עשן היה מרנה אותם וזן אותם. כפי כבודם כך מזונם מה שראוי להם. ובזה לא יצאו ולא משוטטים בארץ הקדושה.

ערב, כמו שנאמר (שמות יב) וגם ערב רב עלה אותן קבוצות שרים מתערבים בשלטון הלילה, ולכן לא שמו את תפלת ערבית חובה, שאין מי שיכול לתקנה כמו יעקב, שהוא היה בעל (מטהר) המשכן ומתקן אותו כראוי.

ואף על גב שהיא רשות, תפלה זו היא כדי להגן עלינו מתוך פחד בלילות, מתוך פחד של כמה צדדים של הגיהנם, שהרי באותה שעה טורדים את הרשעים בגיהנם על כל אחד שנים מאשר ביום. ולכן מקדימים ישראל לומר "והוא רחום", שהוא משום פחד הגיהנם. ולא דין אחר אסור

ועאלין פחד פתחא דאקרי קרי, ודא איהו רזא דכתיב, (ויקרא כו) ואם תלכו עמי קרי וגו', וכתוב, והלכתי עמכם בחמת קרי, בההוא רוגזא דנפיק מפתחא דקרי.

ואלין אינון דמשטטי בליליא, ובשעתא דנשמתין נפקין לסלקא, לאתחזאה לעילא, אינון נפקין, ומקטרגן לון, ולא יכלין לסלקא ולאתחזאה לעילא, בר אינון חסידי קדישין עליונים, דאינון בקעין רקיעים ואוירים וסלקין. ואלין חבילי טהירין נפקין, ומודיעין מלין פדיבין לבני נשא, ואתחזיין לון בדיוקנין אחרנין, וחייכאן בהו, עד דאושדין זרעא, ואקרון מאריהון דקרי, בגין דאינון דנפקין מפתחא דקרי, גרמי לון. ובשעתא דמתאפלי אמורין ופדרין, ההוא תננא הוי רוי לון, וזן לון, פפום יקרא דלהון, הכי מזונא דלהון, מה דאתחזי לון. ובחאי, לא נפקו, ולא משטטי בארעא קדישא.

ערב: כמה דאת אמר, (שמות יב) וגם ערב רב עלה אתם, דכל אינון חבילי טהירין, אינון מתערבי בשולטנו דליליא. ועל דא לא שויהא חובא לצלותא דערבית, דלית מאן דיכיל לאתקנא לה פיעקב, דאיהו הוה מארי (מדבי) משפנא, ומתקן ליה כדקא יאות.

ואף על גב דאיהו רשו, צלותא דא איהו לאגנא עלן מגו פחד בלילות, מגו פחד דכמה סטרין דגיהנם, דהא בההיא שעתא טרדי לחייביא בגיהנם, על חד תרין מביממא. ובגין כך, מקדמי ישראל למימר והוא רחום, דאיהו בגין פחד דגיהנם. ובשפת דלא אשתכח פחד דינא דגיהנם, ולא דינא אחרא, אסיר לאתערא ליה, דאתחזי

לְעוֹרְרוּ, שְׁנֵרְאָה שְׁהָרִי אֵין לוֹ
רְשׁוּת לְשִׁבְתָּ לְהַעֲבִיר אֶת הַדִּין
מִהָעוֹלָם.

וּפְחַד שֶׁל קִטְרוּג הַנְּשִׁמוֹת,
כְּשֵׁרוּצוֹת לַעֲלוֹת לְמַעְלָה כְּדִי
לְהִרְאוֹת לְפָנֵי רַבּוֹנָם. וְלִכֵּן אָנוּ
מִקְדִּימִים "שׁוֹמֵר אֶת עֲמוֹ יִשְׂרָאֵל
לְעַד אָמֵן". פְּחַד שֶׁל כְּמָה מְזִיקִים
וְקִטְרוּגִים שְׁנִמְצָאִים בְּלִילָה, וְיֵשׁ
לָהֶם רְשׁוּת לְהַזִּיק לְמִי שְׁיוּצָא
הַחוּצָה מִשְׁעַר בֵּיתוֹ, וְלִכֵּן אָנוּ
מִקְדִּימִים "וְשׁוֹמֵר צִאתָנוּ וּבִאֲנוּ".
וְעַל כֵּן זֶה, מִתּוֹךְ פְּחַד שֶׁל כָּל זֶה
אָנוּ מִפְּקִידִים הַגּוֹפּוֹת, הַרוּחוֹת
וְהַנְּשִׁמוֹת לְמַלְכוּת הָעֲלִיּוֹנָה,
שְׁשִׁלְטוֹן הַכֹּל בְּיַדֶּיהָ, וְעַל זֶה
תְּפַלֵּת עֲרַבִּית בְּכָל לַיְלָה וְלַיְלָה.
עֲתָה שְׁקַרְבָּנוֹת וּמִזְבְּחוֹת לֹא
נִמְצְאוּ, אָנוּ עוֹשִׂים כָּל הַתְּקוּנִים
שְׁאָנוּ עוֹשִׂים עַל הַסּוּד הַזֶּה.

בְּחֻצוֹת הַלַּיְלָה, כְּשִׁמְתַּעֲוֹרְרֵת רוּחַ
צָפוֹן, מְכָה בְּכָל אוֹתָם מְדוּרֵי
הַרוּחוֹת הַרְעוּת, וְשׁוֹבֵר אֶחָד (סלע
חוק) אֶת הַצֵּד הָאֲחֵר, וְנִכְנָס
וּמְשׁוֹטֵט לְמַעְלָה וּמַטָּה, וְכָל
אוֹתָן קְבוּצוֹת שֶׁל מַחְבְּלִים
נִכְנָסוֹת לְמִקְוֵם, וְנִשְׁבֵּר פְּחוֹן וְלֹא
שׁוֹלְטוֹת. וְאֵז הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
נִכְנָס לְהַשְׁתַּעֲשֵׁעַ עִם הַצְּדִיקִים
בְּגֵן עֵדֶן, וְהָרִי נִתְבָּאֵר.

בְּשִׁבְא הַבְּקָר, אוֹר הַנּוֹר שְׁשִׁלַּט
בְּלַיְלָה נִגְנָו מִלְּפָנֵי אוֹר הַיּוֹם, וְאֵז
הַבְּקָר שׁוֹלֵט, וּמַעֲבֵר שְׁלִטוֹנוֹ שֶׁל
הָעֵרֶב. (א) הַבְּקָר הַזֶּה הוּא בְּקָר
שֶׁל אוֹר רֵאשׁוֹן, הַבְּקָר הַזֶּה
מְשָׁלִים טוֹב לְכָל הָעוֹלָמִים. מִמֶּנּוּ
נִזּוֹנִים עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים. זֶה
מִשְׁקָה אֶת הַגֵּן. זוֹהִי שְׁמִירָה שֶׁל
כָּל הָעוֹלָם. כָּאֵן הַסּוּד לִיּוֹדְעֵי
מִדִּין: מִי שְׁרוּצָה לְצֵאת לְדֶרֶךְ,
יָקוּם בְּנֵגָה, וְיִשְׁגִּיחַ בְּהַתְּבַוְּנוֹת
לְפִי שְׁעָה לְצַד מְזֻרָה, וְיִרְאֶה
כְּמִרְאֵה אוֹתִיּוֹת שְׁמִפּוֹת בְּרִיקָע,
זוֹ עוֹלָה זוֹ יוֹרְדֵת, וְאֵלָה הֵם

דְּהָא לִית רְשׁוּ לְשִׁבְתָּ לְאַעֲבָרָא דִּינָא מְעֻלְמָא.
וּפְחַד דְּקִטְרוּגָא דְנִשְׁמָתִין, כִּד בְּעָאן לְסִלְקָא
לְעִילָא, לְאַתְחִזְזָא קָמִי מְאָרִיהוֹן. וּבְגִין
כִּף אָנן מִקְדִּימִים, שׁוֹמֵר אֶת עֲמוֹ יִשְׂרָאֵל לְעַד
אָמֵן. פְּחַד דְּכְמָה מְזִיקִין וְקִטְרוּגִין דְּמִשְׁתַּפְּחִי
בְּלִילָא, וְאִית לוֹן רְשׁוּ לְנִזְקָא, לְמָאן דְּנִפְיָק
מִתְּרַע בֵּיתִיהָ לְבָר, וּבְגִין כִּף אָנן מִקְדִּימִים,
וְשׁוֹמֵר צִאתָנוּ וּבִאֲנוּ.

וְעַל כֵּן דָּא, מִגּוֹ דְּחִילוֹ דְּכָל דָּא, אָנן
מִפְּקִידִין גּוֹפִין רוּחִין וְנִשְׁמָתִין,
לְמַלְכוּתָא עֲלָאָה, דִּי שׁוֹלְטָנוּ דְּכֻלָּא בִּידְהָא.
וְעַל דָּא צְלוֹתָא דְּעֲרַבִּית, בְּכָל לַיְלָא וְלַיְלָא.
הַשְׁתָּא דְּקַרְבָּנִין וּמִדְּבַחֵן לֹא אֲשַׁתְּכַחוּ, אָנן
עַבְדֵּינָן כָּל תְּקוּנִין דְּאָנן עַבְדִּין עַל רְזָא דְנָא.
בְּפִלְגּוֹ לַיְלָא, כִּד רוּחַ צָפוֹן אֲתַעַר, בְּטַשׁ בְּכָל
אֵינּוֹן מְדוּרֵין דְּרוּחִין בִּישִׁין, וְתַבֵּר חַד
(מְנַרָא תְּקִיפָא) סְטָרָא אֲחֵרָא, וְעָאֵל וְשָׂאֵט לְעִילָא
וְתַתָּא, וְכָל אֵינּוֹן (דף ק"ג ע"ב) חֲבִילֵי טְהִירִין
עֵיילִין לְדוּכְתֵייהוּ, וְאַתְבַּר חִילֵייהוּ וְלֹא
שְׁלִטִין. וּכְדִין קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָאֵל
לְאַשְׁתַּעֲשֵׁעַ עִם צְדִיקָיָא בְּגִנְתָּא דְּעֵדֶן, וְהָא
אַתְמַר.

כִּד אֲתִי צְפָרָא, נְהוּרָא דְשִׁרְגָא דְשְׁלִטָא
בְּלַיְלָא, אֲתַגְנִיז מִקָּמִי נְהוּרָא דִּימְמָא,
כְּדִין בְּקָר שְׁלִטָא, וְאַתְעַבֵּר שׁוֹלְטָנוּ דְּעֵרֶב,
(וּבְרִין) הָאִי בְּקָר, אִיהוּ בְּקָר דְּאוֹר קְדָמָאָה,
הָאִי בְּקָר, אֲשָׁלִים טִיבוּ לְעֻלְמִין כְּלָהוּ. מְנִיָּה
אַתְזָנוּ עֲלָאִין וְתַתָּאִין. הָאִי אֲשָׁקִי לְגִנְתָּא.
הָאִי אִיהוּ נְטִירוֹ דְּכָל עֻלְמָא. הֵכָא רְזָא
לְיַדְעֵי מִדִּין, מָאן דְּבַעֵי לְמִיפְקַ לְאַרְחָא, יָקוּם
בְּנֵגָהָא, וְיִשְׁגַּח בְּאַסְתְּפְלוּתָא לְפוּם שְׁעָתָא,
לְסִטְר מְזֻרָה, וְיַחְמִי כַּחֲזוֹ דְּאַתְוּוֹן דְּבִטְשֵׁי
בְּרִיקָעָא, דָּא סְלִיק וְדָא נַחִית. וְאַלִין אֵינּוֹן

התנוצצות האותיות שנקראו בהם שמים וארץ.

אם הוא יודע בסוד אותן האותיות, שהם סוד השם הקדוש של ארבעים ושנים אותיות, ויזכירן כראוי ברצון הלב, יראה תוך אור הנגה של הרקיע שש יודיים, שלש לצד ימין ושלוש לצד שמאל, ושלוש ווי"ם שעולות ויורדות ונוצצות ברקיע. והן האותיות של ברפת פהנים, ואז תפלל תפלתו ויצא לדרך, ודאי שכינה מקדימה עמו. אשרי חלקו.

בשבא הבקר הזה, עמוד אחד נעוץ בצד דרום לתוף מתיחת הרקיע שעל גבי הגן, חוץ מאותו עמוד שנעוץ באמצע הגן. ועמוד זה מאיר באור של שלשה גונים מרקם בארגמן. באותו העמוד קים ענף אחד, ובאותו ענף נודמנו שלש צפרים, מתעוררות צפצוף לשבח.

פתח אחד ואמר, (תהלים קיג) הללויה הללו עבדי ה' הללו את שם ה'. פותח השני ואומר, יהי שם ה' מבורך מעתה ועד עולם. פותח השלישי ואומר, ממזרח שמש עד מבוא מהלל שם ה'. אז הפרוז מקדים וקורא, הנדמנו קדושים עליונים, אותם המשבחים את רבונם התתקנו לשבח היום. ואז נפרדים היום מהלילה. אשרי חלקו של מי שקם בבקר מתוף תשבחתה של תורה שלמד בלילה, באותו זמן של תפלת הבקר.

בתוב, (ישעיה כא) אמר שמר אתא בקר וגם לילה אם תבעיון בעיו שבו אתיו. פסוק זה פשוטה על גלות ישראל שיושבים בתוף בני שעיר, וישראל אומרים לקדוש-ברוך-הוא: שמר מה מלילה - מה יהיה עלינו מהגלות הזו שדומה

נציצו דאתון, דאתברון בהו שמיא וארעא. אי איהו ידע ברזא דאינון אתון, דאינון רזא דשמא קדישא, דארבעין ותרין אתון, וידכר לון פדקא חזי, ברעותא דלבא. יחמי גו נהירו דנגהא דרקיעא שית יודיים, תלת לסטר ימינא, ותלת לסטר שמאלא. ותלת ווין, דסלקין ונחתין ונצאי ברקיעא. ואינון אתון דברפת פהנים, וכדין יצלי צלותיה, ויפוק לארחא, ודאי שכנתא אקדימת עמיה, זפאה חולקיה.

בר אתי האי בקר, עמודא חד נעוץ בסטר דרום, לגו מתיחו דרקיעא, דעל גבי גנתא. בר מהווא עמודא, דאיהו נעוץ באמצעו דגנתא. ועמודא דא, איהו נהיר בנהירו דתלת גוונים, מרקמא דארגוונא. בהווא עמודא, קיימא ענפא חדא, בהווא ענפא, אתעתדו תלת צפרין, מתערין צפצפא לשבחא.

פתח חד ואמר, (תהלים קיג) הללויה הללו עבדי יי' הללו את שם יי'. פתח תניינא ואמר, יהי שם יי' מבורך מעתה ועד עולם. פתח תליתאה ואמר, ממזרח שמש עד מבוא מהולל שם יי'. פדין פרוזא קדים וקרי אתעתדו קדישי עליונים, אינון דמשבחן למאריהון, אתתקנו בשבחא דיממא. פדין אתפרשון יממא מן ליליא. זפאה חולקיה, מאן דקם בצפרא, מגו תושבחתא דאורייתא, דלעי בליליא. בהווא זמנא צלותא דצפרא.

בתיב, (ישעיה כ"א) אמר שומר אתא בקר וגם לילה אם תבעיון בעיו שבו אתיו, האי קרא אוקמוה ליה, על גלות דישראל, דיתבי גו בני שעיר, וישראל אמרי לקודשא ברין הוא, שומר, מה מלילה, מה תהא עלן מן

גְלוּתָא דָא, דְדַמֵי לַחֲשׂוּכָא דְלִילָא. מַה כְּתִיב, אָמַר שׁוֹמֵר, דָּא קִדְשָא בְרִיךְ הוּא, אַתָּא בְקָר, כְּבָר נְהִירְנָא לְכוּ בְגְלוּתָא דְמַצְרַיִם, וְאַסִּיקְנָא לְכוּ וְקָרִיבִית יִתְכוּן לְפוּלְחָנִי, וְאוּרִייתָא יְהִיבִית לְכוּן, בְּגִין דְתַזְפוּן לַחֲיֵי עַלְמָא. שְׁבַקְתוּן אוּרִייתִי, וְגַם לִילָה, אַעֲיִלְנָא לְכוּ בְגְלוּתָא (כ"א) דְכַבֵּל, וְאַסִּיקְנָא לְכוּ. שְׁבַקְתוּן אוּרִייתִי כְּמַלְקְדַמִּין, אַעֲיִלְנָא לְכוּ בְגְלוּתָא) כְּמַלְקְדַמִּין. אִם תְּבַעֲיוּן בְּעֵיו כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (ישעיה לז) דְרָשׁוּ מֵעַל סֵפֶר יִי' וְקִרְאוּ, וְתַמְזַן תִּשְׁפַּחוּן בְּמָה תְלִיא גְלוּתָא דְלְכוּן, וְגֵאוּלָּה דְלְכוּן, וְכַד תְּבַעֲיוּן בָּהּ, הִיא תִימָא וְתַכְרִיז קְמִיִּכוּ. שׁוּבוּ אֲתִיו. שׁוּבוּ בְתִשׁוּבָה שְׁלִימָתָא, וּמִיד אֲתִיו וְאַקְרִיבוּ לְגַבְאִי. (נ"א וּבְרָא דְהָאִי קְרָא)

וְכֵהָאִי קְרָא כְתִיב, מִשָּׂא דוּמָה. וְרָזָא דָא, בְּשִׁית דְרָגִין דְנְבוּאָה (בְּחִמְשָׁה אֲרַחֲיוֹן) אֲתַמַּר לְנְבִיאִי. בְּמַחְזֵ"ה. בְּחַזוֹ"ן. בְּחַזִּיו"ן. בְּחַזוֹ"ת. בְּדַבְ"ר. בְּמַש"א. וְכֵלְהוּ חֲמִשָּׂא כְּלָהוּ כְּמֵאן דְחָמֵי בְתַר פּוֹתְלָא, הֵהוּא נְהִירוּ דְנְהוּרָא. וּמְנַהוּן, כְּמֵאן דְחָמֵי נְהוּרָא דְשִׁמְשָׂא מְגוּ עֲשִׂישִׁתָּא. אֲבָל מִשָּׂא, הוּי, כַּד מְטִי הֵהוּא נְהוּרָא בְטוּרַח סְגִי וְאַיְטְרַח מְלוּי עֲלוּי, דְלָא יְכִיל לְאַתְגְּלִיא לֵיהּ, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (במדבר יא) לְשׁוּם אֶת מִשָּׂא כָּל הָעָם הַזֶּה עָלַי. וּבְגִין כַּךְ, מִשָּׂא.

וְכֵהָאִי מִשָּׂא דוּמָה, טוּרַח סְגִיאָה, דְלָא יְכִיל לְאַתְגְּלִיא וְאִיהוּ נְבוּאָה בְלַחֲשׁוֹ, וְקִימָא בְלַחֲשׁוֹ. אֲלִי קוּרָא מִשְׁעִיר הֵכָא לָא אֲתַגְּלִיא מָאן אָמַר אֲלִי קוּרָא מִשְׁעִיר. אִי קִדְשָׂא בְרִיךְ הוּא, אִי נְבִיאָה מְהִימְנָא. אֲבָל נְבוּאָה דָא וְדָאִי קִימָא בְלַחֲשׁוֹ, גוּ רָזָא דְמְהִימְנוּתָא עֲלָאָה, וּמְגוּ רָזָא סְתִימָאָה, נְבִיאָה מְהִימְנָא אָמַר, דְלִיהּ הָוָה קְרָא קְלָא בְרָזָא דְמְהִימְנוּתָא, וְאָמַר אֲלִי קוּרָא מִשְׁעִיר.

לַחֲשַׁכְתָּ הַלִּילָה? מַה כְּתוּב? אָמַר שׁוֹמֵר. זֶה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. אַתָּא בְקָר - כְּבָר הָאֲרִיתִי לָךְ בְּגְלוּת מַצְרַיִם, וְהַעֲלִיתִי אֶתְכֶם וְקָרַבְתִּיכֶם לְעַבְדִּי, וְנָתַתִּי לְכֶם תּוֹרָה כְּדִי שְׁתַּזְכְּרוּ לַחֲיֵי עוֹלָם. עֲזַבְתֶּם תּוֹרָתִי, וְגַם לִילָה - הַכְּנַסְתִּיכֶם לְגְלוּת (כָּבֵל וְהַעֲלִיתִיכֶם. עֲזַבְתֶּם תּוֹרָתִי מִמְקַדְשִׁי, וְהַכְנַסְתִּי אֶתְכֶם לְגְלוּת) מִמְקַדְשִׁי. אִם תְּבַעֲיוּן בְּעֵיו - כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (שם לד) דְרָשׁוּ מֵעַל סֵפֶר ה' וְקִרְאוּ, וְשֵׁם תִּמְצְאוּ בְּמָה תִּלְוֶיהָ גְלוּתְכֶם וְגֵאוּלְתְכֶם. וְכִשְׁתַּבְּעִיוּן בָּהּ, הִיא תֵאמַר וְתַכְרִיז לְפָנֶיכֶם: שׁוּבוּ אֲתִיו. שׁוּבוּ בְתִשׁוּבָה שְׁלָמָה, וּמִיד אֲתִיו, וְקָרְבוּ אֵלַי.

(בכסוד הפסוק הזה)

וּבְכַפְסִיק זֶה כְּתוּב, מִשָּׂא דוּמָה. וְסוּד זֶה בְּשֵׁשׁ דְרָגוֹת שְׁל נְבוּאָה (בְּחִמְשׁ דְרַכִּים) נֵאמַר לְנְבִיאִים: בְּמַחְזֵ"ה. בְּחַזוֹ"ן. בְּחַזִּיו"ן. בְּחַזוֹ"ת. בְּדַבְ"ר. בְּמַש"א. וְכֵל הַחֲמֵשׁ כְּלָן כְּמִי שְׂרוּאָה אַחַר הַכְּתָל אוֹתוֹ הָאוּר שְׁמַאִיר, וּמַהֵם כְּמִי שְׂרוּאָה אוּר הַשֶּׁמֶשׁ מִתּוֹף עֲשִׂישִׁית. אֲבָל מִשָּׂא הוּי כְּאִשְׁר מְגִיעַ אוֹתוֹ אוּר בְּטוּרַח רַב וּמְטִירִיחַ עָלָיו דְבְרִיו, שְׁלָא יְכוּל לְהַתְגַּלּוּת לוֹ, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר, (במדבר יא) לְשׁוּם אֶת מִשָּׂא כָּל הָעָם הַזֶּה עָלַי. וּמִשׁוּם זֶה מִשָּׂא.

וְכֵאֵן מִשָּׂא דוּמָה - טוּרַח רַב שְׁלָא יְכוּל לְהַתְגַּלּוּת, וְהִיא נְבוּאָה בְלַחֲשׁ וְעוּמְדַת בְּלַחֲשׁ. אֲלִי קְרָא מִשְׁעִיר - כְּאֵן לָא הַתְגַּלָּה מִי אָמַר "אֲלִי קְרָא מִשְׁעִיר", אִם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אִם נְבִיא נֵאמָן. אֲבָל נְבוּאָה זוֹ וְדָאִי עוּמְדַת בְּלַחֲשׁ תוֹף סוּד הָאֲמוּנָה הַעֲלִיוּנָה, וּמִתּוֹף סוּד נְסִתָּר אָמַר הַנְּבִיא הַנֵּאמָן שְׁלוּ הִיָּה קוּרָא קוּל בְּסוּד הָאֲמוּנָה, וְאָמַר אֲלִי קְרָא מִשְׁעִיר, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (דברים לג) וְזָרַח מִשְׁעִיר לְמוֹ, וְלֹא כְתוּב וְזָרַח לְשְׁעִיר,

משום שסוד האמונה כף הוא, דרגות מתוך דרגות, אלה פנימיים מאלה, קלפה בתוך קלפה, ומח בתוך מח.

והרי בארנו, שכתוב (יחזקאל א) והנה רוח סערה באה מן הצפון - הרי דרגה אחת. ענן גדול - הרי דרגה אחרת. ואש מתלקחת - הרי דרגה שלישית. ונגה לו סביב - דרגה רביעית. ואחר כך, ומתוכה פעין החשמל. ואחר כך, ומתוכה דמות ארבע חיות. הרי דרגות בתוך מדרגות (דרגות).

אף כאן, כשהתגלה הקדוש ברוך הוא לישראל, לא התגלה אלא מתוך דרגות הללו. מסיני בא - דרגה שהיתה יותר נסתרת, ואחר כך הצטרפה להתגלות. ואמר וזרח משעיר - הרי דרגה אחרת שהיא יותר בגלוי, קלפה ששורה על גבי המט. ואחר כך, הופיע מהר פארן - הרי דרגה אחרת. ואחר כך, ואתה מרבבת קדש - זהו שבח של הכל. שאף על גב שהתגלה מכל הדרגות הללו, מאותו מקום שהוא עקר הכל, התחיל להתגלות ממנו. מאיזה מקום הוא? הוא מרבבת קדש, אותן דרגות עליונות למעלה. (למעלה) אף כאן אלי קרא משעיר - מאותה דרגה שאמרנו שנדבקה למעלה.

שומר מה מלילה שומר מה מליל. שומר זה מטטרו"ן (שומר ישראל), וכתוב (משליכו) ושומר אדניו יכבד, וזה הסוד ששולט בלילה. מה מלילה שומר מה מליל, מה בין זה לזה? אלא הכל אחד, אבל בחלק הזה שולט הצד האחר, ובחלק הזה לא שולט כלל. ליל צריך לשמירה, שכתוב (שמות יב) ליל שמרים הוא, ועל זה חסר ה',

דף קל"א ע"א) פמה דאת אמר, (דברים לג) וזרח משעיר למו. ולא כתיב וזרח לשעיר, בגין דרזא דמהימנותא הכי איהו, דרגין מגו דרגין, אלין פנימאין מאלין, קליפה גו קליפה, ומוחא גו מוחא.

והא אוקימנא, דכתיב, (יחזקאל א) והנה רוח סערה באה מן הצפון, הא דרגא חד. ענן גדול, הא דרגא אחרא. ואש מתלקחת, הא דרגא תליתאה. ונגה לו סביב, הא דרגא רביעאה. ולבתר ומתוכה פעין החשמל. ולבתר ומתוכה דמות ארבע חיות הא דרגין גו מדרגין (כ"א דרגין).

אוף הכא, כד אתגלויי קדשא בריך הוא לישראל, לא אתגלויי אלא מגו דרגין אלין. מסיני בא, דרגא דהוה טמירא יתיר, ולבתר אצטרין לאתגליא. ואמר וזרח משעיר, הא דרגא אחרא, דאיהו באתגלויי יתיר, קליפא דשריא על גב מוחא. ולבתר הופיע מהר פארן, הא דרגא אחרא. ולבתר ואתה מרבבות קדש, דא שבחא דכלא, דאף על גב דאתגלויי מפל אלין דרגין, מההוא אתר דהוא עקרא דכלא, שרי לאתגלאה מניה. מאן אתר איהו. מרבבות קדש איהו, אינון דרגין עלאין לעילא, (לעילא) אוף הכא אלי קורא משעיר, מההוא דרגא דקאמרן, דאתדבק לעילא.

שומר מה מלילה שומר מה מליל. שומר דא מטטרו"ן, (שומר ישראל) וכתוב, (משליכו) ושומר אדניו יכבד, ודא רזא דשולטא בליליא. מה מלילה שומר מה מליל, מה בין האי להאי. אלא, כלא חד, אבל בחולקא דא, שלטא סטרא אחרא. ובחולקא דא, לא שלטא כלל. ליל, אצטרין לגטורא, דכתיב, (שמות יב) ליל שמורים הוא, ועל

דָּא חָסֵר ה', וְדָא אִיהוּ כַד עָאֵל לַיְלִיא, עַד דְּאִתְפְּלַג. מִפְּלַגוּ לַיְלִיא וְלַהֲלָאָה, שְׁלֹטָא לַיְלִיא בְּה' דְּכַתִּיב וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה. הוּא הַלַּיְלָה הַזֶּה. (תהלים קלט) וְלַיְלָה כַּיּוֹם יֵאִיר וְגו'. וּבְגִין כֶּן, שׁוֹמֵר מַה מְלִילָה שׁוֹמֵר מַה מְלִיל.

אֲמַר שׁוֹמֵר. אֲשַׁפְּחָנָא בְּסַפְרָא דְאָדָם, מַה בֵּין וַיֹּאמֶר לְאֲמַר. וַיֹּאמֶר לְעֵילָא, וַאֲמַר לְתַתָּא, וְאֵל מִשָּׁה אֲמַר. מָאן אֲמַר, אֲמַר שׁוֹמֵר, דָּא מְטַטְרוּן. אַתָּא בְּקַר, דָּא צְלוּתָא דְשַׁחְרִית דְּאִיהוּ שְׁלֹטְנָו דִּימָמָא, הֵהוּא דְשְׁלִיט עַל לַיְלִיא. וְאִי תִימָא דְאִיהוּ אֲתִי בְּלַחֲדוּי, וְאִתְפְּרֵשׁ דְּכַר מְנוּקְבָא, הָא כְּתִיב וְגַם לַיְלָה, תְּרוּוּיָהּ פַּחְדָּא, וְלֹא מִתְפְּרָשִׁין דָּא מִן דָּא לְעֵלְמִין. וְקָלָא דָּא קָרִי בְּמַלְיִן אֲלִין, אַתָּא בְּקַר וְגַם לַיְלָה תְּרוּוּיָהּ זְמִינִין לְגַבֵּיכוּ.

מִכָּאֵן וְלַהֲלָאָה אִם תְּבַעְיוּן בְּעִיו. אִם תְּבַעְיוּן בְּעוֹתְכוֹן בְּצִלוֹ קָמִי מְלָכָא קְדִישָׁא, בְּעִיו, צִלוֹ וּבְעוֹ בְּעוֹתְכוֹן, וְתוּבוּ לְגַבֵּי מְאִרִיכוֹן. אֲתִיו, כְּמָאן דְּזַמִּין לְקַבְּלָא לְבָנוּי, וְלַרְחֻמָּא עָלֵיהּ. אוּף הַכִּי קְדָשָׁא בְּרִין הוּא, בְּקַר וְגַם לַיְלָה, קָרָא וַאֲמַר אֲתִיו. זַכָּאָה עֲמָא קְדִישָׁא, דְּמְאִרִיהוּן בְּעִי עֲלוֹן, וְקָרָא לוֹן לְקַרְבָּא לוֹן לְגַבֵּיהּ.

בְּדִין עֲמָא קְדִישָׁא, בְּעָאן לְאַתְחַבְרָא, וְלֹאֲעֵלָא בְּבִי פְּנִישְׁתָּא. וְכֹל מָאן דְּאִקְדִּים בְּקַדְמִיתָא, אֲתַחַבֵּר בְּשִׁכְיִנְתָּא בְּחַבְרָא חָדָא. תָּא חֲזִי, הֵהוּא קְדָמָא דְּאִשְׁתַּכַּח בְּבִי כְּנִישְׁתָּא, (ואורוּף בְּבִי כְּנִישְׁתָּא) זַכָּאָה חוּלְקִיָּה, דְּאִיהוּ קְיִימָא בְּדַרְגָּא דְּצַדִּיק בְּהַדִּי שְׁכִינְתָּא. וְדָא אִיהוּ רְזָא (משלי ח) וּמְשַׁחְרֵי יִמְצְאֲנִי. דָּא סְלִיק בְּסְלִיקוּ עֲלָאָה. וְאִי תִימָא, הָא תְּנִינָן בְּשַׁעֲתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִין הוּא אֲתִי לְבִי כְּנִישְׁתָּא, וְלֹא אֲשַׁכַּח תַּמָּן עֲשָׂרָה, מִיַּד כּוּעֵס. וְאַתָּה אֲמַרְתָּ

וְזֵהוּ כְּשׁוֹכְנֵם הַלַּיְלָה עַד שְׁנַחֲלָק. מִחֲצוֹת הַלַּיְלָה וְהַלָּאָה שׁוֹלֵט לַיְלָה בְּה', שְׁפַתּוֹב וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה. הוּא הַלַּיְלָה הַזֶּה. (תהלים קלט) וְלַיְלָה כַּיּוֹם יֵאִיר וְגו'. וּמִשׁוּם כֶּן, שׁוֹמֵר מַה מְלִילָה שׁוֹמֵר מַה מְלִיל.

אֲמַר שׁוֹמֵר. מְצִאנוּ בְּסַפְרוֹ שֶׁל אָדָם, מַה בֵּין וַיֹּאמֶר לְאֲמַר? וַיֹּאמֶר לְמַעְלָה, וַאֲמַר לְמַטָּה. וְאֵל מִשָּׁה אֲמַר - מִי אֲמַר? אֲמַר שׁוֹמֵר, זֶה מְטַטְרוּן. אַתָּא בְּקַר - זֶה תְּפִלַּת שַׁחְרִית שְׁהִיא שְׁלֹטְנָו שֶׁל הַיּוֹם, אוֹתוֹ שְׁשׁוֹלֵט עַל הַלַּיְלָה. וְאִם תֹּאמַר שֶׁהוּא בָּא לְבַדּוֹ וְנִפְרַד הַזְּכָר מִהַנְּקֵבָה, הָרִי כְּתוּב וְגַם לַיְלָה - שְׁנִיָּהֶם כְּפֶאֱחָד, וְלֹא נִפְרָדִים זֶה מִזֶּה לְעוֹלָמִים. וְקוּל זֶה קוֹרָא בְּמַלְיִם הָאֵלָה: אַתָּא בְּקַר וְגַם לַיְלָה, שְׁנִיָּהֶם מְזַמְנִים אֲלֵיכֶם. מִכָּאֵן וְהַלָּאָה, אִם תְּבַעְיוּן בְּעִיו. אִם תְּבַקְשׁוּ בְּקִשְׁתְּכֶם בְּתַפְלָה לְפָנֵי הַמְּלַךְ הַקְּדוֹשׁ - בְּעִיו, הַתְּפַלְלוּ וּבְקִשׁוּ בְּקִשְׁתְּכֶם וְשׁוּבוּ לְרַבּוֹנְכֶם. אֲתִיו - כְּמִי שֶׁעֲתִיד לְקַבֵּל אֶת בְּנָיו וְלַרְחֵם עֲלֵיהֶם. אַף כֶּן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּקַר וְגַם לַיְלָה קָרָא וַאֲמַר אֲתִיו. אֲשַׁרֵּי הָעַם הַקְּדוֹשׁ שְׂרַבּוֹנָם מִבְּקִשׁ עֲלֵיהֶם וְקוֹרָא לָהֶם לְקַרְבָּם אֲלֵיו.

וְאִזְ הָעַם הַקְּדוֹשׁ רוֹצִים לְהַתְּחַבֵּר וְלַהֲכַנֵּס לְבֵית הַכְּנֶסֶת, וְכֹל מִי שֶׁמְקַדֵּים בְּרֵאשׁוֹנָה, מִתְּחַבֵּר עִם הַשְּׁכִינָה בְּחַבְרָא אֶחָד. בָּא וְרָאָה, אוֹתוֹ רֵאשׁוֹן שְׁנַמְצָא בְּבֵית הַכְּנֶסֶת (וּמְאִרִיף בְּבֵית הַכְּנֶסֶת) - אֲשַׁרֵּי חֲלָקוֹ, שֶׁהוּא עוֹמֵד בְּדַרְגַּת צַדִּיק עִם הַשְּׁכִינָה. וְזֵהוּ סוּד (משלי ח) וּמְשַׁחְרֵי יִמְצְאֲנִי. זֶה עוֹלָה בְּמַעְלָה עֲלִיוֹנָה. וְאִם תֹּאמַר, הָרִי שְׁנִינּוּ, בְּשַׁעֲהַ שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בָּא לְבֵית הַכְּנֶסֶת וְלֹא מוֹצֵא שֵׁם עֲשָׂרָה, מִיַּד כּוּעֵס. וְאַתָּה אֲמַרְתָּ, שְׁאוֹתוֹ אֶחָד שְׁמַקְדִּים, מִתְּחַבֵּר

בשכינה ועומד בדרגת צדיק? !
אָרְא, לְמַלְךְ שֶׁשָׁלַח לְכָל בְּנֵי
הָעִיר שִׁמְצָאוּ עִמּוֹ בַּיּוֹם פְּלוֹנִי
בְּמָקוֹם פְּלוֹנִי. עַד שֶׁהָיוּ מְזַמְּנִים
אֶת עַצְמָם אוֹתָם בְּנֵי הָעִיר,
הַקְּדִים אַחַד וַיֵּבֶא אֶל אוֹתוֹ מָקוֹם.
בִּינְתַיִם בָּא הַמֶּלֶךְ וַיִּמְצָא אֶת אוֹתוֹ
אִישׁ שֶׁהַקְּדִים לָבֵא לְשֵׁם. אָמַר לוֹ,
אֵיךְ הֵם פְּלוֹנִים בְּנֵי הָעִיר? אָמַר
לוֹ, מוֹרִי, אֲנִי הַקְּדִמְתִּי מֵהֶם, וְהָרִי
הֵם בָּאִים אַחֲרַי לְפַקְדַת הַמֶּלֶךְ.
וְאֵז הוֹטֵב בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ, וַיּוֹשֵׁב
שֵׁם עִמּוֹ וַיִּמְדַּבֵּר עִמּוֹ, וַיַּעֲשֶׂה
אֱהוֹב הַמֶּלֶךְ. בִּינְתַיִם בָּאוּ כָּל
הָעַם, וְהַתְּפִיס עִמָּם הַמֶּלֶךְ וְשָׁלַח
אוֹתָם לְשֵׁלּוֹם. אָבָל אִם אוֹתָם בְּנֵי
הָעִיר לֹא בָּאִים, וְאֶחָד לֹא מְקִדִים
לְדַבֵּר לְפָנָיו הַמֶּלֶךְ לְהִרְאוֹת
בְּשִׁבְלֵם שֶׁהָרִי כָּלֵם יָבֵאוּ, מִיָּד
כּוֹעֵס וְרוֹגֵז הַמֶּלֶךְ.

אִךְ בָּאוּ, בִּינּוֹן שֶׁאַחַד הַקְּדִים
וַיִּמְצָא בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, וּשְׂכִינָה
בָּאָה וּמוֹצֵאת אוֹתוֹ, אֵז נִחְשָׁב
כְּאִלוֹ כָּלֵם נִמְצָאוּ שֵׁם, שֶׁהָרִי זֶה
הָאָרֶץ לְהֵם שֵׁם. מִיָּד מִתְחַבֵּרַת
עִמּוֹ שְׂכִינָה וַיּוֹשְׁבִים בְּזוּג אַחַד,
וַיְנַדְּעַ עִמָּהּ, וּמוֹשִׁיבָה אוֹתוֹ
בְּדִרְגַת צְדִיק. וְאִם אַחַד לֹא
מְקִדִים וְלֹא נִמְצָא שֵׁם, מַה כְּתוּב?
(ישעיהו) מְדוּעַ בָּאתִי וְאִין אִישׁ. לֹא
כְּתוּב וְאִין עֲשֶׂרָה, אֲלֵא וְאִין אִישׁ,
לְהַתְּחַבֵּר עִמִּי לְהִיּוֹת אֵלַי, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר אִישׁ הַאֱלֹהִים, לְהִיּוֹת
בְּדִרְגַת צְדִיק.

וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׁנוּדַע עִמָּהּ,
וְשׂוֹאֵלַת עֲלֵיו אִם יוֹם אַחַד לֹא
בָּא, כְּמוֹ שֶׁבְּאֲרָנּוּ, שְׁכָתוּב (שם) מִי
בְּכֶם יֵרָא ה' שְׁמִיעַ בְּקוֹל עֲבָדָיו.
וְהָרִי הַתְּעוֹרְרָנוּ בְּזֶה שְׁכָתוּב, אֵלַי
קְרָא מִשְׁעִיר, שֶׁהָרִי דְרָגָה אַחַר
דְּרָגָה וְדְרָגָה תוֹךְ דְּרָגָה אוֹתוֹ
שׁוֹמֵר קוֹרָא כְּחִיל בְּכָל יוֹם וַיּוֹם.

הָהוּא חַד דְּאֶקְדִים, אַתְחַבֵּר בְּשְׂכִינְתָא,
וְקִימָא בְּדִרְגָא דְצְדִיק.

אָרְא, לְמַלְכָא דְשָׁדֵר לְכָל בְּנֵי מְתָא,
דִישְׁתַּכְחוּן עִמָּיה בַּיּוֹם פְּלוֹן, בְּדוּף
פְּלוֹן. עַד דִּהוּוּ מְזַמְּנֵי גְרַמְיִיהוּ אֵינּוֹן בְּנֵי מְתָא,
אֶקְדִים חַד וְאֶתָא לְהָהוּא אַתְר. בֵּין כַּף וּבֵין כַּף
אֶתָא מַלְכָא, אֲשַׁכַּח לְהָהוּא בַר נָשׁ דְּאֶקְדִים
תַּמָּן, אָמַר לֵיה, פְּלוֹן בְּנֵי מְתָא אָן אֵינּוֹן. אָמַר
לֵיה, מְאָרִי, אָנָּא אֶקְדִימָנָא מִנִּייהוּ, וְהָא אֵינּוֹן
אֶתָאן אַבְתְּרָאִי לְפַקוּדָא דְמַלְכָא. פְּדִין, טַב
בְּעֵינֵי מַלְכָא, וַיְתִיב תַּמָּן בְּהַדְיָה, וְאֲשַׁתְּעִי
עִמָּיה, וְאֶתְעַבִּיד רְחִימָא דְמַלְכָא. בֵּין כַּף (ד) קל"א ע"ב) וּבֵין כַּף, אֶתוּ כָּל עִמָּא, וְאֶתְפְּיִיס
מַלְכָא עִמָּהוֹן, וְשָׁדֵר לוֹן לְשֵׁלּוֹם. אָבָל אִי אֵינּוֹן
בְּנֵי מְתָא לֹא אֶתְיִין, וְחַד לֹא אֶקְדִים לְאֲשַׁתְּעִי
קָמִי מַלְכָא, לְאַתְחַזְזָא בְּגִינִייהוּ דְהָא כְּלָהוּ
אֶתְיִין. מִיָּד כְּעִיס וְרָגִיז מַלְכָא.

אִוְף הָכָא, בִּינּוֹן דְחַד אֶקְדִים, וְאֲשַׁתַּכַּח בְּבֵי
כְּנִישְׁתָא, וּשְׂכִינְתָא אֶתְיָא וְאֲשַׁכַּח לֵיה,
פְּדִין אֶתְחַשִּׁיב כְּאִלוֹ כְּלָהוּ אֲשַׁתַּכְחוּ תַּמָּן.
דְּהָא דָא אוֹרִיף לוֹן תַּמָּן. מִיָּד אֶתְחַבֵּרַת עִמָּיה
שְׂכִינְתָא, וַיְתַבֵּי בְּזוּגָא חַד, וְאֲשַׁתְּמוּדַע
בְּהַדְיָה, וְאוֹתִיב לֵיה בְּדִרְגָא דְצְדִיק. וְאִי חַד
לֹא אֶקְדִים וְלֹא אֲשַׁתַּכַּח תַּמָּן, מַה כְּתִיב, (ישעיהו)
מְדוּעַ בָּאתִי וְאִין אִישׁ. וְאִין עֲשֶׂרָה לֹא כְּתִיב,
אֲלֵא וְאִין אִישׁ, לְאַתְחַבֵּרָא בְּהַדְיָא, לְמַהוּ
גְּבָאִי, כְּמָה דְאֶתְ אָמַר אִישׁ הַאֱלֹהִים לְמַהוּ
בְּדִרְגָא דְצְדִיק.

וְלֹא עוֹד, אֲלֵא דְאֲשַׁתְּמוּדַע בְּהַדְיָה, וְשִׂאִיל
עֲלוּי, אִי יוֹמָא חַד לֹא אֶתִי, כְּמָה
דְּאוּקִימָנָא, דְכְּתִיב, (ישעיהו) מִי בְּכֶם יֵרָא יְי'
שׁוֹמֵעַ בְּקוֹל עֲבָדָיו. וְהָא אֶתְעַרְנָא כְּהָאִי
דְכְּתִיב, אֵלַי קוֹרָא מִשְׁעִיר, דְּהָא דְרָגָא בְּתַר דְרָגָא, דְרָגָא גוֹ דְרָגָא, הָהוּא

וזהו שמע בקול עבדו. עבדו זה מטטרו"ן. ולכן אשרי המקדים לבית הפנסת, לעלות לאותה דרגה עליונה שאמרנו.

כשבא הבקר והצבור נמצאים בבית הפנסת, צריכים להמצא בשירות ותשבחות של דוד. והרי בארנו, שסדור הוא לעורר אהבה למעלה ולמטה, לתקן תקונים ולעורר שמחה, שהרי בשביל זה הלויים מתעוררים לעורר אהבה ושמחה למעלה באותם שירות ותשבחות.

וכי שמדבר בבית הפנסת בדברי חל - אוי לו! שמראה פרוד. אוי לו! שגורע את האמונה. אוי לו! שאין חלק באלהי ישראל. שמראה שהרי אין (לו) אלוה ואינו נמצא שם (ואין לו חלק בו) ולא פוחד ממנו, ומנהיג קלון בתקון (בחוק) העליון שלמעלה.

שהרי בשעה שישאל מסדרים בבית הפנסת סדור של שירות ותשבחות וסדור התפלה, אז מתפנסים שלש מחנות של מלאכים עליונים. מחנה אחד הם מלאכים קדושים (עליונים) שמשבחים את הקדוש ברוך הוא ביום, משום שיש אחרים שמשבחים את הקדוש ברוך הוא בלילה. ואחרים (ואלה) הם שמשבחים את הקדוש ברוך הוא ואומרים שירות ותשבחות עם ישראל ביום.

מחנה שני הם מלאכים קדושים שנמצאים בכל קדשה וקדשה של ישראל, ומקדשים למטה. ובשלטון שלהם, כל אותם שמתעוררים בכל אותם רקיעים (היכלות) באותה תפלה של ישראל (שמישב).

מחנה שלישי הם עלמות עליונות, שמתקנות עם הגבירה, ומתקנות אותה

שומר, קורא בחילא בכל יומא ויומא, ודא איהו שומע בקול עבדו, עבדו, דא מטטרו"ן. ובגין כך, זפאה איהו מאן דאקדים לבי פנישתא, לסלקא בההוא דרגא עלאה דקארן.

כד אתי צפרא, וצבורא אשתכחו בבי כנישתא, בעו לאשתכחא בשירין ותושבחן דדוד. והא אוקימנא, דסדורא איהו לאתערא רחימו לעילא ותתא, לאתקנא תקונין, ולאתערא חדוה. דהא בגין דא לינאי מתערי לאתערא רחימו וחדוה לעילא, באינון שירין ותושבחן.

ומאן דמשתעי בבי כנישתא במלין דחול, ווי ליה, דאחזי פרודא, ווי לית דגרע מהימנותא. ווי ליה דלית ליה חולקא באלהא דישראל. דאחזי דהא לית (ליה) אלהא, ולא אשתכח תמן, (ולית ליה חולקיה ביה) ולא דחיל מניה, ואנהיג קלנא בתקונא (ס"א בתקופא) עלאה דלעילא.

דהא בשעתא דישראל מסדרי בבי כנישתא, סדורא דשירין ותושבחן וסדורא דצלותא, כדין מתפנשי תלת משריין דמלאכי עלאי. משרייתא חדא, אינון מלאכין קדישין (עילאין) דקא משבחן לקודשא בריה הוא ביממא, בגין דאית אחרנין דקא משבחן לקודשא בריה הוא בליליא. ואחרנין (ס"א ואלין) אינון דקא משבחן לקודשא בריה הוא, ואמרין שירין ותושבחן בהדייהו דישראל ביממא.

משרייתא תננינא, אינון מלאכין קדישין, דמשתפחי בכל קדושה וקדושה דישראל, מקדשי לתתא. ובשולטנא דלהון, כל אינון דמתערין בכל אינון רקיעין, (ס"א היכלין)

לְהַכְנִיסָהּ לַפְּנֵי הַמֶּלֶךְ, וְאַלֶּה הֵם
הַמַּחְנֹת הָעֵלְיוֹנִים עַל כָּלֶם. וְכָלֶם
מִתְתַקְּנִים בַּסְּדוּר שִׁישְׂרָאֵל
מִתְתַקְּנִים לַמְטָה, בְּאוֹתָם שִׁירוֹת
וְתַשְׁבְּחוֹת וּבְאוֹתָהּ תִּפְלָה
שְׁמַת־פְּלִילִים יִשְׂרָאֵל. כִּיּוֹן
שְׁמֹד־מְנִים שְׁלֹשֶׁת הַמַּחְנֹת
הַלְלוּ, אֹז יִשְׂרָאֵל פּוֹתְחִים בְּשִׁירָה
וּמְזַמְרִים לַפְּנֵי רַבּוֹנָם. וְאוֹתוֹ
מַחְנֶה אַחַד, שְׁמֹנֶה לְשֶׁבַח אֶת
רַבּוֹנָם בַּיּוֹם, מִזְדְּמָנִים עֲלֵיהֶם
וּמְזַמְרִים עִמָּם כְּאַחַד בְּאוֹתָם
הַשְּׁבָחִים שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ, וְהָרִי
בְּאַרְנוֹ אֶת הַדְּבָרִים.

בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁמְסִימִים יִשְׂרָאֵל אֶת
הַשְּׁבָחִים שֶׁל אוֹתָן תַּשְׁבְּחוֹת שֶׁל
דָּוִד, אֹז הַתַּשְׁבַּחַת שֶׁל שִׁירַת הַיָּם
כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ. וְאִם תֹּאמְרוּ, הָרִי
הַתַּשְׁבַּחַת הַזֹּאת לְמַה מִתְקַנֶּת
אַחֲרוֹנָה אַחַר שְׁבַחֵי דָּוִד, וְהָרִי
תוֹרָה שֶׁבְּכֹתֵב קוֹדֶמֶת לַתּוֹרָה
שֶׁבְּעַל פֶּה, וְקוֹדֶמֶת לְנִבְיָאִים,
וְקוֹדֶמֶת לְכַתּוּבִים, וְכִמּוֹ שֶׁקוֹדֶמֶת
- כֶּף צָרִיף לְהַקְדִּים (בְּשִׁירָה)?

אֲלֵי מִתּוֹךְ שֶׁכִּנְסַת יִשְׂרָאֵל לֹא
מִתְקַנֶּת אֲלֵי מִתּוֹרָה שֶׁבְּכֹתֵב,
מִשּׁוּם כֶּף צָרִיף לֹא אוֹתָהּ
בְּרֵאשִׁית תְּקוּנָהּ, וְזוֹ הַתַּשְׁבַּחַת
הַמְּעֵלָה מִכָּל שְׂאֵר הַתַּשְׁבְּחוֹת
שֶׁבְּעוֹלָם. וְהִיא לֹא הַתַּתְּקָנָה
מִכָּלֶם כְּמוֹ שֶׁהַתַּתְּקָנָה מֵהַתַּשְׁבַּחַת
הַזֹּה, וְלִכֵּן הִיא סְמוּכָה לַתְּפִלָּה
מִיָּשֵׁב, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ.

בְּאוֹתָהּ שְׁעָה כְּשֶׁנֶּאֱמַרְתָּ שִׁירַת
הַיָּם, מִתְעַטְרֶת כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל
בְּאוֹתוֹ כְּתָר שְׁעֵתִיד הַקְּדוּשׁ בְּרוּף
הוּא לְעֵטֶר אֶת מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ,
וְאוֹתוֹ כְּתָר גְּלוּף וְחֻקוֹק בְּשִׁמוֹת
קְדוּשִׁים, כְּמוֹ שֶׁהַתְּעַטֵּר הַקְּדוּשׁ
בְּרוּף הוּא אוֹתוֹ יוֹם שֶׁעֲבָרוּ
יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּם וְהַטְּבִיעַ אֶת כָּל

בְּהִיא צְלוֹתָא דִּישְׂרָאֵל (ס"א דְּמִיּוֹשֵׁב).
מִשְׁרִייתָא תְּלִיתָאָה אֵינוֹן עוֹלָמְתָן עֲלָאִין.
דְּקָא מִתְתַקְּנִי עִם מְטְרוֹנִיתָא,
וּמִתְקַנִּי לָהּ לְאַעְלָא לָהּ קָמִי מַלְכָּא, וְאַלִּין
אֵינוֹן מִשְׁרִיין עֲלָאִין עַל כְּלָהּ. וְכְלָהּ
מִתְתַקְּנִי, בַּסְּדוּרָא דִּישְׂרָאֵל דְּמִתְתַקְּנִי לְתַתָּא,
בְּאֵינוֹן שִׁירִין וְתוֹשְׁבָחָן, וּבְהִיא צְלוֹתָא דְּקָא
מְצָלוּ יִשְׂרָאֵל. כִּיּוֹן דְּאַלִּין תִּלַּת מִשְׁרִיין
מִזְדְּמָנָן, כְּדִין יִשְׂרָאֵל פִּתְחֵי שִׁירָתָא, וְזַמְרֵי
קָמִי מְאַרְיָהוּן. וְהִיא מִשְׁרִייתָא חֲדָא, דִּי
מְמַנָּא לְשֶׁבַחָא לְמְאַרְיָהוּן בִּימְמָא, אֲזַדְּמָנָן
עֲלֵיהּ, וְזַמְרֵי עִמָּהוּן כְּחֲדָא, בְּאֵינוֹן שְׁבַחֵי
דָּוִד מַלְכָּא, וְהָא אוּקְיָמְנָא מְלִי.

בְּהוּא זְמַנָּא דְּמְסִימֵי יִשְׂרָאֵל שְׁבַחֵי דְּאֵינוֹן
תַּשְׁבְּחָן דְּדָוִד, כְּדִין תוֹשְׁבַחְתָּא
דְּשִׁירָתָא דִּימָא, כְּמָה דְּאוּקְיָמְנָא. וְאִי תִימָא,
הִיא תוֹשְׁבַחְתָּא אֲמַאי אִיהִי בְּתַקּוּנָא בְּתַרְיִיתָא
כְּתַר שְׁבַחֵי דְּדָוִד, וְהָא תוֹרָה שֶׁבְּכֹתֵב,
אַקְדִּימַת לַתּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה, וְאַקְדִּימַת
לְנִבְיָאִים, וְאַקְדִּימַת לְכַתּוּבִים, וְכְמָה
דְּאַקְדִּימַת, הִכִּי אֲצַטְרִיף לְאַקְדִּמָּא. (נ"א בְּשִׁירָה).
אֲלֵי מִגּוֹ דְּכִנְסַת יִשְׂרָאֵל לֹא אֶתְתַקַּנְתָּ אֲלֵי
מִתּוֹרָה שֶׁבְּכֹתֵב, מִשּׁוּם הִכִּי אֲצַטְרִיף
לֹאמַר לָהּ בְּשִׁירוֹתָא דְּתַקּוּנָהּ, וְהִיא
תוֹשְׁבַחְתָּא מְעֵלִיא, מִכָּל שְׂאֵר תַּשְׁבְּחָן
דְּעֵלְמָא. וְאִיהִי לֹא אֶתְתַקַּנְתָּ מִכְּלָהּ, כְּמָה
דְּאַתְתַקַּנְתָּ (דף קל"ב ע"א) מִתוֹשְׁבַחְתָּא דָּא. וּבְגִין
דָּא, אִיהִי סְמוּךְ לְצְלוֹתָא דְּמִיּוֹשֵׁב, כְּמָה
דְּאוּקְיָמְנָא.

בְּה שְׁעֵתָא כַּד שִׁירָתָא דִּימָא אֶתְמַר, מִתְעַטְרָא
כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל בְּהוּא כְּתָרָא, דִּזְמִין קְדָשָׁא

כְּרִיף הוּא לְאַעְטְרָא לְמַלְכָּא מְשִׁיחָא, וְהִיא פְתָרָא גְּלִיפָא מַחְקָא בְּשִׁמְחָא

מחנות פרעה ופרשיו. ומשום כך צריך אדם לשים רצונו בשירה הזו. וכל מי שזוכה לה בעולם הזה, זוכה לראות את מלך המשיח בתקוני אותו הפתח ובחגירת פלי זינו, וזוכה לשבח שירה זו שם, והרי בארנו את הדברים.

בין שמגיע אדם לישתבח, נוטל הקדוש ברוך הוא אותו הפתח ושם אותו לפניו, וכנסת ישראל מתחילה להתפקן לבא לפני המלך העליון, וצריך לכלל אותה בשלש עשרה מדות הרחמים העליונות שמהן מתברכת, והם שלשה עשר בשמים עליונים, כמו שנאמר (שיר השירים ד) נרד וכרכם קנה וקנמון וגו', וכאן הם: שיר, ושבחה, הלל, וזמרה, עז, וממשלה, נצח, גדלה, גבורה, ותפארת, קדשה. הרי שנים עשר. אחר כך לחברה עמם ולומר ומלכות, והיו שלשה עשר, משום שהיא מתברכת מהם.

ורבן צריך בשעה שנקללת ביניהם, לשים בזה לב ורצון ולא לדבר כלל, שלא להפסיק ביניהם, ואם מפסיק ביניהם, יוצאת שלהבת אחת מתחת פני הפרובים, וקוראת בחיל ואומרת: פלוני שהפסיק את גאות הקדוש ברוך הוא, יתפלה ויפסק, שלא יראה גאות המלך הקדוש, כמו שנאמר (ישעיה כו) וכל יראה גאות ה', משום ששלשה עשר האלה הם גאות ה'.

מבאן והלאה - אל ההודאות כו'. זה המלך העליון שהשלוש פלו שלו, כמו שנאמר, שיר השירים אשר לשלמה, למלך שהשלוש שלו. משום שכל השבחים הללו הם אל כנסת ישראל

אמר שיר השירים אשר

קדישין, כמה דאתעטר קדשא בריך הוא ההוא יומא דאעברו ישראל ית ימא, ואטבע לכל משריין דפרעה ופרשוהי. בגין דא, בעי בר נש לשוואה רעותיה בהאי שירתא. וכל מאן דזכי לה בהאי עלמא, זכי למחמי למלפא משיחא בתקוני ההוא כתרא, ובחגירו דזינייה, וזכי לשבחה האי שירתא תמן, והא אוקימנא מלי.

בין דמטי בר נש לישתבח נוטל קדשא בריך הוא ההוא כתרא, ושוי ליה קמיה, ופנסת ישראל שריאת לאתתקנא למיתי קמי מלפא עלאה. ואצטריך לאכללא לה, בתליסר מכילן דרחמי עלאי, דמנהון אתברכת. ואינון תליסר בוסמין עלאין, כמה דאת אמר, (שיר השירים ד) נרד וכרכום קנה וקנמון וגו', והכא אינון, שיר, ושבחה, הלל, וזמרה, עוז, וממשלה, נצח, גדולה, וגבורה, תהלה, ותפארת, קדושה. הא תריסר. ולבתר לחברא לה בהדיהו, ולומר ומלכות, והווי תליסר. בגין דאיהי מתברכא מנייהו.

ועל דא אצטריך, בשעתא דאתפלילת בינייהו, לשוואה לפא ורעותא בהאי, ולא לישתעי כלל, דלא לפסוק בינייהו. ואי פסיק בינייהו, מתחות גדפי פרובייא נפיק חד שלהובא, וקארי בחילא ואמר, פלניא די פסיק גאותא דקודשא בריך הוא, ישתעי ויתפסק, דלא יחמי גאותא דמלפא קדישא, כמה דאת אמר (ישעיה כו) וכל יראה גאות ה', בגין דאלין תליסר אינון גאות יי'.

מבאן ולהלאה אל ההודאות כו', דא מלפא עלאה דשלמא כלא דיליה, בגין דכל הני שבחן אינון לגבה דפנסת ישראל פד משתבחה במשרייתא דלתתא. כמה דאת

כְּשֶׁמִשְׁתַּבַּחַת בַּמִּחְנָה שְׁלֹמֹה,
כְּמוֹ שְׁנֵאמַר, שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר
לְשֹׁלֹמֹה, לְמַלְךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שְׁלוֹ.
מִשֶּׁם וְהִלְאָה - יוֹצֵר אֹר וְבוֹרָא
חֹשֶׁךְ עֹשֶׂה שְׁלוֹם וְבוֹרָא אֶת הַכֹּל.
וְהָרִי הַתְּעוֹרְרָנוּ בְּנֵה, וְהַתְּעוֹרְרוּ
הַחֹבְרִים שְׂאֵלָה הֵם תְּקוּנֵי הָעוֹלָם
הָעֲלִיּוֹן (אל אֲדוֹן).

א"ל ב'רוף - תְּקוּנֵי הָעוֹלָם
הַתְּחַתּוֹן, שֶׁהֵם כ"ב אוֹתוֹת
קְטָנוֹת, מִשּׁוֹם שִׁישׁ אוֹתוֹת
גְּדוּלוֹת וְאוֹתוֹת קְטָנוֹת.
הָאוֹתוֹת הַקְּטָנוֹת מִהָעוֹלָם
הַתְּחַתּוֹן, וְאוֹתוֹת גְּדוּלוֹת מֵאוֹתוֹ
עוֹלָם הַבָּא.

בב"ר הן גְּדוּלוֹת. הן גְּדוּלוֹת
בְּעֶצְמָן. כְּאֲשֶׁר (כ"ב) בְּאוֹת וְיְחִידוֹת
הן גְּדוּלוֹת (כ"ב וְנִקְבָּה פְּשׁוּטִים).
שְׂכָאֲשֶׁר הן לא פְּשׁוּטוֹת יוֹתֵר, הן
בְּאוֹת כָּל אוֹת וְאוֹת בְּמִרְכְּבָה
הָרְאוּיָה לָהּ, כְּמוֹ שְׂבַח שֶׁל הַשְּׂבַח
שֶׁהֵם אוֹתוֹת שֶׁל שְׂבַח: אֵל אֲדוֹן
עַל כָּל הַמַּעֲשִׂים, בְּרוּךְ וּמְבֹרָךְ
בְּפִי כָּל נִשְׁמָה. אֵלֹה אוֹתוֹת
בְּחֵמֶשׁ חֵמֶשׁ תְּבוּת, שֶׁהֵן חֲמִשִּׁים
שְׁעָרִים שֶׁל הָעוֹלָם הַבָּא.

שְׁתֵּי אוֹתוֹת אַחֲרוֹת שְׂבִסְפוֹךְ -
ש"ת. הן בְּשֵׁשׁ שֵׁשׁ תְּבוּת, שֶׁהֵם
שֵׁשׁ צְדָדֵי הָעוֹלָם הַבָּא, וְיוֹצְאוֹת
מִשֶּׁם כְּמוֹ: שְׂבַח יְתָנוּ לוֹ כָּל צְבָא
מְרוֹם. תְּפָאֶרֶת וּגְדוּלָה שְׂרָפִים
וְאוֹפָנִים וְחִיּוֹת הַקּוֹדֶשׁ.

א"ל שְׁתֵּי אוֹתוֹת בְּשֵׁשׁ שֵׁשׁ. שְׁתֵּי
אוֹתוֹת רֵאשׁוֹנוֹת בְּחֵמֶשׁ חֵמֶשׁ.
כָּל שְׂאֵר הָאוֹתוֹת שְׂבָאֲמָצַע, כְּלָן
בְּאַרְבַּע אַרְבַּע, מִשּׁוֹם שֶׁהֵן בְּסוּד
הַמִּרְכְּבָה הָעֲלִיּוֹנָה, שֶׁהֵן אוֹתוֹת
רֵאשׁוֹנוֹת וְאוֹתָן שְׂבִסְפוֹךְ, הן
שְׁלֵמוֹת כ"ב הָאוֹתוֹת, מִשּׁוֹם
שִׁישׁ בְּהֵן כ"ב תְּבוּת כְּנֶגֶד כ"ב
הָאוֹתוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת. נִשְׂאָרוֹ
שְׂמוֹנֶה עֶשְׂרֵה אוֹתוֹת אַחֲרוֹת
שְׁעוֹלוֹת בְּמִרְכְּבוֹתֵיהֶן לְאַרְבַּע
אַרְבַּע, לְשִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם תְּבוּת,

לְשֹׁלֹמֹה, לְמַלְכָּא דְשְׁלֹמָא דִּילֵיהּ, מִתְּמָן
וְלִהְלֵאָה, (ישעיה מ"ה) יוֹצֵר אֹר וְבוֹרָא חֹשֶׁךְ עוֹשֶׂה
שְׁלוֹם וְבוֹרָא אֶת הַכֹּל. וְהָא אֲתַעְרָנָא בֵּיהּ,
וְאֲתַעְרוּ חֲבֵרְיָא דְהָנִי אֵינּוֹן תִּיקוּנֵין דְעֵלְמָא
עֲלָאָה. (אל אֲדוֹן).

א"ל בְּרוּף: תְּקוּנֵי דְעֵלְמָא תְּתַאָּה, דְאֵינּוֹן
עֲשְׂרִין וְתָרִין אֲתוּון זְעִירִין, בְּגִין דְאִית
אֲתוּון רְבֵרְבָן, וְאֲתוּון זְעִירִין. אֲתוּון זְעִירִין,
מְעֵלְמָא תְּתַאָּה. אֲתוּון רְבֵרְבָן, מֵהֵוּא עֵלְמָא
דְאִתִּי.

בבב"ר אֵינּוֹן רְבֵרְבָן, אֵינּוֹן רְבֵרְבָן בְּגִרְמִיָּהּ.
כ"ד (כ"ב) אֲתִיָּין יְחִידֵאִין אֵינּוֹן רְבֵרְבָן (כ"ב)
דְּכֵר וְנִקְבָּא פְּשִׁיטוֹן) דְּכֵד לֹא פְּשִׁיטוֹן יְתִיר, אֵינּוֹן אֲתִיָּין
כָּל אֶת וְאֶת בְּרִתִּיקָא דְחֵזִי לֵיהּ, כְּגוֹן שְׂבַחָא
דְשִׁבְתָּ דְאֵינּוֹן אֲתוּון דְשִׁבְתָּ, אֵל אֲדוֹן עַל כָּל
הַמַּעֲשִׂים, בְּרוּךְ וּמְבֹרָךְ בְּפִי כָּל נִשְׁמָה. אֵלִין
אֲתוּון בְּחֵמֶשׁ חֵמֶשׁ תִּיבִין, דְאֵינּוֹן חֲמִשִּׁין
תְּרַעִין דְעֵלְמָא דְאִתִּי.

תָּרִין אֲתוּון אַחֲרֵנִין דִּי בְּסוּפָא: ש"ת. אֵינּוֹן
בְּשִׁית שִׁית תִּיבִין, דְאֵינּוֹן שִׁית סְטָרִין
דְעֵלְמָא דְאִתִּי, וְנִפְקִי מִתְּמָן. כְּגוֹן: שְׂבַח יְתָנוּ
לוֹ כָּל צְבָא מְרוֹם. תְּפָאֶרֶת וּגְדוּלָה שְׂרָפִים
וְאוֹפָנִים וְחִיּוֹת הַקּוֹדֶשׁ.

אֵלִין תָּרִין אֲתוּון, בְּשִׁית שִׁית תָּרִין אֲתוּון
קְדָמָא, בְּחֵמֶשׁ חֵמֶשׁ. כְּלֵהוּ שְׂאֵר
אֲתוּון דִּי בְּאֲמָצְעִיתָא, כְּלֵהוּ בְּאַרְבַּע אַרְבַּע,
בְּגִין דְאֵינּוֹן בְּרִזָּא דְרִתִּיקָא עֲלָאָה, דְאֵינּוֹן
אֲתוּון קְדָמָא וְאֵינּוֹן דְּבְּסוּפָא, אֵינּוֹן שְׁלִימוֹ
דְעֲשְׂרִין וְתָרִין אֲתוּון, בְּגִין דְאִית בְּהוּ עֲשְׂרִין
וְתָרִין תִּיבִין, לְקַבֵּל עֲשְׂרִין וְתָרִין אֲתוּון
עֲלָאִין. אֲשִׁתְּאָרוּ תְּמַנְיָסָר אֲתוּון אַחֲרֵנִין, דְקָא
סְלָקִין בְּרִתִּיקֵיהוּ לְאַרְבַּע אַרְבַּע, לְשִׁבְעִין
וְתָרִין תִּיבִין, דְאֵינּוֹן רְזָא דְשְׂמָא מְפָרֶשׁ,

שְׁהֵן סוּד הַשֵּׁם הַמְּפָרֵשׁ, חֲקִיקָה קְדוּשָׁה שֶׁל שְׁבָעִים וּשְׁתַּיִם אוֹתוֹת שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְתַעֵטֵר בָּהֶן, וְהַשֵּׁם הַזֶּה מְעַטֵּר אֶת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, וְעוֹלָה בְּסוּד זֶה לְהַתְעַטֵּר בָּהֶם תוֹךְ הַשְּׁלִיחוֹת (שֶׁל אֲדוּנָה) שֶׁל הַשְּׁכִינָה.

וְסִימְנָד שֶׁל אֱלוֹ הָאוֹתוֹת שְׁמַתְעִטְרוֹת בְּשֶׁבַח עֲלִיּוֹן - זֶה רֵאשׁוֹנוֹת וְסוּפְיוֹת, שְׁעוֹלוֹת בְּעִטְרוֹתֵיהֶן אוֹתָן א"ת ב"ש: אֶלֶף בְּחֻמֵּשׁ. תִּיּוֹ בְּשֵׁשׁ. בִּי"ת בְּחֻמֵּשׁ. שִׁי"ן בְּשֵׁשׁ. וּמִשׁוּם כֶּף הַסוּד שֶׁל א"ת ב"ש כָּלֵל שֶׁל כ"ב אוֹתוֹת, שְׁהֵן עֲטָרָה שֶׁל שְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם שְׁבִילִים.

וְסִימָן שֶׁל אוֹתָן אוֹתוֹת אַחֲרוֹת שְׁעוֹלוֹת בְּמִרְכְּבוֹתֵיהֶן - ג"ר. מִתְחִיל בְּגִימָל וְסוֹם בְּרִי"ש, וְכֵלֵן סוּד הַמְּרַכְּבָה הַקְדוּשָׁה. א"ת ב"ש - סוּד הַשֵּׁם הַקְדוּשׁ. ג"ר - סוּד הַמְּרַכְּבָה הַקְדוּשָׁה שְׁעוֹלָה לְשֶׁבָעִים וּשְׁתַּיִם, וְנַעֲשֶׂה מֵהֶם שֵׁם קְדוֹשׁ לְעַטֵּר אֶת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל מִתוֹךְ הַמְּרַכְּבָה הָעֲלִיּוֹנָה. (שְׁכָתוּב

(תהלים מח) בשמך אלהים כן תהלתך.)

וְכֵן אוֹתוֹ שֵׁם שֶׁל ע"ב כְּלוּל בְּסוּד הָאֲבוֹת, יָמִין וְשְׂמָאל וְאֲמֻצָּע. וְהִיא מְתַעֵטֵרֶת בָּהֶם לְהִיּוֹת שֵׁם קְדוֹשׁ, וְלֹא שֵׁם עֲלִיּוֹן כְּאוֹתָם שְׁמוֹת עֲלִיּוֹנִים שֶׁל הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, שְׁנֵאֲחֻזִּים לְמַעְלָה לְמַעְלָה. וְאֵף עַל גַּב שְׂדָהוּ שֵׁם עֲלִיּוֹן, אֲבָל הַסוּד שֶׁל דוּד הַמְּלָךְ שְׁמַתְעִטֵּר בְּאֲבוֹת.

הַשֵּׁם שֶׁל מ"ב אוֹתוֹת - הַסוּד שֶׁל הָאֲבוֹת, שְׁמַתְעִטְרִים בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן. וְהָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן בְּמָה שְׁלֹמְעֵלָה. (וְעוֹלָה הַסוּד שְׁלֹמְעֵלָה לְמַעְלָה עַד שְׁמַתְעִטֵּר בְּאֵין סוּף) וְלֵכֵן עוֹלָה וְלֹא יוֹרֵד, וּמִתְעַטֵּר בְּתוֹךְ הַמִּחְשְׁבָה הָעֲלִיּוֹנָה. אֲשֶׁרִי חֲלָקוּ שֶׁל מִי שְׁמִפִּיר אוֹתוֹ וְנִזְהָר בּוֹ.

הַשֵּׁם שֶׁל ע"ב אוֹתוֹת - דוּד

גְּלִיפָא קְדִישָׁא דְשֶׁבְעִין וַתְּרִין אַתְּוּן, דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא מְתַעֵטֵר בְּהוּ. וְשָׂמָא דָא, אִיהוּ מְעַטְרָא לְכְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, וְסָלִיק בְּרִזָּא דָא, לְאַתְעֵטְרָא בְּהוּ גוֹ שְׁלִיחוֹתָא (דְמֵאֲרִית) דְשְׁכִינְתָא.

וְסִימְנִיד דְאֵלִין אַתְּוּן, דְקָא מְתַעֵטְרֵן בְּשֶׁבְחָא עֲלָאָה, דָא קְדֻמָּאִי וְסוּפִי, דְסִלְקִין בְּעֵטְרֵיהוּ אֵינוֹן א"ת ב"ש. אֶלֶף בְּחֻמֵּשׁ. תִּיּוֹ בְּשִׁי"ת. בִּית בְּחֻמֵּשׁ. שִׁי"ן בְּשִׁי"ת. בְּגִין כֶּף רְזָא דָא"ת ב"ש (דף קל"ב ע"ב) כָּלֵל דְעֵשְׂרִין וַתְּרִין אַתְּוּן, דְאֵינוֹן עֲטָרָה דְתַלְתִּין וַתְּרִין שְׁבִילִין. (ס"א דְשָׂמָא קְדִישָׁא).

וְסִימָן דְאֵינוֹן אַתְּוּן אַחֲרֵנִין דְסִלְקִין בְּרֵתִיכְיָהוּ, ג"ר. שְׂאֲרֵי בְּגִימָל, וְסִיִּים בְּרִי"ש, וְכֵלְהוּ רְזָא דְרֵתִיכָא קְדִישָׁא. א"ת ב"ש, רְזָא דְשָׂמָא קְדִישָׁא. ג"ר, רְזָא דְרֵתִיכָא קְדִישָׁא, דְסִלְקָא לְשֶׁבְעִין וַתְּרִין, וְאַתְעֵבִיד מְנִייהוּ שְׂמָא קְדִישָׁא, לְאַתְעֵטְרָא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, מִגּוֹ רֵתִיכָא עֲלָאָה. (דְכַתִּיב, תהלים מ"ח) כְּשִׁמְךָ אֱלֹהִים כֵּן תִּהְלֶתְךָ.

וּבְגִין כֶּף הַהוּא שְׂמָא דְע"ב כָּלִילָא בְּרִזָּא דְאַבְהֵן, יְמִינָא וְשְׂמָאלָא וְאֲמֻצְעִיתָא. וְאִיהִי מְתַעֵטְרָא בְּהוּ, לְמַהוּי שְׂמָא קְדִישָׁא. וְלֹאוּ שְׂמָא עֲלָאָה, כְּאֵינוֹן שְׂמָהֶן עֲלֵאִין, דְעֲלָמָא עֲלָאָה, דְאַתְאַחֲדָן לְעִילָא לְעִילָא. וְאֵף עַל גַּב דְהֵאִי שְׂמָא עֲלָאָה אִיהוּ, אֲבָל רְזָא דִילִיָה, דוּד מְלָפָא, דְמִתְעֵטְרָא בְּאַבְהֵן.

שְׂמָא דְאַרְבְּעִין וַתְּרִין אַתְּוּן רְזָא דִילִיָה אַבְהֵן, דְקָא מְתַעֵטְרֵן בְּעֲלָמָא עֲלָאָה. וְעֲלָמָא עֲלָאָה בְּמָה דְלְעִילָא. (ס"א וְסִלְקָא רִזָּא לְעִילָא לְעִילָא, עַד דְאַתְעֵטְרָא בְּאֵין סוּף) וְעַל דָא, סָלִיק וְלֹא נְחִית, אַתְעֵטֵר גּוֹ מִחְשְׁבָה עֲלָאָה. זְכָאָה חוּלְקָא דְמָאן דִּינְדַע לִיָה, וְאַזְדַּהֵר בִּיָה.

שְׂמָא דְשֶׁבְעִין וַתְּרִין אַתְּוּן, דוּד דְקָא

המתעטר באבות, וסודו עולה ויורד כמו זה מצפ"ן, (מצפ"ן) שם של שלש עשרה מדות הרחמים. הם שתיים עשרה, סוד המרכבה הקדושה שיוצאים מאחד עשרה עליהם, ולכן (עולה ויורד, וכלם עולים ויורדים חוץ מזה השם של מ"ב שעולה ולא יורד, ועל זה) השם של שבעים ושתיים עולה ויורד. עולה מצד זה ויורד מצד זה. השם של שלש עשרה מדות עולה מצד זה ויורד מצד זה. ואותו שייורד, כדי למשך טוב למטה. ועל זה, א"ת ב"ש ג"ר ד"ק ה"ץ ו"פ ז"ע ח"ס ט"ן י"ם כ"ל. האותיות הראשונות עולות בקשבון, ואותיות אחרות יורדות בקשבון, כדי למשך את הטוב שלמעלה למטה.

השם של ארבעים ושתיים הוא מתעטר למרכבה העליונה. השם של שבעים ושתיים מתעטר למרכבה התחתונה. אשרי חלקו של מי שמשתדל להפיר את רבנו. אשריו בעולם הזה ובעולם הבא.

ולכן תשפחתה של שבת שמשפחת את המלך שהשלום שלו, משפחת באותיות של שבעים ושתיים ובעשרים ושתיים תבות, הסוד של עשרים ושתיים אותיות, כדי שתתעטר בו לעלות למעלה בתשפחת הזו. ולכן אל אדון - תשפחת העולם הבא הוא, ופריחת (וקשירת) המרכבה הקדושה העליונה שמתעטרת לעלות למעלה, ופריחת פנסת ישראל שמתעטרת לעלות בתוך המרכבה העליונה.

א"ת ב"ש עולים ויורדים, כמו שנתבאר. א"ל ב"ם עולים ולא יורדים, וסימנך - זו שבת לבדה. וזו שבת ויום הכפורים, שעולה הסוד למעלה למעלה, עד שהכל מתעטר באין סוף.

מתעטרא באבהן, ורזא דיליה סליק ונחית, פגוונא דא מצפ"ן, (מצפ"ן) שמא דתליסר מכילין דרחמי. אינון תריסר, רזא דרתיכא קדישא, דנפיק מחד, דשריא עליהו ובגין פך (סליק ונחית, וכלהו סלקון ונחתין בר האי שמא דמ"ב דסליק ולא נחית ועל דא) שמא דשבעין ותריין סליק ונחית, סליק מסטרא דא, ונחית מסטרא דא. שמא דתליסר מכילין, סליק מסטרא דא, ונחית מסטרא דא, והוא דנחית בגין לאמשכא טיבו לתתא. ועל דא, א"ת ב"ש ג"ר ד"ק ה"ץ ו"פ ז"ע ח"ס ט"ן י"ם כ"ל. אתוון קדמאי סלקין בחושבנא, ואתוון אחרנין נחתי בחושבנא, בגין לאמשכא טיבו דלעילא לתתא.

שמא דארבעין ותריין, איהו מתעטרא לרתיכא עלאה. שמא דשבעין ותריין, איהו מתעטרא לרתיכא תתאה. זכאה חולקיה מאן דמשתדל למנדע למאריה, זכאה איהו בעלמא דין ובעלמא דאתי.

ובגין פך, תושפחתא דשבת דקא משבחה למלכא דשלמא דיליה. משבח ליה בשמא דשבעין ותריין, ובעשרין ותריין תיבין, רזא דעשרין ותריין אתוון, בגין דתתעטר ביה לסלקא לעילא בתושפחתא דא. ועל דא, אל אדון, תושפחתא דעלמא דאתי איהו, ופריחו (כ"א ופריחו) דרתיכא קדישא עלאה, דמתעטרא לסלקא לעילא, ופריחו דכנסת ישראל, דמתעטרא לסלקא גו רתיכא עלאה.

א"ת ב"ש, סלקין ונחתין, פמה דאתמר. א"ל ב"ם סלקין ולא נחתין, וסימניך, דא שב"ת בלחודוי. ודא שב"ת ויום הכפורים, דסלקא רזא לעילא לעילא, עד דמתעטרא כלא באין סוף.

אל ברוך, דא סדורא דאתון זעירין, ותקוני
 כנסת ישראל בכל יומא בצלותא. ובגין
 דאינון אתון זעירין, לית רווחא בינייהו,
 ואינון תקוני עולמתן דאתין עם מטרוניתא
 לגבי מלכא עלאה.

קדושא דא דקא מקדשי מלאכי עלאי, לאו
 איהו ביחיד. והא אוקימנא, כל
 קדושה דאיהו בלשון הקודש, יחיד אסיר ליה
 למימר. תרגום, לעולם ביחיד, ולא בסגיאין,
 ויחיד איהו תקונא דיליה ודאי, ולא סגיאין.
 וסימן לרזא דא, שנים מקרא ואחד תרגום.
 שנים לישנא דסגיאין איהו, דודאי קדושה
 דלשון הקודש אסיר איהו ביחיד. קדושת
 תרגום אסיר איהו בסגיאין, אלא ביחיד
 לעולם. אחד תרגום תנינן, ולא תרין ולא
 יתיר. תרגום אתיא למיעוטא, והכי אצטריך.
 לשון הקודש אתיא לרביינא, והכי אצטריך.
 דמעלין בקודש ולא מורדין. ובתרגום
 מורדין ולא מעלין. אחד תנינן, ולא יתיר,
 ולא מעלין כלל.

קדושא דא, קדושתא דאתקדשת שכינתא,
 וכל אינון רתיכין דילה, לאתתקנא
 לגבי מלכא עלאה. ובגין דאיהו קדושת
 עלמא תתאה, איהו מיושב ולא בעמידה. (ד'
 ק"ג ע"א) קדושה אחרא דאהדורי צלותא, איהו
 קדושתא דעלמא עלאה, ובגין כן איהו
 בעמידה, בגין לאמשכא לה לתתא, וכל מלוי
 דעלמא עלאה, איהו בעמידה ולא מיושב.

ובכל הני קדושותי, ישראל מתקדשי בהו
 לתתא. ועל דא ישראל מתקדשי
 בקדושה דרתיכא תתאה מיושב. ובקדושה
 דרתיכא עלאה מעומד. קדושה אחרא, איהו
 תוספת קדושה, בגיני כן איהו פתר צלותא. ובגין דאיהו תוספת קדושה,

אל ברוך - זה סדור של אותיות
 קטנות ותקוני כנסת ישראל בכל
 יום בתפלה. ומשום שאותן
 אותיות קטנות, אין רוח ביניהן,
 והן תקוני העולמות שבאות עם
 הגבירה למלך העליון.

קדושה זו שמקדשים המלאכים
 העליונים אינה ביחיד, והרי
 בארנו, כל קדושה שהיא בלשון
 הקדש, אסור ליחיד לאמרה.
 תרגום - לעולם ביחיד, ולא
 ברבים. והיחיד הוא תקון שלו
 ודאי, ולא רבים. וסימן לסוד זה
 - שנים מקרא ואחד תרגום. שנים
 זה לשון רבים, שודאי קדושה של
 לשון הקדש אסורה ביחיד.
 קדושת תרגום אסורה ברבים,
 אלא ביחיד לעולם. אחד תרגום
 שנינו, ולא שנים ולא יתיר.
 התרגום בא למצט, וכך צריך.
 לשון הקדש בא לרבויו, וכך צריך,
 שמעלים בקדש ולא מורידים.
 ובתרגום מורידים ולא מעלים.
 שנינו אחד, ולא יתיר, ולא מעלים
 כלל.

הקדושה הזו - הקדושה
 שהתקדשה השכינה, וכל אותן
 מרפכותיה להתתקן אל המלך
 העליון. ומשום שהיא קדושת
 העולם התחתון, היא מישוב ולא
 בעמידה. קדושה אחרת של חזרת
 התפלה היא קדושה של העולם
 העליון, ולכן היא בעמידה, כדי
 להמשיכה למטה, וכל דברי
 העולם העליון הם בעמידה ולא
 מישוב.

ובכל הקדושות הללו ישראל
 מתקדשים בהם למטה, ולכן
 ישראל מתקדשים בקדושת
 המרפכה התחתונה מישוב,
 ובקדושת המרפכה העליונה
 מצמד. קדושה אחרת היא תוספת

קדושה, בגיני כן איהו פתר צלותא. ובגין דאיהו תוספת קדושה,

קדשה, ולכן היא אחר התפלה. ומשום שהיא תוספת קדשה על קדשות אחרות, היא אחר התפלה. ומשום שכל אחד ואחד צריך למשוך עליו מאותה תוספת, נתקן לכל יחיד ויחיד קדשת תרגום.

ואם תאמר, הרי יש בה קדשת לשון הקדש - אותה לצבור, להתקדש פלם בכלל באותה תוספת קדשה. ומשום שליחיד אין רשות לאמרה בלשון הקדש ולהתקדש יחיד, התקינה בלשון תרגום, והיא ביחיד, להתקדש כל אחד ואחד באותה תוספת להמשיך עליו יתר קדשה. אשרי חלקם של ישראל שמתקדשים בקדשות עליונות, משום שהם דבקים למעלה, שכתוב (דברים ו) ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים פלכם היום.

כתוב, (מלכים ב ד) הנה נא ידעתי כי איש אלהים קדוש הוא עבר וגו'. וכתוב, נעשה נא עלית קיר קטנה וגו'. בפסוק זה יש סמך בעלמא לסדור התפלה. הנה נא ידעתי - זהו הרצון שצריך אדם לשים בתוכו בתפלה. כי איש אלהים קדוש הוא - זהו העולם העליון, שיושב על פסא כבודו, וכל הקדשות יוצאות ממנו, והוא מקדש את כל העולמות. עבר עלינו תמיד - מאותה קדשה שהוא מקדש את כל העולמות למעלה, הוא מקדש אותנו בעולם הזה. שהרי אין קדשה למעלה אלא אם יש קדשה למטה, כמו שנאמר ונקדשתי בתוך בני ישראל.

והואיל וכך הוא, נעשה נא עלית קיר קטנה. זהו סדור של תקון השכינה, שהיא עלית קיר, כמו שנאמר (ישעיה לח) ויסב חזקיהו פניו אל הקיר. קטנה, משום

על קדושתן אחרנין, איהי לבתר צלותא. ובגין דכל חד וחד בעי לאמשכא עליה מההוא תוספת, אתתקן לכל יחיד ויחיד קדושת תרגום.

ואי תימא הא אית בה קדושת לשון הקדש. ההוא לצבור, לאתקדשא כלהו בכלל, בההוא תוספת קדושה. ובגין דיחיד לית ליה רשות, לאומרה בלשון הקדש, ולא אתקדשא יחידאי, אתקיננו לה בלשון תרגום, ואיהו ביחיד, לאתקדשא כל חד וחד בההוא תוספת, לאמשכא עליה קדושה יתיר. זכאה חולקיהון דישראל, דקא מתקדשי בקדושי עלאי, בגין דאינון דבקיין לעילא, דכתיב, (דברים ו) ואתם הדבקים בני' אלהיכם חיים פלכם היום.

כתוב (מלכים ב ד) הנה נא ידעתי כי איש אלהים קדוש הוא עובר וגו', וכתוב נעשה נא עלית קיר קטנה וגו', בהאי קרא אית לן סמך בעלמא לסדורא דצלותא. הנה נא ידעתי, דא איהו רעותא דאצטריך בר נש לשואה בגויה בצלותא. כי איש אלהים קדוש הוא, דא איהו עלמא עלאה, דאיהו יתיב על פרסי יקריה, וכל קדושתאן נפקין מניה, ואיהו מקדש לכלהו עלמין. עובר עלינו תמיד, מההוא קדושה דאיהו מקדש לכל עלמין לעילא, איהו מקדש לן בהאי עלמא. דהא לית קדושה לעילא, אלא אי אית קדושה לתתא, כמה דאת אמר (ויקרא כב) ונקדשתי בתוך בני ישראל.

והואיל וכך הוא, נעשה נא עלית קיר קטנה, דא איהו סדורא דתקונא דשכינתא, דאיהו עלית קיר, כמה דאת אמר (ישעיה לח) ויסב חזקיהו פניו אל הקיר. קטנה: בגין דאיהו

זַעִירָא, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (קהלת ט) עִיר קְטַנָּה.
וְנָשִׁים לוֹ שֵׁם בְּתַקּוּנָא דָּא דְאַנָּן מְתַקְנִין,
וּבְסִדּוּרָא דִילָן בְּשִׁירֵין וְתוֹשֶׁבֶתֶן וּבְצִלוֹתָא,
(וּבְתַקּוּנָא דָּא) אָנָּן מְתַקְנִין לְגַבִּיהַ, לְנִיחָא דִילֵיהַ.
מִטָּה וְשִׁלְחָן וְכֶסֶף וּמְנוּרָה. אַרְבַּע אֲלִין, כְּלָהוּ
בְשִׁכְיִנְתָּא אֵינּוּן. וְאִיהִי (כְּלָא) בְּכָל תַּקּוּנֵין אֲלִין
מִתַּתְקָנָן, לְגַבִּי עֲלָמָא עֲלָאָה בְּסִדּוּרָא דְאַנָּן
מְסִדְרִין.

בְּסִדּוּרָא דְצִלוֹתָא דְעֶרְבִית, וּבְתַקּוּנָא דִילֵיהַ,
הָא מִטָּה. בְּסִדּוּרָא דְאֵינּוּן קְרַבְנֵין
וְעֲלוּוֹן, דְאַנָּן מְסִדְרִין בְּצַפְרָא וְאֵינּוּן שִׁירֵין
וְתוֹשֶׁבֶתֶן, הָא שִׁלְחָן. וּבִהֵהוּא סִדּוּרָא
דְצִלוֹתָא דְמִיּוֹשֶׁב, וּבְתַקּוּנָא דְקִרְיַת שְׁמַע,
בִּהֵהוּא יְחֻדָּא דְאַנָּן מְתַקְנֵין הָא כֶּסֶף. בִּהֵהוּא
סִדּוּרָא דְצִלוֹתָא דְמַעוּמָד, וּבְאֵינּוּן קְדוּשָׁאן,
וְתוֹסַפְתָּ קְדוּשָׁה, וּבִרְפָאן, דְאַנָּן מְסִדְרִין (לָה)
הָא מְנוּרָה.

זַכָּאָה אִיהוּ בַר נֶשׁ, דְדָא שׁוּי בְרַעוּתֵיהַ,
לְאַשְׁלָמָא לְגַבִּי מְאָרִיָּה בְּכָל יוּמָא,
וְלְאַתְקָנָא הַאי עֲלִית קִיר קְטַנָּה, לְגַבִּי מְאָרִיָּה
בְּהַנִּי תַקּוּנֵין. כְּדִין וְדָאֵי קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא יְהִי
אוֹשְׁפִיזִיָּה בְּכָל יוּמָא. זַכָּאָה אִיהוּ בְּהַאי
עֲלָמָא, וְזַכָּאָה אִיהוּ בְּעֲלָמָא דְאַתִּי. בְּגִין
דְאַלִּין אַרְבַּע, אֵינּוּן תַּקּוּנֵי דְשִׁכְיִנְתָּא,
לְאַתְתַּקְנָא לְגַבִּי בְּעֲלָה. בְּאַרְבַּע תַּקּוּנֵין אֲלִין,
אַתְתַּקְנַת בְּשִׁפְרָהָא, בְּחִדּוּוּהָא, בְּחִזּוּוּהָא, עַל
יְדֵי דְעָמָא קְדִישָׁא בְּכָל יוּמָא.

מִטָּה אַתְיְהִיבַת לִיהַ לְיַעֲקֹב לְאַתְתַּקְנָא, וְעַל
דָּא יַעֲקֹב אַתְקִין צִלוֹתָא דְעֶרְבִית. שִׁלְחָן
אַתְקִין דְּוֹד מְלָפָא, בְּאֵינּוּן שִׁירֵין וְתוֹשֶׁבֶתֶן
דְּאִיהוּ אַתְקִין, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (תהלים כג) תַּעֲרֹךְ
לְפָנַי שִׁלְחָן נֶגֶד צוּרְרֵי. כֶּסֶף אַתְקִין אַבְרָהָם,
בְּאַתְקִישׁוּתָא דִילֵיהַ, דְעַבִּיד טִיבּוּ וּשְׁלִימוּ דִנְשִׁמְתִין לְכָל בְּנֵי עֲלָמָא, וְלִית

שֶׁהִיא קְטַנָּה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (קהלת ט)
עִיר קְטַנָּה. וְנָשִׁים לוֹ שֵׁם - בְּתַקּוּן
הַזֶּה שֶׁאָנוּ מְתַקְנִים, וּבְסִדּוּר שֶׁלֵּנוּ
בְּשִׁירוֹת וְתוֹשֶׁבוֹת וְתַפְלָה, (וּבְתַקּוּן
הַזֶּה) אָנוּ מְתַקְנִים לוֹ, לְמַנוּחָתוֹ.
מִטָּה וְשִׁלְחָן וְכֶסֶף וּמְנוּרָה - כָּל
הָאַרְבָּעָה הֵלְלוּ הֵם בְּשִׁכְיָנָה, וְהִיא
(כְּלָה) בְּכָל הַתַּקּוּנִים הֵלְלוּ מְתַקְנֵים
לְעוֹלָם הָעֲלִיוֹן בְּסִדּוּר שֶׁאָנוּ
מְסִדְרִים.

בְּסִדּוּר שֶׁל תַּפְלַת עֶרְבִית וּבְתַקּוּן
שֶׁלוֹ - הָרִי מִטָּה. בְּסִדּוּר שֶׁל אוֹתָם
קְרַבְנוֹת וְעוֹלוֹת שֶׁאָנוּ מְסִדְרִים
בְּבִקְרָא וְאוֹתָם שִׁירוֹת וְתוֹשֶׁבוֹת -
הָרִי הַשִּׁלְחָן. וּבְאוֹתוֹ סִדּוּר שֶׁל
תַּפְלַת מִיּוֹשֶׁב וּבְתַקּוּן שֶׁל קְרִיַת
שְׁמַע בְּאוֹתוֹ יְחֻדָּא שֶׁאָנוּ מְתַקְנֵים
- הָרִי כֶּסֶף. בְּאוֹתוֹ סִדּוּר שֶׁל
תַּפְלַת מְעַמָּד וּבְאוֹתָן קְדוּשׁוֹת
וְתוֹסַפְתָּ קְדוּשָׁה, וּבִרְכוּת שֶׁאָנוּ
מְסִדְרִים (לָה) - הָרִי מְנוּרָה.

אֲשֶׁרֵי הָאִישׁ שָׂאת זֶה שֵׁם בְּרַצוֹנוֹ
לְהַשְׁלִים לְרַבּוֹנוֹ בְּכָל יוֹם וּלְתַקֵּן
עֲלִית קִיר קְטַנָּה זֶה לְרַבּוֹנוֹ
בְּתַקּוּנֵים הֵלְלוּ, אֲזִי וְדָאֵי שֶׁהַקְּדוּשׁ
כְּרוּךְ הוּא יְהִי אֲוֹרְחוֹ בְּכָל יוֹם.
אֲשֶׁרֵי בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאֲשֶׁרֵי
בְּעוֹלָם הַבָּא. מִשׁוּם שֶׁאֵלוֹ
הָאַרְבָּעָה הֵם תַּקּוּנֵי הַשִּׁכְיָנָה
לְהַתְתַּקֵּן לְכַעֲלָה. בְּאַרְבָּעָה
הַתַּקּוּנִים הֵלְלוּ הִיא מִתַּתְקַנַּת
בְּיַפְיָה בְּשִׁמְחוּתֵיהַ, בְּמִרְאֵיהַ, עַל
יְדֵי הַעַם הַקְּדוּשׁ כָּל יוֹם.

הַמִּטָּה נִתְּנָה לְיַעֲקֹב לְהַתְתַּקֵּן,
וְלָכֵן יַעֲקֹב תַּקֵּן תַּפְלַת עֶרְבִית.
שִׁלְחָן תַּקֵּן דְּוֹד הַמְּלָךְ בְּאוֹתָם
שִׁירוֹת וְתוֹשֶׁבוֹת שֶׁתַּקֵּן, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים כג) תַּעֲרֹךְ לְפָנַי
שִׁלְחָן נֶגֶד צוּרְרֵי. כֶּסֶף תַּקֵּן אַבְרָהָם
בְּהַתְתַּקְּשׁוּתוֹ, שֶׁעָשָׂה טוֹב
וּשְׁלָמוֹת הַנְּשִׁמוֹת לְכָל בְּנֵי
הָעוֹלָם, וְאֵין תַּקּוּן הַכֶּסֶף אֵלָא

בְּאַתְקִישׁוּתָא דִילֵיהַ, דְעַבִּיד טִיבּוּ וּשְׁלִימוּ דִנְשִׁמְתִין לְכָל בְּנֵי עֲלָמָא, וְלִית

בַּחֲסֵד שֶׁל אַבְרָהָם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(ישעיה טו) וְהוֹכֵן בַּחֲסֵד כֶּסֶף.

הַמְּנוּרָה תִּקַּן יִצְחָק, שֶׁקִּדֵּשׁ שָׁמַיְמָה
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְעֵינֵי כָל
הָעוֹלָם, וְהָאִיר אֶת אֹרֵי הַמְּנוּרָה
הָעֲלִיּוֹנָה בְּאוֹתָהּ קִדְשָׁהּ. לִכְן
צְרִיכִים הָעַם הַקָּדוֹשׁ לומר תְּמִיד
וְלִשְׁמַחַת רְצוֹנָם לְסִדְרֵי הָעוֹלָם
הָעֲלִיּוֹן, שֶׁהוּא בַּעַל הַבַּיִת, אִישׁ
הָאֱלֹהִים, מִטָּה וְשִׁלְחָן וְכֶסֶף
וּמְנוּרָה, לְהִיּוֹת שְׁלֵמוֹת בְּכָל יוֹם
מִעֲלֵה וּמִטָּה.

בְּשַׁעֲהַ שִׁישְׂרָאֵל מִיַּחַדִּים אֶת
הַיַּחֲדוּד שֶׁל סוּד שְׁמַע יִשְׂרָאֵל
בְּרִצּוֹן שְׁלֵם, אֲזִי יוֹצֵא מִתּוֹךְ סֵתֵר
שֶׁל הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן אֹרֵי אֶחָד,
וְאוֹתוֹ אֹרֵי מִכָּה לְתוֹךְ הַנִּיצוּץ
הַקָּשָׁה וּמִתְחַלֵּק לְשִׁבְעִים אֹרֹת,
וְאוֹתָם שִׁבְעִים אֹרֹת בְּשִׁבְעִים
עֲנָפֵי עֵץ הַחַיִּים.

אֲזִי אוֹתוֹ אֵילָן מִעֲלֵה רִיחֹת
וּבְשָׂמִים, וְכָל אֵילָנוֹת גֵּן עֵדֶן, כָּלֵם
מִעֲלִים רִיחֹת וּמִשְׂבָּחִים אֶת
רַבּוֹנָם, שֶׁהֵרִי אֲזִי מִתְקַנֵּת הַגְּבִירָה
לְהַכְנִס לַחֲפָה עִם בַּעֲלָהּ. כָּל אוֹתָם
אֵיבָרִים עֲלִיּוֹנִים, כָּלֵם מִתְחַבְּרִים
בְּתִשְׁוָקָה אַחַת וּבְרִצּוֹן אֶחָד
לְהִיּוֹת אֶחָד בְּלִי פְרוּד כָּלֵל. וְאֲזִי
בַּעֲלָהּ מִתְקַנֵּן אֵלֶיהָ לְהַכְנִסָּה
לַחֲפָה בְּיַחֲדוּד אֶחָד לְהִתְיַחַד עִם
הַגְּבִירָה.

וְכֵן אֲנִי מְעוֹרְרִים אוֹתוֹ וְאוֹמְרִים
(דברים י) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל. תִּקַּנִּי עֲצֻמָּה,
הֵרִי בַּעֲלָהּ יְבֵא אֵלֶיךָ בְּתַקּוּנֵינוּ
מְזֻמָּן כְּנִגְדֶּךָ. ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד,
בְּיַחֲדוּד אֶחָד, בְּרִצּוֹן אֶחָד, בְּלִי
פְרוּד, שְׁפָל אוֹתָם הָאֵיבָרִים
נַעֲשִׂים אֶחָד, וְנַכְנְסִים בְּאֶחָד
בְּתִשְׁוָקָה.

בֵּינָם שְׂאוֹמְרֵי יִשְׂרָאֵל "ה' אֶחָד"
בְּהִתְעוֹרְרוֹת שֶׁשָּׂה צְדָדִים, אֲזִי כָל
אוֹתָם שֶׁשֶׁת הַצְּדָדִים נַעֲשִׂים אֶחָד
וְנַכְנְסִים בְּתִשְׁוָקָה אַחַת, וְסוּד זֶה
ו' אֶחָד, פְּשִׁיטוֹת בְּלִבָּדוֹ בְּלִי

תִּקּוּנָא דְכֶסֶף, אֲלֵא בַּחֲסֵד דְאַבְרָהָם, כְּמָה
דְּאֵת אָמַר (ישעיה טו) וְהוֹכֵן בַּחֲסֵד כֶּסֶף.

מְנוּרָה (ד' קל"ג ע"ב) אֶתְקִין יִצְחָק, דְּאֶקְדִּישׁ שְׁמַיְמָה
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵינֵיהוֹן דְּכָל
עֲלָמָא, וְנִהִיר נְהִירוֹ דְּבוּצִינָא עֲלָאָה בְּהֵיא
קְדוּשָׁהּ. בְּגִינֵי כֵךְ, צְרִיכִין עֲמָא קְדִישָׁא, לומר
תְּדִיר וְלִשְׁוָאָה רַעוּתְהוֹן, לְסִדְרָא לְגַבֵּי עֲלָמָא
עֲלָאָה, דְּאִהוּ מְאָרִיָּה דְּבֵיתָא, אִישׁ הָאֱלֹהִים,
מִטָּה וְשִׁלְחָן וְכֶסֶף וּמְנוּרָה, לְמַהוּי שְׁלִימוֹ
בְּכָל יוֹמָא, עֵילָא וְתַתָּא.

(ד"א כאן חסר) בְּשַׁעֲתָא דְקָא מִיַּחַדִּי יִשְׂרָאֵל, יַחֲוּדָא
דְרִזָּא דְשְׁמַע יִשְׂרָאֵל, בְּרַעוּתָא
שְׁלִים, כְּדִין נִפְקֵי מִגּוֹ סְתִימוֹ דְעֲלָמָא עֲלָאָה,
חַד נְהִירוֹ, וְהֵהוּא נְהִירוֹ בְּטַשׁ גּוֹ בּוּצִינָא
דְקַרְדִּינִיתָא, וְאֶתְפְּלַג לְשִׁבְעִין נְהוּרִין, וְאֵינּוֹן
שִׁבְעִין נְהוּרִין, בְּשִׁבְעִין עֲנָפִין דְּאֵילָנָא דְחַיִּי.
כְּדִין, הֵהוּא אֵילָנָא סְלִיק רִיחִין וּבוּסְמִין, וְכָל
אֵילָנֵי דְגַנְתָּא דְעֵדֶן, כְּלֵהוּ סְלִיקִין רִיחִין,
וּמִשְׂבָּחֵן לְמְאָרִיָּהוֹן, דְּהָא כְּדִין אֶתְתַּקַּנְתָּ
מְטְרוּנִיתָא, לְאַעֲלָא לַחֲוּפָה בְּהַדִּי בַּעֲלָהּ, כָּל
אֵינּוֹן שְׁיִיפִין עֲלָאִין, כְּלֵהוּ מִתְחַבְּרִין
בְּתִיאוּבְתָא חָדָא, וּבְרַעוּתָא חָדָא, לְמַהוּי חַד
בְּלֵא פְרוּדָא כָּלֵל. וְכְדִין בַּעֲלָהּ אֶתְתַּקַּן לְגַבְהָא
לְאַעֲלָא לַחֲוּפָה בְּיַחֲוּדָא חַד, לְאַתְיַחַדָּא
בְּמְטְרוּנִיתָא.

וְעַל דָּא אֲנִי מִתְעַרְי לִיה, וְאוֹמְרִינָן (דברים י) שְׁמַע
יִשְׂרָאֵל, אֶתְקִין גְּרַמָּה, הָא בַּעֲלִיךָ יִתִּי
לְגַבֵּיךָ בְּתַקּוּנֵנוּי, זְמִין לְקַבְּלָךְ. יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ
אֶחָד, בְּיַחֲוּדָא חָדָא, בְּרַעוּתָא חָדָא, בְּלֵא
פְרוּדָא, דְּכָל אֵינּוֹן שְׁיִיפִין כְּלֵהוּ אֶתְעַבִּידוּ חַד,
וְעֵילָין בְּחַד תִּיאוּבְתָא.

בֵּינָם דְּאוֹמְרֵי יִשְׂרָאֵל יְיָ אֶחָד בְּאַתְעָרוּתָא דְשִׁית
סְטְרִין, כְּדִין כָּל אֵינּוֹן שִׁית סְטְרִין,

דְּבָקוֹת אַחֲרַת אֱלֹו, אֶלָּא הוּא לְבָדוּ
פְּשׁוּט מַכְל, וְהוּא אֶחָד.

בְּאוֹתָהּ שְׁעָה הַגְּבִירָה מִתְּתַקְנָת
וּמִתְקַשְׁטָת, וְשִׁמְשִׁיָּהּ מְכַנְּסִים אוֹתָהּ
בְּלַחֲשׁ רַב אֶל בְּעֵלָה, וְאוֹמְרִים: בְּרוּף
שֶׁם כְּבוֹד מְלָכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. זֶהוּ
בְּלַחֲשׁ, שֶׁכֶּף צְרִיף לְהַכְנִיסָה לְבַעֲלָה.
אֲשֶׁרֵי הָעַם שִׁיּוּדְעִים אֶת זֶה וּמְסַדְּרִים
סְדוּר עֲלִיוֹן שֶׁל הָאֱמוּנָה.

בְּאוֹתָהּ שְׁעָה שְׁמֵת־חֲבָרִים הַבְּעַל
וְהַגְּבִירָה כְּאֶחָד, אִזּוּ הַפְּרוּז יוֹצֵא מֵעַד
הַדְּרוֹם, מִתְּעוֹרְרִים חֲלֵלוֹת וּמְחַנּוֹת
שְׁמַגְלִים אַהֲבָה לְרַבּוֹנָם.

אִזּוּ מִתְּעוֹרֵר מִמֶּנָּה אֶחָד עֲלִיוֹן, שֶׁשְּׁמוֹ
בּוּא"ל, גְּדוֹל הַמְּחַנּוֹת, וּבְכִדּוֹ אַרְבַּעַה
מִפְתַּחוֹת שְׁנוּטֵל מְאַרְבַּעַת צְדָדֵי
הָעוֹלָם. וּמִפְתַּח אֶחָד נִרְשָׁם בְּאוֹת י',
וּמִפְתַּח אַחֵר נִרְשָׁם בְּאוֹת ה', וּמִפְתַּח
אֶחָד נִרְשָׁם בְּאוֹת ו', (וּמִפְתַּח אַחֵר נִרְשָׁם
בְּאוֹת ד') וּמְנַיְחִים אוֹתוֹ תַּחַת עֵץ הַחַיִּים.
וְאוֹתָם שְׁלֹשָׁה מִפְתַּחוֹת שֶׁנִּרְשָׁמוּ
בְּשֵׁלֶשׁ הָאוֹתִיּוֹת הֵלְלוּ נַעֲשִׂים אֶחָד.
כִּיּוֹן שְׁנַעֲשִׂים אֶחָד, אוֹתוֹ הַמִּפְתַּח
הָאֲחֵר עוֹלָה וְעוֹמֵד וּמִתְּחַבֵּר בְּאוֹתוֹ
אַחֵר שֶׁהוּא כָּלֵל הַשֵּׁלֶשׁ, וְכָל אוֹתָם
מְחַנּוֹת וְחֵלְלוֹת נִכְנָסִים לְאוֹתָם שְׁנֵי
הַמִּפְתַּחוֹת לְתוֹךְ הַגֶּזֶן, וְכֹלֶם מִיַּחֲדִים
כְּמוֹ שֶׁלְמַטָּה.

יְהוָה - זֶה רִשְׁם שֶׁל הָאוֹת י', הָרֵאשׁ
הָעֲלִיוֹן שֶׁבְּשֵׁם הַקְּדוֹשׁ. אֶלְהִינוּ - זֶהוּ
סוּד שֶׁל רִשְׁם הָאוֹת ה' הָעֲלִיוֹנָה,
הָאוֹת הַשְּׁנִיָּה שֶׁבְּשֵׁם הַקְּדוֹשׁ. יְהוָה
- זוֹ מְשִׁיכָה שְׁנַמְשַׁכַת לְמַטָּה בְּסוּד
הַרִשְׁם שֶׁל הָאוֹת ו', שֶׁהֵן שְׁתֵּים,
וְהָאוֹתִיּוֹת נִמְשַׁכּוֹת לְהִיּוֹת בְּמָקוֹם
הַזֶּה, וְהוּא אֶחָד. כָּל הַשֵּׁלֶשׁ הֵלְלוּ הֵן
אֶחָד בְּיַחַד אֶחָד.

אֶתְעַבְּדוּ חַד וְעֲאֲלִין בְּחַד תִּיאוּבְכָתָא, וְרָזָא
דָּא ו' חַד פְּשִׁיטוּ בְּלַחֲדוּדֵי, בְּלֹא דְבָקוּתָא
אַחֲרָא לְגַבִּיָּה, אֶלָּא אִיהוּ בְּלַחֲדוּדֵי פְּשִׁיט
מַכְּלָא, וְאִיהוּ חַד.

בְּהִיּוּא שְׁעָתָא, מְטְרוֹנִיתָא מִתְּתַקְנָא
וּמִתְקַשְׁטָא, וְעֵיילִין לָהּ
שִׁמְשִׁיָּהּ בְּלַחֲשׁוֹ סְגִי, לְגַבִּי בְּעֵלָה, וְאוֹמְרֵי
כְּרוּף שֶׁם כְּבוֹד מְלָכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. דָּא
אִיהוּ בְּלַחֲשׁוֹ, דְּהִכִּי אֲצַטְרִיף לְאַעֲלָא לָהּ
לְגַבִּי בְּעֵלָה. זַפְּאָה עֲמָא דִּידְעֵי דָּא, וּמְסַדְּרֵי
סְדוּרָא עֲלָאָה דְּמַהִימְנוּתָא.

בְּהִיּוּא שְׁעָתָא דְּאֶתְחַבְּרוּ בְּעֵלָה
וּמְטְרוֹנִיתָא כְּחַדָּא, כְּדִין פְּרוּזָא
נְפִיק מְסַטְרָא דְּדְרוּם, אֶתְעָרוּ חֵילִין
וּמְשַׁרְיִין דְּגַלִּי רַחִימוּתָא לְגַבִּי מְאָרִיכוּן.

כְּדִין אֶתְעָר חַד מְמַנָּא עֲלָאָה, בּוּא"ל
שְׁמִיָּה, רַב מְשַׁרְיִין, וּבִידֵיהּ אַרְבַּע
מִפְתַּחֲוֹן, דְּנִטִּיל מְאַרְבַּע סְטְרֵי עֲלָמָא, וְחַד
מִפְתַּחָא אֶתְרִשִׁים בְּאֵת י', וּמִפְתַּחָא אַחֲרָא
אֶתְרִשִׁים בְּאֵת ה'. וְחַד מִפְתַּחָא אֶתְרִשִׁים
בְּאֵת ו'. (וּמִפְתַּחָא אַחֲרָא אֶתְרִשִׁים בְּאֵת ה')

וְאֵנַח לְהוּ
תְּחוֹת אֵילָנָא דְּחַיִּי. אֵינּוּן תְּלַת מִפְתַּחֲוֹן,
דְּאֶתְרִשִׁימוּ בְּתַלַת אֶתְוּוֹן אֱלִין, אֶתְעַבְּדוּ
חַד. כִּיּוֹן דְּאֶתְעַבְּדוּ חַד, הֵהוּא מִפְתַּחָא
אַחֲרָא, סְלִיק וְקָאִים וְאֶתְחַבְּרוּ בְּהִיּוּא
אַחֲרָא כְּלָלָא דְּתַלַת, וְכָל אֵינּוּן מְשַׁרְיִין
וְחֵיילִין עֵיילִין לְאֵינּוּן תְּרִין מִפְתַּחֲוֹן גּוּ
גִנְתָּא וְכֹלְהוּ מִיַּחֲדֵי כְּגוּוֹנָא דְּלִתְתָּא.

יְהוָה: דָּא רִשִׁימוּ דָּאֵת י', רִישָׁא עֲלָאָה דְּבִשְׁמָא קְדִישָׁא. אֶלְהִינוּ: דָּא
אִיהוּ רְזָא דְּרִשִׁימוּ דָּאֵת ה' עֲלָאָה, אֶת תְּנַיְנָא דְּבִשְׁמָא קְדִישָׁא.
יְהוָה: דָּא מְשִׁיכוּ דְּאֶתְמַשְׁף לְתַתָּא, בְּרָזָא דְּרִשִׁימוּ דָּאֵת ו', דְּאֵינּוּן תְּרִין
אֶתְוּוֹן אֶתְמַשְׁכוּ לְמַהוּי בְּאֶתְר דָּא, וְאִיהוּ אֶחָד. כָּל הַנִּי תְּלַתָּא אֵינּוּן חַד,
בְּיַחַדָּא חַד.

בִּיּוֹן שֶׁכֵּל זֶה נַעֲשֶׂה אֶחָד בְּיַחְדּוֹ
אֶחָד, וְנִשְׁאָר הַכֹּל בְּסוּד שֶׁל אוֹת
וְ שֶׁלֶם, מֵרֵאשׁ הַמַּעֲיָן וּמֵהֵיכָל
הַפְּנִימִי, וַיּוֹרֵשׁ אֶת הָאֵבָא
וְהָאֵמָא, אִזּ מְכַנְיָסִים אֶת הַגְּבִירָה
עִמּוֹ, שְׁהָרֵי עֲכָשׁוּ הוּא שֶׁלֶם בְּכֹל
הַטּוֹב הָעֲלִיּוֹן, וַיְכּוּל לְהִזִּין אוֹתָהּ
וְלִתֵּת לָהּ מְזוֹן וְסִפּוּק פְּרָאוּי. וְכֹל
אוֹתָם הָאֵיבָרִים שֶׁלוֹ כֵּלָם אֶחָד.
וְאִזּ מְכַנְיָסִים אוֹתָהּ אֵלָיו בְּלַחֲשׁ.
לְמָה בְּלַחֲשׁ? פְּדֵי שְׂלֵא יִתְעַרֵּב זָר
בְּאוֹתָהּ שְׂמֻחָה, כְּמוֹ שְׂנְאָמֵר (מִשְׁלֵי)
(ד) וּבְשִׂמְחָתוֹ לֹא יִתְעַרֵּב זָר.

בִּיּוֹן שֶׁהוּא מְתִיחַד לְמַעְלָה
בְּשִׁשָּׁה צְדָדִים, אָפּ כֶּף הִיא
מְתִיחַדָת לְמִטָּה בְּשִׁשָּׁה צְדָדִים
אַחֲרִים, פְּדֵי לְהִיּוֹת אֶחָד לְמַעְלָה
וְאֶחָד לְמִטָּה, כְּמוֹ שְׂנְאָמֵר (זְכֹרִיָה ד)
יְהִיָה ה' אֶחָד וְשִׁמּוֹ אֶחָד. אֶחָד
לְמַעְלָה בְּשִׁשָּׁה צְדָדִים - שְׁכֵתוֹב
(דְּבָרִים ו) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ
ה' אֶחָד. הָרֵי שֶׁשׁ תְּבוּת כִּנְגַד
שִׁשָּׁה צְדָדִים. אֶחָד לְמִטָּה בְּשִׁשָּׁה
צְדָדִים - (זְהוּ שְׁכֵתוֹב) בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד
מְלֻכּוֹתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. הָרֵי שֶׁשָּׁה
צְדָדִים אַחֲרִים בְּשִׁשׁ תְּבוּת. ה'
אֶחָד - לְמַעְלָה. וְשִׁמּוֹ אֶחָד -
לְמִטָּה.

וְאִם תֵּאמַר, הָרֵי כְּתוּב אֶחָד
לְמַעְלָה, וּלְמִטָּה לֹא כְּתוּב אֶחָד.
וְעַד הוּא אֶחָד בְּחֻלּוּפֵי אוֹתִיּוֹת.
אוֹתִיּוֹת הַנִּקְבָּה מִתְחַלְּפוֹת, שְׁהָרֵי
שְׁבַח הַזְּכָר עַל הַנִּקְבָּה. וְכִדֵּי שְׂלֵא
תִשְׁלַט עֵין הָרַע אֲנוּ מִחֻלּוּפִים
אוֹתִיּוֹת שְׂלֵא אוֹמְרִים אֶחָד בְּגִלּוּי,
וְלַעֲתִיד לְבֹא כְּשִׁתְּעַבֵּר עֵין הָרַע
מִן הָעוֹלָם וְלֹא תִשְׁלַט (אֲצֵלָה), אִזּ
יִקְרָא אֶחָד בְּגִלּוּי. מִשּׁוּם שֶׁעֲכָשׁוּ,
כְּשִׁאוֹתוֹ הַצַּד הָאֲחֵר נִדְבַק עִמָּה,
אֵינָה אֶחָד, אֲלֵא שְׂאֲנוּ מִיַּחְדָּים
אוֹתָהּ בְּלַחֲשׁ בְּסוּד הָאוֹתִיּוֹת
הָאֲחֵרוֹת, וְאוֹמְרִים וְעַד.

בִּיּוֹן דְּכָל דָּא אֲתַעְבִּיד חַד בְּיַחְוָדָא חַד,
וְאֲשַׁתְּאָר כֹּלָא בְּרִזָּא דָּאֵת ו' שְׁלִים,
מֵרִישָׁא דְּמִבוּעָא, וּמֵהֵיכָלָא פְּנִימָאָה, וַיִּרִית
לְאֵבָא וְאֵימָא, פְּדִין עֵיילִין לְמִטְרוֹנִיתָא
בְּהַדְיָה, דְּהָא הַשְׁתָּא אִיהוּ שְׁלִים בְּכֹל טִיבוּ
עֲלָאָה, וַיְכִיל לְאַתְזָנָא לָהּ, וְלִמְיָהֵב לָהּ מְזוֹנָא
וְסִפּוּקָא כְּדָקָא יָאוּת. וְכֹל אֵינּוֹן שְׁיִפִּין דִּילִיָּה
כִּלְהוּ חַד. פְּדִין עֵיילִין לָהּ לְגַבִּיָּה, בְּלַחֲשֵׁי.
אֵמָי בְּלַחֲשֵׁי. בְּגִין דְּלֹא יִתְעַרֵּב זָר בְּהֵיָא
חַדְוָה, כְּמָה דָּאֵת אֵמֵר (מִשְׁלֵי יד) וּבְשִׂמְחָתוֹ לֹא
יִתְעַרֵּב זָר.

בִּיּוֹן דְּאִיהוּ אֲתִיחַד לְעֵילָא בְּשִׁית סְטָרִין. אוּף
הַכִּי אִיהִי אֲתִיחַדָת לְתַתָּא בְּשִׁית סְטָרִין
אַחֲרֵינִין. בְּגִין לְמַהוּי (דף קל"ד ע"א) אֶחָד לְעֵילָא,
וְאֶחָד לְתַתָּא, כְּמָה דָּאֵת אֵמֵר (זְכֹרִיָה יד) יְהִיָּה יי'
אֶחָד וְשִׁמּוֹ אֶחָד. אֶחָד לְעֵילָא בְּשִׁית סְטָרִין,
דְּכֵתִיב, (דְּבָרִים ו) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יי' אֱלֹהֵינוּ יי'
אֶחָד. הָא שִׁית תִּיבִין, לְקַבֵּל שִׁית סְטָרִין. אֶחָד
לְתַתָּא בְּשִׁית סְטָרִין, (הָדָא הוּא דְּכֵתִיב) בְּרוּךְ שֵׁם
כְּבוֹד מְלֻכּוֹתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד, הָא שִׁית סְטָרִין
אַחֲרֵינִין בְּשִׁית תִּיבִין. יי' אֶחָד לְעֵילָא, וְשִׁמּוֹ
אֶחָד לְתַתָּא.

וְאִי תִימָא, הָא כְּתִיב אֶחָד לְעֵילָא, וּלְתַתָּא לֹא
כְּתִיב אֶחָד. וְעַד הוּא אֶחָד, בְּחֻלּוּפֵי
אַתּוּן. אַתּוּן דְּדְכוּרָא לֹא מִתְחַלְּפִי, אַתּוּן
דְּנוּקְבָא מִתְחַלְּפִי, דְּהָא שְׁבַחָא דְּדְכוּרָא עַל
נוּקְבָא. וּבְגִין דְּלֹא תִשְׁלוּט עֵין הָרַע, אֲנִן
מְחַלְּפִי אַתּוּן, דְּלֹא אֲמַרִינֵן אֶחָד בְּאַתְגַּלְיָא.
וּבְזִמְנָא דָּאֵתִי, דִּיתְעַבֵּר עֵין הָרַע מַעְלָמָא, וְלֹא
תִשְׁלוּט, (פְּתִידָה) פְּדִין יִתְקַרִי אֶחָד בְּאַתְגַּלְיָא.
בְּגִין דְּהַשְׁתָּא דְּהוּא סְטָרָא אַחֲרָא אַתְדַּבַּק
בְּהַדְיָה, לָאו אִיהִי אֶחָד, אֲלֵא דְאַנֵן מִיַּחְדִּין לָהּ
בְּלַחֲשֵׁי, בְּרִזָּא דְאַתּוּן אַחֲרֵינִין, וְאֲמַרִי וְעַד.

גודל השכר והזכות בהוראת אצבע

הגר"א במשלי (יב, יד), מבאר גודל הזכות שיש למזכי הרבים ומוכיח את חבירו, אם שמע, מקבל שכר על כל מה שיעשה לדורות, וגם אם לא שמע, אז מקבל כל חלקו הטוב, וזה שלא שמע לוקח ממנו את חלק הגיהנום שלו.

הידעת? ברגע אחת אתה יכול לזכות לעולמות נצח! "עין לא ראתה.."
 - עתה הכול בידך - אתה יכול לחלק ס' "ערכה של שעה", שמעודד ומעורר ללמוד זה"ק בכל יום. וכל הלומד שעה זה"ק בשבת עולה לו למאה מיליון שנה תורה, ואם תכפיל בכל שבתות השנה ויו"ט, לכל ימי חייו, תגיע ל' 640 מיליארד שנה תורה. ואם בזכותך יתארגן שיעור לעשר יהודים, תגיע ל' 6 טריליון ו' 400 מיליארד שנה תורה. ובזה"ק (פ' ויצא קס"א). כתוב: שכל מה שנותנים משמים הוא באלף, ועוד כידוע כל עשרה ביה שכינה שריה, אתה מכפיל כל מנין יהודים באלף. תגיע ל' 6 זיליון ו' 400 טריליון שנה תורה. - ומי יוכל לחשב את גודל השכר הנצחי שיש לך מכך בוודאות!!!

החפץ חיים והחזון איש זי"ע

במכתבי מרן החפץ חיים זצ"ל (דף יד אות ג'), שספר בנו הר' אריה ליב על אביו, שהחזיק מאד בחכמת הקבלה באמרו כי הוא אחד מחלקי תורה היותר נעלים, ומרגלא בפומיה תמיד כי בלי סתרי תורה מגששים אנו באפלה, ובס' "מאיר עיני ישראל" (כ"ג ע' תקנ"ו), שרבי שלמה ספר לו על רבו החפץ חיים, שכל שבת קודש למד את הזהר של הפרשה, גם היה אומר לאחרים שילמדו הזהר של הפרשה, אפילו בחורים. והיה אומר שרבו כמדרש. (אור הזהר דף 82). ובספר מעשה איש (חלק ג' ע' צ"ח): שמרן החזון איש זצ"ל אמר להג' ר' שמריהו גריינימן זצ"ל, שאין ספר מוסר כל כך טוב כמו ספר הזהר. (מפעל הזהר העולמי - 0548436784)

וְכַךְ קִבַּלְתִּי מֵאֲדוֹנֵי אָבִי מוֹרֵי וְרַבֵּי זְכוּרוֹנוֹ לַחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא, וְהוּא קִבַּל מֵרַבּוֹתָיו רַבֵּינוּ דָּוִד צְבִי מִזִּידֵיטְשׁוֹב וְרַבֵּינוּ יַעֲקֹב יַצְחָק בֶּן מֵאֲטִיל מְלוֹבְלִין וְזִקְנוֹ הָרַב הַקְּדוֹשׁ רַבִּי אֶלְפֶסְנָדָר זְכוּרוֹנוֹ לַחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא, מִקְּאֵמֵאֲרָנָא, וְזִקְנֵי הָרַב הַקְּדוֹשׁ רַבִּי אַבְרָהָם מְרֻדְכֵי זְכוּרוֹנוֹ לַחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא מִפִּינְטְשׁוֹב וְרַבֵּינוּ רַבִּי אַבְרָהָם יְהוֹשֻׁעַ הַעֲשִׂיל מֵאַפְטָא זְכוּרוֹנוֹ לַחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא וּמִדּוֹדֵי רַבֵּינוּ מֹשֶׁה זְכוּרוֹנוֹ לַחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא מִזִּידֵיטְשׁוֹב, שְׁלֵא לְלַמֵּד כָּלל בְּשָׂאָר סְפָרִים הַמִּיֻסְדִּים עַל סִתְרֵי תוֹרָה שְׂאִינָם מֵרַבֵּי חַיִּים וְיִטְאַל הַנּוֹזְכִים לְעִיל.

וְלִמּוּדוֹ יִהְיֶה בְּקִדְשָׁה וּבִטְהָרָה, וּבִזְהָ אֵין לְבַר יִשְׂרָאֵל הַקְּדוֹשׁ שׁוּם פֶּחַד לְלַמֵּד בְּסִתְרֵי תוֹרָה, אֶלְא דִּיקָא אִם הוּא לּוּמֵד בְּשָׂאָר סְפָרֵי קִבְלָה שְׁהֵם חוּץ מִכְתָּבֵי מֶרֶן הָאֶר"י זְכוּרוֹנוֹ לַחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא, וּפְרָד"ס וְעֲשָׂרָה מֵאַמְרוֹת וּמִשְׂאָר סְפָרִים שְׁלָהֶם, כָּל אֱלוֹהִים קְדוֹשִׁים, אֲבָל חוּץ מֵהֶם וְכֵן מִי שֵׁישׁ לוֹ גְּבַה לֵב וְיוֹדֵעַ בְּדַעְתּוֹ שֶׁהוּא אִישׁ יִשְׂרָאֵל נָאֵה וְחָסִיד וּמִיֻּחָס, לָהֶם לְבַד יֵשׁ סִכְנָה בְּלִמּוּדָם, אֲבָל מִי שֵׁישׁ לוֹ לֵב נִשְׁבֵּר מִגְּדָל צַעַר הַשְּׂכִינָה שֶׁהִיא בְּגָלוּת, וְיִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים הֵם בְּדַחְקוֹת פְּרֻנְסָתָם, וְעַד הֵיכָן הִרְשָׁעִים וְהַחִיצוֹנִים מִתְּגַבְרִים בְּעֲשָׂרָם עַל יִשְׂרָאֵל הַקְּדוֹשִׁים לְדַחֵק אוֹתָם בְּיוֹתֵר וּלְקַח מֵהֶם פְּרֻנְסָתָם, אִישׁ כֵּזֶה בְּלֵב נִשְׁבֵּר שְׁלוֹ אֶפְלוֹ שֶׁהוּא בְּעַל עֲבֵרוֹת, **רוּצָה לּוֹמַר בְּשׁוֹגֵג וְאַנְס, אֵף עַל פִּי כֵן מִתֵּר לוֹ לְכַתְחֵלָה לְלַמֵּד, וּמִבְטִיחַ אֲנִי לוֹ שְׁלֵא יַעֲלֶה עָלָיו כָּל יָמָיו שׁוּם נֹזֵק עֲבוּר זֶה חָס וְשָׁלוֹם**, וְהוּא בְּאִפְּן שֶׁלִּמּוּדוֹ יִהְיֶה לְשִׁמְיָהּ, וְלֹא שִׁיְהִיָּה מְזָה מִקְּבַל וְיִשְׂרָאֵל נָאֵה וְחָסִיד נָאֵה וְכִיּוֹצֵא בּוֹ, הִרְבֵּה שְׁטוּתִים שְׁעוֹבֵר בְּדַעְתָּם הַמְּגֻשָּׁם.

וְלִמּוּד הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה דִּיקָא יִהְיֶה מְשֻׁתָּף עִם נִגְלִית הַתּוֹרָה שֶׁהִיא עֶקֶר הַלְחָם שֶׁעָלֶיהָ נֶאֱמַר 'כִּי לֹא עַל הַלְחָם' - נִגְלִית הַתּוֹרָה - 'לְבַדּוֹ יִחְיֶה הָאָדָם', אֶלְא 'כִּי עַל כָּל מוֹצֵא פִי הַשֵּׁם' שֶׁהוּא סִתְרֵי תוֹרָה יִחְיֶה הָאָדָם, וְדִיקָא שְׁנִיָּהם בְּהַשְׁתַּתְּפוּת אֶחָד בְּיַחַד, וְלֹא זֶה בְּלֹא זֶה. וְהוּא כָּל אֶחָד כְּפִי יְכַלְתּוֹ וּמִדְרַגָּתוֹ וְנִפְשׁוֹ וְכַחוֹ דְּקִדְשָׁה שֵׁישׁ בּוֹ.

(הַנְּהָגוֹת צְדִיקִים - כָּלְלִים מֵרַבֵּי אֱלִיעֶזֶר צְבִי מִקְּאֵמֵרָנָא)

טז) מי שאינו עוסק בספר הזהר ותקונים וכתבי האר"י, כל תורתו הוא משפּה ולחויץ, וּפּלו טעות וּרמאות, ואינו עוסק בתורה אלא להיות מאנשי שם, להיות רב וראש גדול הדור ולהשתרר על הבריות, ואין לו חיים ולא חלק בחיים – ובודאי לא ישיג ארחות חיים אלא על ידי למוד הזהר וכתבי מרן הרב חיים ויטאל בלבד.

בדור הזה האחרון, מי שאינו עוסק בספר הזהר ותקונים וכתבי מרן האר"י שהם חיים ממש לנפש, בלולה במקרא ובמשנה ובתלמוד ופוסקים, ידע נאמנה שכל תורתו שעוסק הוא משפּה ולחויץ, כדואג, ואין לו עסק בחיים והארה לנפש, והוא פלו טעות ורמאות, ואינו עוסק בתורה אלא להיות מאנשי שם, להיות רב וראש גדול הדור ולהשתרר על הבריות, ואין לו חיים ולא חלק בחיים.

ועין בתקוני זהר חדש: "לית בְּנו מאן דיתער לגבּה לרצות לה עם בעלה, צוחין בכל יומא וליליא באורייתא דבעל פּה, בכמה קושין. וצוחין בה בכלבין דאמרין הב הב. הב לן עותרא הב לן יקרא, ולית מאן דישתדל לסלקא שכּינתא". ובודאי לא ישיג ארחות חיים אלא על ידי למוד הזהר וכתבי מרן הרב חיים ויטאל בלבד, וכן בספר שערי אורה שכלו אור. וכבר הארכנו הרבה מזה שלא תהיה מקבל, אלא עבד מאהבה ועבד מיארה.

יז) אי אפשר להמשיך השכינה בדור הזה, רק על ידי הזהר וכתבי מרן הרב חיים ויטאל בלבד

ובדור הזה האחרון אי אפשר להמשיך שכּינתא עליונה אלא על ידי הזהר וכתבי מרן הרב חיים ויטאל בלבד, שנאמרו ברוח הקדש. (היכל הברכה קומרנה פרשת עקב ז', י"ט)

**יח) מי האיש החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב עולם
הבא בעולם הזה, ידבק בספר הזהר ובכתבי מרן הרב
חיים ויטאל בלבד**

ובדור הזה מי האיש החפץ חיים אוהב ימים מבלי לבלות
יום בלתי קדשה לראות טוב עולם הבא בעולם הזה, ידבק
בספר הזהר ובכתבי מרן הרב חיים ויטאל בלבד שנאמרו ברוח
הקדש.

(היכל הברכה קומרנה פרשת עקב ז', י"ט)

**יט) ספר תקוני זהר מטהר הגוף ומקדש הנשמה לכל
הלומד אותו בחדש אלול**

ובכו, יהי רצון מלפניך, שיטע אהבתו ותורתו בלבנו ללמד
בחבור זה בלב שלם ובחשק רב, כי הוא מטהר הגוף ומקדש
הנשמה לכל הלומד בחדש אלול אפלו בגירסא בעלמא באין
מבין פרוש אמריו.

(הקדמת ספר פסא מלך על התקונים)

— לימוד היומי - כד שבט —

כ) התקונים – סגלתן למתק הדינין

תקוני זהר. נראה לי שנקרא ספר התקונים, כי מדבר בכאן
בזה הספר מיחודים וצנורות הספירות, והם נקראים בלשון הקדש
הזה תקונים, כמו שאמר (בתקון א') [בהקדמת התקונים] אנת הוא
דאפיקת עשר תקונין, וקרינן לון עשר ספירן.

והנה הספירות הם היו נקדות וכו', ורב דברי זה הספר הולך על
דרך צרופי השמות ויחודים, והם עצם עולם התקון ממ"ה וב"ן
החדש על ידי התיחדם בצנורי הספירות לאסתכלא אנפין באנפין
למתק הדינין. **לכו נקרא זה הספר תקונים, כי מדבר ביחודים
תקון עולמות,** לברר וללבן הטיב מן הסיגים והפסלת על ידי יחודי
שמות הקדושים בכלים מכלים שונים לפי הזמן והשעה והעולם
אשר הוא מדבר בו, הקדוש הזה. מה שאין כן ספר הזהר שרב דברי

סובב על עצמות המדות בדרך חיים ותוכחות מוסר, ואינו מדבר מן יחודים, זולת במקומות מועטים ובספרי אדרא וספרא דצניעותא. (הרב רבינו צבי הירש זידיטשוב בריש ספר התקונים שלו)

כא) הטעם שנתפשט למוד התקונים בימי התשובה יותר מן הזהר

הני מילי מחיים, מודעת זאת בכל הארץ מזמן אשר הציץ וזרח אור יקרות של שני המאורות, ספר התקונים וספר הזהר, קימו וקבלו היהודים קהל עדת ישראל להחזיק בלמוד הקדוש של ספר תקונים והזהר יחיד ורבים, מנער ועד זקן. והגם דאין לאל ידם להשיג ולהבין סוד אמרות טהורות שבספרים הקדושים האלו, אף על פי כן שותים בצמא את דבריהם ומתלהבים בקריאתם מאד מאד.

ברם אם החזיקו במקום אחד בלמוד זהר הקדוש מאה אנשים, הנה בלמוד התקונים מחזיקים אלף אנשים, כמעט רב בעלי בתים מחזיקים בלמוד התקונים. וזה דרך ומנהגם בכל שנה ושנה. והטעם שנתפשט למוד התקונים בימי התשובה יותר מן הזהר, כי כל אדם אשר יחטא, הוא פוגם יותר בעשיה, באצילו"ת בריא"ה יציר"ה עשי"ה שבה, וידוע כי השבעים תקונים שעשה רבי שמעון בר יוחאי זכותו יגן עלינו אמן, כיון שנדרשים יותר בדרך המספר, על כן למודם מתקן בעולם עשיה יותר ששם הוא סוד המספר והחשבון. לכן בימי התשובה הכל רגילים בספר התקונים. (בן איש חי בהקדמתו לספרו בניהו)

כב) תקוני הנפש והגוף

וזאת לפנים בישראל, רב בעלי"ם מכבש"י א-ל באחד באלול ראש השנה למאש"ר באימ"ה רצון קונם, האלילים מתאשרים בפני אשמים, כי אתיא למודי"ן מדי שנה ושנה, ב"א על"י מקרא, ב"א על"י משנה, ה"ן סדר למשנה בספר תקונים קנ"ה וצו"ף, תקוני

הנִפְּשׁ וְתִקּוּנֵי הַגּוּף, לְשֵׁם גְרוּסֵי"ן גּוֹמְרִים הִלְלוּ מְטֵה־רִי"ן וְהִלְלוּ אוֹשְׁרֵי"ם כֹּל בְּאֵיָה ל"ו יִשׁוּבֵנוּ.

(מתוך הקדמת המגיה לתקוני זהר דפוס בילוגראדו)

— לימוד היומי - כה שבט —

כג) סוד תקוני הזהר שגלה הרבי שמעון בן יוחאי

רבי שמעון בן יוחאי גלה ופתח הע' פנים שבמלת בראשי"ת, וקרא אותם תקוני זהר, מפני שהוא לשון אור, ואו"ר גימטריא ר"ז, והוא האור הגנוז שגנוז הקדוש ברוך הוא בתורה וכו', שעל ידי זה יהיה ביכלת האדם לתקן כל מה שעבר עליו על ידי תשובה, ועל ידי זה יברך אותו השם יתברך שיהיה, חטאיכם כשנים הללו, שסדורות ובאות מששת ימי בראשית, ואז כשילג לבינו.

ולכן נוהגין ישראל ללמד בספר התקונים בחדש אלול ועשרת ימי תשובה, שאלו הארבעים יום הם ימי רצון שאז נתנו הלוחות שניות למשה רבינו עליו השלום עם כל הדברי תורה, ולתקן הכל על ידי תשובה.

(פרי צדיק לרבינו צדוק הכהן מלובלין זכותו יגן עלינו, סימן ח' דף נ"א.)

כד) הבעל שם טוב זכותו יגן עלינו אמין מעורר ללמוד

תקוני זהר

הנני רושם לך, תלמידי המבקה הרב הגאון הקדוש מוריני יעקב יוסף הכהן נרו זאיר, בקצרה על ניר קטן בכינו בכדי שתשא אותו בכל עת. קבלתי ממורי ורבי וכו' [הבעל שם טוב], תקונים ילמד בכל השנה בכל יום.

(פתר שם טוב)

כה) ללמד בכל לילה קדם השנה ממש, מאמר אחד

מתקוני הזהר הקדוש, ואז תישן בטח ובל תירא

איעצך ויהי אלקים אתך, בכל לילה קדם השנה ממש תלמד מאמר אחד מתקוני הזהר הקדוש ואז תישן בטח ובל תירא. והשם יתברך יטע בלבנו אהבתו ויראתו דוקא, אמן כן יהי רצון.

**מנאי מורו ישראל בן מורנו הרב רבי אליעזר בעל שם
ממעזבוז.**

(כתר שם טוב)

לימוד היומי - כו שבט

כו) בימי אלול הקדושים מערב ראש חדש ואילף, היה רבינו הקדוש מסאטמאר לומד שעור בתקוני זהר, מדי יום אחר התפלה, מעטף בטליתו ומעטר בתפלין דרבינו תם

בימי אלול הקדושים מערב ראש חדש ואילף, היה רבינו לומד שעור בתקוני זהר, מדי יום אחר התפלה, כשהוא מעטף בטליתו ומעטר בתפלין דרבינו תם, והשלימו עד יום הכפורים (כמנהג הקדמונים ללמד התקוני זהר בימי הרחמים והסליחות, כמובא בתקוני זהר דפוס קאשטאנדינא), והיה למודו זה בתנועה מיוחדת בהתעוררות גדולה וברגש אש קדש, וכמה פעמים קולו נשמע מחדרו החוצה כד גנוחי גנח וילולי ילל בבכיות נוראות.

ומספרים זקני החסידים, שבשנים שלפני המלחמה הסתיר רבינו ביותר את למודיו בחכמת האמת, וכשלמד התקונים בחדש אלול, היה נכנס בחדר לפניו מחדר והסתגר עצמו שמה, אלא מחמת חם של שלהי קייטא פתח לפעמים החלון מעט, ואז היו מתקבצים חסידים ואנשי מעשה לשמע למודיו מאחורי החלון, ושמעו הדברים יוצאים מפה קדשו בנעימות קדושה ובמתיקות נפלאה.

(מושיען של ישראל – ראש גולת אריאל)

כז) התופס חלק מן האחרות פאלו תופס פלו

הנעור בלילה, הינו שהוא נעור ועוסק רק בלבנושי התורה בחלק הנגלה הנקרא ליל"ה פיזוע, ואינו חפץ מאור התורה, כי או"ר גימטריא ר"ז, הינו ברזי התורה וסודותיה, שזהו בחינת תורת השם שנקרא יו"ם, הרי זה דומה פאלו דוחה את האחדות פלו ומתחייב בנפשו. מה שאין כן אם חפץ גם תורת הנסתר, הגם שאי אפשר לו להשיגו, על זה נאמר "כי אם בתורת השם חפצו", וכמו

שפירש האלשיך הקדוש, וכאלו השיג גם חלק זה שבתורה, פי התופס חלק מן האחדות פאלו תופס כלו וכו'.

(כתנת פסים פרשת קדושים)

כח) עורו ישנים מתרדמתכם

שמעו אלי רודפי צדק, אינון דתבעי רזא דמהימנותא, אינון דאתדבקו בקשורא דמהימנותא, אינון דיזעין ארחוי דמלפא עלאה, קריבו שמעו.

(זהר חלק א' דף קנ"א: - חלק ב' דף י"ב:)

קל נעמיותא אתער. אתערו ניימין דמיכין דשינתא בחוריהון [ואינם מבקשים להשיג סודות התורה, דרך אמת], ולא ידעי ולא מסתכלן, ולא חמאן. אטימין אודנין, כבדין דלבא, ניימין ולא ידעין. אורייתא קיימא קמיייהו, ולא משגיחין ולא ידעי במה מסתכלן, חמאן ולא חמאן. אורייתא רמאת קלין אסתכלו טפשין, פתחו עיינין, ותנדעון. לית מאן דישיגח, ולית מאן דירכין אודניה, עד מה תהוון בגו חשוכא דרעותייכו. אסתכלו למנדע, ואתגלי לכו נהורא דנהיר.

(זהר חלק א' דף קס"א: בסתרי תורה)

— לימוד היומי - כז שבט —

כט) גדל מעלת למוד הזהר

וזהו שאמרו בתקונים (תקון ל' נתיב תנינא דף עג:), וזה לשונו: קומו ואתערו לגבי שכנתא, דאית לכו לבא בלא סכלתנו למנדע בה, ואיהו ביניכו.

[תרגום וביאור הזהר]: קומו והתעוררו בשביל השכינה הקדושה, שהרי יש לכם לב ריקן בלי בינה לדעת ולהשיג אותה, אף על פי שהיא בתוככם.

ורזא דמלה קול אומר קרא (ישעיה מו), כגון קרא נא היש עונך ואל מי מקדושים תפנה (איוב ח א), והיא אמרת מה אקרא, כל הבשר חציר, בלא אינון כבעירן דאכלין חציר, וכל חסדו כציץ השדה (שם), כל חסד דעבדין לגרמייהו עבדין.

[תרגום וביאור הזהר]: וְסוּד הַדָּבָר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ישעיה מ) **'קול אמר קרא'**, שְׁקוֹל דּוֹפֵק בְּלִבּוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל לִקְרוֹת וְלִהְתַּפְּלֵל לַהֲרַמַּת הַשְּׂכִינָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהִיא כְּלִלוֹת נִשְׁמוֹת שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל, וּמֵבִיא רְאִיָּה מֵהַכְּתוּב **'קרא נא היש עונך'**, שֶׁקְרִיאָה פְּרוּשׁוֹ תִּפְלָה, אֲבָל הַשְּׂכִינָה **אומרת 'מה אקרא'**, (כְּלוֹמַר אֵין בָּהּ פֶּחַ לְהָרִים אֶת עֲצָמָה מֵעֶפֶר, בְּשִׁבִיל שֶׁכָּל הַבָּשָׂר חָצִיר, כָּלֵם הַמָּה כְּבִהְמוֹת אוֹכְלֵי עֵשֶׂב וְחָצִיר, כְּלוֹמַר שֶׁעוֹשִׂים הַמַּצּוּוֹת בְּלִי דַעַת כְּמוֹ בַּהֲמוֹת, **'וכל חסדו כפיץ השדה'**, כָּל הַחֲסָדִים שֶׁעוֹשִׂים, לְעֲצָמָם הֵם עוֹשִׂים, כְּלוֹמַר שֶׁאֵין כּוֹנְנֵם בַּמַּצּוּוֹת שֶׁעוֹשִׂים, שֶׁתְּהִינָה בְּכַדִּי לְהַשְׁפִּיעַ נַחַת רוּחַ לְיוֹצְרָם אֲלֵא רַק לְתוֹעֵלַת עֲצָמָם הֵם עוֹשִׂים הַמַּצּוּוֹת.

ואפילו כל אינון דמשתדלין באורייתא, כל חסד דעבדין לגרמיהו עבדין.

[תרגום וביאור הזהר]: וְאֶפְלוּ הַטּוֹבִים שֶׁבָּהֶם, שֶׁמְסָרוּ זְמַנָּם עַל עֵסֶק הַתּוֹרָה, לֹא עָשׂוּ זֶה, אֲלֵא לְתוֹעֵלַת גּוֹפָם עֲצָמָם, בְּלִי כּוֹנְנָה הַרְצוּיָה, בְּכַדִּי לְהַשְׁפִּיעַ נַחַת רוּחַ לְיוֹצְרָם.

בההוא זמנא [וכו'] רוח הולך ולא ישוב, לעלמא, ודא איהו רוחא דמשיח.

[תרגום וביאור הזהר]: בְּעַת הַהִיא נֶאֱמַר עַל הַדּוֹר, רוּחַ הוֹלֵךְ וְלֹא יָשׁוּב, לְהַעוֹלָם, דְּהֵינּוּ רוּחַ הַמְּשִׁיחַ, הַצָּרִיף לְגֵאל אֶת יִשְׂרָאֵל מִכָּל צָרוֹתֵיהֶם עַד לְגֵאֲלָה הַשְּׁלֵמָה לְקַיָּם הַכְּתוּב, כִּי מְלֵאָה הָאָרֶץ דַּעַה אֶת הַשֵּׁם וְגו' הַרוּחַ הַזֶּה נִסְתַּלַּק לוֹ וְהֵלֵךְ, וְאֵינּוּ מֵאִיר בְּעוֹלָם.

וי לון מאן דגרמין דיזיל ליה מן עלמא ולא יתוב לעלמא, דאלין אינון דעבדין לאורייתא יבשה, ולא בעאן לאשתדלא בחכמה דקבלה.

[תרגום וביאור הזהר]: אוֹי לָהֶם לְאוֹתָם אֲנָשִׁים הַגּוֹרְמִים שְׂרוּחוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ יִסְתַּלַּק וְיֵלֵךְ לוֹ מֵהַעוֹלָם וְלֹא יוּכַל לָשׁוּב לְעוֹלָם, שֶׁהֵמָּה הֵם הָעוֹשִׂים אֶת הַתּוֹרָה לִיבִשָׁה, כְּלוֹמַר, בְּלִי מְשָׁהוּ לַחְלוּחִית שֶׁל שָׂכַל וְדַעַת, כִּי מְצַטְמָצְמִים רַק בַּחֲלָק הַמַּעֲשֵׂי שֶׁל הַתּוֹרָה, וְאֵינָם

רוצים להשתדל ולהבין בחכמת הקבלה, לידע ולהשפיל בסודות התורה וטעמי מצוה.

וי לון דגרמין ענייתא וחרבא וביזה והרג ואבדן בעלמא.

[תרגום וביאור הזהר]: אוי להם, שהם גורמים במעשיהם הללו, שיהיו עניית וחרב וחרמס ובזה והריגות והשמדות בעולם. (הקדמת ה"סלם" אות ע')

— לימוד היומי - כח שבט —

— פֶּרֶק י"א — הַתְּנַגְדוֹת לְהִזְהָר הַקְּדוֹשׁ

א) מי שאינו זוכה ללמד תורת הח"ץ מחמת שאינו חפץ, או הסת זדים או שאר מניעות, ידע שכל זה מחמת שאין נפשו זפה ונקיה, וישוב אל השם וירחמהו.

ואית נטירין אחרנין, כגון נחשים ועקרבם ושרפים, ונטרין ההוא טוב, דלא ייעול תמן דלאו איהו ראוי למיעל. ואי לאו, כל חייבא הוו עאלין ברזין דאורייתא. ובגין דא מאן דאיהו חייבא, וייעול למנדע רזין דאורייתא, כמה מלאכי חבלה דאתקריאו חשך ואפלה, נחשים ועקרבם חיות ברא אתקריאו, ומבלבלין מחשבתיה, דלא ייעול לאתר דלאו דיליה.

אבל מאן דאיהו טוב, כל אלין נטירין אינון לממריה, וקטיגור נעשה סניגור, וייעלון (ליה) לטוב הגנוז, ויימרון ליה מרנא, הא בר נש טוב וצדיק ירא שמים, בעי לאעלא קדמך, אמר לנו, (תהלים קיח) פתחו לי שערי צדק אבא בם אודה יי. ההוא טוב

הגנוזו יימא לון, פתחו ליה בהאי תרעא דאתקרי אהבה, או בהאי תרעא דאיהי תשובה.
(זהר חלק ג' דף קכ"ג. ברעיא מהימנא)

(ב) מי ששומע לדברי מסיתים ומדיחים שלא ללמד חכמה נסתרה זו – או מי שקמים עליו מפריעים, שלא ילמד זהר הקדוש וחכמת הקבלה, והוא אינו יכול לעמוד נגדם ונמשך אחריהם רחמנא ליצלן, ידע כי נפשו אינה טהורה ונקיה

מי שאינו זוכה ללמוד הקדוש הזה, או שדעתו ונפשו אינה חפצה לזה, או שיש לו מניעות ועפובים שונים שלא ללמד למודים הללו, וכל שכן מי ששומע לדברי מסיתים ומדיחים שלא ללמד חכמה נסתרה זו, או מי שקמים עליו מפריעים, רוצה לומר שלא ילמד זהר הקדוש וחכמת הקבלה, והוא אינו יכול לעמוד נגדם ונמשך אחריהם רחמנא ליצלן, ידע כי נפשו אינה טהורה ונקיה, ועל ידי זה כל אלו הנזכרים שולטין עליו למנעו מן הלמוד הקדוש הזה, שלא יזכה להפנס אל הקדש פנימה מפני שאינו ראוי לזה.

ולכן יראה לחוס על נפשו ויעמד על נפשו בכל כחותיו, להתגבר ולשוב בתשובה שלמה ולשבר כל המסכים ומחצות שמבדילים בינו לבין קונו, ואז יזכה לפנס לזה השער להשם אשר צדיקים וטהורי נפש וישרי לב יבואו בו.

(ג) פנימיות התורה היא גלוי יקרא דקודשא בריך הוא

יקרא דקודשא בריך הוא [שהיא סוד פנימיות התורה, אור החמה] לאו איהו אלא לאנון דידעין ארחוי ומחכין בה באורח קשוט כדקא יאות.
(זהר חלק א' דף צ"ד. בסתרי תורה)

— לימוד היומי - כט שבט —

סתימי דאורייתא, קדישי עליונין ירתין לה, ואתגליא בשאר בני עלמא.
(זהר חלק ג' ע"ב:)